

Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ
ΨΥΧΟΘΕΡΑΠΕΙΑ
ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ

ΔΑΥΛΟΣ

ΕΤΟΣ 27° ♦ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2008 ♦ ΑΡ. 309

Κωδ.
ΕΛ.ΤΑ.:
3187

€6

1100 ΧΡΟΝΙΑ ΜΑΡΤΥΡΙΟΥ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

Κείμενα-ντοκουμέντα
τῶν νόμων γενοκτονίας
τῆς Βυζαντινῆς Κατοχῆς

ISSN 1105-9486

Ο Τ. ΠΡΥΤΑΝΙΣ ΤΟΥ Ε.Μ.Π. Θ. ΤΑΣΙΟΣ
ΜΙΛΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

Ίδρυτής - ιδιοκτήτης,
εκδότης - διευθυντής
ΔΗΜ. Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ

Κυδαθηναίων 29, Πλάκα,
105 58 Αθήνα.
Τηλέφωνα: 2103223957,
2103314986, 2109841655
Τηλομοιότυπος: 2103314997

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ:
<http://www.davlos.gr>
Ηλεκτρονική αλληλογραφία:
davlos@davlos.gr

Τα Γραφεία του «Δ» λειτουργούν
πρωινές ώρες 9:30-14:30
καθημερινά (καί Σάββατο).

Διευθυντής Συντάξεως
ΠΑΝΝΗΣ ΛΑΖΑΡΗΣ
Τεχνική Επιμέλεια
ΝΑΣΟΣ ΧΑΤΖΗΑΓΓΥΡΗΣ
Γλωσσική Επιμέλεια
ΑΡΤΕΜΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ

- Τιμή αντίτυπου: € 6.
- 12μηνη συνδρομή: € 53.
- Όργανισμών κ.λπ.: € 80.
 - Φοιτητών: € 43.
 - Εξωτερικού: € 80.
- Η συνδρομή καταβάλλεται
κατά την έγγραφη.
- Η συνδρομή ανανεώνεται αυτόματα
μετά τη λήξη του 12μήνου.
Διακοπή της συνδρομής γίνεται μόνον
κατόπιν τηλεφωνήματος
του ενδιαφερομένου.

ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ ΔΕΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΝΤΑΙ.

Τα χειρόγραφα δεν επιστρέφονται.
Για εξοικονόμηση χώρου το Περιοδικό
διατηρεί το δικαίωμα σύμπτυξης ή δημοσί-
ευσης σέ συνέχειες των προσφερομένων
συνεργασιών.

- Παραγγελίες μέσω Διαδικτύου
βιβλίων, τόμων, παλαιών τευχών «Δ»
και έγγραφες συνδρομητών:
στην ιστοσελίδα μας www.davlos.gr
- Επίσης έγγραφες συνδρομητών με
ένα απλό τηλεφώνημα στα
τηλέφωνα του «Δ».

Απαγορεύεται η εν όλω ή εν μέρει
ανάδημοσίευση ή αναμετάδοση καθ'
οιονδήποτε τρόπον δημοσιευμάτων
του «Δαυλού» χωρίς τη γραπτή άδεια
του εκδότη.

ΔΑΥΛΟΣ

Μηνιαίο Περιοδικό Πρωτοποριακής Έρευνας
Έτος 27°, Ιανουάριος 2008, Άριθ. 309

ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Βυζαντινισμός και παγκόσμιο
«Πρωτάθλημα της Διαφοράς» 21630

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Ό άγιος Βάρβαρος ό Μυροβλήτης 21633

ΕΡΕΥΝΕΣ

Η άληθινή «Ιστορία» των Έλλήνων
στήν βυζαντινή σκλαβιά 21640
Η «φιλοσοφική Ψυχοθεραπεία»
στήν Αρχαιότητα 21647
Ό Φιμπονάτσι οικειοποιήθηκε
τό «Περί διαιρέσεων» του Εύκλειδη 21660
Όρθοδοξία έναντίον Μακεδόνων 21663

Τί σημαίνει Έλευθερία; 21681

Πριν 2.300 χρόνια: Η Έλληνική Έπιστήμη
στά πρόθυρα τεχνολογικής επανάστασης 21687

Η καθέλκυση της «Συρακοσίας» 21687

Φονιάς-πλαστογράφος-έμπρηστής-συνωμότης:
Τό άθθεντικό πορτραίτο του άγίου Άθανασίου 21695

Άλέξανδρος - Ίσκαντέρ 21706

Πώς ό «έκλεκτός» έγινε «έλίτ» 21712

Έβδομάδα: Η άφύσικη μονάδα χρόνου 21714

«Τό έγώ μου είναι τό χρήμα μου» 21723

ΓΕΝΙΚΗ ΚΡΙΤΙΚΗ

Τα βάρθρα των «Ζάνων» και ή σήψη των Ρωμίων 21638

ΑΙΣΙΜΑ ΚΑΙ ΑΔΗΡΙΤΑ 21657

ΟΨΕΙΣ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΕΥΣΕΒΕΙΑΣ 21721

ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ 21730

Ευπόλητη τέχνη 21730

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Μαζοχιστική απόλαυση ίερών ύβρεων 21662

Ίερή κρατική χρηματοδότηση 21704

Έξαφάνισαν μυκηναϊκό νεκροταφείο 21709

Καταστράφηκε ή πινακίδα του Δισπηλιού 21728

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Θεοδόσιος Τάσιος 21687

Ό «Δ» έχει την εύθύνη των κειμένων πού δημοσιεύει στίς
σελίδες του. Για τίς δραστηριότητες, δημοσιεύσεις, διατυ-
πώσεις θέσεων κ.λπ. έκτός «Δαυλού», από πρόσωπα πού
γράφουν ή έγραψαν στο Περιοδικό, ό «Δ» δέν εύθύνεται.

ΒΥΖΑΝΤΙΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ «ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ»

ἐ τὸ Βυζάντιο ὡς καταστροφέα τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ καὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ ὁ «Δ» ἔχει ἀσχοληθῇ ἀδιάλειπτα ἐπὶ 27 χρόνια (ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς ἔκδοσής του: βλ. τεῦχος 5, Μάιος 1982: «**Ἡ δολοφονία τῆς Ἑλληνικότητας στὸ δογματικὸ Βυζάντιο**», σσ. 194-208) ὅχι μόνο μὲ σκοπὸ τὴν ἀποκατάστασι τῆς ἀποκρυπτόμενης ἀπὸ τὴν ἐπίσημη Ρωμιοσύνη ἱστορικῆς ἀλήθειας, ἀλλὰ καὶ διότι ὁ βυζαντινισμὸς εἶναι πανταχοῦ παρὼν καὶ σήμερα καὶ κυρίαρχος ὡς ἐπίσημη ἰδεολογία τῆς Νεώτερης Ἑλλάδος μὲ καταστρεπτικὰς συνέπειες στὴν τρέχουσα πολιτικὴ, πολιτισμικὴ καὶ πνευματικὴ κατάστασι καὶ τὴν καθημερινὴ ζωὴ τοῦ σύγχρονου Ἑλλήνα ὡς ἀτόμου καὶ ὡς ἐθνικῆς ἐνότητος. Τὸ Βυζάντιο, κρᾶμα τοῦ ρωμαϊκοῦ ἔξουσιασμοῦ καὶ τῆς ἰουδαϊκῆς δεισιδαιμονίας, ἐξαφάνισε παντελῶς γιὰ 1.100 τοὐλάχιστον χρόνια τὴν ἐλληνικὴ ἀντίληψιν καὶ πρακτικὴ γιὰ τὴν ζωὴ καὶ τὸν κόσμον καὶ τὴν ἀντικατέστησε μὲ ἀντιλήψεις καὶ πρακτικὰς ἐκ διαμέτρου ἀντίθετες. Φιλοσοφία, Ἱατρικὴ, Μαθηματικά, λοιπὰς ἐπιστῆμης, Θέατρο, Τέχνη, Ἀρχιτεκτονικὴ, Ἀθλητισμὸς, Δημοκρατία καὶ κάθε ἄλλο πολιτισμικὸ ἀγαθὸ πὺν γεννήθηκε ἀπὸ τὴν ἐλληνικὴ ἀντίληψιν καταδιώχθησαν ἀνηλεῶς ἀπὸ τὴν ἡμέρα τῆς ἱδρύσεως τοῦ κράτους αὐτοῦ μέχρι τὴν ἡμέρα τῆς πτώσεώς του, καὶ κυριάρχησαν ἀπολύτως ἡ θεοκρατία, ἡ δεισιδαιμονία, ἡ ἀπαιδευσιὰ καὶ ἀπολιτισιὰ καὶ πάνω ἀπ' ὅλα μίᾳ ἀκραίᾳ βαρβαρότητι στοὺς τομεῖς τῆς νομοθεσίας του, τῆς ἐλευθερίας τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς καὶ τῆς σκέψεως, τῆς ἐπιστημονικῆς καὶ καλλιτεχνικῆς δημιουργίας κ.λπ. σὲ τέτοιο βαθμὸ, ὥστε ὅλες οἱ λαμπρὲς κατακτήσεις τῶν Ἑλλήνων νὰ ἐξαφανισθοῦν ἀκόμη καὶ ὡς ἱστορικὴ ἀνάμνησις τῆς ἀνθρωπότητος. Ταυτόχρονα ἡ ἀγριότητις τῆς βυζαντινῆς ἐξουσίας καὶ νομοθεσίας ἐξώντωσε βιολογικά, οἰκονομικά καὶ κοινωνικά ἑκατομμύρια ἐλληνικῆς καταγωγῆς ἀνθρώπων ὑπάρξεων ἀλλὰ καὶ ἐξαφάνισε μὲ τὴν μέθοδον τῶν ἀλλεπάλληλων γενοκτονιῶν μεγάλες πληθυσμιακὰς ομάδες Ἑλλήνων σ' ὅλη τὴν γεωγραφικὴ ἑκτασι τῆς ἐπικρατείας τῆς. Περιοχές-κοιτίδες τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους ὅπως ἡ Βοιωτία, ἡ Ἀττικὴ, ἡ Κορινθία, ἡ Λακωνία, ἡ Ἀργολίδα, ἡ Ἠλεῖα, ἡ Θεσσαλία, ἡ Μακεδονία, ἡ βόρεια καὶ ἡ παρευξείνια Μικρὰ Ἀσία, ἡ Κρήτι κ.ἄ. μετατράπηκαν σὲ ἐκτάσεις σχεδὸν ἀκατοίκητες μὲ πληθυσμιακὰ κενά, καὶ στὴ συνέχεια ἔγινε προσπάθεια ἀπὸ διάφορους αὐτοκράτορες (κανέννας ἀπὸ τοὺς 91 συνολικά βασιλεῖς τοῦ Βυζαντίου δὲν εἶχε ἐλληνικὴ καταγωγὴ) νὰ καλυφθοῦν μὲ μεταφορὲς πληθυσμῶν ἀπὸ ἄλλες ἐπαρχίες. Διασφωζόμενοι ἐλληνικοὶ πληθυσμοὶ ἀγωνίζονταν ἐπὶ αἰῶνες νὰ ἐπιβιώσουν στίς κορυφὰς τῶν βουνῶν ἢ στὰ νησιά. Ἔτσι μὲ τίς μαρτυρικὰς αὐτὰς συνθήκες τὸ ἐλληνικὸ στοιχεῖο ἀπλῶς ἐπεβίωσε βιολογικά (τρέφονταν, πολλαπλασιάζονταν καὶ πέθαιναν), χωρὶς νὰ μπορῇ τίποτε ἄλλο νὰ δημιουργήσῃ, πολλῶ μᾶλλον νὰ ἀναβιώσῃ τὸ μεγαλειῶδες παρελθὸν τῶν προγόνων.

νων του. Η ήμερομηνία λήξης του Έλληνα ως ιδεολογικού και πολιτισμικού προσώπου ταυτίζεται με την ήμερομηνία γέννησης του Βυζαντινού Κράτους.

* * *

ὕτην τὴν πεντακάθαρη ἱστορικὴ ἀλήθεια ἀναίσχυντοι σκοταδιστὲς ἐπέτυχαν νὰ τὴν ἀποκρύψουν ἐπὶ αἰῶνες εἴτε μεταμφιέζοντάς τὴν μὲ τὸν διάτρητο καὶ κωμικοτραγικὸ μανδύα τοῦ ἰδεολογήματος τοῦ «Ἑλληνοχριστιανικοῦ Πολιτισμοῦ» εἴτε ἐπισείοντας τὴν δαμόκλειο σπάθη τῆς «ἱστορικῆς συνέχειας τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους», τὴν ὁποία δῆθεν ἀγνοοῦν ὅσοι λένε τὴν ἀλήθεια. Ἀλλὰ «ἱστορικὴ συνέχεια» σημαίνει συνέχιση τῆς (ἐλληνικῆς) Ἱστορίας καὶ «ἔθνος» σημαίνει πολιτισμικὴ-ἱστορικὴ ὁμάδα καὶ ὄχι ἀπλῶς μιὰ κατηγορία ἀνθρώπων ποὺ ὄχι μόνον δὲν συνεχίζουν ἕναν πολιτισμὸ, ἀλλὰ ἀγνοοῦν ἀκόμη καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἔθνους τους (τὰ ὀνόματα «Ἕλλην» καὶ «Ἑλληνισμός» εἶχαν, ὡς γνωστόν, ἀπαγορευθῇ ὡς «ἀδίκημα ἐπὶ ἐλληνισμῷ» ἐπὶ ποινῇ θανάτου καὶ εἶχαν ξεχασθῇ ἀκόμη καὶ ὡς λέξεις, μέχρις ὅτου νεκραναστήθηκαν λίγο πρὶν ἀπὸ τὸ 1821 ἀπὸ τοὺς μεγάλους μας διαφωτιστές). Αὐτὴ ἡ τραγικὴ ζωὴ τῶν Ἑλλήνων ἀποδεικνύεται μὲ μιὰ συντριπτικὴ ἱστορικὴ ἀπόδειξη ἀπόλυτης ἰσχύος, μὴ ἐπιδεχόμενῃ καμμιά ἀπολύτως ἀμφισβήτηση. Εἶναι τὰ ἴδια τὰ φρικτὰ κείμενα τῶν νόμων τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους, κάτω ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἔζησαν σὲ συνεχεῖ κρατικὴ τρομοκρατία οἱ Ἕλληνες ἐπὶ 11 αἰῶνες, -δὲν ἔχομε τὴν παραμικρὴ ἔνδειξη ὅτι καταργήθηκαν σὲ κάποια ἐποχὴ πρὶν ἀπὸ τὴν Ἀλωση τοῦ 1453. Δείγματα τῆς ἐξοντωτικῆς κατὰ τῶν Ἑλλήνων νομοθεσίας θὰ βρῇ ὁ ἀναγνώστης στὸ παρὸν τεῦχος.

* * *

	
ΜΙΝΙΣΤΗΡΙΟ ΠΕΡΙΣΤΑΣΙΚΩΝ	«Συγγράμματα αὐθιγὰ ἀλλοτρίως αὐτὸν»
ΠΑΙΣΙΑΣ	(Ἑλλάς)
ΑΕΙΦΕΡΜΑ	
«Βυζαντινὸς Ἑλληνισμός»:	
Τὸ ἀνθελληνικὸ παραμῦθι	
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	
—Τὸ μῆνυμα τῶν καιρῶν (εἰσαγωγικὸ ἀρθρον)	193
—Ἡ δελοφονία τῆς ἑλληνικότητας ἀπὸ τὸ δογματικὸ Βυζάντιον (ἱστορικὴ ἐκτίμηση τῆς ἐξουσιαστικῆς ἐπιχειρήσεως γὰρ τὴν «ἑλληνικοποίηση» τῆς μεσαιωνικῆς αὐτοκρατορίας)	197
—Μεταφωτισμοὶ (ἑπτὰ ἰδεολογικὰ σχήματα)	209
—Μεγάλη Πέμπτη, 11 Ἀπριλίου 1034. Ἐν Κωνσταντινουπόλει (ποίησις)	212
—Κ. Παλαιολόγος: ἡ αἰώνια μύρα τοῦ Ἑλληνα (τοῦ φύσει θρησκ. καὶ ἐλ. ἄνθρωπου, ἀλλὰ θεοῖς ἀιχμάλωτου τῆς Λαγοκρατίας)	213
—Ζάρος καὶ ἄς (ἱστορικὴ καὶ ἀξιολογικὴ σύγκριση ἑλληνικότητας καὶ ἐξουσιαστικότητας στὸ θέμα τῆς θρησκείας)	219
—Τῆς Αὐλῆς (ποίησις)	230
—Ἐπίκαιρα καὶ ἀνεπίκαιρα (καὶ ἕνα σχόλιον τοῦ ἐκδότη)	231
—1453: ἀπελευθέρωση καὶ γέννησις τοῦ Νέου Ἑλληνισμοῦ	234
—Κύριον ἀρθρον: Τὸ δόγμα τῆς ἱστορικῆς συνέχειας καὶ ἡ ἰδέα μιᾶς ἐλευθερικῆς Ἑλλάδος	238

Τόμος Α' - Ἀριθμὸς τεύχους 5 (29) - Μαῖος 1982

Τὸ ἐξώφυλλο τοῦ τεύχους Μαΐου 1982 τοῦ «Δαυλοῦ» μὲ τὸ ἀφιέρωμα: ««Βυζαντινὸς Ἑλληνισμός»: Τὸ ἀνθελληνικὸ παραμῦθι».

ἀπόκρυψη αὐτῆς τῆς ἀνατριχιαστικῆς ἀλήθειας ἀπὸ τοὺς ἐπίσημους ταγοὺς τῆς Ρωμιοσύνης, δηλαδὴ τοὺς σκοταδιστὲς τῆς Διανόησης, τῆς ἐπίσημης Ἱστορίας, τῆς Ὁρθοδοξίας, τοῦ ἴδιου τοῦ Νεοελληνικοῦ Κράτους, ποὺ ὡς ἐπίσημη ἰδεολογία του ἐπιμένει νὰ προτιμᾷ τὸ τραγελαφικὸ κατασκευάσμα τοῦ «Ἑλληνοχριστιανισμοῦ», ἔχει, ὅπως προείπαμε, ἐξόφθαλμες βαρύτατες συνέπειες στὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον τοῦ Ἑλλήνα. Ἐκτρέφει τὴν δεισιδαιμονία, ναρκοθετεῖ τὴν παιδεία μὲ τὸν σκοταδισμό της, ἐκφυλίζει τὸν πολιτισμὸ σὲ ἀσιατικὴ βαρβαρότητα, πυροδοτεῖ τὰ συμπλέγματα ἐθνικῆς μειονεξίας καὶ ἐν τέλει θωρακίζει ἓνα ἐνιαῖο μεσαιωνικοῦ τύπου πολιτικο-στρατιωτικο-δικαστικο-θρησκευτικὸ κονφόρμ, ποὺ κρατᾷ τὴν Ἑλλάδα ὡς χώρα τῆς τελευταίας Θεοκρατίας στὴν Εὐρώπῃ. Ἀλλὰ πάνω ἀπ' ὅλα ἡ χειρίστη, ἡ θανατηφόρα, θὰ ἔλεγα, συνέπεια τοῦ Σκοταδισμοῦ αὐτοῦ εἶναι, ὅτι καταντᾷ τὸν Ἑλληνα ἰδεολογικὰ σχιζοφρενῆ, ποὺ παραδέρνει ἀνάμεσα στοὺς δύο πόλους «Ἑλληνισμός»-«Χριστιανισμός», δύο πόλους ποὺ ὄχι μόνον κοσμοθεωρητικὰ εἶναι ἀπολύτως ἀγεφύρωτοι ὡς ἐκ διαμέτρου ἀντίθετοι μεταξὺ τους, ἀλλὰ καὶ ἱστορικὰ οὐδέποτε συνυπῆρξαν: Μόλις ἐπικράτησε ὁ δεύτερος, ὁ πρῶτος δολοφονήθηκε ὡς ἱστορικὸ μέγεθος. Αὐτὸς ὁ τρομερὸς ἐθνικὸς διχασμὸς παραλύει τὸν Ἑλληνα, τὸν καθιστᾷ ἓνα φοβισμένο, ἀνασφαλές, δουλικὸ καὶ κατὰ συνέπειαν κυνικὸ καὶ διεφθαρμένο πλάσμα, ἓναν μεσαιωνικοῦ τύπου ἄνθρωπο, ποὺ, ὅπως ἔχομε ξαναπεῖ, δὲν εἶναι παρὰ μία ἀξιοθρήνητη γελοιογραφία τοῦ προχριστιανικοῦ Ἑλλήνα.

* * *

ιστεύω, ὅτι, ἂν προτείνουμε νὰ θεωρηθῇ ὡς τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 1 ἐθνικὸ μας πρόβλημα ἡ ἀνάγκη ἀπόκτησης ἐθνικῆς αὐτοσυνειδησίας μέσθ τῆς ἀλήθειας καὶ ὄχι μιᾶς «Ἱστορίας»-ὑπέρτερρας τρισάθλιων σκοπιμοτήτων, δὲν θὰ ὑπάρξουν ἄνθρωποι, ἀπ' αὐτοὺς ποὺ δὲν ἔχουν περιπέσει ἀκόμα σὲ κατάσταση ἱστορικῆς ἀφασίας ἢ κοινωνικοῦ κώματος, ποὺ θὰ θεωρήσουν ὑπερβολικὴ τὴν πρόταση αὐτή. Καὶ πράγματι δὲν εἶναι ὑπερβολικὴ ἀλλὰ θὰ μπορούσε νὰ ἐκληφθῇ ὡς ἐξωπραγματικὴ σὲ μία χώρα, τῆς ὁποίας οἱ κάτοικοι, ἀπὸ τοὺς κορυφαίους ταγοὺς τῆς Πολιτικῆς, τῆς Διοίκησης, τῆς Δικαιοσύνης, τῆς Οἰκονομίας, τῆς Ἐκκλησίας κ.λπ. μέχρι καὶ τὸν τελευταῖο κτηνοτρόφο, ὅπως ἔχομε πρόσφατα ἐπισημάνει, ἔχομε κατακτήσει ἐπάξια ἀπὸ τὴν ἀρμόδια διεθνὴ ἐπιτροπὴ (μὲ ἐπίσημη ἔκθεσή της τὴν 7η Σεπτεμβρίου 2007) τὸν ἐπίζηλο τίτλο τῶν «Παγκόσμιων Πρωταθλητῶν τῆς Διαφθορᾶς». Ὅπως καὶ νὰ ἔχη τὸ πρᾶγμα, ὅσο θὰ ὑπάρχῃ βυζαντινὸς σκοταδισμὸς καὶ κατὰ συνέπειαν ἰδεολογικὴ σχιζοφρένεια, θὰ παραμένουμε «πρωταθλητές». Ἄν καὶ ὅταν ἀναδειχθῇ ἡ ἀλήθεια, καὶ συνεπῶς ἀναπτυχθῇ ἡ ἐθνικὴ αὐτοσυνειδησία στὴ θέση τῆς ἐθνικῆς σχιζοφρένειας, τότε εἶναι βέβαιον ὅτι θὰ... χάσουμε τὸ πρωτάθλημα!

Δ.Ι.Α.

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Ὁ «Δαυλός» καὶ τὸ «θέλημα τοῦ Ἰησοῦ»

Κύριε Λάμπρου,
Ὁ «ἀνώνυμος», ἂν καὶ πανελληνίως γνω-
στὸς καὶ μὴ ἐξαιρετέος, «ἀπολογητής», ἀπόλυ-
τος γνώστης τῆς σοφίας τοῦ Γιαχβέ, ἔχει ἀφι-
ερώσει ὁλόκληρη (ἀτελείωτη) ἱστοσελίδα γιὰ
τὸ «ἡμιμαθές» καὶ «φανατισμένο» περιοδικὸ
«Δαυλός». Ἡ σελίδα αὐτὴ ἀποτελεῖ ἓνα πολὺ
μικρὸ κομμάτι μιάς χαωτικῆς μεγάλης, μιάς ἀτε-
λείωτης πραγματικῆς ἱστοσελίδας, ἡ ὁποία στρέ-
φεται κατὰ ὁτιδήποτε ἀληθινοῦ καὶ ἐλληνικοῦ.
Σὰς ἔχω γράψει ξανὰ γιὰ τὴ σελίδα αὐτή. Κάθε
φορὰ ποὺ τὴν ἐπισκέπτομαι εἶναι καὶ πιδὶ μεγά-
λη («ἐλαφρῶς ἀναλυτικὰ», ὅπως ἀναφέρει), χω-
ρὶς ὅμως νὰ περιέχῃ οὔτε ἓνα λογικὸ ἐπιχείρη-
μα. Ἦσως ὁ «ἀπολογητής» νὰ νομίζει, πῶς μὲ τὴν

ἀκατάσχετη φλυαρία θὰ πεισθῇ ὁ ἀναγνώστης
του περὶ τῆς «κακόβουλης ἄγνοιας» τῶν ἀνθρώ-
πων ποὺ ἀναζητοῦν τὴν ἀλήθεια βάσει τῆς λο-
γικῆς καὶ τῆς Ἱστορίας. Γράφει ἐπίσης, «Ὁ Δαυ-
λὸς διαγράφει στὸ χαρτὶ τὸν Ἰησοῦ Χριστὸ
(ἄλλωστε μόνο ἐκεῖ μπορεῖ νὰ τὸν διαγράψῃ).
Ὅμως, ἂν ἤθελε ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς νὰ διαγρά-
ψῃ τὸν «Δαυλὸ», ὅπως καὶ κάθε ἄλλο «Δαυλὸ»,
τότε ὁ τελευταῖος θὰ εἶχε ἐξαφανιστῇ ἀπὸ προ-
σώπου Σύμπαντος.» Ἐγὼ λοιπὸν συμπεραίνω,
ὅτι ὁ Χριστὸς θέλει νὰ συνεχίσετε, κύριε Λάμ-
πρου! Ἀφοῦ δὲν εἶναι θέλημα Θεοῦ νὰ «διαγρα-
φῇτε», συνεχίστε!

Με τιμὴ
Δημήτρης Κτενιάδης

Φράγματα ποταμῶν ἢ λύση κατὰ τῶν πυρκαϊῶν

Κύριε διευθυντά,
Ὅταν διάβασα τὸ 306 τεῦχος τοῦ «Δαυλοῦ»,
κατάλαβα, ὅτι τὸ ἄρθρο ποὺ ἐτοιμάζα μὲ τίτλο
«Τί εἶδα, τί δὲν εἶδα καὶ τί ἄκουσα στὶς φωτιὲς
τοῦ Αὐγούστου» στὰ περισσότερα σημεῖα του
δὲν εἶχε πλέον τίποτα καινούργιο νὰ δώσῃ. Μὲ
πρόλαβαν καὶ μὲ κάλυψαν πλήρως μὲ τὰ ἄρθρα
τους οἱ: φίλτατος Δ.Ι.Λ., ἀρχιπύραρχος Λ. Γακη-

λάζος, Ἀγγ. Ρέτουλα, Β.Μαυρομάτης, καὶ Ἀνώ-
νυμος σμηνίτης.

Ἔτσι ἀφαίρεσα ἀπὸ τὸ ἄρθρο μου τὸ «τί εἶ-
δα». Περισσότερο ἴσως ἐνδιαφέρον παρουσιάζει
τὸ «τί δὲν εἶδα», γιατί σημασία δὲν ἔχει τόσο
τὸ τί κάνεις, γιὰ νὰ ἀποφύγῃς μίαν καταστροφὴ,
ἀλλὰ τὸ τί δὲν κάνεις ἢ τί δὲν ἔκανες.

Ἡ ιδέα εἶναι ἀπλή καὶ στὸ μεγαλύτερο μέρος

Ὁ ἅγιος Βάρβαρος ὁ Μυροβλήτης

Ἀγαπητέ μου «Δαυλέ»,

Ἀφοῦ σὲ συγχαρῶ γιὰ τὴν τιτάνια προσπάθεια ποὺ κάνεις γιὰ τὸ ξύπνημα τῶν «ύπνω-
τισμένων» συμπολιτῶν μας, θὰ ἤθελα νὰ ἀναφέρω τὴν περίπτωση τῆς γνωστῆς στὴν Κέρ-
κυρα ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Βαρβάρου καὶ Ζωοδόχου Πηγῆς στὸ προάστειο τῆς πόλης τῆς
Κέρκυρας, στὸν Ποταμό.

Σύμφωνα μὲ τὴν Ἐκκλησίᾳ ὁ ἅγιος Βάρβαρος γεννήθηκε στὴν Πεντάπολη τῆς Αἰγύπτου
καὶ ζοῦσε ἀπὸ τίς λεηλασίες στὸν χώρο τῆς Μεσογείου. Κάποτε στὴν περιοχὴ τῆς Αἰτωλίας
ἔχασε ὅλους τοὺς συντροφους του, ἀλλὰ αὐτὸς συνέχισε μόνος του στὴν γύρω περιοχὴ τίς
λεηλασίες, ὥσπου εἰσῆλθε στὸ ξωκκλήσι τοῦ ἁγίου Γεωργίου τῆς Νήσας, τὴν ὥρα ποὺ ὁ
παπᾶς ἔχοντας παρέα ἓναν νεαρὸ μαθητὴ ἔψαλλε «**Τὰ σὰ ἐκ τῶν σῶν**», ὁπότε ὁ βάρβαρος
ξαφνικὰ γαλήνευσε, σταυροκοπήθηκε καὶ ἄρχισε νὰ βλέπῃ ἁγγέλους καὶ νὰ ζητᾶ συγχώ-
ρεση γιὰ ὅσα ἔως τότε εἶχε κάνει, ἐνῶ ὁ παπᾶς τὸν βάφτισε στὸ κοντινὸ ποτάμι.

Ἀπὸ τότε ζοῦσε σὰν τὰ ζῶα τρεφόμενος μὲ χόρτα καὶ πουλιά, ἐνῶ συνεχῶς ἔκλαιγε καὶ

της βασίζεται στο ανάγλυφο της τοπογραφίας της χώρας μας.

Κατά την ιδέα αυτή είναι ἐγκληματικό νὰ ἀφήνωμε νὰ χάνωνται στὴν θάλασσα καὶ μάλιστα μὲ καταστροφικὸ πολλὰς φορὲς τρόπο τὰ νερὰ τῶν χειμάρρων, τὴν στιγμὴ ποὺ διαδοχικὰ μικροφράγματα στὶς κοίτες τοὺς θὰ μπορούσαν νὰ γίνουν πρῶτης τάξεως ἀποταμιευτῆρες μὲ νερὸ ἔτοιμο γιὰ κάθε χρῆση. Ἀκόμα καὶ στὴν περίπτωση ποὺ δὲν θὰ ἦταν στεγανοποιημένοι, θὰ ἐμπλούτιζαν τὸν ὑδροφόρο ὀρίζοντα, ποὺ δεινοπαθεῖ ἀπὸ τὶς γεωτροῖσεις. Καὶ μιλάμε γιὰ ἀπλοῦς χειμάρρους, γιατί, ἂν πᾶμε στοὺς πολυσυλλεκτικούς, ὁ καθένας τοὺς εἶναι ἐν δυνάμει πέραν τῶν ἄλλων ὠφελιμάτων καὶ δυνατὸς τροφοδότης μικροηλεκτρικῶν μονάδων, ποὺ σὲ συνδυασμὸ μὲ ἄλλες ἥπιες μονάδες παραγωγῆς, θὰ

μποροῦσαν νὰ λύσουν ἴσως κατὰ τὸ μεγαλύτερο μέρος τὴν ἐξάρτησή μας ἀπὸ καύσιμα.

Ἡ δασοπυρόσβεση θὰ εἶχε βρεῖ στὰ μεγάλων ὑψομέτρων φράγματα τὸν καλύτερο σύμμαχό της, ἐνῷ νέες καλλιέργειες θὰ βοηθοῦσαν τὴν ἀγροτικὴ Οἰκονομία μας. Θὰ μπορούσε... θὰ μπορούσε... Ὅμως κάτι φταίει, καὶ τίποτα δὲν γίνεται! Τί φταίει;

«Φταίμε ἐμεῖς, φταίτε ἐσεῖς, φταίνει κι ἄλλοι»... (τραγουδοῦσε κάποτε ὁ Λ. Κηλαϊδόνης).

Φταίει ὁ κακὸς μας ὁ καιρὸς, τὸ ξερό μας τὸ κεφάλι.

Μὲ τιμὴ
Ἀντώνης Πετρουτζάκος
Ἀθήνα

Ἡ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν

Κύριε διευθυντά,

Ὅταν ἡ κόρη μου ἔφτασε στὴν τρίτη Δημοτικῶν, σύμφωνα μὲ τὸ πρόγραμμα ἔπρεπε νὰ διδασθῇ Θρησκευτικά. Τότε φοιτοῦσε σὲ κεντρικὸ σχολεῖο τῆς Ἀθήνας. Μὲ τὴ σύμφωνη γνώμη καὶ τῆς μητέρας της πήγαμε καὶ οἱ δύο στὸ σχολεῖο στὴν ἀρχὴ τοῦ ἔτους καὶ ὑπογράψαμε αἴτηση, ὅτι δὲν θέλουμε τὸ παιδί μας νὰ συμμετέχῃ στὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν γιὰ πολιτικοὺς λόγους. Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο δηλώναμε, ὅτι δὲν εἴμαστε ἀλλοθρησκιοί, ἀλλὰ δὲν δεχόμαστε τὴν πολιτικὴ-θρησκευτικὴ προπαγάνδα κατὰ τὸν τρόπο διδασκαλίας τοῦ συγκεκριμένου μαθήμα-

τος στὰ ἑλληνικὰ σχολεῖα. Ἐννοεῖται, ὅτι ἡ αἴτηση καὶ οἱ λόγοι ἔγιναν ἀποδεκτοί. Τὸ ἀστεῖο εἶναι, ὅτι ὁ διευθυντὴς τοῦ σχολείου προσπάθησε νὰ μὲ μεταπεισῇ, ἀλλὰ μετὰ ἀπὸ σύντομη συζήτηση, ὅπου τοῦ ἀνέλυσα τὸ σκεπτικὸ μου, συμφώνησε. Στὰ ὑπόλοιπα χρόνια τοῦ Δημοτικοῦ ἡ κόρη μου δὲν μετέχευε στὸ συγκεκριμένο μάθημα. Τὴν ὥρα τῶν Θρησκευτικῶν εἴτε ἔφευγε, ἂν ἦταν τελευταία ὥρα, χωρὶς ἀπουσία, εἴτε ἦταν στὸ προαύλιο ἢ μέσα στὴν τάξη χωρὶς νὰ συμμετέχῃ, μελετώντας ἄλλα μαθήματα. Στὸ ἀπολυτήριό τοῦ συγκεκριμένου μαθήματος ἀπλῶς δὲν ὑπῆρχε βαθμὸς.

ζητοῦσε συγχώρηση. Ἐνα βράδυ μπαίνοντας σὲ ἕνα κτῆμα νὰ μαζέψῃ καρπούς, ὁ ἰδιοκτήτης του τὸν τραυμάτισε θανάσιμα, πρὶν ξεψυχῆσῃ, ὁ πρῶν ληστὴς φώναξε: «Πίε, βάρβαρε, ποτήριον αἵματος ὃ κεκέρακας». Τὴν ἴδια στιγμὴ ἕνα τεράστιο κομμάτι ἀπὸ τὸ βουνὸ ποὺ βορiscosταν ἐκεῖ κοντὰ κόπηκε καὶ ἔθαψε τὸ νεκρὸ σῶμα τοῦ βαρβάρου.

Ἀπὸ τότε καὶ γιὰ πολλὰ χρόνια, μέσα ἀπὸ τὸ σημεῖο ἐκεῖνο, ποὺ ἔγινε ὁ τάφος του, ἔβγαιναν μύρα, ἐνῷ πολλοὶ ἄρρωστοι εὔρισκαν γιатρεία πηγαίνοντας νὰ προσευχηθοῦν στὸν τάφο τοῦ ἁγίου, ὁ ὁποῖος μὲ τὰ χρόνια ὠνομάστηκε ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν Μυροβλήτης.

Κατὰ τὸ 1543 ἕνας καπετάνιος ποὺ λεγόταν Σκλαβοῦνος (συνηθισμένο ἐπώνυμο στὴν Κέρκυρα) ἀρρώστησε βαριά, καὶ ἡ κατάστασή του ἦταν πολὺ ἀνησυχητικὴ, ὅταν κάποιος βράδυ εἶδε στὸν ὕπνο του τὸν ἅγιο νὰ τοῦ λέῃ: «Ἐλα στὸν τάφο μου νὰ προσευχηθῇς καὶ θὰ γιатρευτῇς». Ἀφοῦ ὁ Σκλαβοῦνος πῆγε στὸν τάφο ποὺ ἦταν σὲ κατάσταση ἐγκατάλειψης καὶ ἔγινε καλά, ὑποσχέθηκε στὸν ἑαυτοῦ του νὰ μεταφέρει τὸ λείψανο τοῦ ἁγίου σὲ ἄλλο σημεῖο, ἀφοῦ τοῦ ἄξιζε αὐτὴ ἡ τιμὴ.

Ἔτσι λοιπὸν ἀποφασίζει νὰ πάρῃ τὸ ἱερὸ λείψανο, γιὰ νὰ τὸ μεταφέρῃ στὴν Ρώμη. Ἐνῶ πέραναν ἔξω ἀπὸ τὴν Κέρκυρα, καὶ εἶχε τελειώσει τὸ νερό, κατέβηκε μία ὁμάδα ναυτῶν

Στὸ ζήτημα ποὺ ἀπασχολεῖ πολλοὺς γονεῖς, μπορῶ νὰ βεβαιώσω, ὅτι καμμία ἀπομόνωση τῆς κόρης μου δὲν ὑπῆρξε. Καμμία νύξη ἢ διαφορετικὴ συμπεριφορὰ ἀπὸ γονεῖς, δασκάλους ἢ συμμαθητές. Ἀντιθέτως ἡ κοινωνικὴ ζωὴ τῶν σχολικῶν τῆς χρόνων ὑπῆρξε πλήρης καὶ ἀσυννέφιασθη ἀπ' τὸ παραμικρό.

Τελειώνοντας τὸ Δημοτικὸ καὶ κατὰ ἀπόφασή της ἡ κόρη μου γράφτηκε στὸ Γυμνάσιο τῆς πόλης, ποὺ τὴν ὥρα ζῶ. Παρ' ὅλο ποὺ εἶναι ἐπαρχιακὴ πόλη, ἡ ἴδια αἴτηση γι' ἀπαλλαγὴ ἀπ' τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν γιὰ πολιτικοὺς λόγους ἔγινε δεκτὴ σὰν τὸ πιδ φυσιολογικὸ πρῶγμα ἀπ' τὸ σχολεῖο. Κάποιοι, ἂν καί, ὑποτίθεται, προοδευτικοί, μὲ περιδεεῖς συνειδήσεις κατὰ τὰ ἄλλα, προσπαθοῦν νὰ μᾶς πείσουν, ὅτι ὑπάρχουν συνέπειες, ἀπομόνωση στὸ παιδί, περιθωριοποίηση, κατηγορίες σὲ μᾶς καὶ ἄλλα. Ὅμως ὅλα ἔγιναν τόσο ἀπλᾶ. Ἡ αἴτηση καὶ οἱ

λόγοι ἔγιναν ἀποδεκτοί, τὸ παιδί δὲν διδάσκεται Θρησκευτικά, τὸ σχολεῖο, οἱ γονεῖς τῶν συμμαθητῶν ἀποδέχτηκαν πλήρως τὸ γεγονός, καμμία ἐπίπτωση, καὶ ἡ κοινωνικὴ ζωὴ τοῦ παιδιοῦ δὲν ὑπέστη καμμία μεταβολή.

Ὡς ἐκ τούτου πιστεύω ἀπόλυτα, ὅτι οἱ ὅποιες ἀναστολές καὶ φοβίες βρίζονται μέσα μας. Ἡ κοινωνία στὴν Ἑλλάδα ἔχει ὠρμάσει καὶ ξυπνήσει. Καὶ ἂν ἀκόμα ὑπάρχουν θρησκευτικοί, τοῦλάχιστον σὲ τέτοιου εἶδους θέματα εἶναι ἀρκετὰ ἔξυπνοι, ὥστε νὰ μὴν τὰ βάζουν μὲ ὅσους εἶναι σὲ θέση νὰ τοὺς ἀντιμετωπίσουν ἔλλογα. Ἐγκεῖται σὲ μᾶς νὰ ἀπαλλαγούμε ἀπ' τὰ νοητικὰ δεσμὰ καὶ νὰ σταθοῦμε ἐλεύθεροι. Ἔτσι, σιγά-σιγά θὰ ἀλλάξῃ καὶ ὁ κόσμος γύρω μας.

Με τιμὴ
Δημήτρης Μισιρλῆς
Συγγραφέας, Φιλιατρὰ

Δὲν ὑπάρχουν ἑλληνικὰ ἔντυπα στὰ εὐρωπαϊκὰ μουσεῖα

Κύριε διευθυντά,

Μεγάλῃ θλίψῃ μᾶς καταλαμβάνει, ὅταν ἐπισκεπτόμαστε τὰ μουσεῖα τῶν χωρῶν τῆς εὐρωπαϊκῆς μας κοινότητος, ὅπου δὲν ὑπάρχουν ἔντυπα στὴν Ἑλληνικὴ Γλῶσσα. Τὸ περίεργο εἶναι, ὅτι βλέπει κανεὶς ἔντυπα στὴν διάλεκτο χωρῶν ποὺ δὲν ἀνήκουν στὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἑνωσὴ, ἐνῶ ἡ Γλῶσσα τῆς Ἑλλάδας, τῆς χώρας ἐκείνης τῆς ὁποίας ὁ Πολιτισμὸς ἔθεσε τὴς βάσεις γιὰ τὴν πρόοδο ὅλου τοῦ πλανῆτη, ἀπουσιάζει κρानγαλέα καὶ μάλιστα ἀπὸ μουσεῖα, τῶν ὁποί-

ων τὰ κύρια ἐκθέματα προέρχονται ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ Τέχνη. Θὰ μοῦ πῆτε, ἐδῶ δὲν διατίθενται ἔντυπα στὴν Ἑλληνικὴ Γλῶσσα σὲ δικούς μας ἀρχαιολογικοὺς χώρους (εὐτυχῶς ὅχι στοὺς πιδ ἐπιφανεῖς), καὶ δὲν ὑπάρχει νερὸ σὲ ὑπὲρ πολυτελείας κατὰ τὰ ἄλλα τουαλέττες, καὶ θὰ ἐνδι-αφεροθῶν οἱ πολιτικοί μας κατὰ πόσον τὰ ἔντυπα τῶν ἄλλων μουσείων ὑπάρχουν καὶ στὴν ἰερὴ καὶ πανάρχαια γλῶσσα μας; Δὲν ντρέπονται αὐτοὶ οἱ ἴδιοι, ὅταν ταξιδεύουν στὸ ἐξωτερικὸ καὶ διαπιστώνουν, ὅτι ἀπουσιάζει ἡ γλῶσ-

στὴν παραλία τοῦ χωριοῦ Ποταμὸς καὶ γέμιζε τὰ δοχεῖα ἀπὸ τὸ πηγάδι ἐνὸς κατοίκου, ποὺ λεγόταν Σουβλάκης καὶ ὁ ὁποῖος τοὺς διαμαρτυρήθηκε, γιατί ἔπαιρναν τὸ νερὸ, ἀλλὰ οἱ ναῦτες τοῦ ἐξηγήσαν τὴν ὑπαρξὴ τοῦ ἁγίου Βαρβάρου στὸ πλοῖο, ἐνημερώνοντάς τον γιὰ τὴς θεραπευτικὰς καὶ θαυματουργὰς του ἱκανότητες.

Τότε ὁ Σουβλάκης τοὺς παρακάλεσε νὰ ἀρῇ τὸ παράλυτο παιδί του, γιὰ νὰ τὸ γιαιτρέψῃ ὁ ἅγιος, καὶ ἀφοῦ ὁ Σκλαβοῦνος ἔβγαλε τὸ λείψανο στὴν παραλία, ἔγινε τὸ θαῦμα, καὶ ἔγινε καλὰ τὸ παράλυτο παιδί καὶ πολλοὶ ἀκόμα συγχωριανοὶ του.

Τότε ὁ Σουβλάκης ἀποφάσισε νὰ κτίσῃ πρὸς τιμὴ τοῦ ἁγίου ἓνα μεγαλοπρεπὴ ναὸ μὲ ἐπιβλητικὸ καμπαναριὸ στὸ κέντρο τοῦ χωριοῦ, στὴ θέσῃ ὅπου πρὶν ὑπῆρχε ἓνας ναῖσκος ἀφιερωμένος στὴν Ζωοδόχο Πηγὴ.

Σὲ ἀνάμνηση δὲ γιορτάζουν κάθε χρόνο τὴν ἡμέρα τοῦ παραλυτικοῦ στὶς 15 Μαΐου, ἐνῶ καὶ ὁ κεντρικὸς δρόμος τοῦ προαστίου Ποταμὸς φέρει τὴν ὀνομασίαν Ἁγίου Βάρβαρος.

Ὅμως ἀφοῦ γράφτηκε ὁ βίος τοῦ ἁγίου μὲ τὴν χρονολογίαν 1543 σὰν ἔτος ἐπίσκεψης καὶ μόνιμης ἀπὸ τότε παραμονῆς του στὴν Κέρκυρα, καὶ ἀφοῦ διάφοροι ἱστορικοὶ μελέτησαν τὰ ἀρχεῖα τοῦ Νομοῦ Κέρκυρας, ἴσως τὰ πλουσιώτερα καὶ παλαιότερα στὴν Ἑλλάδα,

σα τους;

Όλοι σχεδόν οι Εὐρωπαῖοι μονάρχεις τὰ οἰκοδομήματα ποὺ ἔκτισαν κατὰ τὸ πρόσφατο παρελθὸν τὰ σχεδίασαν κάτω ἀπὸ τὴς ἰσχυρὲς ἐπιρροὲς τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γραμμῆς καὶ ἀρχιτεκτονικῆς. Ἦταν λάτρευς τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ.

Ὅσοι ἐπισκέπτες λοιπὸν ἐκστασιάζονται ἀπὸ τὴν ἀρχιτεκτονικὴ ὄχι μόνον τῶν ξένων εὐρωπαϊκῶν, κυρίως κλασικῶν, οἰκοδομημάτων ἀλλὰ καὶ τῶν ἐκθεμάτων στὰ μουσεῖα τους, ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα ἐκστασιάζονται. Οἱ ὑπεύθυνοι τῶν μουσείων τους μᾶς εἶπαν, ὅτι πολλὲς φορὲς ἔκαναν αἰτήσεις στὸ ἐλληνικὸ Ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ γιὰ σύνταξη ὁδηγίων στὴν Ἑλληνικὴ, ἀλλὰ φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ. Μάλιστα ἕνας ὑπεύθυνος σὲ μουσεῖο τῆς Βιέννης μᾶς ἀνέφε-

ρε, ὅτι ὄχι μία, δύο ἢ ἑκατὸ φορὲς ἀλλὰ χίλιες φορὲς εἰδοποίησαν τὸ ὑπουργεῖο μας, ἀλλὰ... (καὶ ἄνοιξε τὰ χέρια του δείχνοντας ἀπελπίσια), ἀπάντηση καμμία. Ἐλεος, νὰ ἐνδιαφέρεται ὁ κάθε ξένος γιὰ τὴν δική μας προβολή, καὶ νὰ ἀδιαφοροῦμε ἐμεῖς!

Καὶ παλαιότερα ἐπὶ ὑπουργίας Ε. Βενιζέλου διαμαρτυρηθήκαμε γιὰ τὸ ἴδιο θέμα ἀπὸ τὴ στήλη μηνιαίου περιοδικοῦ, ἀλλὰ δὲν ἔγινε ἀπολύτως τίποτε. Ἄς ἐλπίσουμε, ὅτι ἀπὸ τὴ στήλη τοῦ δικοῦ σας περιοδικοῦ κάποιοι ἰθύνων θὰ τὸ πληροφορηθῇ, γιὰτὶ εἶναι ἓνα θέμα ποὺ ἀφορᾷ στὸν Πολιτισμὸ μας ἀλλὰ καὶ ὅλους τοὺς Ἕλληνες, μὲ πολλαπλὲς παραμέτρους ὠφέλειας γιὰ τὴν χώρα μας.

Μὲ τιμὴ

Ἀέλα Σερεμέτη

Τὰ Ἑλληνόπουλα μὲ ἐπιστημονικὴ ἰδιοφυΐα καὶ ὁ Ἄνιστάιν

Κύριε Λάμπρου,

Ἐνθουσιάζομαι πρὶν ἀπὸ μερικὸς μῆνες, ὅταν ἄκουσα γιὰ τὸν μικρὸ Λευτέρη Γεωργιάδη, δεκάχρονον μαθητὴ ἀπὸ τὴν Κρήτη, ὁ ὁποῖος κατασκεύασε ἓνα ἐκπληκτικὸ «ρομπότ» σὰν μία μπάλλα, ποὺ κινοῦνταν στὸ δάπεδο καὶ ἀπέφευγε τὰ ἐμπόδια ποὺ ἔβγαιναν μπροστά του. Ἦταν πολὺ σπουδαία ἐφεύρεση καὶ συγχαρητήρια στὸν μικρὸ Λευτέρη καὶ τὸν πατέρα του, ποὺ τὸν ἐφωδίασε μὲ γνώσεις καὶ ὑπομονὴ γιὰ δημιουργικὴ δουλειά ὡς μελλοντικὸ ἐπιστήμονα. Μέχρι ἐδῶ ἦταν τὰ εὐχάριστα.

Τὰ δυσάρεστα γιὰ μένα ἀκολούθησαν πρῶτα ἀπὸ τὸ κρατικὸ κανάλι τῆς ΕΡΤ καὶ μετὰ ἀπὸ τὸ ΜΕΓΑ, ὅπου οἱ παρουσιαστὲς ἀποκάλεσαν

τὸν μικρὸ Λευτέρη ὡς ἓναν μικρὸ «Ἄνιστάιν». Αὐτὸ δὲν μοῦ ἄρεσε καθόλου, γιὰτὶ πρῶτον ὁ Ἄνιστάιν δὲν ἀσχολήθηκε μὲ τὴ ρομποτικὴ καὶ δεύτερον δὲν εἶναι πρότυπο γιὰ μίμηση, διότι ἡ θεωρία τῆς Σχετικότητας, ποὺ αὐτὸς ἀνέπτυξε (μὲ τὴν «βοήθεια» τοῦ Ἑλλήνα καθηγητῆ Κ. Καραθεοδωρῆ) μὲ ὅσα διαβάζω θεωρῶ, ὅτι ἀμφισβητεῖται, καὶ πολλοὶ σύγχρονοι ἐπιστήμονες τὴν ἀπορρίπτουν.

Ἀναρωτιέμαι: Χάθηκαν τὰ ἐλληνικὰ πρότυπα τῆς ἐπιστημονικῆς διάνοιας, γιὰ νὰ χαρακτηρίσουν αὐτὰ τὰ κανάλια τὸν μικρὸ Λευτέρη, καὶ ἀναφέρθηκαν σὲ ἓναν Ἑβραῖο; Δὲν μπόρεσαν νὰ τὸν χαρακτηρίσουν ὡς ἓναν μικρὸ Ἀρχιμήδη ἀπὸ τὴν Ἀρχαιότητα, ἓναν Λεονάρντο ντὰ

διαπίστωσαν μέσῳ νοταριακῶν ἐγγράφων, ὅτι ὁ ναὸς δὲν χτίστηκε στὰ 1543, ἄρα ὅλη ἡ ἱστορία εἶναι ἓνα παραμῦθι στημένο, γιὰ νὰ ἐκμεταλλεύωνται οἱ ἐπιτήδιοι τοὺς ἀφελεῖς, ἀλλὰ ὅτι ὑπάρχει ἤδη ἀπὸ τὸν 15ο αἰῶνα (δὲς Παπαγεωργίου Σπ. «Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κέρκυρας ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτῆς μέχρι τοῦ νῦν», ἐν Κερκύρᾳ 1920) χωρὶς νὰ εἶναι γνωστὸ πόσο παλαιότερος εἶναι.

Τὸ ἀστεῖο τῆς ὑπόθεσης εἶναι, ὅτι καὶ στὴν νότια Κέρκυρα, στὸ χωριὸ Περιβόλι, ὑπῆρχε ναὸς τοῦ ἁγίου Βαρβάρου, ὁ ὁποῖος παροισιάζεται ἢ μᾶλλον μετατρέπεται ἀργότερα σὲ ναὸ τῆς ἁγίας Βαρβάρας (δὲς Σπύρου Χρ. Καρύδη, «Ἐκκλησιαστικὴ γεωγραφία τῆς Κέρκυρας τὸν 19ο αἰῶνα»).

Τὰ ἀνωτέρω ἀνέφερα γιὰτὶ, ὅπου ὑπάρχουν σωσμένα ἀρχεῖα καὶ πηγές, σὲ ὅλες τὶς περιπτώσεις διαφεύδουν καὶ ἀποδεικνύουν τὴν ἀπάτη τῶν θαυμάτων καὶ τῶν ἁγίων.

Μὲ ἐκτίμηση

Ἀλκίνοος Κορκοραῖος
Κέρκυρα

Βίντσι από την Αναγέννηση ή έναν από τους εκατοντάδες Έλληνες επιστήμονες που διαπρέπουν σήμερα σ' όλο τον κόσμο, όπως πρόσφατα ο Κερμιτζής από την Κρήτη, ο Νανόπουλος και τις τελευταίες μέρες ο τριανταεπεννιάχρονος καθηγητής πάλι από την Κρήτη κ. Χρήστος Παναγόπουλος, που βραβεύτηκε με το βραβείο Γιουρία, ισοδύναμο με το βραβείο Νόμπελ;

Οί παρουσιαστές των ελληνικών καναλιών σ' αυτήν την περίπτωση, που γίνεται λόγος για «ρομπότ» και «Κρήτη», καλό θα ήταν να αρπάζαν την ευκαιρία και να αναφέρονταν στον άρχαίο Τάλω, που κατασκεύασαν οι άρχαίοι Έλληνες «Ήφαιστοι», για να προφυλάξουν την πατρίδα του νησιού της Κρήτης από τους πειρα-

τές. Αυτό το ρομποτικό κατασκεύασμα, ένας γίγαντας, με πολύ μεγάλα βήματα έκανε δύο και τρεις φορές την ημέρα τον γύρο του νησιού και εξόντωνε κάθε παραβάτη.

Εγώ εκ μέρους μου θα εύχηνόμουν στον μικρό Λευτέρη συγγραφέα, να γίνει ένας μεγάλος επιστήμονας και να κατασκευάσει έναν μεγάλο Τάλω, για να υπερασπίσει τον Έλληνικό Πολιτισμό και να εξοντώσει όλους τους εχθρούς του για μία καλύτερη Ελλάδα.

Με εκτίμηση
Έλευθέριος Βασιλείου
Μάντισστερ, Νιού Χαμσάιρ, Η.Π.Α.

Το μπετόν της Πύλης των Λεόντων

Κύριε διευθυντά χαιρετώ,

Το ότι το μπετόν ήταν ευρείας χρήσεως στον αρχαίο ελληνικό χώρο είναι γνωστό (σ.σ. βλ.: Κ. Καρμιράντζου, «Το πελώριο υπέρθυρο του “Θησαυρού του Ατρέως”», τ. 233, Μ. Μαμανέα, «Γέφυρα από μπετόν στην αρχαία Αθήνα», τ. 256, Π. Κουβαλάκη, «Αρχαίο μπετόν και στην Πάλαϊρο», τ. 258, Ε. Ευσταθιάδη, «Μπετόν στην Ελλάδα πριν από χιλιάδες χρόνια», τ. 258, Κ. Καρμιράντζου, «Από μπετόν τα τείχη της αρχαίας Αθήνας», τ. 258 και 268). Θα ήθελα να καταθέσω μία λεπτομέρεια, που ίσως είναι σημαντική, ως προς την κατασκευή και την στατική της εισόδου των Μυκηνών.

Από ό,τι βλέπουμε ή σύνθεση της εισόδου αποτελείται από κολώνες σε σχήμα Π. Και οι τρεις κατασκευάστηκαν σαν ορθογώνια παραλληλεπίπεδα (αυτό είναι εμφανές), αλλά στην υπέρθυρη κολώνα προστέθηκε και άλλο μείγμα μπετόν, ώστε να γίνει καμπυλωτή για ενίσχυση του κέντρου.

Το θέμα είναι, ότι δεν ξέρουμε, αν προστέθηκε όταν ή κολώνα ήταν κάτω ή όταν μπήκε επάνω. Και νομίζω, ότι στο ξεκαλούπωμα έφυγε η γωνία και προστέθηκε μετά. Και αυτό είναι εύκολο να γίνει αντιληπτό από απλή παρατήρηση.

Όπως βλέπουμε και στις σημερινές οικοδομές, όταν τους φεύγει μία γωνία από το μπετόν και προστίθεται συμπληρωματικό. Η θεωρία ότι το ύλικο είναι από πέτρωμα γκονγκομαράτη δεν ευσταθεί. Είναι μπετόν.

Με τιμή
Στέργιος Μανάκος
Νιού Χαμσάιρ, Η.Π.Α.

Εικονίσματα και είδη πρώτης ανάγκης στη Ζαχάρω.

Ο κ. Γ. Κουρκούτας μās γράφει, ότι στην επεξήγηση της φωτογραφίας της σελίδας 21326, του τεύχους 306, όπου ανάμεσα στα είδη πρώτης ανάγκης φαίνονται και υπερεμπεγμένα εικονίσματα, τα τελευταία ανήκουν σε ήμιτελη ναό. Διερωτώμεθα, αν τα εικονίσματα τοποθετούνται στους ναούς, πριν περατωθεί ή οικοδόμησή τους.

ΤΑ ΒΑΘΡΑ ΤΩΝ «ΖΑΝΩΝ» ΚΑΙ Η ΣΗΨΗ ΤΩΝ ΡΩΜΙΩΝ

ρὸ μηνῶν ποὺ ἐπισκέφθηκα –λίγο πρὶν καὶ– τὴν Ἀρχαία Ὀλυμπία, στάθηκα τούτῃ τὴν φορὰ στὸν πρὶν τὴν εἴσοδο στὸ Στάδιο χῶρο. Ἐκεῖ λοιπὸν καὶ ἀριστερὰ «τῷ εἰσερχομένῳ» ὑπάρχουν 16 βάθρα, ποὺ χρονολογοῦνται ἀπὸ τὸν 4ο-1ο π.Χ. αἰῶνα καὶ ὀνομάζονται «Βάθρα τῶν Ζάνων» (πληθυντικὸς τοῦ Ζεύς). Πάνω σ’ αὐτὰ τὰ βάθρα ἦσαν (τώρα δὲν ὑπάρχουν) τοποθετημένα ἀντίστοιχα μεγάλα ἀγάλματα τοῦ Δία. Τὰ ἀγάλματα αὐτὰ ἔχουν τὴν ἐξῆς ἱστορία:

Μερικοὶ ἀθλητές, ποὺ ἐλάμβαναν μέρος στοὺς Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνες, συλλαμβάνονταν νὰ ἐξαγοράζουν (σημερινὴ ἀντίστοιχη λέξη «λαδώνουν») εἴτε συναθλητές τους (γὰρ μειωμένη ἀπόδοση) εἴτε κάποιους ἀπὸ τοὺς κριτές. Βλέπεις, τὸ λάδωμα ἦταν κι αὐτὸ παμπάλαιο σπόρ. Ὅταν λοιπὸν τὸ πρᾶγμα ἀποκαλυπτόταν καὶ τεκμηριωνόταν, τὸ Πρυτανεῖο ἀποφάσισε «κατὰ νόμον» τὰ ἀκόλουθα, ἀμέσως ὅμως κι ὅχι σὲ 127 τέρμινα καὶ μὲ τὴν βοήθεια 715 μεγαλοπαραθύρων τῶν σημερινῶν νόμων τῶν ξεφτεριῶν τῶν σύγχρονων ἐλληνικῶν Βουλῶν, ποὺ τὰ τελευταῖα 100 χρόνια ἔχουν ἀποδειχθῇ ἀνάξιος νὰ νομοθετοῦν δίκαια, αὐστηρὰ καὶ γρήγορα, χωρὶς τὰ ρημάδια τὰ μεγαλοπαράθυρα:

- 1 Καταδίκασαν τὸ λαδωτὴ σὲ βαρὺν οἰκονομικὸ πρόστιμο, μὲ τὸ ὁποῖο κατασκευαζόταν τὸ ἄγαλμα τοῦ Δία.
- 2 Στὸ μπροστινὸ μέρος τοῦ βάθρου γραφόταν μὲ μεγάλα γράμματα τὸ ὄνομα τοῦ λαδωτῆ ὀλυμπιονίκῃ, τὸ ὄνομα τοῦ λαδωθέντα καθὼς καὶ ἡ πόλη (πατρίδα) τοῦ λαδωτῆ. Αὐτὸ σήμαινε καὶ γιὰ τὸν ὀλυμπιονίκῃ καὶ γιὰ τὴν πόλιν του ἀτίμωση.
- 3 Ἡ πόλις τοῦ λαδο-ὀλυμπιονίκῃ ὅχι μόνον δὲ γκρέμιζε τὰ τεῖχη της γιὰ τὴν ὑποδοχὴ του, ἀλλὰ τὸν ἀπέπεμπε κακὴν- κακῶς.

Ρωμιοί: Οἱ παγκόσμιοι πρωταθλητὲς τῆς διαφθορᾶς

Ἄς δοῦμε τώρα, τί γίνεται σήμερα (καὶ χθὲς καὶ προχθὲς) τόσο μὲ τοὺς λαδωτῆδες ὅσο καὶ μὲ τοὺς λαδωνόμενους:

- Οἱ νομοθέτες, ἀντὶ νὰ ψηφίζουν νόμους σαφεῖς, χωρὶς τὴν παραμικρὴ διαφοροῦμένη ἐρμηνεία, ψηφίζουν νόμους διάτρητους, μὲ παραθυράρες, μὲ τὸ ἓνα ἄρθρο νὰ ἀναιρῇ τὸ ἄλλο, νὰ ἐπιδέχονται διπλῇ «ἐρμηνεία» κ.ο.κ.
- Οἱ δίκες γιὰ τὰ «μεγάλα φαγοπότια» νὰ διαρκοῦν δεκαετίες, μέχρι ποὺ νὰ μὴ θυμᾶται κανεὶς τὸ γεγονός.
- Οἱ καταδικασμένοι π.χ. δεκάκις εἰς ἰσόβια (ἔτσι συνέβη πρὶν λίγα χρόνια μὲ σοῦπερ μεγαλέμπορο ναρκωτικῶν) σὲ λίγα χρόνια νὰ εἶναι ἔξω εἴτε μὲ τὴ μεθόδευση τῆς ἀδείας (χωρὶς ἐπιστροφή) εἴτε μὲ τὴ μεθόδευση τῆς «ἀνηκέστου βλάβης τῆς υἱείας του», κι ἂς κυκλοφορῇ μετὰ συνεχίζοντας τὶς ὑποπτες μπιζνες του καὶ προκαλῶντας τὴν

Όταν παραβιάζονταν οί ἀθλητικοί κανονισμοί, οί παραβάτες τιμωροῦνταν μὲ χρηματικό πρόστιμο. Ἀπὸ τὰ χρήματα αὐτὰ κατασκευάζονταν ἀγάλματα τοῦ Διός, οί Ζᾶνες. Στὴν φωτογραφία, ποὺ εἶχε ληφθῇ πρὶν τὶς πρόσφατες πυρκαϊές, φαίνεται ὅ,τι εἶχε ἀπομείνει ἀπὸ τὶς χριστιανικὲς καταστροφές· οί βάσεις, ὅπου εἶχαν στηθῇ οί Ζᾶνες ἐμπρὸς ἀπὸ τὴν εἴσοδο τοῦ σταδίου τῆς Ὀλυμπίας. Ἡ σημερινή εἰκόνα βέβαια εἶναι ἀκόμη χειρότερη.

κοινή γνώμη, κυκλοφορῶντας στὰ ἀκριβὰ στέκια.

- Ἄλλοι χοντρολαδωτὲς καὶ χοντροδιαπλεκόμενοι χαρίζουν ἓνα ποσὸ (ἀπὸ τὰ κλεμμένα) καὶ κάνουν ἓνα φιланθρωπικὸ ἔργο ἐντυπωσιασμοῦ.
- Ἀπ' τὴν ἄλλη τὸ Κράτος, οἱ κυβερνήσεις ἢ καὶ ἡ Ἐκκλησία σὲ κραυγαλέες περιπτώσεις λαδωτῆδων ἢ λαδωνόμενων ἢ κάθε μορφῆς καταχραστῶν παύουν τὸν ὑπουργό, ἐφοριακό, τελωνιακό, πολεοδόμο, δικαστικό, γιατρό, μητροπολίτη (περίπτωση αὐτοῦ μὲ τὸ 1,8 δις δρχ.), τόν, τόν, τόν, καὶ δὲν τοῦ κατάσχουν τὰ παρανόμως κτηθέντα, ἀφήνοντάς τον νὰ τὰ ροκανίζει ἀνενόχλητος,

Λέμε ὅτι εἴμαστε ἀπόγονοι τῶν σοφῶν ὄντως ἀρχαίων Ἑλλήνων. Μά, ἀγαπητοὶ συνάνθρωποι, εἶδαμέ ποτε, ἀπὸ τότε ποὺ εἴμαστε ἐλεύθερο σύγχρονο κράτος, ἔστω καὶ ἓνα «Βάθρον Ζάνων»; Ἴδου λοιπὸν ἡ ἀτράνταχτη ἀπόδειξη, ὅτι τόσο ἐμεῖς σὰν ἐκλέκτορες ὅσο καὶ οἱ ἐκάστοτε ἐκλεκτοὶ μας νύοθετοῦμε τὴ διαπλοκή, κι ἂς ἐξαπολύουμε μύδρους στὰ καφενεῖα καὶ τὶς συννααστροφές μας γιὰ δαύτη. Τόσων χρόνων ποὺ εἶμαι, πόσες φορὲς δὲν ἄκουσα, καὶ ἀπὸ πρωθυπουργικὰ χεῖλη μάλιστα, ὅτι «τὸ μαχαίρι θὰ φτάση μέχρι τὸ κόκκαλο». Εἶδατέ ποτε ἐσεῖς τέτοιο πρᾶγμα;

Γιάννης Α. Μαθῆς

Η ΑΛΗΘΙΝΗ «ΙΣΤΟΡΙΑ» ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟ

**Κείμενα νόμων αποδεικνύουν
μία μαρτυρική καὶ αίματοβαμμένη ζωή**

τὰ τέλη τοῦ θ' αἰῶνα ὁ αὐτοκράτορας Λέων ΣΤ' ὁ Σοφὸς ἔδωσε ἐντολὴν σὲ νομομαθεῖς νὰ συγκεντρώσουν τὴν ἕως τότε ἰσχύουσα νομοθεσία, νὰ ἀφαιρέσουν ὅσους νόμους δὲν ἴσχυαν πλέον καὶ νὰ θεσπίσουν ὅσους νέους χρειάζονταν. Ἀπὸ τὴν ἐργασία αὕτῃ προέκυψε μία συλλογὴ ἐξήντα βιβλίων, ἡ ὁποία ἔμεινε γνωστὴ ὡς «Βασιλικά» καὶ ἴσχυσε μέχρι τέλους τοῦ Βυζαντίου (1453 μ.Χ.).

Δὲν ὑπάρχει χώρος, γιὰ νὰ παρουσιάσωμε τὸ σύνολο τῶν νόμων, ποὺ περιέχει ἡ φρικτὴ αὕτῃ νομοθεσία, ἄλλωστε σκοπὸς τῆς παρούσας ἔρευνας εἶναι νὰ ἀναδειχθοῦν οἱ συνθήκες κάτω ἀπὸ τίς ὁποῖες ἔζησε τὸ Ἑλληνικὸ Ἔθνος στὰ 1.100 χρόνια τῆς βυζαντινῆς σκλαβιάς. Θὰ περιοριστοῦμε λοιπὸν ἐνδεικτικὰ σὲ κείμενα τῶν νόμων ποὺ περιέχονται στὸ πρῶτο ἀπὸ τὰ συνολικῶς 60 βιβλία τῶν «Βασιλικῶν». Μελετῶντας τὰ κείμενα παρατηροῦμε, ὅτι δὲν ἀρκοῦνται μόνο στὴν παράθεση τῶν ἄρθρων καὶ διατάξεων, ἀλλὰ καὶ περιέχουν ἐντελῶς ξένα πρὸς νομικὰ κείμενα ἀποσπάσματα μὲ ὕβρεις ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων, ποὺ χαρακτηρίζονται «μυσαροί», «ἀλιτήριοι» κ.λπ. Ἀλλὰ τὸ πιὸ ἐντυπωσιακὸ στοιχεῖο τοὺς εἶναι οἱ τρομερὲς ποινές, ποὺ προβλέπουν τὰ ἄρθρα αὐτὰ κατὰ τῶν Ἑλλήνων: «ἀδικήματα» ὅπως τὸ ἔθιμο τῆς παρατήρησης τῆς «σπάλας» τοῦ ἀρνιοῦ ἐπέσυραν τὴν ποινὴ τῆς σταύρωσης (!), ἡ «ἐμμονὴ εἰς τὴν πλάνην τῶν Ἑλλήνων» τὴν ποινὴ τοῦ θανάτου καὶ ταυτόχρονα τῆς δήμευσης τῆς περιουσίας ἀπὸ τὰ μοναστήρια, ἡ τέλεση ἀπὸ τρίτους σὲ κάποιο κτήμα κάποιας ἐλληνικῆς τελετῆς τὴν ποινὴ (στὸν... ἰδιοκτήτη τοῦ κτήματος!) τῶν σωματικῶν βασανιστηρίων (;) καὶ στὴ συνέχεια τῶν ἰσόβιων καταναγκαστικῶν ἔργων σὲ ὄρυχεῖα κ.λπ. κ.λπ.

Προφανῶς βρισκόμαστε μπροστὰ στὶς πιὸ τραγικὲς σελίδες μιᾶς ἀγνωστῆς περιόδου τῆς Ἱστορίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, περιόδου μαρτυρικῆς, αίματοβαμμένης,

ΒΑΣΙΛΙΚΑ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΝ ΛΕΙΨΙΔ ΕΚΔΟΣΙΝ G. E. HEIMBACH ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΛΗ-
ΡΩΜΑ ΤΟΥ Z. LINGENTHAL, ΚΑΙ ΤΩΝ E. FERRINI ΚΑΙ J. MERCATI,
ΟΙΣ ΠΡΟΣΕΤΕΘΗΣΑΝ ΑΙ ΝΕΑΡΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΑΥΤΟ-
ΚΡΑΤΟΡΩΝ ΑΙ ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΛΥΣΕΩΣ ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΑΚΗΣ ΑΥΤΟ-
ΚΡΑΤΟΡΙΑΣ ΕΚΔΟΘΕΙΣΑΙ, ΤΑ ΕΛΛΕΙΠΟΝΤΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΤΗΣ ΙΟΥΣΤΙΝΙΑ-
ΝΕΙΟΥ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

ΤΑ ΚΕΙΜΕΝΑ JUS GRAECOROMANUM, Η ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ ΝΥΝ ΣΧΕΤΙΚΗ
ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΠΛΕΙΣΤΑΙ ΕΡΜΗ-
ΝΕΥΤΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΥΠΟ

ΙΩΑΝΝΟΥ Δ. ΖΕΠΟΥ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΥ

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ 1-12

«.....Ταῦτα ἐξ ἀλλήλων ἀδιόσπαστα καὶ ἐν τῇ
συντάξει τηρήσαντες, ἐν ἐξήκοντι ὅλοις βιβλίοις
ἀπαριθμώμενοι, παρέχομεν τῇ περὶ τοὺς νόμους φι-
λοπονίᾳ, ὁδὸν μὲν τὴν ἐντευξίν, τελείαν δὲ τὴν
παντὸς οὐκινουδὸν ζητουμένου διάκρισιν· μηδεὶς
νομοθετήματος ὀρθὴν φέροντος τὴν ψῆφον παραλεί-
φθέντος τῶν ἐκ τῆς ἀνω κοῦ χρόνου φορᾶς καὶ μέ-
χρι τῆς ἡμῶν βασιλείας τεθεσπισμένων». Προοίμιον
Βασιλικῶν.

ΕΚΔΟΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ Δ. & Π. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥ

56 — ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ — 56

1910

«Τὰ κατὰ χριστιανῶν συγγράμματα Πορφυρίου καὶ ἄλλων αἵρετικῶν καιεσθώσαν, ...οἱ
δὲ τὰ λεχθέντα βιβλία ἔχοντες καὶ ἀναγνώνσκοντες, ἐσχάτως τιμωρείσθωσαν.» («Νομο-
κάνων» Φωτίου, τίτλ. ιβ', κεφ. 2 καὶ 3.)

ἀκροαίας βαρβαρότητας, τὴν ὁποία ἔζησαν οἱ πρόγονοί μας κάτω ἀπὸ τὴν σπάθη τοῦ
δημίου τοῦ Ἑλληνισμοῦ, δηλαδή τοῦ Βυζαντίου, τὸ ὁποῖο οἱ σημερινοὶ Ἕλληνες ἐξα-
κολουθοῦμε καὶ σήμερα νὰ τὸ θεωροῦμε «ἑλληνικό».

«Οἱ τῶν Ἑλλήνων ἐμμένοντες πᾶν, τιμωρίαις ἐσχάταις ὑποβηθήσονται»

αραθέτομε δειγματοληπτικὰ παραγράφους ἄρθρων καὶ διατάξεις ἀπὸ
τὴν ἀνθελληνικὴ νομοθεσία τοῦ πρώτου βιβλίου. Πρόκειται γιὰ ἱστορικὰ
ντοκουμένα ἀπόλυτης ἀποδεικτικῆς ἰσχύος, καὶ γι' αὐτὸ τὰ δημοσιεύομε
στὴν πρωτότυπη γλωσσικὴ μορφή τους.

❶ Συγγράμματα Ἑλλήνων: Καύση ἐπὶ τῆς πυρᾶς.

«Δεῖ τὰ **Πορφυρίου** καὶ τῶν ὁμοίων αὐτοῦ συγγράμματα πυρὶ καίεσθαι»
(παρ. 3).

❷ Ἔθιμο παρατήρησης «σπάλας» τοῦ ἀρνιοῦ: Ποινὴ σταύρωσης!

«Μηδεὶς τολμάτω θυσίαν οὔτε ποιεῖν, ὥς ἐφορᾶν τὸ ἥπαρ καὶ τὰ σπλάχνα τοῦ θυ-
ομένου θρέμματος διὰ τὸ ἐπαγγέλεσθαι τὰ μέλλοντα, εἰ δέ τις τολμήσει τί τοιοῦτο
ποιῆσαι, ἐπήρηται αὐτῷ **τιμωρία τῆς σταυρώσεως**, εἴτε περὶ ἐνεστώτων, εἴτε περὶ
μελλόντων διὰ τῆς σπλαγχνοσκοπίας περιεργάζεται» (παρ. 12). Γιὰ νὰ θεσπίζουν
τέτοιους νόμους μὲ προβλεπόμενη ποινὴ τὴν σταύρωση τὸν ἰ' αἰῶνα, σημαίνει, ὅτι
δὲν εἶχαν καταφέρει ἀκόμη νὰ ἐξαλείψουν τὴ θρησκεία καὶ τὰ ἀρχαῖα ἔθιμα.

❸ Ἑλληνικὰ ἱερά: Δήμευση ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας

«Πάντας τοὺς τόπους, οὓσιν αὖτε τοῖς ἱεροῖς ἡ **πλάνη τῶν παλαιῶν** (= Ἑλλήνων)
ἀφωσίωσε, τῇ ἰδικῇ ἡμῶν οὐσίᾳ βουλόμεθα συνάπτεσθαι... Ταῦτα δέ, ἅτινα πολλὰ
διατάξεσιν εἰς τὴν προσκνητὴν ἐκκλησίαν ἐβουλήθημεν ἀνήκειν, ἡ **χριστιανικὴ
ἐκκλησία ἐαυτὴ διεκδικεῖτω**» (παρ. 15). Ἔτσι ἄρχισε νὰ γιγαντώνεται ἡ ἐκκλησια-
στικὴ περιουσία.

❹ Προσευχὴ στὰ ἑλληνικὰ ἱερά: Ποινὴ δήμευσης ὅλης τῆς περιουσίας καὶ ἐξο- ρία.

«Μηδεὶς ἐν διαθέσει καὶ ψυχῇ προσκυνῶντος ἢ εὐχομένου τὰ πάλοι (=ἑλληνικά)
κεκλεισμένα ἱερὰ νῦν θρησκευέτω· ἀπέστω τῆς ἡμετέρας γενεᾶς τὸ **τοῖς ἀθεμίτοις
καὶ καταράτοις εἰδώλοις** τὴν προτέραν τιμὴν ἀποδίδοσθαι, ἢ στεφανοῦσθαι ἀσεβεῖς
τῶν ἱερῶν παραστάδας, ἢ τοῖς βεβήλοις βωμοῖς ἀνάπτεσθαι πυρσούς... ὥς δημοσίῳ
δικαστηρίῳ ὑπεύθυνος γεγονῶς τοῦ τηλικούτου δράματος τὴν νόμιμον ὑπομενέτω
κατηγορίαν καὶ ἐλεγχόμενος **δημευέσθω πᾶσαν αὐτοῦ οὐσίαν καὶ ἐξοριζέσθω**»
(παρ. 17). Δήμευση περιουσίας καὶ ἐξορία σὲ ὅποιον ἔκανε ὀτιδήποτε στὰ «πάλοι κε-
κλεισμένα ἱερά», ὅσα δηλαδή δὲν εἶχαν ἀκόμη κατεδαφίσει.

❺ Ἑλληνικὴ τελετὴ σὲ ξένο κτῆμα τελούμενη ἀπὸ τρίτους: Ποινὴ δήμευσης περι- ουσίας (τοῦ ἰδιοκτήτη!) σωματικὰ βασανιστήρια (τοῦ ἰδιοκτήτη τοῦ κτήματος) καὶ ἰσόβια καταναγκαστικὰ ἔργα σὲ μεταλλεῖο (τοῦ ἰδιοκτήτη)!

«Ὅσα πολλάκις τοῖς τῆς **ἑλληνικῆς θρησκείας** ἀπηγορεύσαμεν, μηδεὶς ἐπιχειρεῖ-

Ὁ Λέων ΣΤ' ὁ Σοφὸς γονυπετὴς ἔμπρὸς ἀπὸ τὸν ἔνθρονο Ἰησοῦ.
(Λεπτομέρεια ἀπὸ ψηφιδωτὴ παράσταση τοῦ νάρθηκα τῆς Ἀγίας
Σοφίας Κωνσταντινούπολης τοῦ 9 αἰ.)

Ὁ Λέων ΣΤ' ὁ Σοφός, πὺν ἐξέδωσε τὴν ἀνθελληνικὴ νομοθεσίᾳ τῶν «Βασιλικῶν» ἦταν γνιὺς τοῦ Ἀρμενοσλαύου αὐτοκράτορα Βασιλείου Α' ἢ νόθος γνιὺς τοῦ ἐβραϊκῆς καταγωγῆς αὐτοκράτορα Μιχαὴλ Γ' (βλ. «Οὐτε ἓνας Ἑλληνας βασιλεύς», «Δ», τ. 293.) Ἐγραψε χρησιμοὺς περὶ τοῦ μέλλοντος, προσευχῆς, θρησκευτικὰ ἄσματα καὶ διάφορα ἄλλα παρόμοια. Ἄν καὶ συγγραφέας τέτοιων «ἔργων» ὅμως, δεδομένου ὅτι ἡ φιλομάθεια δὲν θεωρεῖται προσὸν γιὰ τὸ Χριστιανισμὸ («μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι») τοῦ προσῆψαν τὸ προσωνύμιο «Σοφός», ὅχι ὡς ἐπαινετικὸ ἀλλὰ ὡς κοροϊδευτικὸ, γεγονὸς πὺν ἀποσιωπᾶται –γιὰ εὐνόητους λόγους– ἀπὸ τοὺς σύγχρονους βυζαντινολόγους.

τω τοῦ λοιποῦ ποιεῖν, εἰδὼς ὡς δημοσίῳ ἐγκλήματι περιπίπτει ὁ τοῦτοις τολμῶν ἐπιχειρεῖν, ἐπὶ τούτου δὲ βουλόμεθα τὰ τοιαῦτα δράματα ἐκκόπτεσθαι, ὅτι, κὰν ἐν ἄλλοτρίῳ ἄγρῳ ἢ οἴκῳ τί τοιοῦτό ποτε ἀμαρτηθεῖη, εἰδόντων τῶν δεσποτῶν τοῦ οἴκου ἢ τοῦ κτήματος, αὐτὸς μὲν ὁ οἶκος ἢ τὸ χωρίον τῷ ταμείῳ προσκυρωθήσεται (= θὰ δημευθῇ)· οἱ δὲ τούτων δεσπότης ὑπὲρ ὧν ὅλως εἰδότες συνεχώρησάν τι τοιοῦτο γενέσθαι, εἰ μὲν ἀξία τινὶ ἢ στρατεία κοσμοῦνται, τῆς ἀξίας καὶ τῆς στρατείας ἐκπίπτουσιν, ἀλλὰ δημευθέντες τιμωροῦνται· ἰδιωτικῆς δὲ τύχης ὑπάρχοντες μετὰ τὰς τοῦ σώματος βασάνους τοῖς ἔργοις τῶν μετὰλλων διηνεκῶς παραδοθήσονται» (παρ. 18). Δηλαδὴ κι αὐτός, στὴν κατοχὴ τοῦ ὁποίου ἦταν τὸ μέρος, ὅπου εἶχε πραγματοποιηθῇ τελετὴ, νὰ καταδικάζεται σὲ ισόβια ἀναγκαστικά ἔργα σὲ ὄρυχεῖα.

«Ζητούντες καθ' ἑαυτοὺς ἢ παρὰ τῶν ἐπισκόπων μαθάνοντες κωλυέτωσαν οἱ

ἄρχοντες τὰ παρὰ τῶν Ἑλλήνων, καὶ γενόμενα δὲ τιμωρεῖσιν ἢ μὴ δυνάμενοι μὲνέτωσαν καὶ προσκυροῦντες ὅσα προσώποις ἑλληνικοῖς δεδωρηται ἢ καταλέλειπται τοῖς πολιτικοῖς δικαίοις πάντων ὅσα κατ' αὐτῶν ἢ ὑπὲρ τῶν ἐκκλησιῶν προεισηγήνεται κυρίων ὄντων καὶ ἐντεῦθεν βεβαιουμένων» (παρ. 19).

6 Για πρώτην ἐκχριστιανισθέντες καὶ τώρα ἑλληνίζοντες: Ποινὴ θάνατος

«Πάντων τῶν ἐπιτιμίων, ὅσα παρὰ τῶν προβεβασιλευκότων κατὰ τῆς ἑλληνικῆς ἡπεύληται πλάνης ἢ ὑπὲρ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως εἰσηγήνεται, κυρίων καὶ βεβαίων διηνεκῶς ὄντων τε καὶ διὰ τῆς παρούσης εὐσεβοῦς νομοθεσίας φυλαττομένων, ἐπειδὴ τινες εὗρηται τῇ τῶν ἀνοσιῶν καὶ μυσαρῶν Ἑλλήνων κατεχόμενοι πλάνη κακεῖνα πράττοντες, ἅπερ εἰς δικαίαν ὁργὴν κινεῖ τὸν φιλόφρονος θεόν, οὐδὲ τὰ περὶ τούτων ἀδιόρθωτα καταλιπεῖν ὑπέστημεν, ἀλλὰ γνόντες, ὡς τὴν τοῦ ἀληθινοῦ καὶ μόνου θεοῦ καταλιμπάνοντες προσκύνησιν εἰδώλοις ἀλογίστῳ πλάνῃ θυσίας προσέφερον καὶ πάσης ἀνοσιότητος μεστὰς ἐορτὰς ἐπετέλουν, τοὺς μὲν ἥδη ταῦτα ἡμαρτηκότας μετὰ τὸ ἀξιώθῃν τοῦ ἁγίου βαπτίσματος πρὸς τὰ ἐλεγχθέντα αὐτῶν ἁμαρτήματα ἐκδικήσῃ τῇ προσηκούσῃ καὶ ταῦτα φιλοφρότερον ὑπεβάλομεν· τοῦ δὲ λοιποῦ διὰ τοῦ παρόντος νόμου προαγορευόμεν ἅπασιν, ὡς οἱ μὲν γινόμενοι χριστιανοὶ καὶ τοῦ ἁγίου καὶ σωτηριώδους ἀξιούμενοι καθ' οἷον ὅποτε χρόνον βαπτίσματος, εἰ φανεῖν ἔτι τῇ τῶν Ἑλλήνων ἐμμένοντες πλάνῃ, τιμωραῖς ἐσχάταις (=ποινὴ θανάτου) ὑποβληθήσονται.

Ὅσοι δὲ μήπω τοῦ προσκυνητοῦ βαπτίσματος ἡξιώθησαν, τούτους προσήκει καταδύλους ἑαυτοὺς ποιεῖν ἢ κατὰ τὴν βασιλεύουσαν ταύτην πόλιν ἢ ἐν ἐπαρχίαις διάγοντας, καὶ προσιέναι ταῖς ἁγιωτάταις ἐκκλησίαις ἅμα γαμεταῖς καὶ παισὶ καὶ παντὶ τῷ κατ' αὐτοὺς οἴκῳ καὶ διδάσκεισθαι τὴν ἀληθινὴν τῶν χριστιανῶν πίστιν, οὕτω δὲ ἐκδιδαχθέντας καὶ καθαρῶς ἀποβαλόντας τὴν προτέραν πλάνην ἀξιοῦσθαι τοῦ σωτηριώδους βαπτίσματος, ἢ τούτων ὀλιγοροῦντας εἰδέναι, ὡς οὔτε μεθεξουσίνος τῶν τῆς ἡμετέρας πολιτείας, οὔτε οὐσίας κινήτης ἢ ἀκινήτου κύριοι εἶναι συγχωρηθήσονται, ἀλλὰ παντὸς ἀφαιρεθέντες πράγματος ἐν ἐνδείᾳ καταληφθήσονται (ὀλοκληρωτικὴ ἀφαίρεση περιουσίας) πρὸς τῷ καὶ ταῖς ἀρμοδίαις ὑποβληθήσονται ποιναῖς.»

7 Διδασκαλία Ἑλληνικῶν: Ποινὴ ἐξορία ἢ θάνατος

«Πάν δὲ μάθημα παρὰ τῶν νοσοῦντων τὴν τῶν ἀνοσιῶν Ἑλλήνων μανίαν διδάσκεισθαι κωλύομεν, ὥστε μὴ κατὰ τοῦτο προσποιεῖσθαι αὐτοὺς παιδεύειν τοὺς εἰς αὐτοὺς ἀθλίως φοιτῶντας, ταῖς δὲ ἀληθείαις τὰς τῶν δῆθεν παιδευομένων διαφθεῖρειν ψυχάς, ἀλλὰ μηδὲν ἐκ τοῦ δημοσίου σιτήσεως ἀπολαβεῖν αὐτοὺς, οὐκ ἔχοντας παρησίαν, οὐδὲ ἐκ θείων γραμμῶν ἢ πραγματικῶν, τοιούτου τινὸς ἄδειαν αὐτοῖς ἐκδικεῖν.

Εἴτε γὰρ ἐνταῦθά τις, εἴτε κατὰ χώραν φανείῃ (= νοσῶν τὴν τῶν Ἑλλήνων μανίαν) τοιοῦτος ὢν καὶ μὴ προσδραμὼν ταῖς ἁγιωτάταις ἡμῶν ἐκκλησίαις μετὰ τῶν οἰκείων, ὡς εἴρηται, παίδων καὶ γαμετῶν, ταῖς προδηλουμέναις ὑποπεσεῖται ποιναῖς καὶ τὰς μὲν αὐτῶν οὐσίας ἐκδικήσῃ τὸ δημόσιον, αὐτοὶ δὲ ἐξορία παραδοθήσονται· εἰ δέ τις ἐμφωλεύων τῇ ἡμετέρᾳ πολιτείᾳ θυσίας καὶ εἰδωλολατρίας ἁμαρτάνων ἁλῶ, οὗτος ταῖς ἐσχάταις ὑπαχθήσεται τιμωραῖς (=ποινὴ θανάτου)» (παρ. 20.)

Στὸ Βυζάντιο ἀκόμα κι αὐτοὺς ποὺ ἦταν χριστιανοί, ἀλλὰ ἀρνοῦνταν τὴν Παλαιὰ Διαθήκη, τοὺς κατηγοροῦσαν «ἐπὶ ἑλληνισμῷ», ἀδίκημα γιὰ τὸ ὁποῖο ὁ βυζαντινὸς νόμος προέβλεπε τὴν ποινὴ τοῦ θανάτου μὲ βασανιστικὸ τρόπο. Οἱ Παυλικιανοί, ποὺ ἐμφανίστηκαν κι ἔδρασαν στὴ Μ. Ἀσία, ἀρνοῦνταν τὴν Παλαιὰ Διαθήκη, τὴν τριαδικότητα τοῦ θεοῦ, τὴν ἱερωσύνη, τὸ βάπτισμα καὶ τὴ θεία εὐχαριστία, ὠνόμαζαν δὲ «Ρωμαίους» τοὺς ὀρθόδοξους Ἕλληνες. Ἐπὶ τρεῖς αἰῶνες (ζ', η', θ') ὑπέστησαν ἐπανειλημμένους διωγμοὺς ἀπὸ τοὺς Βυζαντινοὺς αὐτοκράτορες. Ἀπόηχο τῆς δράσης τους βρίσκουμε στὸν Ἀκριτικὸ κύκλο, χωρὶς ὅμως οἱ ἀναφορὲς ποὺ περιέχονται στὰ ἔπη τοῦ Λιγενῆ νὰ ἐπιτρέπουν ταυτίσεις καὶ ἱστορικὰ συμπεράσματα. Ὑποστηρίχτηκε ἀκόμη, ὅτι ρωσικὰ ἀκριτικὰ τραγούδια, μεταφρασμένα ἀπὸ τὰ Ἑλληνικά, διασφύζουν τὸν πυρήνα μιᾶς «Παυλικιανῆς ἐποποιίας». Στὴν παραπάνω μικρογραφία ἀπὸ τὴ χρονογραφία τοῦ Ἰωάννη Σκυλίτζη εἰκονίζονται σκηνὲς ἀπὸ τίς ἐκτελέσεις καὶ τὰ βασανιστήρια τῶν Παυλικιανῶν [Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους», «Ἐκδοτικὴ Ἀθηνῶν», Ἀθῆνα 1971 (Μαδρίτη, Ἑθνικὴ Βιβλιοθήκη).]

8 Ἀρνηση νηπιοβαπτισμοῦ: Ποινή: δήμευση περιουσίας καὶ στέρηση πολιτικῶν δικαιωμάτων.

«Θέλει τοὺς Ἕλληνας βαπτίζεσθαι καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν χωρὶς ἀναβολῆς μικρὰ ὄντα, τὰ δὲ τέλεια προδιδάσκεσθαι κατὰ τοὺς κανόνas καὶ τὰς γραφάς» (Νόμ. Φωτ. τίτλ. α' κεφ. ε').

«Κάκεινο δὲ νομοθετοῦμεν, ὥστε καὶ τὰ τούτων τέκνα μικρᾶς ἡλικίας ὄντα καὶ δίχα τινὸς ἀναβολῆς τυγχάνειν τοῦ σωτηριώδους βαπτίσματος, ὡς τῶν ἤδη τὴν ἡλικίαν προβεβηκότων δεομένων τοῦ προεδρεύειν ταῖς ἀγνωτάταις ἐκκλησίαις κατὰ τοὺς θεῖους κανόνas καὶ τὰς θείας ἐκδιδάσκεσθαι γραφάς, οὕτω τε γνησίας ἀντιλαμβάνεσθαι μετανοίας καὶ τὴν παλαιὰν (τῶν Ἑλλήνων) ἀποσεισασμένους πλάνην τοῦ προσκυνητοῦ τυγχάνειν βαπτίσματος. Τοῦτον γὰρ τὸν τρόπον βεβαίως ἂν δέξαιντο καὶ διαφυλάξιεν τὴν ἀληθινὴν τῶν ὀρθοδόξων πίστιν καὶ οὐ πάλιν ἐπὶ τὴν παλαιὰν μεταβάλοιεν πλάνην.

Ὅσοι δὲ ἂν προφάσει τοῦ στρατεῖαν ἢ ἀξίωμα ἢ οὐσίαν ἔχουν αὐτοὶ μὲν ἐσχηματισμένως προσῆλθον ἢ προσέλθουν τῷ σωτηριώδει βαπτίσματι, τὰς δὲ αὐτῶν γαμετὰς ἢ παῖδας ἢ τοὺς ἄλλους τοὺς κατὰ τὸν αὐτῶν ὄντας οἶκον ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς καταλείψαιεν πλάνης, τούτους προστάττομεν δημεύεσθαι τε καὶ καθάπαξ μὴ μετέχειν τῆς ἡμετέρας πολιτείας, ἀλλὰ καὶ τιμωρίαις ὑποβάλλεσθαι ταῖς αὐτῶν ἀξίαις, ὡς αὐτόθεν ὄντας φανερούς, μὴ καθαρᾶ πίστει τοῦ ἀγίου τυχεῖν βαπτίσματος· ταῦτα τοίνυν ἐπὶ τοῖς ἀλιτηρίοις Ἑλλήσι ...δεδήλωται, νομοθετοῦμεν» (παρ. 20).

9 Συγγραφή μαθηματικῶν ἔργων: Καύση τῶν βιβλίων καὶ ἐξορία τοῦ συγγραφέως

«Οἱ μαθηματικοὶ τὰς οἰκείας βίβλους ἐν ὄψει τῶν ἐπισκόπων καιεῖωσαν, οὕτω τε τῇ ὀρθοδόξῳ θρησκείᾳ παραδιδόσθωσαν, μηδεμίαν ἐπανόδου πρὸς τὴν οἰκείαν πλάνην ἐλπίδα φυλάττοντες μὴ ἀνεχόμενοι δὲ καὶ τῆς Ρώμης (= Κωνσταντινουπόλεως) αὐτῆς καὶ τῆς ἐκάστη πόλεως διαγωγῆς ἐκβληθήσονται· εἰ γὰρ μετὰ ταῦτα ἢ ἐν πόλει φανῶσι ἢ ταῖς αὐτῶν χρώμενοι διδασκαλίαις ἐξοριζέσθωσαν» (παρ. 21).

* * *

Ἄ ἐξοντωτικὰ ἄρθρα κατὰ τῶν Ἑλλήνων ἀπὸ τὴν βυζαντινὴν νομοθεσίαν –ὄχι τῶν πρώτων χριστιανικῶν, ἀλλὰ– τῶν μεταγενέστερων αἰώνων, ποὺ παραθέσαμε, δὲν καταργήθηκαν ποτὲ καὶ ἀποτελοῦν τὴν πιδ σύγχρονη καὶ ἀναμφισβήτητη ἀπόδειξη, ὅτι τὸ Βυζάντιο οὐδέποτε ἐξελληνίστηκε, ἀντιθέτως παρέμεινε μέχρι τέλους σταθερὸ στὸν ἀνθελληνικὸ ἰδεολογικὸ του προσανατολισμό.

Γιάννης Λάζαρης

[Βλέπε τὰ κείμενα τῶν ἑλληνοκτόνων νόμων τῶν πρώτων αἰώνων τῆς βυζαντινῆς τυραννίας ἐπὶ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ (350 μ.Χ. ἕως τὸν Ἰουστινιάνειο Κώδικα) σὺς ἔρευνες: «Ὁ ἀποκεφαλισμὸς τῶν θεῶν. Μαρτυρίες γιὰ τὴν ἄγρια δολοφονία τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ», «Δ», τ. 152-153, «Ἡ ἐξόντωση τῶν "ἀλιτηρίων" καὶ "μυσαρῶν" Ἑλλήνων μὲ τὴν βυζαντινὴν νομοθεσίαν», «Δ», τ. 233, «Τὰ ἐξοντωτικὰ διατάγματα τῶν βυζαντινῶν κατὰ τῶν Ἑλλήνων», «Δ», τ. 293 ἢ <http://www.davlos.gr/pdf/19966.pdf> κ.ἄ.].

Η «ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΨΥΧΟΘΕΡΑΠΕΙΑ» ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ

Οί φιλοσοφικές σχολές της Έλληνιστικής και Ρωμαϊκής Έποχής:
Πρόδρομοι ἢ ἄπιαστες κορυφές γιὰ τὴ σύγχρονη Ψυχολογία;

ἡ ἀναζήτηση τοῦ ἑαυτοῦ ὑπῆρξε μία ἀπὸ τὶς προτεραιότητες ὅχι μόνο τοῦ Ἑλληνικοῦ νοοῦ ἀλλὰ καὶ ἄλλων (π.χ. Ἰνδία, Κίνα κ.ἄ.). Στὸν Ἡράκλειτο («ἐδιξήσαμην ἐμεωυτόν») ἀλλὰ καὶ στὴν προμετωπίδα τῶν Δελφῶν («γνῶθι σαυτόν») ἐκδηλώνεται μὲ σαφήνεια ἡ συγκεκριμένη τάση. Ἡ ἰδιαιτερότητα τῆς ἑλληνικῆς περίπτωσης βρίσκεται στὸ ὅτι ἡ ἀναζήτηση τοῦ ἑαυτοῦ διεξάγεται κατ' ἐξοχὴν μὲ ἐπιστημονικὸ σκεπτικὸ καὶ μεθοδολογία καὶ δὲν βασίζεται σὲ ἀπλὰ ἐμπειρικά, σὲ μυστικιστικὰ ἢ σὲ διαισθητικὰ κριτήρια.

Τὰ κυρίαρχα ρεύματα τῆς Φιλοσοφίας τῆς Ἑλληνιστικῆς καὶ τῆς Ρωμαϊκῆς Περιόδου (Ἐπικουρισμός, Στωικισμός, ἀκόμα καὶ ὁ προγενέστερός τους καὶ λιγώτερο συστηματικὸς Κυνισμός) τόνισαν ἀκόμα περισσότερο αὐτὴ τὴν πλευρὰ τῆς Ἑλληνικῆς Σκέψης. Γεννήθηκαν καὶ ἀναπτύχθηκαν ὡς ψυχολογικὲς ἀντιδράσεις ἀπέναντι στὸν πολιτισμικὸ κλονισμό, ποὺ ἐπῆλθε μὲ τὴν ἀποδυνάμωση τῶν πόλεων ὡς πολιτικῶν κοινοτήτων, λόγῳ τῆς ἰσχυροποίησης τῶν αὐτοκρατοριῶν. Τὰ προαναφερθέντα φιλοσοφικὰ ρεύματα⁽¹⁾ ἐπεξεργάστηκαν τὰ νέα δεδομένα τῆς κοινωνικῆς ζωῆς καὶ ἐπαναπροσδιώρισαν τοὺς στόχους, ποὺ κατὰ τὴν ἄποψή τους ὄφειλε νὰ θέσῃ ὁποῖος ἐπιθυμοῦσε νὰ διατηρήσῃ τὴν ψυχικὴ του ἰσορροπία σὲ ἓνα κοσμοπολιτικὸ περιβάλλον.

Ἡ Φιλοσοφία ὡς μνῆρα τῆς Ψυχολογίας

ἂ ὑπὸ ἐξέτασιν φιλοσοφικὰ ρεύματα θὰ μπορούσε κάποιος νὰ τὰ χαρακτηρίσῃ ὡς πρόδρομικὰ τῆς ἐπιστήμης τῆς Ψυχολογίας. Κατὰ τὴ γνώμη τοῦ γράφοντος εἶναι κάτι πολὺ περισσότερο ἀκόμα καὶ ἀπὸ τὴν ἴδια τὴν σύγχρονη Ψυχολογία. Διότι, πρὶν ἀσχοληθοῦν μὲ τὴν ψυχικὴ θεραπεία, τὰ φιλοσοφικὰ ρεύματα, ποὺ ἐξετάζονται ἐδῶ, ὑποχρεώθηκαν νὰ δομήσουν τὸ καθένα μιὰ θεωρία τῆς ψυχῆς (Ψυχολογία) καὶ μιὰ θεωρία τοῦ Κόσμου (Κοσμολογία). Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο δημιουργήθηκε ἓνα πεδίο ἐνοποιημένων γνωστικῶν τομέων, στὸ ὁποῖο ἡ ψυχοθεραπευτικὴ ἀναζήτηση μπορεῖ νὰ ἀποτέλεσε τὴν

αίτια της δημιουργίας του, αλλά τὸ τελικὸ ἀποτέλεσμα ἀφορᾷ σὲ ἐπιστημολογικῶς ὠλοκληρωμένα κοσμοεῖδωλα, τὰ ὁποῖα πραγματοποιοῦσαν μίαν ὀλιστική θεώρηση τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς ζωῆς.

Ἀπὸ τὸν κόσμον στὴν ψυχὴ

Ἐπικουρισμὸς καὶ ὁ Στωικισμὸς συνέχισαν νὰ καλλιεργοῦν καὶ τὸ κοσμολογικὸ («Προσωκρατικόν») μέρος τῆς Φιλοσοφίας. Ἡ ἀναζήτησις τοῦ ἑαυτοῦ διεξήχθη μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο ὅχι μόνον σὲ συνάρτησιν μὲ τὴν ἀτομικὴ ἢ τὴν κοινωνικὴ του διάστασιν, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν Φύσιν καὶ τὸν Κόσμον.

Σὲ σχέσηιν μὲ τὸν ἀόριστον στόχον τῆς σύγχρονης Ψυχοθεραπευτικῆς, ὁ ὁποῖος εἶναι κατὰ κανόνα τὸ «νὰ νιώθῃ καλὰ» ὁ πελάτης, φιλοσοφίαις ὅπως ὁ Ἐπικουρισμὸς, ὁ Στωικισμὸς καὶ ὁ Κυνισμὸς ἀναζήτησαν τὴν ψυχικὴ ἀταραξία, ὅχι μὲ τὴν ἔννοια τῆς ἀναισθησίας –ὅπως συχνὰ παρερμηνεύεται– ἐναντι τῶν ἐξωτερικῶν ἐρεθισμάτων ἀλλὰ μὲ τὴν ἔννοια τῆς ἰσχυροποιήσεως τοῦ ἑαυτοῦ ὡς «βράχου ποῦ, ἂν καὶ τὸν σκεπάζουν κάποιες φορὲς τὰ κύματα, αὐτὸς μένει ἀκλόνητος στὴ θέση του»⁽²⁾.

Τὸ ἰδεῶδες ἐνὸς ἑαυτοῦ-βράχου ἀπαίτησε τὸ ριζωμὰ του μὲ χρῆσιν στοιχείων ἀπὸ τὴν Κοσμολογίαν.

*Τόσο ἀπὸ τὸν
Ἐπικουρισμὸ ὅσο καὶ
ἀπὸ τὸν Στωικισμὸ
διερευνῶνται ὁ
τρόπος σχηματισμοῦ
τῶν παραστάσεων
καὶ τῆς γνώσεως (π.χ.
ἐμπειρία, αἴσθησις),
ὁ σχηματισμὸς
τῶν πεποιθήσεων,
ὁ σχηματισμὸς καὶ
ἡ λειτουργία τῆς
γλώσσας.*

Π.χ. ὁ Ἐπικουρισμὸς νιοθέτησε μὲ κάποιες διαφοροποιήσεις τὴν δημοκρίτεια Ἀτομικὴ Θεωρίαν, τὴν ὁποία ἐπεξέτεινε καὶ στὰ τῆς ψυχῆς, ἐνῶ ὁ Στωικισμὸς ἀνέπτυξε μίαν ἐξ ἴσου ἐπιστημονικὴ κοσμολογικὴ ὑπόθεσιν βασισμένη σὲ μίαν ἐρμηνευτικὴ διεύρυνσιν τῆς ἔννοιαις τοῦ ἡρακλείτειου πυρός.

Στὴ συνέχεια ἀκολουθεῖ ἡ δημιουργία τῆς καθαρῆς ψυχικῆς θεωρίας. Π.χ. ὁ Στωικισμὸς, θεωρῶντας τὴν ψυχὴ ἐνιαία⁽³⁾ (καὶ μὴ ἀποδεχόμενος τὴν πλατωνικὴ διάκρισιν τῶν μερῶν τῆς σὲ ἐπιθυμητικόν, λογιστικόν καὶ θυμοειδές), προχώρησε σὲ μίαν λεπτομερῆ καὶ γνησίως ἐπιστημονικὴ ἀνάλυσιν τῶν λειτουργιῶν τῆς.

Τὸ ἐπόμενο βῆμα εἶναι ἡ δημιουργία μιᾶς θεωρίας τῆς γνώσεως (Γνωσιολογία). Τόσο ἀπὸ τὸν Ἐπικουρισμὸ ὅσο καὶ ἀπὸ τὸν Στωικισμὸ διερευνῶνται ὁ τρόπος σχηματισμοῦ τῶν παραστάσεων καὶ τῆς γνώσεως (π.χ. ἐμπειρία, αἴσθησις), ὁ σχηματισμὸς τῶν πεποιθήσεων, ὁ σχηματισμὸς καὶ ἡ λειτουργία τῆς γλώσσας.

Κατὰ τοὺς παραπάνω τρόπους ἀναζητῶνται τὰ πρωταρχικὰ σημεῖα ἀναφορᾶς καὶ οἱ κατευθυντήριες γραμμὲς τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς κατ' ἀρχὴν στὸν περιβάλλοντα Κόσμον, στὸ κατὰ φύσιν. Ἡ σύγχρονη Ψυχολογία παρουσιάζει μίαν δυσκολίαν στὸν προσδιορισμὸ τοῦ κατὰ φύσιν, ἀφοῦ στηρίζεται ὑπερβολικὰ σὲ στατιστικὰ στοιχεῖα καὶ ἐκφράζεται μὲ ὅρους ἀπόκλισης ἀπὸ ἕναν στατιστικὸ μέσον ὄρο⁽⁴⁾.

Τὸ θέμα ἐδῶ δὲν εἶναι τὸ ἐὰν οἱ κοσμολογικὲς ἀντιλήψεις τῶν Ἐπικουρείων ἢ τῶν Στωικῶν καὶ οἱ ἀπορρέουσες θεωρίαι περὶ ψυχῆς εἶναι «σωστές», ἀλλὰ τὸ ἐπιστημονικὸ πνεῦμα, ἀπὸ τὸ ὁποῖο διαπνέεται τὸ ὅλον ἐγχείρημα: οἱ ψυχικὲς λειτουργίαι πρέπει νὰ ἐξετασθοῦν καὶ νὰ κατανοηθοῦν κατ' ἀρχὴν στὴ συνάφειά τους μὲ τὶς πρωτογενεῖς κοσμικὲς-φυσικὲς.

Ἀπὸ τὴν ψυχὴ στὴν εὐδαιμονία

Ἄ παραπάνω θεωρητικὰ βήματα ἦσαν ἀναγκαῖα γιὰ τὸν σχηματισμὸ μιᾶς στέρεας ἠθικῆς θεωρίας. Πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ ἐπισημανθῇ ὅτι γιὰ τοὺς ἀρχαίους ἡ ἠθικὴ ἀφορᾷ στὴ μελέτη τοῦ χαρακτήρα (στὰ ἀρχαῖα Ἑλληνικὰ ἡ λέξι «ἦθος» σημαίνει τὸν χαρακτήρα) καὶ δὲν ἔχει νὰ κάνῃ μὲ μία ἀπλοϊκὴ δέσμη ἠθικολογικῶν παραινέσεων. Τόσο γιὰ τὸν Ἀριστοτέλη ὅσο καὶ γιὰ τοὺς Ἐπικούρειους, τοὺς Στωικοὺς καὶ τοὺς Κυνικοὺς τὸ ἐρώτημα μιᾶς ἠθικῆς θεωρίας δὲν εἶναι ἀπλῶς τὸ «ποιεῖς πρέπει νὰ εἶναι οἱ πράξεις μου;» ἀλλὰ «τί ἄνθρωπος πρέπει νὰ εἶμαι;»⁽¹⁵⁾. Ἡ ἠθικὴ θεωρία εἶναι λοιπὸν μία θεωρία τοῦ χαρακτήρα.

Ἡ ψυχικὴ ὑγεία γίνεται ἀντιληπτὴ ὡς εὐδαιμονία: εὐ+δαίμων, ὅπου «δαίμων» εἶναι ἡ ψυχὴ καὶ «εὐ» ἡ καλὴ ποιοτικὴ ἢ ποσοτικὴ κατάσταση, ἡ πληρότητα. Εὐδαιμονία εἶναι ἡ ψυχικὴ πληρότητα, ἡ ὁποία ἐξαρτᾶται κυρίως ἀπὸ ἐμᾶς καὶ δὲν ἔχει σχέση μὲ τὴν εὐτυχία, ἡ ὁποία, ὅπως λέει ἡ λέξι, εἶναι ζήτημα τύχης. Ἡ εὐδαιμονία ἔχει σὰν ἀναγκαῖα συνθήκη τὴν ψυχικὴ ἀταραξία, ὅχι μὲ τὴν ἐννοια τῆς μακαριότητος τῆς ἀνατολίτικης νιρβάνα, ἀλλὰ μὲ τὴν ἐννοια τῆς σταθερότητας ἐναντι τῶν δυσκολιῶν τοῦ βίου.

Ἡ παθολογία τῆς ψυχῆς, ἀκόμα καὶ τῶν ἐγκληματιῶν, ἀναλύεται μὲ τρόπο ψυχρὰ ἐπιστημονικὸ, χωρὶς συγκινησιακὰ φορτισμένους ἠθικολογικοὺς ὅρους, ἀλλὰ ταυτοχρόνως μὲ ἐμφανῆ ἀνθρωπιστικὴ διάθεση (κάτι ποὺ δὲν εἶναι ἐμφανὲς ἢ λείπει ἀπὸ τὴν σύγχρονη Ψυχολογία). Τὸ ζητούμενο εἶναι ἓνας ἄνθρωπος, ποὺ θὰ διατηρῇ ἐντὸς τοῦ τὴν βαθύτερη μακροσκοπικὴ γνώση καὶ τὴν οὐσία (ὅχι ἀπλῶς τὴ «χαρά») τῆς ζωῆς, χωρὶς «ἔσθωθεν ἐπιστεναγμούς»⁽⁵⁾ ἢ χαζοχαρούμενες ἐξάρσεις.

Οἱ ἀνθρώπινες ἀνάγκες, οἱ ἐπιθυμίες, οἱ ἀνασφάλειες, οἱ φόβοι, οἱ προσδοκίες προσδιορίζονται, ταξινομοῦνται, συσχετίζονται, καὶ ἡ αἰτιότητά τους ἀναλύεται μὲ γνησί-

ΔΑΥΛΟΣ

ΝΕΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ☐

ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ☐

Ἐτήσια Ἑλλάδος **Κανονική:** 53 € ☐

Ἐτήσια Ἑλλάδος **Φοιτητική:** 43 € ☐

Ἐτήσια **Ἐξωτερικῶ:** 80 € ☐

(ΟΝΟΜΑ)		(ΕΠΩΝΥΜΟ)	
(ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ)		(Τ.Κ.)	(ΠΟΛΗ)
(ΧΩΡΑ)	(Τηλ.)	(E-mail)	
Πληρωμὴ μὲ Πιστωτικὴ Κάρτα		VISA ☐	MasterCard ☐
ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΡΤΑΣ: _ _ _ _ _			
ΤΡΙΨΗΦΙΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ (ἀναγράφεται στὸ πίσω μέρος τῆς κάρτας): _ _ _			
ΗΜΕΡ. ΛΗΞΗΣ: _ _ / _ _		Ὑπογραφή: _____	
ΑΠΟΣΤΕΙΛΑΤΕ ΜΕ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ: Περιοδικὸ «ΔΑΥΛΟΣ», Κυδαθηναίων 29, 105 58, Ἀθήνα FAX: (+30) 210 3314997			

Πληρωμὴ μὲ

Τραπεζ. Κατάθεση

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΕΛΛΑΔΟΣ

146/40417714

Ταχυδρομικὴ

Ἐπιταγὴ ΕΛΤΑ

ΔΗΜΗΤΡΗΣ

ΛΑΜΠΡΟΥ

POST RESTANTE

175 01

Π. ΦΑΛΗΡΟ

ως επιστημονική ακρίβεια. Η αντιμετώπισή τους δημιουργεί ένα εύρυν και έσωτερικά συνεπές θεραπευτικό πλαίσιο, του οποίου οι πρακτικές απολήξεις είναι αναρίθμητες και εκ των πραγμάτων αδύνατο να εξαντληθούν εδώ. Θα περιοριστούμε σε μερικά ενδεικτικά παραδείγματα.

Ο δρόμος των «πολλών» απορρίπτεται, και ένθαρρύνεται η εξεύρεση του προσωπικού⁽¹²⁾. Η εὐδαιμονία είναι στο συντριπτικά μεγαλύτερο μέρος της προσωπική υπόθεση. Η εκλεκτική κοινωνική ζωή εξυμνείται μέσα από τα ἐγκώμια του Ἐπικουρισμοῦ πρὸς τὴν φιλία καὶ ἀνάγεται σὲ προϋπόθεση μιᾶς ὠλοκληρωμένης ὑπαρξῆς⁽⁶⁾.

Τὸ ἀπελευθερωτικὸ

μήνυμα τῆς

Φιλοσοφίας:

ἀποκαθιστᾷ τὸν

ἄνθρωπο ὡς ἓνα ὄν

ἀπολύτως ἔλλογο

καὶ ὑπεύθυνο γιὰ τὶς

πράξεις του.

Ὁ σοφὸς (προσωπικός;) ἄνθρωπος ἔχει μάθει νὰ αὐτοκατευθύνεται καὶ κατὰ συνέπεια ἔχει ἐλαχιστοποιήσει τὴν αἰφνιδιαστικὴ ἐπίδραση τοῦ ἐπὶ κτήτου παράγοντα στὴ ζωή του⁽¹³⁾. Τοῦλάχιστον γιὰ τὸν Στωικισμό τὰ πάθη καὶ τὰ συναισθήματα ἀποτελοῦν ἄρνηση τῶν ἔλλογων κρίσεων: π.χ. ἂν λυπώμαστε ἢ χαιρώμαστε γιὰ κάτι, εἶναι ἐπειδὴ ἔχουμε κρίνει ὅτι αὐτὸ πρέπει νὰ νιώθουμε. Κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο ἀπορρίπτεται ἡ καταφυγὴ σὲ δικαιολογίες: π.χ. ἡ ὁδήγησις ὑπὸ τὴν ἐπήρεια οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν εἶναι προῖον ἔλλογης κρίσεως, ἡ ὁποία σχηματίστηκε λίγο πρὶν τὸ πρῶτο ποτήρι. Ἀπὸ ἐκεῖ καὶ πέρα ἡ ὁποιαδήποτε συνέπεια προκύψει δὲν μπορεῖ νὰ ἀποδοθῇ σὲ «πάθος» γιὰ τὸ ποτό, σὲ «ἀμέλεια», οὔτε ὁ καταναλώσας τὸ ἀλκοὸλ νὰ ἀποκτήσῃ τὸ ἐλαφρυντικὸ τῆς «ἐλλειψῆς πρόθεσης». Ἐδῶ βρίσκεται

καὶ τὸ ἀπελευθερωτικὸ μήνυμα τῆς Φιλοσοφίας: ἀποκαθιστᾷ τὸν ἄνθρωπο ὡς ἓνα ὄν ἀπολύτως ἔλλογο καὶ ὑπεύθυνο γιὰ τὶς πράξεις του.

ΠΑΡΑΓΕΛΙΑ ΕΤΗΣΙΩΝ ΤΟΜΩΝ & ΤΕΥΧΩΝ

ΔΑΥΛΟΣ

ΤΟΜΟΙ ΔΑΥΛΟΥ 58 €

(ΟΝΟΜΑ)

(ΕΠΩΝΥΜΟ)

(ΑΝΑΓΡΑΨΤΕ ΕΤΟΣ)

(ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ)

ΤΕΥΧΗ ΔΑΥΛΟΥ 6 €

(Τ.Κ.)

(ΠΟΛΗ)

(ΑΝΑΓΡΑΨΤΕ ΑΡ. ΤΕΥΧΟΥΣ)

(ΧΩΡΑ)

(Τηλ.)

Οἱ τιμὲς ἐπιβαρύνονται μὲ κόστος ταχυδρόμησης μέσω ΕΛΤΑ, ποὺ γιὰ ἀποστολὲς ἐντὸς Ἑλλάδος εἶναι 2,80 €.

Πιστωτικὴ Κάρτα

ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΡΤΑΣ: _____

VISA ☐

ΤΡΙΨΗΦΙΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ (ἀναγράφεται στὸ πίσω μέρος τῆς κάρτας): _____

MasterCard ☐

ΗΜΕΡ. ΛΗΞΗΣ: ____/____/____ ΥΠΟΓΡΑΦΗ: _____

ΑΠΟΣΤΕΙΛΑΤΕ ΜΕ

ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ:

Περιοδικό «ΔΑΥΛΟΣ», Κυδαθηναίων 29, 105 58, Αθήνα

FAX:

(+30) 210 3314997

Τὰ ωραιότερα καὶ πολυτιμώτερα πράγματα στὴ ζωὴ εἶναι αὐτά, τὰ ὅποια συνήθως προσπερνοῦμε, καὶ γιὰ τὰ ὅποια δὲν χρειάζεται νὰ κοπιάσῃ κανεὶς πολὺ: μὲ ἐλάχιστα πράγματα μποροῦμε νὰ συναγωνιστοῦμε σὲ εὐδαιμονία ἀκόμα καὶ τὰ κατ' ἐξοχὴν εὐδαίμονα ὄντα, τοὺς ἴδιους τοὺς θεοὺς⁽⁷⁾. Βέβαια «καὶ ἡ λιτότητα ἔχει τὰ ὀριά της: ὅποιος τὸ παραβλέπει αὐτὸ παθαίνει κάτι ἀντίστοιχο μὲ ἐκείνον ποὺ δὲν βάζει φραγμὸ στὶς ἐπιθυμίες του»⁽¹⁴⁾. Μπορεῖ κάποιος νὰ μᾶς κάνῃ τὴ ζωὴ δύσκολη, νὰ μᾶς βασανίσῃ ἢ καὶ νὰ μᾶς σκοτώσῃ, σὲ καμμιά περίπτωση δὲν μπορεῖ ὅμως νὰ μᾶς βλάψῃ πραγματικά⁽⁵⁾.

Ἡ ἀφοβία ἀπέναντι στοῦ κατ' ἐξοχὴν ἀμετάκλητο καὶ ἀναπόφευκτο γεγονότος, τὸν θάνατο, ἐκφράζεται μὲ μία ποικιλία τρόπων, ἀπὸ τὴν κατὰ μέτωπο λογικὴ ἀντιμετώπισή του μέχρι τὴν ἀπροκάλυπτη κοροϊδία του: γιὰ τοὺς Ἐπικουρείους ὁ θάνατος εἶναι κάτι, ποὺ δὲν ὑπάρχει ἀπολύτως κανένας λόγος νὰ μᾶς ἀπασχολῇ, ἀφοῦ, ὅταν εἶναι αὐτὸς παρὼν δὲν εἴμαστε παρόντες ἐμεῖς καὶ ἀντιστρόφως⁽⁸⁾, ἐνῶ ὁ Κυνικός, συνεπῆς στοῦ ἐθιμικὰ θρασύτατο –καὶ «μαῦρο»– χιοῦμορ τῆς «σχολῆς» του, θὰ ζητήσῃ νὰ τὸν θάψουν κάθετα, μὲ τὸ κεφάλι πρὸς τὰ κάτω, γιατί...σύντομα θὰ ἔρθουν τὰ πάνω-κάτω, καί, ὅταν συμβῇ αὐτό, θὰ ἤθελε νὰ βρεθῇ πάλι ὀρθίος⁽⁹⁾.

Καὶ ἡ σχέση ἀτόμου καὶ κοινωνίας, ἡ ὁποία διαμεσολαβεῖται σὲ μέγιστο βαθμὸ ἀπὸ τὴν πολιτική; Ἄς μὴν ξεχνᾶμε ὅτι ὁ πολιτικὸς μαρσασμὸς τῶν πόλεων εἶχε σὰν ψυχολογικὴ συνέπεια τὴν ἀνάπτυξη γενικευμένων αἰσθημάτων ἀβεβαιότητας καὶ ἀποξένωσης, ἀρκετὰ ὁμοίων μὲ τὰ σημερινά. Τὰ φιλοσοφικὰ ρεύματα ἐκείνης τῆς περιόδου σχηματίστηκαν ἀκριβῶς, γιὰ νὰ ἀντιμετωπίσουν τὴ νεοδιαμορφωθείσα καθημερινὴ συλλογικὴ ψυχικὴ κατάσταση. Εἰδικὰ ἡ πολιτικὴ εἶχε ἐκπέσει ἀπὸ τὴν αὐθεντικὴ τῆς ἔννοια, ὡς δηλ. τέχνη τῆς διοίκησης μιᾶς κοινωνίας ἢ ὡς ἐνασχόληση μὲ τὰ κοινά, σὲ δραστηριότητα ποὺ ἀποσκοπεῖ στὸν ἐξουσιασμό –ἀκόμα καὶ γιὰ τὸ «καλό»– μιᾶς κοινωνίας.

Ὁ στωικὸς σκεπτόμενος, ὅσο ἀφελὲς κι ἂν θεωρῇται, μπορεῖ νὰ ἀσχοληθῇ μὲ τὴν πολιτική, ἂν πιστεῦῃ ὅτι μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο θὰ ἔχῃ ἀποτελέσματα. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἐπικουρεία ἀποχῇ ἀπὸ τὴν πολιτικὴ εἶναι ἀπόλυτα δικαιολογημένη λόγῳ τῆς ψυχικῆς ὑποβάθμισης καὶ ταραχῆς, ποὺ μπορεῖ νὰ προκαλέσῃ ἢ συναναστροφὴ μὲ ἐξουσιομανεῖς, διεφθαρμένους καὶ γενικῶς ἀχρείους. Ἀκόμα καὶ ἡ ἀποστροφή γιὰ τὴν πολιτικὴ καὶ ἡ πλήρης ἀπόρριψή της εἶναι ἀποδεκτὴ: ὁ Κυνικὸς δὲν θὰ νιώσῃ καθόλου κολακευμένος ἀπὸ τοὺς βασιλίσκους, οἱ ὅποιοι στήθηκαν ὅλο περιέργεια ἀλλὰ καὶ οἷση μπροστὰ στοῦ πιθάρι του. Θὰ τοὺς ὑποδείξῃ νὰ τοῦ «ἀδειάζουν» τὴ γωνιά καὶ νὰ μὴν τοῦ κρύβουν τὸν ἥλιο. Στὴν περίπτωσιν ποὺ αὐτοὶ ἐπιμένουν νὰ τὸν προκαλοῦν, θὰ τοὺς ὑποβάλλῃ σὲ ἓνα λεπτὸ ἀλλὰ ἄγριο φιλοσοφικὸ «δούλεμα» καὶ θὰ καταδείξῃ αὐτὸ ποὺ οἱ ὑπῆκοοι ἀρνοῦνται νὰ ἀντικρύσουν κατάματα: ὅτι ὁ βασιλιάς τοὺς εἶναι σὰν κι αὐτούς, φιλοσοφικὰ καὶ ψυχικὰ ἀνεπαρκῆς, «γυμνός» καὶ ἀκατάλληλος νὰ διοικήσῃ.⁽¹¹⁾

Ὁ πολιτικὸς
μαρσασμὸς τῶν
πόλεων εἶχε σὰν
ψυχολογικὴ συνέπεια
τὴν ἀνάπτυξη
γενικευμένων
αἰσθημάτων
ἀβεβαιότητος καὶ
ἀποξένωσης, ἀρκετὰ
ὁμοίων μὲ τὰ
σημερινά.

Λιογένης και Ἀλέξανδρος: ἡ Φιλοσοφία καὶ ἡ Ἐξουσία σὲ μία ἀπὸ τὶς συναρπαστικότερες ψυχοθεραπευτικὲς συνεδρίες ὅλων τῶν ἐποχῶν.

Ἡ ψυχοθεραπευτικὴ δύναμη τῆς Φιλοσοφίας

Παρὰ τὸν τιτάνιο ἀγῶνα τοῦ Ἐπικουρισμοῦ, τοῦ Στωικισμοῦ καὶ τοῦ Κυνισμοῦ, γιὰ νὰ ἀπελευθερώσουν τὴν ἀνθρώπινη ψυχὴ ἀπὸ ὁτιδήποτε μπορεῖ νὰ τὴν κατατρώγῃ, ἡ μεγαλοπολιτικὴ ψυχασθένεια ἀναδείχθηκε, ὡς γνωστόν, νικητρία ὑπὸ τὸ προσωπεῖο τοῦ Χριστιανισμοῦ. Οἱ ἄνθρωποι καταβλήθηκαν τελικὰ ἀπὸ τὶς φοβίες τους μπροστὰ στὸ ἐγκόσμιο καὶ «ὑπερκόσμιο» Ἄγνωστο καὶ τράπηκαν σὲ φυγὴ ἀπὸ τὶς ἐξουσίες ποὺ τὰ χειρίζονται. Παραιτήθηκαν ἔτσι ἀπὸ τὴν ἀναζήτησι τοῦ Ἑαυτοῦ.

Ὁ φιλοσοφικὸς Ἀνθρωπισμὸς τίμησε τὸν ἄνθρωπο καθιστώντας τὸν ἀποκλειστικὰ ὑπεύθυνο γιὰ τὶς ἐπιλογές του. Ὁ Χριστιανισμὸς τὸν ξαναέκανε ἀνεύθυνο καὶ ἀδύναμο, ὑποβιβάζοντας τὴν ἠθικὴ ἀπὸ ἐπιστήμη τοῦ χαρακτῆρα σὲ γελοία φοβικὴ ἠθικολογία καὶ εἰσηγούμενος τὴν ἐπαίσχυντη ἔννοια τῆς Συγχώρεσης. Στὸ ἕξις μπορεῖ ὁ ὁποιοσδήποτε νὰ διαπράξῃ τὰ εἰδεχθέστερα ἐγκλήματα καί, ἂν προσκομίσῃ μίαν ἀπλὴ δήλωσι μετανοίας, νὰ πάρῃ ἀπαλλαγὴ. Μάλιστα ἡ μετάνοια αὐτὴ δὲν ἔχει ἰσχὺν μόνον στὸ μεταφυσικὸ ἐπίπεδο κάποιας δῆθεν μεταθανάτιας ἀξιολόγησις τοῦ ἐγκληματία, ἀλλὰ λαμβάνεται σοβαρὰ ὑπ' ὄψιν καὶ στὴ δικονομία ὡς «εἰλικρινὴς μεταμέλεια» καὶ φυσικὰ προσμετρεῖται ὡς ἐλαφρυντικὴ τῆς ποινῆς.

Εἶναι φανερό, ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς ἐξάπτει τὴν ἀνευθυνότητα, τὴν ἀσυνδοσία καὶ

τήν ἐγκληματικότητα. Οἱ ἐγκληματογόνες ψυχασθένειες, ποὺ ἐπώαστηκαν καὶ ἐκδηλώθηκαν μὲ τὴν ἐπικράτηση τοῦ Χριστιανισμοῦ, δὲν ἔχουν τὸ προηγούμενό τους στὴν ἀνθρώπινη Ἱστορία οὔτε σὲ εἶδος οὔτε σὲ ποσότητα.

Σήμερα ἑκατομμύρια ἄνθρωποι σὲ ὅλον τὸν κόσμο –ὄχι ἀπαραίτητα «ἀσθενεῖς»– ἐπισκέπτονται τακτικὰ κάποιον ἐπιστήμονα ψυχοθεραπευτὴ. Τὸ νὰ παραδεχτῇ κάποιος ὅτι χρειάζεται τέτοιου εἶδους βοήθεια εἶναι ἀσφαλῶς μιὰ γενναία παραδοχή. Εἶναι ὅμως ἀρκετό;

Ἡ σύγχρονη Ψυχοθεραπεία «ἀναλαμβάνει» ἄτομα, ποὺ ἀντιλαμβάνονται ὅτι ἔχουν κάποιο ψυχολογικὸ πρόβλημα, τὸ ὁποῖο τὰ ἐμποδίζει νὰ ζοῦν ὅπως θὰ ἐπιθυμοῦσαν, καὶ προσπαθεῖ μὲ μιὰ τεχνητὴ ψευδοτόνωση («ντοπάρισμα») νὰ τὰ ἐπανεντάξῃ στὴν ἐξ ὀρισμοῦ μὴ ὑγιὴ κοινωνία (ἀφοῦ τὰ ἀτομικὰ ψυχολογικὰ προβλήματα, ὅταν ἀποκτοῦν ἐκτεταμένο χαρακτήρα, ὅπως σήμερα, δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ ἀντανακλοῦν κάποια γενικευμένη κοινωνικὴ παθογένεια). Πρόκειται γιὰ «θεραπεία» συμπτωμάτων καὶ ὄχι τοῦ ἴδιου τοῦ γενικευμένου προβλήματος στὴν ἐπὶ μέρους ἀτομικὴ διάστασή του. Τὸ ντοπάρισμα αὐτὸ συνίσταται σὲ μιὰ περιπτωσιακὴ –καὶ μᾶλλον ἀπλουστευτικὴ– ἐξέταση τῆς ὀρθότη-
τας τῶν πράξεων ἢ τῶν πρακτικῶν τοῦ θεραπευόμενου σὲ σχέση μὲ τὸ κατὰ πόσον «νιώθει καλά» μὲ αὐτές.

Ἡ ἐξέταση αὐτὴ σχεδὸν ποτὲ δὲν ἀνάγεται σὲ κάποιον εὐρύτερο ἠθικὸ (=χαρακτηρολογικὸ) στόχο. Ἀντ' αὐτοῦ ἐπιδιώκεται ἡ κατάρτιση ἑνὸς ἀπλοῦκοῦ «μπούσουλα» ἀντιδράσεων καὶ συμπεριφορᾶς. Ἡ ὑπαρξὴ τοῦ «μπούσουλα» εἶναι συνήθως ἐμφανὴς στὴ συμπεριφορὰ ἀτόμων ποὺ ἔχουν ἀκολουθήσει μιὰ σύγχρονη ψυχοθεραπευτικὴ ἀγωγή: στίς συναναστροφές τους φαίνονται νὰ μικροσκοποῦν («ψεφρίζουν») συνεχῶς τὸν ἀπέναντί τους, εἶναι ἐπιφυλακτικὰ σὲ βαθμὸ καχυποψίας ἢ καὶ φοβίας καὶ φαίνεται νὰ μὴν ἔχουν πηγαιότητα καὶ αὐθορμητισμό. Τὸ ντοπάρισμα ὁλοκληρῶνεται μὲ τὸ χτίσιμο ἑνὸς ἐπιφανειακοῦ αἰσθήματος αὐτοπεποίθησης (στὸ κάτω-κάτω γι' αὐτὴν πληρώνει ὁ πελάτης), ἢ σαθρότητα τῆς ὁποίας συχνὰ διαπιστώνεται λίγον καιρὸ μετὰ τὴν «ἐπανεντάξιν». Ἔτσι δὲν εἶναι λίγοι αὐτοὶ ποὺ ἐπιστρέφουν ξανά γιὰ νέο κύκλο θεραπείας –δηλ. γιὰ μιὰ νέα «δόση». Δὲν γίνεται ἐργασία σὲ βάθος καὶ δὲν ἐπιδιώκεται ἡ θεμελίωση ἀληθινὰ ἰσχυρῶν χαρακτήρων (π.χ. σὰν αὐτὸν ποὺ ὁ Ἐπίκουρος προσδιορίζει ὡς «ψυχικὰ αὐτάρκη»).

*Ὁ φιλοσοφικὸς
Ἀνθρωπισμὸς
τίμησε τὸν ἄνθρωπο
καθιστώντας τὸν
ἀποκλειστικὰ
ὕπευθυνο γιὰ τὶς
ἐπιλογές του.
Ὁ Χριστιανισμὸς τὸν
ξαναέκανε ἀνεύθυνο
καὶ ἀδύναμο,
ὕποβιβάζοντας τὴν
ἠθικὴ ἀπὸ ἐπιστήμην
τοῦ χαρακτήρα
σὲ γελοία φοβικὴ
ἠθικολογία καὶ
εἰσηγούμενος τὴν
ἐπαίσχυνην ἔννοια τῆς
Συγχώρεσης.*

Σὲ αὐτὴ τὴν κατάσταση συντείνει καὶ ἡ πελατειακὴ σχέση ψυχοθεραπευτῆ καὶ θεραπευόμενου. Ὁ τελευταῖος θέλει νὰ δῇ γρήγορῃ βελτίωση καὶ τὰ λεφτά του νὰ «πιάσουν» τόπο. Εἶναι ἀλήθεια, ὅτι ἡ σύγχρονη Ψυχοθεραπεία ὑπόκειται κι αὐτὴ στοὺς νόμους τῆς ἐμπορευματικῆς παραγωγῆς: ἡ δημιουργία τῶν ὑπηρεσιῶν-προϊόντων τῆς χαρακτηρίζεται ἀπὸ ταχύτητα καὶ προχειρότητα. Ἀπὸ τὴν ἄλλῃ ἡ

μακρόχρονη παραμονή σὲ καθεστὼς τέτοιας θεραπείας δημιουργεῖ ὡς ἓναν βαθμὸ ἐξάρτησης τοῦ θεραπευομένου ἀπὸ τὸν θεραπευτὴ.

(Υπάρχει ὡστόσο καὶ μία τάση τῆς σύγχρονης Ψυχοθεραπευτικῆς, ἡ ὁποία καταφεύγει στὴ συνδρομὴ τῆς Φιλοσοφίας, βλ. λ.χ. βιβλία ὅπως τὸ «Πλάτωνας –ὄχι πρόξας» τοῦ Λοῦ Μαρίνοφ ἢ διαλέξεις, ποὺ δίνονται σὲ στελέχη ἐπιχειρήσεων μὲ θέμα τὸν Ἀριστοτέλη κ.λπ. Ἡ προσέγγιση ὅμως ποὺ γίνεται στὴν Φιλοσοφία δυστυχῶς δὲν ξεφεύγει ἀπὸ τὰ ἐπιφανειακὰ καὶ ἀποσπασματικὰ πλαίσια ποὺ ἐπισημάναμε πρὶν πάνω: ἡ Φιλοσοφία χρησιμοποιεῖται σὰν ἓνα περιπτωσιολογικὸ συμπεριφορικὸ δεκανίκι καὶ μάλιστα ἡ βαθύτερη γνώση τῆς δὲν θεωρεῖται ἀναγκαία στὸν θεραπευόμενον...).

Ἔχοντας πιάσει ἐξ ἀρχῆς τὸν ταῦρο ἀπὸ τὰ κέρατα ἡ Φιλοσοφία δὲν μένει οὔτε χάνεται στὴν περιπτωσιολογία τῶν πράξεων, ἀρκοῦμενη σὲ μία προσωρινή, «τοπική» θεραπεία. Δὲν κινεῖται δηλ. στὰ τυφλά, ἀλλὰ ἀξιολογεῖ τὶς πράξεις καὶ τὴν γενικώτερη πρακτικὴ τοῦ θεραπευομένου ὡς πρὸς τὸν ἐξ ἀρχῆς γνωστοποιημένο καὶ προβαλλόμενο στόχο τῆς, τὴν ἀναζήτησιν τῆς ψυχικῆς αὐτάρκειας καὶ πληρότητας, ὁ ὁποῖος

*Ὁ Ἐπικουρισμὸς καὶ ὁ
Στωικισμὸς διατηροῦν
στὴν ἐποχὴ μας τὴν
πρωτοτυπία καὶ τὴν
ἐπικαιρότητά τους,
ἀφοῦ οἱ συνθῆκες
ποὺ ὠδήγησαν
στὴ γέννησίν τους
μοιάζουν κατὰ
πολλοὺς τρόπους μὲ
τὶς σημερινές.*

ἀποτελεῖ ἓνα γοητευτικώτατο δέλεαρ. Στὴν Ἀρχαιότητα ἡ Φιλοσοφία προσεῖλκυε καὶ ἄλλαξε μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο χιλιάδες ἀνθρώπους. Ὁ εἰσερχόμενος σὲ ἓναν ἀρχαῖο φιλοσοφικὸ ὄμιλο γνώριζε ἀπὸ τὴν ἀρχή, ὅτι πῆγαινε ἐκεῖ, γιὰ νὰ διαμορφώσει πρὸς μία ἀπολύτως συγκεκριμένη κατευθύνσιν τὸν ἑαυτό του. Αὐτὴ εἶναι μία τεράστια ποιοτικὴ διαφορὰ σὲ σχέση μὲ τὸν σημερινὸ ἐπισκέπτη κάποιου ψυχοθεραπευτῆ, ὁ ὁποῖος δὲν γνωρίζει, ὅχι ποῦ κατευθύνεται, ἀλλὰ ἴσως οὔτε καὶ τὸ πῶς καὶ τὸ ἂν θὰ κατευθυνθῇ κάπου.

Ὑπὸ τὴν ἔννοια τῆς σύγκρισης τῶν στόχων τοὺς ἡ φιλοσοφικὴ Ψυχοθεραπεία ὄχι μόνον δὲν ἀποτελεῖ πρῶτη μορφὴ τῆς σύγχρονης, ἀλλὰ ἀντιθέτως ἡ σύγχρονη Ψυχοθεραπεία ὑπολείπεται κατὰ πολὺ τῆς φιλοσοφικῆς.

Ὁ Ἐπικουρισμὸς καὶ ὁ Στωικισμὸς διατηροῦν στὴν ἐποχὴ μας τὴν πρωτοτυπία καὶ τὴν ἐπικαιρότητά τους, ἀφοῦ οἱ συνθήκες ποὺ ὠδήγησαν στὴ γέννησίν τους μοιάζουν κατὰ πολλοὺς τρόπους μὲ τὶς σημερινές. Ἡ πληθώρα τῶν σύγχρονων ἐκδόσεων σχετικῶν ἐπιστημονικῶν ἐργασιῶν ξεπερνᾷ ἐμφανῶς τὸ ἀρχαιολογικὸ ἐνδιαφέρον καὶ παραπέμπει σὲ μία δυναμικὴ ἐπιναφορὰ τοῦ χρηστικοῦ ρόλου τῶν ἐν λόγῳ φιλοσοφικῶν ρευμάτων.

Ἀλλὰ καὶ ὁ Κυνισμὸς (μὲ κάποια ἐπικούρεια στοιχεῖα καὶ μὲ μία ἰσχυρὴ δόση θεραπευτικῆς διονυσιακῆς ὀρμητικότητας) ἐπανανακαλύφθηκε σὰν ἀπὸ ἐνστικτο –καὶ μάλιστα ἐπανῆλθε μὲ δορυμύτητα– μετὰ τὸν Β΄ Παγκόσμιον Πόλεμον ὡς ὁ γνωστὸς «ρόκ τρόπος ζωῆς». Εἶναι χιλιάδες τὰ παιδιὰ τοῦ σύγχρονου Κυνισμοῦ, ποὺ ταξίδεψαν ὡς γνήσιοι ἀναζητητὲς ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴ μέχρι τὴ Δύση, μεταφέροντας στὸ σακκίδιό τους μόνον τὰ ἀπολύτως ἀπαραίτητα. Ἐπιχείρησαν νὰ ἀνακαλύψουν καὶ νὰ κοινωνήσουν αὐτό, τὸ ὁποῖο διαισθάνθηκαν ὡς τὴν ἀρχέγονη καὶ οὐσιώδη γνώση. Δὲν ἔλειψαν ἀπὸ καμμία μεγαλειώδη στιγμή, ὅπου ἡ ζωὴ συναντᾶται ὀργιαστικὰ μὲ τὴν οὐσίαν τῆς, καὶ ὅπου ὁ ἀνθρωπορραϊστὴς Διόνυσος ξεσκίζει τὸν ἀρρωστημένο παλαιὸ ἑαυτό, γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ ἀπελευθερωθῇ ὁ νέος. Ἀπέναντι στὴν γενικευμένη κοινωνικὴ ἀποξένω-

Γαλλία, Μάιος '68: Εκτός του ότι οι φοιτητές εφάρμοσαν την άμεση δημοκρατία των συνελεύσεων (όπως φαίνεται στην φωτογραφία του Ανρί Μπρεσόν), περιθωριοποιώντας τα κόμματα και τις πάσης φύσεως οργανώσεις, τα συνθήματά τους ασκούν έκτοτε θεραπευτική γοητεία και πιθανότατα θα τα επιδοκίμαζε ένας αρχαίος Κυνικός: • Γίνετε ρεαλιστές, ζητήστε το αδύνατο. • Η φαντασία στην εξουσία. • Εργάτες όλων των χωρών, διασκεδάστε. • Ούτε θεός ούτε αφέντης. • Αγοράζουν την ευτυχία σου - κλέψε την. • Η κουλτούρα είναι σαν τη μαρμελάδα: όσο λιγότερη έχεις τόσο περισσότερο την απλώνεις. Δίπλα στα παραπάνω πρέπει να προστεθῇ το πασίγνωστο και καταφανώς επικούρειο κεντρικό σύνθημα τῆς ἐποχῆς: Κάνετε ἔρωτα, ὄχι πόλεμο.

ση, την υποκρισία του καθωσπρεπισμού και την μιζέρια των προσωπικών φοβιών «τσιγκλίσαν» τον αποχανωμένο περίγυρο να επιχειρήσει το ποιοτικό ψυχικό άλμα: «ἀποδείξτε ότι είστε ζωντανό!»⁽¹⁶⁾.

Βρέθηκαν στα όδοφράγματα του γαλλικού Μάη αλλά και άλλου και απαίτησαν από τον Έξουσιασμό να αποσυρθεί και να μὴν τοὺς κρύβῃ τὸν ἥλιο. Ὁ σύγχρονος Κυνισμὸς ἔδωσε καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ δίνῃ πρόθυμα καὶ συχνὰ τὸ αἷμα του. Ἀλλὰ δὲν εἶναι λίγοι καὶ ἐκεῖνοι οἱ Τραγικοί, ποὺ στὴν ἱλιγγιώδη βακχεία τοὺς ἔχασαν τὸν ἔλεγχο: ὥστόσο στὸ ἐπιτύμβιο ἐπίγραμμα τοὺς ἀπονέμεται καὶ σὲ αὐτοὺς ἡ ἀνώτατη φιλοσοφικὴ διάκριση, ὅτι ἔζησαν «κατὰ τὸν δαίμονα ἑαυτοῦ»⁽¹⁰⁾. Ὁ Ἀντισθένης κι ὁ Διογένης θὰ ἔνιωθαν ὑπερήφανοι, ἂν συναντιώντουσαν μὲ αὐτὰ τὰ ἀναφανέντα μέσα ἀπὸ τὶς χιλιετίες παιδιὰ τους.

Θὰ ἦταν πολὺ εὐεργετικὸ γιὰ τὴν προσωπικότητά μας, ἂν ἀπὸ τὸ σχολεῖο ἤδη διδασκόταν ἡ φιλοσοφικὴ ἠθικὴ καὶ τὰ παραδείγματα τῶν μεγάλων φιλοσόφων, οἱ ὁποῖοι, ὅπως ἐλπίζουμε νὰ φάνηκε, ὑπῆρξαν πρωτίστως ἄνθρωποι τῆς δράσης. Γιατὶ τελικὰ ὁ μόνος τρόπος νὰ ἀντιμετωπίζουμε ἢ καὶ νὰ ἀλλάζουμε τὸν κόσμο εἶναι ἀντιμετωπίζοντας καὶ ἀλλάζοντας πρῶτα τὸν ἑαυτὸ μας. Βέβαια ἡ διαπαιδαγώγηση τῶν ἀνθρώπων ὡς ὑπεύθυνων καὶ ἐλεύθερων ὄντων εἶναι ὠρολογιακὴ

βόμβα στὰ θεμέλια τοῦ Συστήματος καὶ εἶναι ἴσως ἀφέλεια νὰ τὴν διεκδικοῦμε μέσῳ ἐνὸς χειραγωγούμενου καὶ προσωρισμένου νὰ παράγῃ ὑπηρετές σχολείου⁽¹⁷⁾. Καλῶς ἢ κακῶς πρέπει μόνοι μας νὰ ἐπιδιώξουμε νὰ φτάσουμε τὸν στόχο καὶ νὰ αὐτοδίδαχθοῦμε νὰ ἐνεργοῦμε κατὰ τὸν δαίμονά μας.

Σημειώσεις

- (1) Ἴχει σημασία νὰ διακρίνουμε ἀνάμεσα σὲ φιλοσοφικὰ ρεύματα καὶ φιλοσοφικὲς σχολὲς τῆς Ἑλληνιστικῆς καὶ Ρωμαϊκῆς Ἐποχῆς. Οἱ σχολὲς (π.χ. Ἀκαδημία κ.ἄ.) ἀποτελοῦσαν κλειστοὺς χώρους, στοὺς ὁποίους εἰσερχόταν ὁ ἐνδιαφερόμενος, γιὰ νὰ ἀποκτήσῃ μία συστηματικὴ γνῶση τῶν διδασκῶν τους, τὶς ὁποῖες ἐν συνεχείᾳ προῆγε στοὺς ἀνάλογους κύκλους διανοουμένων. Ὁ Ἐπικουρισμός, ὁ Στωικισμός καὶ ὁ Κυνισμός εἶτε πηγάζαν ἀπὸ κάποια σχολὴ ποὺ ἔδρευε σὲ κάποιον συγκεκριμένο χώρο (π.χ. Κήπος, Στοά), εἶτε ὄχι (π.χ. πιθάρι τοῦ Διογένη), ἐκδηλώνονταν τελικῶς στὴν κοσμοπολιτικοῦ τύπου κοινωνία ὡς ρεύματα εὐρύτατης ἀπήχησης, μὲ μεγάλη ἐπιρροή, ἄλλοτε ἐμφανῆ κι ἄλλοτε ἀφανῆ, στὴν συλλογικὴ νοοτροπία.
- (2) Μᾶρκος Αὐρήλιος IV,49,1. Ἡ παρομοίωση εἶναι ἀπὸ τὶς προσφιλέστερες στὸν Στωικισμό, ἀλλὰ θὰ μπορούσε νὰ ἐκφράζῃ τὸ ἰδεῶδες ὅλων τῶν προαναφερθέντων ρευμάτων.
- (3) Julia Annas, Ἀρχαία Φιλοσοφία, ἐκδόσεις «Ἑλληνικὰ Γράμματα» 2006.
- (4) Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο ἡ ὁμοφυλοφιλία θεωρεῖται ἀπλῶς μιὰ ἀνώδυνη παρέκκλιση καὶ σήμερα σὲ πολλὲς χώρες οἱ ὁμοφυλόφιλοι μποροῦν νὰ παντρεύονται χωρὶς νὰ καταλήγουν στὴν ποικίλη προσωπικὴ ἐκπόρνευσή τους.
- (5) Ἐπίκτητος, «Ἐγχειρίδιον», 53.
- (6) Ἐπίκουρος, «Κύριαι Δόξαι», XXVII.
- (7) Ἐπικούρου Ἀπόσπασμα 69, Αἰλιανὸς IV 13.
- (8) Ἐπικούρου, «Ἐπιστολὴ πρὸς Μενοικέα».
- (9) Διογένης Κυνικοῦ, Διογένης Λαέρτιος, «Βίοι Φιλοσόφων» 6, 31-32.
- (10) Πρόκειται γιὰ τὸ ἐπιτύμβιο ἐπίγραμμα τοῦ Ἀμερικανοῦ Τζαίμης Ντάγκλας Μόρρισον, τραγουδιστῆ καὶ στιχουργοῦ τοῦ ῥοκ συγκροτήματος Doors, ὁ ὁποῖος εἶναι θαμμένος στὸ Παρίσι (βλ. «Δαυλόν», τ. 294).
- (11) Δίων Χρυσόστομος, «Διάλογος Ἀλεξάνδρου καὶ Διογένηος», ἐκδόσεις Θύραθεν 1999.
- (12) Ἐπικούρου, Ἀπόσπασμα 43.
- (13) Ἐπικούρου, «Κύριαι Δόξαι», 16.
- (14) Ἐπικούρου «Προσφώνησις», 63, «Ἐπίκουρος», ἐκδόσεις «Θύραθεν» 2000.
- (15) R. W. Sharples, «Ἐπικούρειοι, Στωικοί, Σκεπτικοί-Εἰσαγωγή στὴν Ἑλληνιστικὴ Φιλοσοφία», ἐκδόσεις «Θύραθεν» 2002.
- (16) Κεντρικὸ σύνθημα τῆς δεκαετίας τοῦ 1960, ποὺ ἔχει καταγραφῇ στὴν ταινία «Φράουλες καὶ αἶμα».
- (17) Ὁ γράφων θυμᾶται ὡς μαθητὴς ἓνα εὐφύεστατο λογοπαίγνιο γραμμένο σὲ κάποιον σχολικὸ τοῖχο: «Τὸ σύστημα τῆς διδασκαλίας εἶναι ἡ διδασκαλία τοῦ Συστήματος».

Θεόδωρος Α. Λαμπρόπουλος

ΑΙΣΙΜΑ ΚΑΙ ΑΔΗΡΙΤΑ

Ἔφτυσε τὴν Φιλοσοφία κι ἔκαψε βιβλία

Ὁ βυζαντινὸς Μεσαίωνας ἀπειλεῖ νὰ ἐπανακάμψῃ δορυμνέτερος στὸ χωρὸ τῆς Δικαιοσύνης ὕστερα καὶ ἀπὸ τὴν πρότασι τοῦ προέδρου τοῦ Ἀρείου Πάγου κ. Βασ. Νικόπουλου γιὰ ἀνέγερσι χριστιανικοῦ ναοῦ πρὸς τιμὴν τοῦ ἁγίου Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου στὸν προαύλιό χωρὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Δὲν θὰ ἐπαναλάβουμε ἐδῶ τὶς σχετικὲς μὲ τὴ θρησκευτικὴ ἐλευθερία -ιδιαιτέρα στοὺς χώρους τῆς Δικαιοσύνης- ἐνστάσεις, ποὺ ἀκούστηκαν ἀπὸ διάφορες πλευρὲς. Θὰ θέσουμε μόνον ὑπ' ὄψιν τοῦ εὐσεβοῦς προέδρου τοῦ Ἀρείου Πάγου ἓνα μικρὸ ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸ Δοξαστικὸν τῆς λειτουργίας τοῦ Ἑσπερινοῦ τοῦ ἁγίου Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου: «Καταπτύσας τῶν Στωικῶν φιλοσόφων... τὰς μαγικὰς βίβλους (=τὰ ἑλληνικὰ συγγράμματα) ἐν πυρὶ ἀναλώσας, τοῦ Εὐαγγελίου κήρυξ γέγονε.»

Τὸ σύγχρονο κρατίδιο τῆς ρωμιοσύνης ἔχει ἀνακηρύξει τὸν ὑπ' ὄψιν «καταπτύστη» τῶν Ἑλλήνων φιλοσόφων προστάτη τῆς Δικαιοσύνης καὶ πολιοῦχο τῆς πρωτεύουσάς του, τὸν τιμὰ δὲ ἰδιαιτέρως μὲ ἀργία στὶς 3 Ὀκτωβρίου.

Γ.Α.

Τὰ «ὀστᾶ τοῦ Κενταύρου» καὶ τὸ ἐλλάδεμπόριο

Τὸ εἰκονιζόμενο ἔκθεμα μὲ τὰ «ὀστᾶ τοῦ Κενταύρου» εἶναι ἔργο τοῦ καθηγητῆ τῆς Βιολογίας τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Οὐϊσκόνσιν Μπίλ Γουίλλερς, ὁ ὁποῖος τὸ κατασκεύασε στὰ μέσα τῆς δεκαετίας τοῦ '80, τὸ ἐξέθεσε ἀρχικὰ στὸ Κέντρο Τέχνης τοῦ Μάντισον κι ἀργότερα στὸ Πανεπιστήμιο τοῦ

Τεννεσση. «Βρέθηκαν ὀστᾶ Κενταύρου», διατείνονταν ἀπὸ «ἐλληνολατρικά» περιοδικὰ καὶ τηλεοπτικὰ παράθυρα τηλεπωλήσεως βιβλίων πάσης κατηγορίας ἐλλάδεμποροι κι ἐπιδείκνυναν τὸ ἐν λόγῳ ἔκθεμα ἀμόρφωτοι, ἀνιστόρητοι κι ἀδαεῖς, ποὺ ἀδυνατοῦν νὰ κατανοήσουν τόσο τὴν ἀλληγορία τῆς Ἑλληνικῆς Μυθολογίας ὅσο καὶ τὶς ιδέες τοῦ «Δαυλοῦ», τὶς ὁποῖες, ἀφοῦ ἐπὶ χρόνια κατέκλεψαν, τὶς διαστρέβλωσαν μὲ τὶς φαντασιώσεις τους κατὰ τὸ χειρότερο τρόπο, τὶς ἐμπορεύτηκαν καὶ τελικὰ ἐπιδραβεύτηκαν ἀπὸ τὴ ρωμιοσύνη καταντώντας... βουλευτὲς τῆς.

Κ.Ε.

Ἡ μαϊμοῦ καὶ τὸ κουκούτσι

Κάποτε δώσανε στὴ μαϊμοῦ ἓνα φρούτο μὲ μεγάλο κουκούτσι, ποὺ αὐτὴ στὴν βουλιμία τῆς καὶ τὴν ἄγνοιά τῆς τὸ κατὰπιε. Μετὰ ἀπὸ ἐπέμβαση ἐπώδυνη τῆς τὸ ἔβγαλαν καὶ ἀπὸ τότε ἡ μαϊμοῦ πρῶτα δοκιμάζει τὸ κουκούτσι στὸ τέλος τοῦ πεπτικοῦ σωλήνα τῆς καὶ μόνον τότε τὸ εἰσάγει στὸ στόμα. Παρομοίως ἡ ἀνθρωπότης ἐδῶ καὶ 2.000 χρόνια (κυρίαρχοι διὰ τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ οἱ ἐξουσιαστὲς καὶ περιοῦσιοι) ἔχει καταπιεῖ πολλὰ κουκούτσια, χωρὶς νὰ βγάλλῃ κανένα μὲ συνέπειαι τὰ γνωστὰ περιβαλλοντικὰ

ἄλυστα προβλήματα. Ἡ μὴ ὁλοκλήρωση τῆς καταστροφῆς ἀκόμα ἔχει βάσει ψύλλους στ' αὐτιά μας, ἀλλὰ ἡ βουλιμία τῆς κατανάλωσης διαμορφωμένη σὲ ἀδήριτες ἀνάγκες δίνει ἀπατηλὰ περιθώρια λύσης. Ἡ κατάληψη τοῦ Πλανήτη ἀπὸ τὸν ἕξω τῆς Φύσης Θεοῦ καὶ ἐπίσης τὸ κέρδος (χρῆμα) δὲν ἀφήνουν καμμιὰ ἀμφιβολία γιὰ τὴν αἰτιότητά τους στὰ πιδὲ πάνω. Ἔτσι πιάστηκε ἡ ἀνθρωπότης στὴν φάκα τῆς παροιμίας βοώσης: Τὸ τυρὶ τὸ εἶδες, τὴν φάκα δὲν τὴν εἶδες; Ὁ νόμος τῆς διατήρησης τῆς ἐνέργειας (Ἵωνες) αὐτὸ λέει, θὰ πληρώσης, γιὰ νὰ πάρης. Μὲ ἄλλα λόγια θὰ δοκιμάσης πρῶτα τὸ κουκούτσι, καὶ ἐὰν εἶναι δυνατὴ ἡ ἀπόρριψή του, τότε θὰ φᾶς τὸν καρπὸ. Αὐτὸ δὲν κάνουν τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, τρώγοντας καρποὺς σπέρνουν βλάστηση μὲ τὰ κουκούτσια, ἀντὶ καταιγίδες;

Π.Γ.

Πληθαίνουν οἱ διώκτες τῶν βλάσφημων

Θρησκευτικὴ ομάδα προτεσταντῶν ἀπὸ τὴν Ὁλλανδία ἀπαίτησε τὴν ἀπαγόρευση «βλάσφημης» περιοδείας τῆς τραγουδίστριας Μαντόνας. Ἡ ομάδα διαμαρτυρίας, ποὺ ὑποστηρίζεται ἀπὸ 50 διαφορετικοὺς ὁργανισμοὺς, ἐξωργίστηκε ἀπὸ μία σκηνὴ παρῳδίας τῆς σταύρωσης κατὰ τὴ διάρκεια δύο συναυλιῶν τῆς τραγουδίστριας στὸ Ἄμστερνταμ. Ἔτσι ἀποφάσισαν νὰ λάβουν ὅλα τὰ ἀπαιτούμενα μέτρα γιὰ τὴ διακοπὴ τῶν συναυλιῶν λόγῳ «προσβολῆς θρησκευτικῆς ομάδας». Ἐν τῷ μεταξὺ ἓνας 63χρονος Ὁλλανδὸς ἱερέας ὡμολόγησε, ὅτι ἦταν αὐτός, ποὺ ἔκανε τὴ φάρσα γιὰ δῆθεν τοποθέτηση βόμβας, προκειμένου νὰ διακοπῇ τὴ συναυλία πρὶν τὴ σκηνὴ τῆς σταύρωσης. Παρόμοιες διαμαρτυρίες σημειώθηκαν καὶ στὴ Μόσχα ἀπὸ τὴν Ὁρθόδοξὴ Ἐκκλησία τῆς Ρωσίας, ἡ ὁποία ἄσκησε πιέσεις στοὺς χριστιανοὺς, νὰ μὴν παρακολοθηθοῦν τὴ συναυλία. Ἀρκετοὶ πιστοὶ ζήτησαν ἐπὶ πλέον τὸν ἀφορισμὸ τῶν διοργανωτῶν τῆς. Ἡ τραγουδίστρια συγκέντρωσε τὰ βέλη καὶ τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας, ὅταν «σταυρώθηκε» ἐπὶ σκηνῆς στὴ Ρώμη.

Ἡ πολιτιστικὴ τζιχάντ ἔχει πολλὰ πρόσωπα, κι οἱ ἰσλαμιστὲς μαχητὲς δὲν εἶναι οἱ μόνοι, ποὺ ἀπειλοῦν τὴν ἐλεύθερη ἔκφραση, προσπαθώντας νὰ ἐπιβάλουν παγκοσμίως τὴ θρησκευτικὴ τους «ὀρθότητα». Δυστυχῶς ὁμως τὸν τελευταῖο καιρὸ προέκυψαν συνοδοιπόροι τῶν ἀνὰ τὸν κόσμῳ φανατικῶν θρησκευτικῶν ὁμάδων μουσουλμάνων καὶ χριστιανῶν καὶ ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα. Ἄς μὴ ξεχνᾶμε, ὅτι «ἐπανελληνισμένοι» δωδεκαθεῖστὲς ἐξωργίστηκαν, ὅταν παρουσιάστηκαν Ἑλληνεῖς θεοὶ νὰ τραγουδοῦν καὶ νὰ χορεύουν κατὰ τὴν τελετὴ ἑναρξῆς τοῦ διαγωνισμοῦ τραγουδιοῦ Γιουροβίζιον, ποὺ ἔγινε στὴν Ἀθήνα.

Ι.Δ.

Τί εἶπε

«...Ὁ Χριστὸς δὲν εἶπε τίποτα ἀναφορικὰ μὲ τὸ χρέος τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὴν πατρίδα του, τίποτα γιὰ τὰ δικαιώματα τῶν ἀνθρώπων ἐνάντια στὴν βούληση τῶν ἐξουσιαστῶν, τίποτα ἐνάντια στὸ φρικτὸ σύστημα τῆς ἀνθρώπινης δουλείας -ποὺ ἴσχυε σ'

ὅλο σχεδὸν τὸν κόσμον στὴν ἐποχὴ του. Δὲν εἶπε τίποτα γιὰ τὴν Παιδεία, τὴν Φιλοσοφία, τὴν Φύση, τὴν Τέχνη. Δὲν εἶπε τίποτα ὑπὲρ τῆς οἰκογένειας, παρὰ μόνο ὑποσχέθηκε ἀνταμοιβὴ σ' ὅσους ἐγκατέλειπαν τὶς γυναῖκες καὶ τὶς οἰκογένειές τους.»

Ρόμπερτ Γκρήν Ἰνγκερσολ

Πυρόπληκτο συνέδριο

Διεθνὲς συνέδριο γιὰ τὸν Ἀπ. Παῦλο ἔλαβε χώρα στὴν Κόρινθο ἀπὸ 23-25 Σεπτεμβρίου πρὸς «ἐκπλήρωση μεγάλης ὀφειλῆς», σύμφωνα μὲ ἀνακοίνωση τοῦ Δήμου Κορινθίων, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε καὶ ὁ χρηματοδότης τῆς ὁργάνωσης μὲ τὴν ἀρωγὴ τῆς Νομαρχίας Κορινθίας. Πυρόπληκτος ἀναγνώστης τοῦ «Δ», ποὺ μᾶς ἐνημέρωσε γιὰ τὸ συνέδριο, δήλωσε ἀγανακτισμένος: «Ἐδῶ καήκαμε, δὲν ἔχουμε νερὸ νὰ πιοῦμε, κι αὐτοὶ κάνουν συνέδρια γιὰ τὸν Ἀπ. Παῦλο...»

Γ.Α.

Χριστιανικὰ μαγειρέματα στὴ Δῆλο

Ἡ ἐκπομπὴ τοῦ κ. Μαμαλάκη ἀφορᾷ σὲ συνταγές. Δὲν παραλείπει ὅμως κάθε φορὰ νὰ ἐπισκέπτεται ἓνα χριστιανικὸ ναὸ ἢ μοναστήρι, ὅπου μὲ περισσὴ κατά- νυξη παρακολουθεῖ λειτουργίες καὶ συνομιλεῖ μὲ ἱερεῖς καὶ καλογήρους. Σὲ πρόσφατη ἐκπομπή του πρόβαλε χριστιανικὴ λειτουργία (βλ. φωτογραφία) καὶ πανηγύρι, ποὺ ἔγιναν στὴ Δῆλο. Ὁ κ. Μαμαλάκης ὑπερέβη ἐαυτὸν θριαμβολογώντας μὲ στόμφο: «Ἐνα χριστιανικὸ πανηγύρι πάνω στὰ ἀρχαῖα μάρμαρα. Μία ἐμπειρία ἀνεπανάληπτη. Πάνω στὸ ἱερὸ νησὶ τοῦ Ἀπόλλωνα, τὸ πανηγύρι τῆς Ἀγίας Κυριακῆς».

Γ.Γ.

Παρενέργειες τῆς τελευταίας Θεοκρατίας στὴν Εὐρώπη

Τρομερὴ ἀναστάτωση προκλήθηκε στὶς ἐστίες τῶν διαφόρων ἑλληναράδων, γλαμυδοφόρων, ἀσπιδοφόρων, «Θερμοπυλομάχων», νεοσωτήρων, κομματικῶν Περικληδῶν καὶ πάσης ἄλλης κατηγορίας ἀτόμων, ποὺ ἔχουν χάσει τὴν αἴσθηση τοῦ κωμικοῦ καὶ ἐπὶ πλέον ξέπεσαν σὲ βαθμὸ, ποὺ νὰ ἀντιπροσωπεύουν τὸ τελευταῖο ἀπολίθωμα τῆς θεοκρατίας στὴν Εὐρώπη. Ἡ ἀναταραχὴ, ποὺ ἐκφράζεται μὲ συσκοφαντίες, ἀπειλές, ὕβρεις καὶ ἐκφράσεις μίσους κατὰ τοῦ Περιοδικοῦ μέσῳ κυρίως τοῦ Διαδικτύου, ἔχει μίαν καὶ μόνη αἰτία: Τὴν ἀμφισβήτηση ἀπὸ τὸν «Δαυλὸ» τῶν πάσης μορφῆς τυπολατριῶν καὶ θεολατριῶν.

Γιὰ νὰ ἀντιληφθῇ κανεὶς αὐτὲς τίς... «ἐλληνίζουσες» παρενέργειες τῆς ἀνιάτης κατάστασης τῆς λάτρισας ρωμιοσύνης, θὰ παραθέσουμε μόνον μιὰ φράση, μὲ τὴν ὁποία τελευτᾷ ἓνα μακροσκελὲς ὕβριστικὸ κείμενό του κατὰ τοῦ «Δ» ἓνας ἐκ τῶν Προκαθημένων τῆς δωδεκαθεϊστικῆς «**Εκκλησίας**»(!): «Πάντα θὰ ὑπάρχουν μικρόψυχοι, ποὺ θὰ μᾶς προκαλοῦν προβλήματα. Ἀλίμονο, ἂν ἐξ αἰτίας τους σταματοῦσαμε τὸν ἀγῶνα. Πῶς θὰ ἀντικρύζαμε θεοὺς καὶ προγόνους **στὴν ἄλλη ζωή;**»(!).

Ποῦ βρισκόμαστε; Στὴν Ἑλλάδα τοῦ 2007 ἢ στὴν Ἱερουσαλὴμ τῶν πρώτων αἰώων μετὰ Χριστόν;

Γ.Σ.Π.

Ο ΦΙΜΠΟΝΑΤΣΙ ΟΙΚΕΙΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΤΟ «ΠΕΡΙ ΔΙΑΙΡΕΣΕΩΝ» ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΕΥΚΛΕΙΔΗ

ραβες μαθηματικοὶ ἐπὶ αἰῶνες ἀντέγραφαν ἀρχαῖα ἑλληνικὰ ἐπιστημονικὰ συγγράμματα σώζοντάς τα ὄχι μόνον ἀπὸ τὴν φθορὰ τοῦ χρόνου, ἀλλὰ κυρίως ἀπὸ τὶς φωτιές, οἱ ὁποῖες τὴν ἴδια ὥρα ἔκαιγαν στὸ σκοταδιστικὸ Βυζάντιο, ὅπου κάθε τι ἑλληνικὸ εἶχε κηρυχθῇ ὑπὸ ἄγριο διωγμό. Μέσῳ τῶν ἀραβικῶν χειρογράφων μεταλαμπαδεύτηκε ὁ Ἑλληνικὸς Πολιτισμὸς στὴν Εὐρώπη, καὶ ξεκίνησε ἔτσι ἡ Ἀναγέννηση. Σὲ ἀρκετὲς περιπτώσεις ὅμως Εὐρωπαῖοι ἐπιστήμονες, ποὺ ἀπέκτησαν ἀραβικὰ χειρόγραφα, οἰκειοποιήθηκαν τὰ ἑλληνικὰ ἐπιστημονικὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα παρουσίασαν σὰν δικές τους ἀνακαλύψεις. Μιὰ τέτοια περίπτωση εἶναι τοῦ Φιμπονάτσι.

Τὸ ὄνομα τοῦ Ἰταλοῦ μαθηματικοῦ καὶ ἔμπορου κατὰ τὴν ἐποχὴ τῶν Σταυροφοριῶν Λεονάρδου τῆς Πίζας ἢ Φιμπονάτσι κι ἰδιαίτερα οἱ λεγόμενοι «Ἀριθμοὶ Φιμπονάτσι» εἶναι εὐρέως γνωστοί. Αὐτὸ ποὺ δὲν εἶναι γνωστὸ ὅμως εἶναι, ὅτι ὁ Φιμπονάτσι εἶχε στὴν κατοχὴ του χειρόγραφα στὴν Ἀραβικὴ ἔργων ἀρχαίων Ἑλλήνων μαθηματικῶν, ὅπως τοῦ Πυθαγόρα, τοῦ Εὐδοξου (βλ. «Ἡ ἱπποπέδη τοῦ Εὐδοξου καὶ ἡ οὐράνια Μηχανικὴ», «Δ», τ. 299), τοῦ Διόφαντου, τοῦ Ἀρχιμήδη, τοῦ Εὐκλείδη (βλ. «Εὐκλείδης: Ἀξεπέραστος 2.300 χρόνια», «Δ», τ. 295) κ.ἄ..

Σὲ παλαιότερα τεύχη τοῦ «Δαυλοῦ» καταδείχθηκε ἡ οἰκειοποίηση ἐπιστημονικῶν γνώσεων τοῦ Διόφαντου καὶ τοῦ Πυθαγόρα ἀπὸ τὸν Φιμπονάτσι. Τὸ βιβλίο του «Liber Abaci» εἶναι πλημμυρισμένο ἀπὸ ἀριθμητικὰ προβλήματα τοῦ Διόφαντου, ἡ δὲ ὀνομαζόμενη Ἀκολουθία Φιμπονάτσι εἶναι ἡ Πυθαγόρειος Ἀκολουθία. (Βλ. Ι. Δάκογλου: «Ἡ πατρότης τῆς μαθηματικῆς ἀκολουθίας τοῦ Φιμπονάτσι ἀνήκει στὸν Πυθαγόρα», τ. 111, τόμος 1991 καὶ Δ. Μαργέτη: «Ἀνακαλύψεις τοῦ Πυθαγόρα οἱ ἀκολουθίες “Φιμπονάτσι” καὶ “Λούκας”», τ. 248-249.)

EUCLID'S BOOK ON DIVISIONS OF FIGURES

(περὶ διαιρέσεων βιβλίον)

WITH A RESTORATION BASED ON
WOEPCKE'S TEXT

AND ON THE
PRACTICA GEOMETRIAE
OF LEONARDO PISANO

BY
RAYMOND CLARE ARCHIBALD, Ph.D.
ASSISTANT PROFESSOR OF MATHEMATICS IN BROWN
UNIVERSITY, PROVIDENCE, RHODE ISLAND

Cambridge :
at the University Press
1915.

Ὁ Φιμπονάτσι ὅμως ἔχει ἀντιγράψει κι ἓνα ὁλόκληρο βιβλίο τοῦ Εὐκλείδη. Τὸ γιὰ αἰῶνες χαμένο «Περὶ διαιρέσεων βιβλίον» τοῦ Εὐκλείδη δημοσιεύτηκε στὴν Εὐρώπη στὰ Λατινικά, τροποποιημένο ἀρκετὰ ὅμως καὶ μὲ διάφορα ὀνόματα συγγραφέων. Κατὰ τὸ 1851 ὁ Γερμανὸς μαθηματικὸς Woepcke ἀνακάλυψε στὴν Βιβλιοθήκη τοῦ Παρισιοῦ παλὸ χειρόγραφο τοῦ ἔργου στὰ Ἀραβικά καὶ τὸ δημοσίευσε στὰ Λατινικά. Ἀπὸ τὰ 36 θεωρήματα τῆς πραγματείας αὐτῆς τοῦ Εὐκλείδη μεταφράστηκαν οἱ ἀποδείξεις τεσσάρων (19, 20, 28, 29).

Τὸ «Περὶ διαιρέσεων» βιβλίο τοῦ Εὐκλείδη εἶχε δημοσιεύσει ἀπὸ τὸ 1220 ὁ Φιμπονάτσι ὡς δικό του ὑπὸ τὸν τίτλο «Πρακτικὴ Γεωμετρία» μὲ μερικὲς τροποποιήσεις τοῦ ἀραβικοῦ χειρογράφου, τὸ ὁποῖο φαίνεται πὼς προμηθεύτηκε ὡς σταυροφόρος ἢ ὡς ἔμπορος, ποὺ ἀκολουθοῦσε τοὺς σταυροφόρους στὴ Συρία.

* * *

νάλυση τοῦ θέματος τῆς οἰκιοποίησης τοῦ ἔργου τοῦ Εὐκλείδη ἀπὸ τὸν Φιμπονάτσι ἔχει κάνει ὁ Ἄγγλος καθηγητὴς τῶν Μαθηματικῶν T. Heath στὸ ἔργο του «A History of Greek Mathematics» (Oxford 1921, σελ. 429), ἐνῶ πληροφορίες ὑπάρχουν καὶ στὸ ἔργο τοῦ Ἑλλήνα μαθηματικοῦ Εὐάγγελου Σταμάτη «Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπιστήμη», τὸ ὁποῖο θὰ ἐκδοθῇ προσεχῶς ἀπὸ τὶς ἐκδόσεις «Δαυλός».

Ἴων Δημόφιλος

Ἡλεκτρολόγος-Ἡλεκτρονικὸς Μηχανικὸς Ε.Μ.Π.

ΔΑΥΛΟΣ

ΤΑ ΥΒΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ **ΕΠΙΣΗΜΑ** ΚΕΙΜΕΝΑ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ

(Όσα ἐγκρίνει καὶ χρησιμοποιεῖ
σήμερα ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος)

ΑΘΗΝΑ 2007

Τὸ ἐκρηκτικὸ βιβλίον, ποὺ ἀποσιωπᾶται ἀπ' ὅλους τοὺς φορεῖς τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους. Περιέχει ἓνα συστηματικὸ «ἀπάνθισμα» ἑκατοντάδων ὕβρεων κατὰ τῶν Ἑλλήνων, ποὺ κρίνονται καὶ χρησιμοποιοῦνται ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος. Εἶναι διάσπαρτα στὴν Παλαιὰ Διαθήκη, στὴν Καινὴ Διαθήκη, στὰ ἔργα τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, στὰ Συναξαρία, στὰ κείμενα ἁγίων, πατριαρχῶν, ἱεραρχῶν, στὰ λειτουργικὰ βιβλία, στὰ ψαλλόμενα κείμενα ἀναθεματισμῶν, στὰ κείμενα ἀφορισμῶν κ.λπ., κ.λπ. Πρόκειται γιὰ ἐπίσημα κείμενα τῆς Ὁρθοδοξίας, ποὺ ψάλλονται καὶ διαβάζονται σήμερον στὶς ἐκκλησίες τῆς Ἑλλάδος σχεδὸν σ' ὅλες τὶς ἡμέρες τοῦ ἔτους ἀπὸ Ἑλληνες κληρικοὺς καὶ ἀπευθύνονται σὲ Ἑλληνες ἀκροατές, χωρὶς ποτὲ κανεὶς ἐπὶ πόνῳ ἢ ἀνώνῳ νὰ διαμαρτυρηθῇ.

ΜΑΖΟΧΙΣΤΙΚΗ ΑΠΟΛΑΥΣΗ ΙΕΡΩΝ ΥΒΡΕΩΝ

κρα τοῦ τάφου σιωπὴ γιὰ τὸ βιβλίο, ποὺ πέρασι ἐκδώσαμε ὑπὸ τὸν τίτλο: «Τὰ ὕβριστικά κατὰ τῶν Ἑλλήνων **ἐπίσημα** κείμενα τῆς Ὁρθοδοξίας. Ὅσα χρησιμοποιεῖ καὶ ἐγκρίνει **σήμερα** ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος». Τὸ βιβλίο αὐτὸ ἐπιδόθηκε ἀρχὲς τοῦ 2007 στὸν πρόεδρο τῆς Δημοκρατίας, στοὺς πρώην προέδρους τῆς Δημοκρατίας, στὸν πρωθυπουργό, στοὺς ὑπουργοὺς καὶ ὑφυπουργοὺς, σὲ ὅλους τοὺς βουλευτὲς ὅλων τῶν κομμάτων, στοὺς πρυτάνεις τῶν Πανεπιστημίων, στοὺς ἀρεοπαγῖτες, στοὺς ἀρχηγοὺς Γενικῶν Ἐπιτελείων, στὸν ἀρχηγὸ τῆς ΕΛ.ΑΣ., στὸν ἀρχιεπίσκοπο καὶ στὰ μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, σὲ λοιποὺς ταγοὺς τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, σὲ ὅλα τὰ Μ.Μ.Ε. καὶ σὲ διακεκριμένες προσωπικότητες τῶν τεχνῶν. Ἡ ἀδιαφορία ὅλων γενικῇ, ἀπόλυτη, ἐκκωφαντικῇ⁽¹⁾.

ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ

**Οἱ ἐπίσημες σημερινὲς χριστιανικὲς ὕβρεις
κατὰ τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου καὶ τῶν ἁθῶν βασιθῶν**

Ἀφιερώνεται στὸν παναγιώτατο μητροπολίτη
Θεσσαλονίκης κ.κ. Ἀνθιμο. – Γ.Λ.

πάρχει ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα χριστιανικὸ μῖσος κατὰ τῶν Μακεδόνων, τὸ ὁποῖο ἐκφράζεται ἐπίσημα σήμερα ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος. Τὰ ἱερὰ βιβλία τῆς Ὁρθοδοξίας περιέχουν σκληρότατες ὕβρεις κατὰ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου καὶ ἄλλων ἐπιφανῶν Μακεδόνων, οἱ ὁποῖες διαβάζονται καὶ σήμερα στὶς ἐκκλησίες καὶ τὰ μοναστήρια τῆς Ἑλλάδας.

Σε ὅσους ἔχουν διαβάσει τὸ βιβλίον δὲν ὑπάρχει καμμία ἀμφιβολία, ὅτι οἱ ὕβρεις, οἱ συκοφαντίες, οἱ κατάρεις, οἱ ἀναθεματισμοί, οἱ ἀφορισμοὶ κ.λπ. ἀφοροῦν στοὺς Ἕλληνες ὡς ἔθνος καὶ ὄχι σὲ «εἰδωλολάτρες». Ψάλλονται σήμερα στὶς ἐκκλησίαις τῆς Ἑλλάδας καὶ στρέφονται ὀνομαστικῶς κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ καὶ κατὰ Ἑλλήνων ἐπιστημόνων, μαθηματικῶν, ἱατρῶν, ποιητῶν, φιλοσόφων, ὅπως τοῦ Εὐκλείδου, τοῦ Ἱπποκράτη, τοῦ Γαληνοῦ, τοῦ Πυθαγόρα, τῆς Σαπφούς κ.λπ.. Τί τὸ εἰδωλολατρικὸν μπορεῖ νὰ βρεθῇ στὴν Εὐκλείδειο Γεωμετρία, στὴν Ἱατρικὴ τοῦ Ἱπποκράτη ἢ στὴ Λυρικὴ Ποίηση;

Ὁλοκληρωτικὴ ἀπόρριψη παντὸς ἑλληνικοῦ

τὸ βιβλίον καταγράφεται «ἓνας ἀτέλειωτος ὁχετὸς ὕβρεων, συκοφαντιῶν, ἀπειλῶν, στρεβλώσεων, ἐπισήμων καταδικαστικῶν κειμένων κατάρεις, ἀναθεματισμοῦ, ἀφορισμοῦ καὶ ἀκρότατης ἀπαξίωσης ὅλων τῶν εἰδῶν, ποὺ ξεχειλίζουν ἀπὸ μίσος, ἄρνηση, ἀπέχθεια καὶ ὀλοκληρωτικὴ ἀπόρριψη παντὸς ἑλληνικοῦ, ὄχι μόνο τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς θρησκείας, ὅπως ἐπικαλοῦνται ὡς δῆθεν ἄλλοθι οἱ σύγχρονοι Ἕλληνες ἀπολογητὲς τοῦ ἰδεολογήματος τοῦ «Ἑλληνοχριστιανισμοῦ», ἀλλὰ τῶν ἰδίων τῶν Ἑλλήνων ὡς ἐθνικῆς ὀντότητας, τῶν μεγάλων διανοητῶν-καλλιτεχνῶν-δημιουργῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ, τῶν πολιτιστικῶν, καλλιτεχνικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν δημιουργημάτων τους, τῶν νεώτερων ἱστορικῶν ἀγώνων τους γιὰ τὴν ἐλευθερία καὶ τὴν ἐθνικὴν τους ἀνεξαρτησία – μὲ μία λέξη τοῦ Ἑλληνισμοῦ ὡς ἱστορικοῦ φαινομένου, ὡς ἔθνους καὶ ὡς πολιτικῆς ὑπαρξῆς.

» «Τί φουσῶσι καὶ βαμβεύουσιν (=καυχῶνται) οἱ Ἕλληνες;» – γράφει ὁ μεγαλύτερος βυζαντινὸς ποιητής, ὁ Ρωμανὸς ὁ Μελωδός, ποὺ συνέθεσε τὸν Ἀκάθιστο Ὕμνον ὡς τροφὸς τῆς Πατριαρχικῆς Αὐλῆς- «τί πλανῶνται πρὸς Πλάτωνα; τί Δημοσθένη στέργουσι τὸν ἀσθενή; τί Πυθαγόραν θρυλλοῦσι τὸν δικαίως φιμωθέντα; τί

Δειγματοληπτικὴ ἐπιλογὴ ὕβρεων

- «Ὁ τράγος τῶν Αἰγῶν βασιλεὺς Ἑλλήνων» (Δανιήλ, ἡ' 21). [Ἀναφέρεται στὸν Μέγα Ἀλέξανδρον.]
- «Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ πατάξαι Ἀλέξανδρον τὸν Φιλίππου τὸν Μακεδόνα, ὃς ἐξῆλθεν ἐκ τῆς γῆς Χεττειμί, καὶ ἐπάταξε τὸν Δαρεῖον βασιλέα Περσῶν καὶ Μήδων, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ πρότερος ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα [...] καὶ ἐβασίλευσεν Ἀλέξανδρος ἔτη δώδεκα καὶ ἀπέθανεν. Καὶ ἐπεκράτησαν οἱ παῖδες αὐτοῦ ἕκαστος ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ. Καὶ ἐπέθεντο πάντες διαδήματα μετὰ τὸ ἀποθανεῖν αὐτὸν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν ὀπίσω αὐτῶν ἔτη πολλὰ καὶ ἐπλήθυναν κακὰ ἐν τῇ γῇ καὶ ἐξῆλθεν ἐξ αὐτῶν ρίζα ἁμαρτωλὸς Ἀντίοχος Ἐπιφανής, υἱὸς Ἀντίοχου βασιλέως.» («Μακκαβαίων Α'», α' 1-10.)

Λεπτομέρεια από την Μάχη τῆς Ἰσοῦ.
(Ψηφιδωτό, Πομπηία, β' αἰ. π.Χ.,
Νάπολη, Ἐθνικὸ Μουσεῖο.)

«Τράγος» καὶ «μειράκιον μανιακόν» ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος, «ρίζα ἀμαρτωλός» καὶ «ἀσεβής» ὁ Ἀντίοχος ὁ Ἐπιφανής, «τρισαλιτήριος» ὁ Νικάτωρ, «κόλαξ» ὁ Ἀριστοτέλης. Αὐτὲς εἶναι μερικὲς ἀπὸ τὶς χριστιανικὲς ὕβρεις κατὰ τῶν Μακεδόνων, ὅπως ἀναγράφονται στὴν Βίβλο καὶ σὲ ἐπίσημα συγγράμματα Ἀγίων καὶ Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, τὰ ὁποῖα ἰσχύουν καὶ σήμερα καὶ διαβάζονται ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς στὶς ἐκκλησίες τῆς Ἑλλάδας. (Βλ. «Τὰ ὕβριστικά κατὰ τῶν Ἑλλήνων ἐπίσημα κείμενα τῆς Ὁρθοδοξίας. Ὅσα χρησιμοποιεῖ καὶ ἐγκρίνει σήμερα ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος», ἔκδ. «Δαυλός» 2007.)

δὲ μὴ τρέχουσι καὶ σέβουσιν οἷς ἐνεφανίσθη τὸ Πανάγιον Πνεῦμα;». Καὶ ὁ ἄλλος ἐπίσημος καὶ ὀνομαστός πνευματικὸς ἐκπρόσωπος τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὁ Γεώργιος Πισίδης, ποὺ τὸ αὐτοκρατορικό-πατριαρχικὸ κατεστημένο τὸν παρέβαλε πρὸς τὸν τραγικὸ Εὐριπίδη(!), δὲν ἀπορρίπτει μόνον τὸν Πλάτωνα, κ.λπ.: «Νοσεῖ Γαληνός, ἐκφοβεῖ δὲ τὰς νόσους ὁ Πέτρος ἡμῶν τὰς σαγήνας ὁ πλέκων.»

«Αὐτὸ τὸ πνεῦμα τοῦ σκοταδισμοῦ καὶ τοῦ βαθύτατου φανατισμοῦ, τῆς προλήψεως καὶ τοῦ μίσους κατὰ τῆς ἀλήθειας διέπει τὴ σκέψη τοῦ Βυζαντίου σὲ γενικὲς γραμμές: ἡ Ἱατρικὴ θεωρεῖται κάτι τὸ νοσηρὸ καὶ ἡ ἀρρώστια ἀντιμετωπίζεται δι' ἐκφοβισμοῦ, τὸν ὁποῖο διενεργεῖ τὸ φάντασμα τοῦ Ἰουδαίου ψαῤῥᾶ τῆς Τιβεριαίδος.

» Ἡ ἐπίσημη ὀνομαστικὴ ἐπίθεση κατὰ τῶν Ἑλλήνων ἀπὸ Ἑλλήνων κληρικοῦς στὶς ἐκκλησίες τῆς Ἑλλάδος ἀποτελεῖ μία πραγματικότητα πρωτοφανὴ στὰ ἱστορικὰ χρονικά, ποῦ, ἂν δὲν ἦταν γνωστὴ τοῖς πᾶσι, προφανὴς καὶ αὐταπόδεικτη, θὰ μπορούσε νὰ θεωρηθῇ ὅτι ἀνήκει στὴ σφαῖρα τῆς φαντασίας. Ὅμως μὲ διαρκὴ καὶ ἀπεριορίστως ἰσχύουσα ἐντολὴ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὅλοι οἱ Ἑλλήνες κληρικοὶ ἐξαπολύουν σχεδὸν καθημερινὰ τὴν ἐπίθεση αὐτὴ καὶ ὅλοι οἱ Ἑλλήνες πιστοὶ τὴν ὑφίστανται ἐπὶ αἰῶνες, χωρὶς ποτὲ κάποιος νὰ ἀντιδράσῃ στὸ παραμικρό.

» Πῶς νὰ σχολιάσωμε τὸ καταπληκτικὸ αὐτὸ φαινόμενο, ποὺ προφανῶς δὲν εἶναι ἀπλῶς μιὰ κατάσταση «ἐθνικῆς ἀφασίας», ἓνα «ἱστορικὸ κῶμα», ὅπως εἶναι σίγουρα σὲ ὁμαδικό-πολιτικὸ ἐπίπεδο, ἀλλὰ εἶναι ἐπίσης καὶ ἓνας κατ' ἐξακολουθήση ψυχολογικὸς βιασμὸς ἀλλὰ καὶ ἓνας κατὰ συρροὴν μαζοχισμὸς σὲ ἀτομικό-ὑποκειμενικὸ ἐπίπεδο; Τὸ συναίσθημα τῆς ἀμηχανίας δὲν μᾶς ἐπιτρέπει τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὸ νὰ βιώσωμε ἀφ' ἐνὸς μιὰ θλίψη γιὰ τὴν ἔσχατη κατάντια τοῦ ἱστορικώτερου ἔθνους τῆς Γῆς, τοῦ ἔθνους ποὺ δημιούργησε τὸν πανανθρώπινο

- «Ἦν δ' οὕτως ἀκμή τις Ἑλληνισμοῦ καὶ πρόβασις ἀλλοφυλισμοῦ διὰ τὴν τοῦ Ἰουδαίου καὶ οὐκ ἀρχιερέως Ἰάσονος ὑπερβάλλουσαν ἀναγνείαν [...] ὁ δὲ **τρισαλιτῆριος Νικάτωρ** (σ.σ. Ἑλληνας στρατηγὸς τοῦ Ἀντιόχου Δ' τοῦ Ἐπιφανοῦς), ὁ τοὺς χιλίους ἐμπόρους ἐπὶ τὴν πρᾶσιν (δουλεμπόριο) τῶν Ἰουδαίων ἀγαγὼν, ταπεινωθεὶς ὑπὸ τῶν κατ' αὐτὸν νομιζομένων ἐλαχίστων εἶναι, τῇ τοῦ Κυρίου βοηθείᾳ τὴν δοξικὴν ἀποθέμενος ἐσθῆτα, διὰ τῆς μεσογειοῦ, δραπετεύει τὸν τρόπον, ἔρημον ἑαυτὸν ποιήσας, ἤκεν εἰς Ἀντιόχειαν ὑπεράγαν δυνσημερήσας ἐπὶ τῇ τοῦ στρατοῦ διαφθορᾷ [...] **Ὁ μὲν οὖν ἀνδροφόνος καὶ βλάσφημος** τὰ χεῖριστα παθὼν ὡς ἑτέρους διέθηκεν ἐπὶ ξένης ἐν τοῖς ὄρεσιν, οἰκτίστῳ μόρῳ κατέστρεψε τὸν βίον.» («Μακκαβαίων Β'», ἡ' 34 - θ' 28.)

- «Ὡς πικρᾶς τῆς τότε ἡμέρας καὶ οὐ πικρᾶς, ὅτε ὁ **πικρὸς Ἑλλήνων τύραν-**

Ὁ Μακεδὼνας στρατηγὸς καὶ βασιλεὺς Ἀντίοχος Δ΄ γιὰ τὸ τεράστιο ἔργο του ὀνομάσθηκε «Νικηφόρος» καὶ «Ἐπιφανής». Ὁ ἱστορικὸς Πολύβιος τὸν χαρακτηρίζει «πρακτικὸν καὶ μεγαλεπήβολον καὶ τοῦ τῆς βασιλείας ὀνόματος ἄξιον» (28.18). Στὴν Βίβλο ὅμως καθυβρίζεται ὡς «ἀλάστορ τύραννος», «ρίζα ἁμαρτωλός» κ.λπ. (Ἀριστερὰ εἰκονίζεται ὁ Ἀντίοχος Δ΄ ὁ Ἐπιφανὴς σὲ ἀσημένιο τετράδραχμο.)

πολιτισμὸ καὶ νὰ διαγνώσωμε ἀφ' ἑτέρου τὴν βαθύτερη, τὴν ἀθέατη, ἀλλὰ βέβαιη αἰτία, τὴν παλαιὰ καὶ σύγχρονη, ποὺ ὠδήγησε κάποτε καὶ διατηρεῖ σταθερὰ ἔκτοτε τὸν Ἑλληνισμὸ στὸ ἐθνικὸ, ψυχολογικὸ καὶ ἠθικὸ χάλι ποὺ βρίσκεται σήμερα.» (Ἀπὸ τὴν εἰσαγωγὴ τοῦ βιβλίου: «Τὰ ὑβριστικὰ κατὰ τῶν Ἑλλήνων **ἐπίσημα** κείμενα τῆς Ὁρθοδοξίας. (Ὅσα χρησιμοποιεῖ καὶ ἐγκρίνει **σήμερα** ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος)», ἔκδ. «Δ», 2007.)

Στὸ βιβλίο ἀποδελτιώνονται περίπου 500 ὑβριστικὰ ἀποσπάσματα, τὰ ὁποῖα ἐπελέγησαν μὲ μοναδικὸ κριτήριον, ὅτι ἀναφέρουν ὀνομαστικὰ τοὺς Ἕλληνες ἢ τὰ ὀνόματα κάποιων Ἑλλήνων. Δὲν συμπεριελήφθησαν ἑκατοντάδες ἄλλα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα βρίθουν τὰ ἱερὰ βιβλία τῆς Ἐκκλησίας, τῆς Ἑλλάδος, τὰ ὁποῖα δὲν ἀναφέρουν ρητῶς τοὺς Ἕλληνες (ἀλλὰ σαφέστατα τοὺς ἐννοοῦν μὲ τίς λέξεις «εἰδῶλα», «ἐθνικοί», «μυσαροί» κ.λπ.). Δὲν συμπεριελήφθησαν ἐπίσης κρατικὰ κείμενα τοῦ

νος (σ.σ. Ἀντίοχος Δ΄ ὁ Ἐπιφανής) πῦρ φλέξας λέβησιν ὁμοῖς καὶ ζέουσι θυμοῖς ἀγαγὼν ἐπὶ τὸν καταπέλτην καὶ πάσας τὰς βασιάνους αὐτοῦ τοὺς ἑπτὰ παῖδας τῆς Ἀβρααμίτιδος καὶ τὰς τῶν ὁμιμάτων κόρας ἐπύρρωσε καὶ γλώσσας ἐξέτεμε καὶ βασιάνοις ποικίλαις ἀπέκτεινεν. Ὑπὲρ ὧν ἡ θεία δίκη μετῆλθε καὶ μετελεύσεται τὸν **ἀλάστορα τύραννον**. Οἱ δὲ Ἀβρααμιαῖοι παῖδες σὺν τῇ ἀθλοφόρῳ μητρὶ χορὸν συναγελάζονται ψυχὰς ἀγνὰς καὶ ἀθανάτους ἀπειληφότες παρὰ τοῦ Θεοῦ, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.» («Μακκαβαίων Δ΄», ιη΄ 20-24.)

[Παρέκβαση: Οἱ πέντε ἀδελφοὶ Μακκαβαῖοι ἐορτάζονται ὡς ἅγιοι ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος τὴν 1η Αὐγούστου. Τὸ ἐπίσημο ὄργανο ἐκκλησιαστικῶν ὁργανώσεων «Ὁρθόδοξος Τύπος» (25η Ἰανουαρίου 2002) σὲ ἄρθρο τοῦ θεολόγου Μιχαὴλ Ε. Μιχαηλίδη μὲ τίτλο «Τὸ ἄγος τῶν Ἑλλήνων

Βυζαντίου (νόμοι, διατάγματα, αποφάσεις διοικητών κ.λπ.), τὰ ὅποια ἐπίσης ξεχειλίζουν ἀπὸ ἀνθελληνικὸ μένος καὶ ἀποφάσεις ἐξοντωτικὰς γιὰ τὴν κοινωνικὴ καὶ οἰκονομικὴ ὑπόστασι τῶν Ἑλλήνων. Ἀπὸ τίς ὕβρεις αὐτὲς ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ὅχι μόνον δὲν ἔχει ἀποδοκιμάσει οὔτε μία, ἀλλὰ συνεχίζει νὰ συντηρῇ τὴν «ἱερότητά» τους, συμπεριλαμβάνοντάς τες σὲ κάθε νέα ἔκδοσι τῶν «ἱερῶν» τῆς βιβλίων.

Ἔνα μικρὸ «ἀπάνθισμα» ὕβρεων

Ἀκολουθεῖ ἓνα μικρὸ δεῖγμα τῶν ἐπαίσχυντων αὐτῶν κειμένων.

Μέγας Βασίλειος

«Εἶναι δὲ ἐχθροὶ οἱ Ἕλληνες, διότι διασκεδάζουν καταβροχθίζοντας μὲ ὀρθόνοιο τὸ στόμα τὸν Ἰσραήλ.» («Πρὸς τοὺς νέους».)

Τατιανὸς

Ὁ Τατιανὸς (β' αἰ. μ.Χ.), ἀπὸ τοὺς κορυφαίους ἀπολογητὲς τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἔγραψε τὸ ἔργο μὲ τίτλο «Πρὸς Ἕλληνας», ἀπ' ὅπου διαβάζουμε:

- «Οἱ Ἕλληνες δὲν δημιουργήσαν τίποτε δικό τους, ἀλλὰ ὅλα τὰ παρέλαβαν ἀπὸ τοὺς βαρβάρους» (παρ. 1).
- «(Ὁ Πλάτων ἦταν) κοιλιόδουλος» (παρ. 2).
- «(Ὁ Ἀριστοτέλης ἦταν) κόλαξ τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου.
- «(Ὁ Μ. Ἀλέξανδρος ἦταν) μειράκιον μανιακόν».
- «(Ὁ Ἡράκλειτος ἦταν) ἀμαθής» (παρ. 3).
- «(Ἡ φιλοσοφία τοῦ Ἡρακλείτου ἦταν) Ἡρακλείτου σκότος».
- «(Ὁ Ἐμπεδοκλῆς ἦταν) ἀλαζών».

– Ἀντιβλασφημικὸς Συναγερμὸς» ἀναφέρει: «Στὰ χρόνια ἐκεῖνα τὰ ἥρωικά τῶν Μακκαβαίων, ποὺ κυβερνοῦσε τὴν Παλαιστίνη ὁ Ἀντίοχος ὁ Δ' ὁ Ἐπιφανής –ἀλλὰ στὴν πραγματικότητά ἀσεβὴς καὶ ἀδίστακτος–, στρατιῶτες δικοὶ του εἶχαν καταλάβει κάποιον φρούριο καὶ ἀγέρωχοι τὸ θεωροῦσαν ἀπόρθητο. Μέσα λοιπὸν στὴν ἀλαζονεία τοὺς βλασφημοῦσαν τὸν Θεὸ καὶ τοὺς πολιορκητὲς τοῦ Ἰούδα τοῦ Μακκαβαίου μὲ λόγους ἀθέμιτους καὶ ὕβριστικούς. Τὰ παλικάρια ὅμως τοῦ Ἰούδα ἄλλους ἔσφαξαν καὶ ἄλλους “πυρὰς ἀνάψαντες ζῶντας τοὺς βλασφήμους κατέκαιον”».]

- «(Ὁ Ἀριστοτέλης ἦταν) κόλαξ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου».
- «(Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος ἦταν) μειράκιον μανιακόν». [Ἀπὸ τὸ βιβλίον «Πρὸς Ἕλληνας» (παρ. 2) τοῦ χριστιανοῦ ἀπολογητῆ Τατιανοῦ (β' αἰ. μ.Χ.).]

- «(Ὁ Δημόκριτος ἦταν) ἀβδηρολόγος» (παρ. 17).
- «Οἱ ποιηταὶ ψευδολόγοι καὶ διὰ σχημάτων ἐξαπατῶντες τοὺς ἀκροωμένους» (παρ. 22α).
- «Ἐπειτα πῶς δὲν ντρέπεσθε, νὰ ἔχετε τόσες ποιήτριες ὅχι γιὰ τίποτε χρήσιμο, ἅπειρες πόρνες;» (παρ. 34α).
- «Καὶ ἡ μὲν Σαπφὼ γύναιον πορνικόν, ἐρωτομανές, καὶ τὴν ἑαυτῆς ἀσέλγειαν ἄδει» (παρ. 33α).
- «(Σεῖς οἱ Ἕλληνες) ρητορικὴν μὲν γὰρ ἐπ’ ἀδικία καὶ συκοφαντίᾳ συνεστήσα-σθε» (παρ. 16).
- «Δὲν ρίπτετε εἰς τὸν βόθρον τὰ ὑπομνήματα τῆς κακί-ας μαζὶ μὲ τὸν ποιήσαντα Πυθαγόρα;... Ὁ σῶφρων, ὁ ὁποῖος παρέδωσε διὰ συγγραμμάτων ληρήματα καὶ φλυαρίες, ἔγινε ἐνδοξότερος ἐξ αἰτίας τῆς χαλκευτι-κῆς (χάλκινος ἀνδριάντας του), ἡ ὁποία σώζεται ὡς σήμερα. Καὶ τὸν ψευδολόγο Αἴσωπο κατέστησαν ἀείμνηστον ὅχι μόνο τὰ μυθολογήματα ἀλλὰ καὶ ἡ περιουσία του πλαστικὴ τοῦ Ἀριστοδήμου... νὰ χά-σκωμε ἐνώπιον τῶν ἔργων τοῦ Καλλιάρχου...» (παρ. 34α-34β).

“Ἐπειτα πῶς δὲν
ντρέπεσθε, νὰ ἔχετε
τόσες ποιήτριες ὅχι
γιὰ τίποτε χρήσιμο,
ἅπειρες πόρνες;”
(Τατιανός)

Ἐφραίμ ὁ Σύρος

«Μίσησε φορέματα μαλακὰ (τῶν Ἑλλήνων), μίσησε βαψίματα ὁμορφα, μίσησε ὁμορφιὰ καὶ τὰ συνοδεύοντα αὐτὰ δαιμονικὰ ἄσματα, κιθάρες καὶ αὐλούς, τοὺς κρότους τῶν χορῶν καὶ τὶς ἄτακτες φωνές. Δὲν γνωρίζεις, ἄθλιε, πῶς ὅλα τοῦτα σπορὰ τοῦ διαβόλου εἶναι;... Ποιὰ γραφὴ ἐπαινεῖ τοὺς αὐλίζοντες, τοὺς κιθαρί-»

Ὑβρεις τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου Χρυσοστόμου:

- «Πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν μετετάξω πολιτείαν ἐπὶ Ἀντιόχου τοῦ ἀσεβοῦς.» (In epistulam ad Romanos, homiliae 1-32, vol. 60, pg 585, ln 3.)
- «Προφητεύει δὲ καὶ περὶ τοῦ Χριστοῦ, καὶ περὶ Ἀντιόχου τοῦ ἀσεβοῦς.» (Synopsis scripturae sacrae, vol. 56, pg 383, ln 23.)

Ὁ Ὡριγένης παρουσιάζει τὸν Μέγα Ἀλέξανδρο νὰ προσκυνᾷ -δηθεν- τὸν ἀρχιραββῖνο τῶν Ἑβραίων: «Τὸν Ἰουδαίων ἀρχιερέα ἐνδύντα τὴν ἱερατικὴν στολὴν προσκεκνησθαι ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου». («Κατὰ Κέλσου», βιβλ. 5, τμ. 50, γρ. 15.)

Γιάννης Λάζαρης

ζοντες, τοὺς γελῶντες, τοὺς χορεύοντες καὶ τοὺς ἀγαπῶντες τὸν κόσμον καὶ ὅλα τὰ τοῦ κόσμου;... Ἄς τιμήσωμε τίς ἐορτὲς τοῦ Κυρίου μὲ αὐλοὺς καὶ μὲ κιθάρες ὡς χριστιανοὶ καὶ ὅχι ὡς Ἕλληνες μὲ δάφνες καὶ ἄνθη ἢ μὲ κάτι ἄλλο ποὺ θὰ μοιάξῃ μὲ ἐλληνικόν.»

Θεόφιλος Ἀντιοχείας

Ὁ Θεόφιλος Ἀντιοχείας συνέγραψε τρία βιβλία μὲ τίτλο «Πρὸς Αὐτόλυνκον»:

- «Τί δὲ ὠφέλησε τὸν Ἄρατο ἡ σφαιρογραφία τοῦ κοσμικοῦ κύκλου ἢ αὐτοὺς ποὺ εἶπαν ὅμοια πράγματα μ' αὐτόν, πλὴν τῆς κατ' ἄνθρωπον δόξας, τὴν ὁποίαν ἐκέρδισαν ὅχι κατ' ἀξίαν; Τί ἀληθὲς εἶπαν; ἢ τί ὠφέλησαν τὸν Εὐριπίδη καὶ τὸν Σοφοκλῆ ἢ τοὺς ἄλλους τραγωδιογράφους οἱ τραγωδίες, τὸν Μένανδρο καὶ τὸν Ἀριστοφάνη καὶ τοὺς λοιποὺς κωμικοὺς οἱ κωμωδίες ἢ τὸν Ἡρόδοτο καὶ τὸν Θουκυδίδη οἱ ἱστορίες τους ἢ τὸν Πυθαγόρα τὰ ἄδυτα ἀγιαστήρια καὶ οἱ στήλες τοῦ Ἡρακλέους ἢ τὸν Διογένη ἢ κυνικὴ φιλοσοφία ἢ τὸν Ἐπίκουρο τὸ δόγμα ὅτι δὲν ὑπάρχει θεία πρόνοια ἢ τὸν Ἐμπεδοκλῆ ἢ διδασκαλία τῆς ἀθεότητος ἢ τὸν Σωκράτη ὁ ὅρκος εἰς τὸν Κῦνα;.. Γιατί πέθανε ἐκονσίως, ποιόν καὶ ποιᾶς φύσεως μισθὸ ἤλπιζε, ὅτι θὰ λάβῃ μετὰ θάνατον; Τί δὲ ὠφέλησε τὸν Πλάτωνα ἢ παιδεία, τὴν ὁποία διεμόρφωσε, ἢ τοὺς ἄλλους φιλοσόφους τὰ δόγματά τους...; Αὐτὰ λέμε, γιὰ νὰ ἐπιδείξουμε τὴν ἀνωφελῆ καὶ ἄθελ διάνοιά τους. Ὅλοι αὐτοί, ἀγαπήσαντες τὴν κενὴ καὶ μάταιη δόξα, οὔτε αὐτοὶ ἐγνώρισαν τὴν ἀλήθεια οὔτε ἄλλους βεβαίως προέτρεψαν πρὸς τὴν ἀλήθεια» (βιβλ. Γ', παρ. 2-3).

“Οἱ Ἕλληνες ἦσαν) ἄθλιοι καὶ δυσσεβέστατοι καὶ ἀνόητοι... καὶ φιλοσοφῆσαντες ματαιῶς.”

(Θεόφιλος Ἀντιοχείας)

- «Πλάτων δέ, ὁ δοκῶν Ἑλλήνων σοφώτερος γεγενῆσθαι, εἰς πόσῃ φλυαρίᾳ ἐχώρησεν» (βιβλ. Γ', παρ. 16).
- «(Οἱ Ἕλληνες σοφοί) οὐχὶ καὶ περὶ σεμνότητος πειρώμενοι γράφειν ἀσελγείας... ἐδίδαξαν ἐπιτελεῖσθαι...;» (βιβλ. Γ', παρ. 3).
- «Υπὸ δαιμόνων δὲ ἐμπνευσθέντες (σ.σ. οἱ Ἕλληνες ποιητές) καὶ ὑπ' αὐτῶν φυσιωθέντες (= ἀλαζονευθέντες) ἃ εἶπον δι' αὐτῶν εἶπον φαντασίᾳ καὶ πλάνῃ ἐλάλησαν καὶ οὐ καθαρῶ πνεύματι ἀλλὰ πλάνῃ» (βιβλ. Β', παρ. 8).
- «Ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς κοσμολογίας ἀσύμφωνα ἀλλήλοις καὶ φαῦλα (=πρόστυχα) ἐξεῖπον» (βιβλ. Β', παρ. 8).
- «Πολλοὶ λοιπὸν ἀπ' τοὺς (Ἕλληνες) συγγραφεῖς ἐμμήθησαν (τοὺς Ἑβραίους) καὶ ἠθέλησαν νὰ συντάξουν διήγησιν περὶ τούτων καὶ λαμβάνοντας ἀπὸ ἐδῶ (ἀπὸ τὴν Βίβλο) τίς ἀφορμὲς εἴτε περὶ τῆς κτίσεως τοῦ κόσμου εἴτε περὶ τῆς φύσεως τοῦ ἀνθρώπου δὲν διετύπωσαν οὔτε καὶ ἓνα σπινθήρα ἄξιο τῆς ἀλήθειας. Φαίνεται δέ, ὅτι τὰ ὑπὸ τῶν φιλοσόφων ἢ συγγραφέων καὶ ποιητῶν λεγόμενα εἶναι ἀξιόπιστα ἐξ ἀπόψεως ἐκφραστικοῦ καλλωπισμοῦ· ἀλλ' ὁ λόγος τους δεικνύεται μωρὸς καὶ κενός, καθ' ὅσον ἡ φλυαρία τους εἶναι ἀφθονη, δὲν εὐρί-

σκεται δὲ σ' αὐτὰ ἢ τυχὸν ὑπάρχουσα ἀλήθεια» (Β, 12).

- «Τῶν προφητῶν μεταγενέστεροι γενόμενοι οἱ (Ἕλληνες) ποιηταὶ καὶ φιλόσοφοι ἔκλεψαν ἐκ τῶν Ἀγίων Γραφῶν» (Α, 14).
- «Ἀλλὰ καὶ ὅλοι οἱ νομοθέτες εὐρίσκονται νὰ νομοθετοῦν μεταγενέστερα. Ἐὰν ἀναφέρῃ κανεὶς τὸν Σόλωνα τὸν Ἀθηναῖο, αὐτὸς ἔζησε κατὰ τοὺς χρόνους τῶν βασιλέων Κύρου καὶ Δαρείου, κατὰ τὸν χρόνον τοῦ προειρημένου προφήτου Ζαχαρίου, ζήσαντος πολλὰ ἔτη μεταγενέστερα (τοῦ Μωυσέως). Ἐὰν ἀναφέρῃ κανεὶς τοὺς νομοθέτες Λυκούργο, Δράκοντα ἢ Μίνωα, προηγούμενοι τούτων σὲ ἀρχαιότητα τὰ ἱερά μας (=ἐβραϊκά) βιβλία» (Γ 23).
- «(Οἱ Ἕλληνες ἦσαν) ἄθλιοι καὶ δυσσεβέστατοι καὶ ἀνόητοι... καὶ φιλοσοφῆσαντες ματαίως» (Γ, 18).

Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς

Ὁ Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς στὸ ἔργο του «Προτρεπτικὸς πρὸς Ἕλληνας» ἔγραφε:

- «Ἄνδρες ἀνάξιους τοῦ ὀνόματος τοῦ ἀνδρα, ἀπατηλοὺς, ποὺ μὲ τῆς μουσικῆς τὸ πρόσχημα διέφθειραν τὴ ζωή» (3,1). [Ἀναφέρεται στὸν Ὀρφέα, τὸν Πίνδαρο καὶ τὸν Ἀρίωνα.]
- «Ὡς ἐγκαταλείψουν τὸν Ἑλικῶνα καὶ τὸν Κιθαιρῶνα, καὶ ὡς κατοικήσουν τὴ Σιών» (2,4).
- «Ὡς περιοδεύσουμε τώρα σύντομα καὶ ὡς καταλύσουμε τοὺς ἀγῶνες καὶ αὐτὰ τὰ ἐπιτάφια πανηγύρια, τὰ Ἰσθμια καὶ τὰ Νέμεα καὶ τὰ Πύθια καὶ ἐπάνω ἀπ' ὅλα τὰ Ὀλύμπια» (34,1).
- «Ἀπὸ ποῦ, ὦ Πλάτων, ὑπαινίσσεσαι τὴν ἀλήθεια; Ἀπὸ ποῦ ἡ ἀφθονὴ χορηγία τῶν λόγων μαντεύει τὴν θεοσέβεια; Σοφώτερα, λέγει, εἶναι ἀπὸ αὐτοὺς τὰ γένη τῶν βαρβάρων. Γνωρίζω τοὺς διδασκάλους σου, ἔστω καὶ ἂν θέλῃς νὰ τοὺς κρύψῃς· ἔμαθες τὴν γεωμετρίαν ἀπ' τοὺς Αἰγυπτίους, τὴν ἀστρονομίαν ἀπ' τοὺς Βαβυλώνιους, ἔλαβες τίς σπουδαῖες ἐπιδόσεις ἀπ' τοὺς Θράκες, πολλὰ σὲ δίδαξαν οἱ Ἀσσύριοι, ἐνῶ τοὺς ἀληθινοὺς νόμους καὶ τὴν δοξασίαν περὶ τοῦ Θεοῦ τὰ χρωστᾷς στοὺς Ἑβραίους» (70,1).

“Ὡς ἐγκαταλείψουν
τὸν Ἑλικῶνα
καὶ τὸν Κιθαιρῶνα,
καὶ ὡς κατοικήσουν
στὴ Σιών.”

(Κλήμης
ὁ Ἀλεξανδρεὺς)

Ὁριγένης

- «Εγὼ δὲν ἀρνοῦμαι, ὅτι ὁ Πλάτων, ἀφοῦ ἔμαθε τίς φράσεις τοῦ “Φαίδρον” ἀπὸ κάποιους Ἑβραίους καὶ ἀκόμη ἀφοῦ ἦλθε σὲ ἐπαφὴ μὲ τὰ λόγια τῶν προφητῶν, παρέθεσε τὰ (δικά του) λόγια...» (Ὁριγένης, «Κατὰ Κέλσου», 6,19).
- «Πῶς πραγματικὰ νὰ μὴν εἶναι μικρὸς αὐτὸς ποὺ λέει, ὅτι δὲν ὑπάρχει (θεΐα) πρόνοια ἢ ὅτι τὰ πάντα ἀποτελοῦνται ἀπὸ ἄτομα καὶ κενό, καὶ ποὺ λέει ἀκόμη τίς ἡλιθιότητες καὶ φλυαρίες τῆς ἑξῆς (=ἐλληνικῆς) θεωρούμενης σοφίας; Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἀληθινὰ μωρὸς καὶ οἱ θεωρίες αὐτῆς εἶναι ἀληθινὰ μωρές. Καὶ ἂν ἐξετάσῃς μὲ μιὰ καὶ μόνη ματιὰ κάθε ἐλληνικὴ καὶ βαρβαρικὴ φιλοσοφία,

θα πῆς, ὅτι στὰ σημεῖα ποὺ διαφωνεῖ πρὸς τὴ διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ εἶναι μωρία.» («Πεπραγμένα ἐκ τῶν ἔργων Βασιλείου καὶ Γρηγορίου Ναζιανζηνοῦ», 16,49.)

Ἅγιος Ἰωάννης Χρυσόστομος

Τὰ παρακάτω κείμενα εἶναι τοῦ Ἰωάννη Χρυσοστόμου καὶ προέρχονται ἀπὸ τὴν πολύτομη ἔκδοση «Ἕλληνες Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας» τοῦ χριστιανικοῦ ἐκδοτικοῦ οἴκου «Γρηγόριος Παλαμᾶς» (1980). Ὁ Ἰωάννης Χρυσόστομος χαρκτηρίζει ὀνομαστικῶς τοὺς Ἕλληνες:

- «Μωρούς»: τόμος 18, σελ. 17.
- «Ἐκφέροντες «λόγους ματαίους καὶ ἀκαθάρτους»: 18,113.
- «Κυλισμένους ὁμοῦ μὲ πόρνους καὶ μοιχοῦς...»: 18,115.
- «Δεισιδαίμονας»: 34,429.
- «Αἰμομείκτας μετὰ μητέρων καὶ ἀδελφῶν»: 34,459.
- «Ἀσφωτέρους ἀπὸ τὰ ζῶα»: 34, 497.
- «Ἐστιγματισμένους», «χειροτέρους ἀπὸ τοὺς χοίρους ποὺ πασαλείβονται μὲ περιττώματα», «κυνικὰ καθάρματα», «παναθλίους», «παμμιάρους», «ἀναισχύντους» κ.ἄ.

“Οἱ τῶν (Ἑλλήνων)
φιλόσοφοι, τὰ
κυνικὰ καθάρματα,
οἱ τῶν ἐπιτραπεζίων
κυνῶν ἀθλιώτερον
διακείμενοι, καὶ
γαστρὸς ἔνεκεν
πάντα ποιοῦντες;”
(Ἅγιος Ἰωάννης
Χρυσόστομος)

Στὸ ἔργο του «Ἑρμηνεία εἰς τὴν πρὸς Ρωμαίους Ἐπιστολήν» ἀναφέρει: «Ποῦ εἶναι τώρα οἱ σοφοὶ τῶν Ἑλλήνων μὲ τὰ πυκνά τους γένεια, μὲ τοὺς ἔξωμους χιτῶνες τους καὶ μὲ τὰ παραφουσκωμένα λόγια; Ὅλη τὴν βάρβαρη Ἑλλάδα ὁ σκηνοποιὸς (ὁ Παῦλος) ἐπέστρεψε (=ἐκχριστιάνισε). Ἄς εἶναι κι αὐτὸς ἀνάμεσά τους ὁ περιβόητος Πλάτων, ποὺ τρεῖς φορὲς πῆγε στὴ Σικελία, γεμᾶτος ἐπίδειξη καὶ κομπορημοσύνη, μὰ κανεῖς δὲν τοῦ ἔδωσε προσοχή. Ὅμως ἐκεῖνος ὁ σκηνοποιὸς ὄχι μόνο στὴ Σικελία, ὄχι μόνο στὴν Ἰταλία ἀλλὰ καὶ σ’ ὅλη τὴν οἰκουμένη πέταξε καὶ δὲν σκανδάλισε, κι εἶναι φυσικό, γιατί οἱ διδάσκαλοι δὲν καταφρονοῦνται ἀπὸ τὴν ἐργασία τους ἀλλὰ ἀπ’ τὰ ψέματά τους.»

- «Ἀπὸ ποῦ διδαχθήκατε τὰ ἀριστοτελικὰ διδάγματα; Ποιὸς προτίμησε τὸν Πλάτωνα ἀπὸ τὰ εὐαγγέλια;

Ποιὸς πέταξε ἔξω τὸ κήρυγμα τῆς (ἀληθινῆς) πίστεως κι ἔφερε μέσα τὴν ἀπιστη ἀναζητήση; Ποῦ ἔμαθες τὸ ἀγέννητος καὶ τὸ γεννητός;» («Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος», παρ. β’.)

- «Καὶ γὰρ ἅπαντα ταῦτα ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν φιλοσοφίαν τὴν ἔξωθεν ἀνοίας ἐτίκτετο, καὶ αὕτη (= ἡ ἐλληνικὴ φιλοσοφία) ἦν τῶν κακῶν ἡ μήτηρ...» («Ὀμιλία Α’ πρὸς Κορινθίους», τ. 18, σελ. 16.)
- «Οὔτε γὰρ περὶ Θεοῦ οὔτε περὶ κτίσεώς τι ὑγιὲς εὑρεῖν ἠδυνήθησαν ἐκεῖνοι

Του ΚΩΣΤΑ ΖΑΦΕΙΡΙΟΥ

Στο σκάσιμο που μπαίνουν και οι κληρικοί: «Όμως με διαρκή και απεριόριστη ισχύουσα εντολή της Εκκλησίας της Ελλάδος όλοι οι Έλληνες κληρικοί εξαπολύουν σκεδόν καθημερινά την επίθεση αυτή και όλοι οι Έλληνες μοιχοί την υφίστανται επί σκηνής χωρίς ποτέ κάποιος να αντιδράσει στο

παράμυρο». Στο βιβλίο αναφέρεται επίσης ότι στο Συνοδικό της Αγίας Κ' εν Νίκαια Οικουμενικής Συνόδου υπέρ της Ορθοδοξίας (787 μ.Χ.) περιέχονται «οι Επτά Αναθεματισμοί κατά του Ελληνισμού και τα αναθέματα αυτά διαβάζονται κάθε χρόνο την Κυριακή της Ορθοδοξίας στις Ελληνικές εκκλησίες».

Το 2002 ο τότε Πρόεδρος της Δημοκρατίας Κωστής Στεφανόπουλος ενημερώθηκε γι'αυτά από καθηγητή για τους αναθεματικούς και σε απαντητικό του επιστολής ανέφερε: «Οι αναθεματικοί κλπ. κατά των Ελλήνων γράφισαν προ αιώνων και θα έπρεπε νυν να παραλείπονται. Η Εκκλησία, ως σώφρων

ται, διοιτάζει να προβεί σε μεταβολές χάριν της παραδόσεως». Αλλά και ο Μέγας Βασίλειος, σύμφωνα με το βιβλίο, μιλούσε ανάλογα για τους Έλληνες: «Εἶναι εὐσεβεῖς οἱ Ἕλληνες, διότι διασκεδάζουν καταρροχθίζοντάς με ὀρθάνοιχτο σῆμα τὸν Ἰσραὴλ» («Προς τοὺς νέους»). Στὰ λεπτοπυρκαῖα βί-

βλία, αυτά που διαβάζουν καθημερινώς οι ιερείς στις εκκλησίες της Ελλάδας, περιλαμβάνονται, πάντα σύμφωνα με το βιβλίο, υπό τους καύ των Ελλήνων: «Πόσον Ελλήνων απειτέφρωσαν μανία» (δολοφία, έκαναν σιγάκι κάθε μανία των Ελλήνων, «Μηναι-»), «Και εξολοθρεύσασα Κρήτες» (Πολύτοι διαθήκη).

«Τράγος ο βασιλεύς των Ελλάνων» (Δανιήλ, ν° 21, αναφέρεται στον Μέγα Αλέξανδρο), «Μέχρι και Έλληνες έβλεπε μέσα στο ιερό και μόλιζε τον άγιο τούτο τόποι» («Πρόξενι Αποστολών», κα' 28-29), «Οι συντίθετες των Ελλάνων πρέπει να μοιούνται από τους χριστιανούς (Καὶν ΠΑ' «Πηδάλων»).

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ Τυρρού-Τίφινος κ. Δαυίδος, όπως μας παρατήρησε, στο βιβλίο του «Εκκλησιαστική ιστορία της Εκκλησίας της Ελλάδας», θέλει να τονίσει ότι η Ελληνική Ορθόδοξη Εκκλησία είναι η μόνη που διατηρεί τον χαρακτήρα της και η κρατική οργάνωση της, που αποτελεί τον κορμό της, να τη γυμνάζει και να την ενισχύει. Ο πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως κ. Βασίλειος της Ελλάδας, όπως μετέφρασε τον αρχαίο ελληνικό γραμματισμό, τον αναδείχθηκε στα κρατικά διδασκαλεία και μελέτες στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής και παγκόσμιας εκπαίδευσης, που αποτέλεσε τον κορμό της εκκλησιαστικής οργάνωσης. Ο πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως κ. Βασίλειος της Ελλάδας, όπως μετέφρασε τον αρχαίο ελληνικό γραμματισμό, τον αναδείχθηκε στα κρατικά διδασκαλεία και μελέτες στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής και παγκόσμιας εκπαίδευσης, που αποτέλεσε τον κορμό της εκκλησιαστικής οργάνωσης. Ο πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως κ. Βασίλειος της Ελλάδας, όπως μετέφρασε τον αρχαίο ελληνικό γραμματισμό, τον αναδείχθηκε στα κρατικά διδασκαλεία και μελέτες στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής και παγκόσμιας εκπαίδευσης, που αποτέλεσε τον κορμό της εκκλησιαστικής οργάνωσης.

ΔΑΥΛΟΣ 309, Ιανουάριος 2008 ♦ 21673

(οἱ Ἑλληνες σοφοί)· ἀλλ' ἄπερ ἡ παρ' ἡμῖν χήρα ἐπίσταται, ταῦτα Πυθαγόρας οὐδέποτε ἤδει (=ἐγνώριζε)· ἀλλ' ἔλεγον ὅτι θάμινος ἐστὶ καὶ ἰχθύς, καὶ κύων γίγνεται ἡ ψυχὴ. Τούτοις οὖν, εἰπέ μοι, προσέχειν δεῖ; Μεγάλοι εἰσὶν ἐν τῇ κόμῃ ἐκεῖνοι, καλοὺς βοστρύχους (= κοτσίδες) τρέφουσι, καὶ τριβώνας ἀναβέβληνται (=φορᾶνε)· μέχρι τούτων αὐτοῖς ἡ φιλοσοφία. Ἄν δὲ τὰ ἐνδοθεν ἴδῃς, τέφρα καὶ κόνις καὶ ὑγιὲς οὐδέν, ἀλλὰ τάφος ἀνεωγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν, πάντα ἀκαθαρσίας γέμοντα καὶ ἰχώρος (σ.σ. «ἰχώρ»: τὸ πῦον ἢ τὸ δηλητήριο φιδιῶν), καὶ τὰ δόγματα πάντα σκωλήκων.»

- «Οὐδεὶς θεραπεύει τὸ κακὸν διὰ τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ διὰ τοῦ ἀγαθοῦ»· αὐτὰ διδάσκουν μερικοὶ Ἑλληνες φιλόσοφοι. Ἄς αἰσχνυνθῶμεν λοιπόν, ἐάν, ἐνῶ ὑπάρχει τοιαύτη φιλοσοφία εἰς τοὺς ἀνοήτους Ἑλληνας, ἐμεῖς φαινόμεθα κατώτεροι.» («Ὀμιλία εἰς Ἰωάννην», 51,3.)

“Καὶ ὁ μὲν πολλὰ
ληρήσας (φλύαρος)
Πλάτων σεσίγηκεν...
Ποῦ νῦν τῆς
Ἑλλάδος ὁ τύφος
(=ἀλαζονεία);
Ποῦ τῶν Ἀθηνῶν
τὸ ὄνομα; Ποῦ
τῶν φιλοσόφων
ὁ λῆρος
(=μωρολογία);”
(Ἅγιος Ἰωάννης
Χρυσόστομος)

- «Ἄν ξεκινήσουμε νὰ παραθέσουμε τὰ δόγματά τους, θ' ἀκολουθήσῃ πολὺ γέλιο («πολὺς ἔσται γέλως»).

- «Ποῦ νῦν εἰσὶ οἱ τοὺς τριβώνας ἀναβεβλημένοι, καὶ βαθὺ γένειον δεικνύοντες, καὶ ρόπαλα τῇ δεξιᾷ φέροντες, οἱ τῶν ἔξωθεν (Ἑλλήνων) φιλόσοφοι, τὰ κυνικὰ καθάρματα, οἱ τῶν ἐπιτραπεζίων κυνῶν ἀθλιώτερον διακαίμενοι, καὶ γαστροὺς ἐνεκεν πάντα ποιοῦντες;» («Εἰς τοὺς ἀνδριάντας», ΙΖ').

- «(Οἱ Ἑλληνες φιλόσοφοι) ποτὲ δὲν ἔκαμαν τὸ σωστό, ἀλλὰ ἦσαν δειλοί, φιλόδοξοι, ἀλαζόνες καὶ εἶχαν ἀσυλλόγιστα πάθη» («Εἰς τὸν μακάριον Βαβύλαν», λόγος Β', παρ. στ').

- «(Οἱ Ἑλληνες φιλόσοφοι καὶ ρήτορες εἶναι) καταγέλαστοι καὶ δὲν διαφέρουν ἀπὸ τὰ παιδιὰ ποὺ λένε ἀνοησίες. Γιατὶ δὲν μπόρεσαν νὰ πάρουν μὲ τὸ μέρος τους οὔτε ἓνα σοφὸ ἢ ἄσοφο, οὔτε ἄνδρα ἢ γυναῖκα, οὔτε ἓνα μικρὸ παιδί ἀπὸ τόσα ἔθνη κι ἀπὸ τόσους λαοὺς, ἀλλὰ προκαλοῦσαν τόσα γέλια τὰ βιβλία ποὺ εἶχαν γράψει, ὥστε, μόλις τὰ παρουσίαζαν, νὰ ἐξαφανίζωνται, γι' αὐτὸ καὶ χάθηκαν τὰ περισσότερα. Κι ἂν διασώθηκε κανένα καὶ βρῖσκεται κάπου, θὰ τὸ ἔχουν σώσει οἱ χριστιανοί. Τόσο δὲν φοβόμαστε μὴν πάθωμε κάποιο κακὸ ἀπὸ τὴν ἔχθρα τους, τόσο περιφρονοῦμε τὴν πολυμήχανη δραστηριότητά τους». («Εἰς τὸν μακάριον Βαβύλαν» καὶ «Κατὰ Ἰουλιανοῦ καὶ πρὸς Ἑλληνας», λόγος Β', παρ. β').

- «Καὶ ὁ μὲν πολλὰ ληρήσας (φλύαρος) Πλάτων σεσίγηκεν οὗτος (= ὁ Πέτρος) δὲ φθέγγεται... πανταχοῦ γῆς καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης. Ποῦ νῦν τῆς Ἑλλάδος ὁ τύφος (=ἀλαζονεία); Ποῦ τῶν Ἀθηνῶν τὸ ὄνομα; Ποῦ τῶν φιλοσόφων ὁ λῆρος (=μωρολογία);... Τί οὖν οὐκ εἰς Πλάτωνα ἐνήργησεν ὁ Χριστός, οὐδὲ εἰς Πυθαγόραν, φησίν; Ὅτι πολλῶ φιλοσοφώτερα ἦν ἡ Πέτρου ψυχὴ τῶν ψυχῶν

ἐκείνων. Ἐκεῖνοι μὲν γὰρ παῖδες ὄντες ἦσαν ὑπὸ τῆς κενῆς δόξης περιτρεπόμενοι πανταχοῦ... Οὗτος (= ὁ Πλάτων) μὲν οὖν πάντα τὸν χρόνον ἠνάλωσε περὶ δόγματα στρεφόμενος ἀνόητα καὶ περιττά. Τί γὰρ ὄφελος ἐκ τοῦ μαθεῖν, ὅτι μυῖα μετέπιπτεν, ἀλλ' ἐπέβαινε τῇ ἐν Πλάτῳ οἰκούμενῃ ψυχῇ; Ποίας ταῦτα οὐ ματαιολογίας; Πόθεν δὴ τοιαῦτα ληρεῖν ἐπεβάλετο; Εἰρωνίας μεστὸς ἦν ὁ ἀνὴρ καὶ ζηλότυπος πρὸς ἅπαντας διακείμενος. Ὡς περ οὖν φιλονεικῶν, μήτε οἴκοθεν μήτε παρ' ἐτέρου χρήσιμόν τι εἰσαγαγὼν οὕτω παρὰ μὲν ἐτέρου τὴν μετεμψύχωσιν ἐδέξατο, παρὰ δὲ ἑαυτοῦ τὴν πολιτείαν εἰσήγαγεν, ἔνθα τὰ πολλὰς αἰσχροτήτος γέμοντα ἐνομοθέτησε... Ποίαν οὐχ ὑπερβάλλει ταῦτα ἄνοιαν;... Ἀλλ' ὁ κορυφαῖος τῶν φιλοσόφων, ὡς ἐδόκει, καὶ ὅπλα ταῖς γυναιξὶ περιτίθει, καὶ κράνη, καὶ κνημίδας, καὶ κινῶν οὐδὲν διαφέρειν, λέγει, τὸ ἀνθρώπινον γένος... Ἀεὶ γὰρ δι' αὐτῶν ἐσπούδασεν ὁ διάβολος.» («Κατὰ Ἑλλήνων» «Σύγκρισις τοῦ Πλάτωνος πρὸς Πέτρον», παρ. γ')

- «Ἀθλιε καὶ ταλαίπωρε (Λιβάνιε).» («Εἰς τὸν μακάριον Βαβύλα», παρ. ιη' καὶ ιθ') [Ὁ φιλόσοφος Λιβάνιος ὑπῆρξε διδάσκαλος τοῦ Χρυσοστόμου. Βλ. «2007: Ἔτος Ἰωάννου Χρυσοστόμου», «Δ», τ. 301 ἢ <http://www.davlos.gr/pdf/20797.pdf>.]

ΣΥΝΟΔΙΚΟΝ

Οἱ ἑπτὰ ἀναθεματισμοὶ κατὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ποὺ περιέχονται στὸ «Συνοδικὸν τῆς Ἀγίας Ζ' ἐν Νικαίᾳ Οἰκουμενικῆς Συνόδου ὑπὲρ τῆς Ὁρθοδοξίας» (787 μ.Χ.). Ἀναγιγνώσκονται καὶ σήμερα κάθε χρόνο τὴν Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας στὶς ἐλληνικῆς ἐκκλησίαις:

- «Τοῖς φρονοῦσι καὶ λέγουσι κτιστὴν εἶναι πᾶσαν φυσικὴν δύναμιν καὶ ἐνέργειαν τῆς τρισυποστάτου θεότητος, ὡς κτιστὴν ἐκ τούτου πάντως καὶ αὐτὴν τὴν θεῖαν οὐσίαν ἀναγκαζομένοις δοξάζειν· κτιστὴ γὰρ κατὰ τοὺς Ἁγίους ἐνέργεια, κτιστὴν δηλώσει καὶ φύσιν, ἄκτιστον δὲ χαρακτηρίζει οὐσίαν, κἀντεῦθεν ἤδη κινδυνεύουσι εἰς ἀθείαν παντελῆ περιπίπτειν, καὶ τὴν ἐλληνικὴν μυθολογίαν καὶ τοῖς τὴν τῶν κτισμάτων λατρείαν, τῇ καθαρᾷ καὶ ἀμώμῳ τῶν χριστιανῶν πίστει προστριβομένοις, μὴ ὁμολογοῦσι δὲ κατὰ τὰς ἁγίας θεοπνευστοὺς θεολογίας καὶ τὸ τῆς Ἐκκλησίας εὐσεβὲς φρόνημα, ἄκτιστον εἶναι πᾶσαν φυσικὴν δύναμιν καὶ ἐνέργειαν τῆς τρισυποστάτου θεότητος· ἀνάθεμα τοῖς.»

[Οἱ φιλοσοφικῆς ἀπόψεις περὶ «κτιστοῦ» καὶ «ἄκτιστου», ποὺ ἀναθεματίζονται ἐδῶ, ἀνήκουν στοὺς Ὀρφεᾶ, Θαλῆ, Ἀναξίμανδρο, Ἀναξίμενη, Πυθαγόρα, Ξενοφάνη, Παρμενίδη, Ζήνωνα, Ἐμπεδοκλῆ, Ἡράκλειτο, Ἀναξαγόρα, Δημόκριτο, Σωκράτη, Πλάτωνα κ.ἄ.]

- «Τοῖς τὰ ἐλληνικὰ διεξιοῦσι μαθήματα, καὶ μὴ διὰ παιδευσιν μόνον ταῦτα παιδευόμενοις, ἀλλὰ καὶ ταῖς δόξαις αὐτῶν ταῖς ματαιαῖς ἐπομένοις, καὶ ὡς ἀληθεῖσι πιστεύουσι καὶ οὕτως αὐταῖς ὡς τὸ βέβαιον ἐχούσαις ἐγκειμένοις, ὥστε ἐτέρους πότε μὲν λάθρα, πότε δε φανερώς ἐνάγειν αὐταῖς καὶ διδάσκειν

ἀνενδοιάστω· ἀνάθεμα τρίς.»

- «Τοῖς μετὰ τῶν ἄλλων μυθικῶν πλασμάτων, ἀφ' ἑαυτῶν καὶ τὴν καθ' ἡμᾶς κλί-
σιν μεταπλάττουσι, καὶ τὰς πλατωνικὰς ἰδέας ὡς ἀληθεῖς δεχομένοις... ἀνάθεμα
τρὶς.»
- «Τοῖς τὴν μωρὰν τῶν ἔξωθεν (= Ἑλλήνων) φιλοσόφων λεγομένην σοφίαν προ-
τιμῶσι... ἀνάθεμα τρίς.»

Λειτουργικὰ Βιβλία

Στὰ λειτουργικὰ βιβλία τὰ ψαλλόμενα καὶ ἀναγιγνωσκόμενα στὶς ἐκκλησίες καὶ τὰ μοναστήρια τῆς Ἑλλάδος κείμενα, στοὺς ὕμνους, στὶς ᾠδές, στὶς παρακλήσεις, στὰ τροπάρια ὁ Ἑλληνισμὸς χαρακτηρίζεται «μωρία», «ἀγνοσία», «πλάνη», «ἀπιστία», «λυμαντικὴ βλάβη», «πλάνου δυναστεία», «ἀρχεκάκου παγίς», «ἄκανθα ἀγνοσίας», «πολύθεος ἀπάτη», «ἐσπέρα ἀθείας», «σκοτὸς πλάνης», «ὔλη δυσσεβείας», «πλάνη διαβόλου», «θάλασσα πλανῶν» καὶ οἱ ἄνθρωποι τοῦ Ἑλληνορωμαϊκοῦ κόσμου «ἀγέλαι ἐθνῶν» κ.λπ.:

“Χαῖρε, Ἑλλήνων
ὁ καθαιρέτης”

(«Ὑμνολόγιον τὸ
χαρμόσουν»,
Ἁγίου Γεωργίου
Τροπαιοφόρου, 23
Ἀπριλίου.)

- Ὡδὴ γ', σελ. 21: «Σοφία καὶ γνώσει ἀληθεῖ οἱ μάρ-
τυρες πληρούμενοι, ἑλληνικὴν σοφίαν ἐμώρναν, τὸν
σοφιστὴν τε κακίας ὤλεσαν, καὶ στερρῶς ἀθλήσαντες,
ἐπαξίως ἔλαβον τοὺς τῆς νίκης στεφάνους γηθόμενοι.»
(Ἀπὸ τὴν «Παρακλητικὴ» ἢ «Ὁκτώηχο», ὅπως καὶ τὰ
ἐπόμενα.)
- «Διδάσκαλον κτησάμενοι τὴν σοφίαν, ἔνδοξοι, τὴν
τοῦ Πατρὸς ἐν Πνεύματι τῶν Ἑλλήνων ἀπεμωράνατε
τὴν σοφίαν, θεόπται ἀξιόγαστοι.» (Πέμπτη πρωί.)
- Εἰς τὸν Ὁρθρον, σελ. 231: «Οἱ ἄσοφοι φιλοσόφους
κατήσχυναν, τοὺς ῥήτορας ἀλιεῖς ἐπεστόμισαν καὶ γε-
γόνασι τῶν ἐθνῶν σοφοὶ διδάσκαλοι, φωτίσαντες τὰ
πέρατα φωτὶ τῆς θείας γνώσεως, δι' αὐτῶν διδὼν ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.»
- «Σοφὸν καὶ ῥήτορα ὡς μωρὸν ἀπελέγξαντες τῇ γνώσει, παμμάκαριστοι Ἀπό-
στολοι.» («Τριῳδίου», Πέμπτη τῆς Β' Ἑβδομάδος, ᾠδὴ θ', σελ. 171.)
- «Ῥήτορας πολυφθόγγους ὡς ἰχθύας ἀφώνους ὀρώμεν ἐπὶ σοί, Θεοτόκε, ἀποροῦ-
σι γὰρ λέγειν τὸ πῶς καὶ παρθένος μένεις καὶ τεκεῖν ἰσχύσασα.» (Σάββατο τῆς
Β' Ἑβδομάδος Τριωδίου, Γ' Στάσις, σελ. 310.)
- «Χαῖρε, φιλοσόφους ἀσόφους δεικνύουσα, χαῖρε, τεχνολόγους ἀλόγους ἐλέγ-
χουσα.» (Σάββατο Ἀκαθίστου Ὑμνου, Γ' Στάσις, σελ. 310.)
- «Χαῖρε, ὅτι ἐμωράνθησαν οἱ δεινοὶ συζητηταί, χαῖρε, ὅτι ἐμαράνθησαν οἱ τῶν
μύθων ποιηταί» (ὁμοίως).
- «Χαῖρε, τῶν Ἀθηναίων τὰς πλοκάς διασπῶσα...» (ὁμοίως).
- «Χαῖρε, Ἑλλήνων ὁ καθαιρέτης.» («Ὑμνολόγιον τὸ χαρμόσουν», Ἁγίου Γεωργί-
ου Τροπαιοφόρου, 23 Ἀπριλίου.)
- «Χαῖρε, ὅτι κατηργήθησαν τῶν Ἑλλήνων ραψωδοί.» (Ἁγίου Ἀνδρέα τοῦ Πρω-

τοκλήτου, 30 Νοεμβρίου.)

- «Θεολόγω σου στόματι, θεολόγε Γρηγόριε,... ἐξήρανας τὴν μωρίαν Ἑλλήνων καὶ τὸ ψεῦδος...» (Μηναῖον, Μικρὸς Ἑσπερινός, σελ. 203.)
- «Ψευδεῖς μὲν ἐξέκλιναν Ἑλλήνων ὕθλους (= φληναφήματα), πειθὼ δὲ τὴν τύραννον ἀνθρώποις μόνην εἴλκοντο...» (30 Ἰανουαρίου, τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, Κανὼν τοῦ Ὁρθρου, ὥδὴ ζ', σελ. 252.)
- «Σοφία κρεῖττονι καλλωπιζόμενος, τοὺς σοφοὺς τῶν Ἑλλήνων θεαρχικῶ σθένει ἀπεμώρανας...» («Μηναῖον» Μαρτίου, εἰς τὸν Κανόνα, ὥδὴ δ', σελ. 84.)
- «Σταθρὰν ἐπιδεικνύμενος τὴν ἔνστασιν, Μάρτυς Εὐτύχιε, τοὺς τῶν Ἑλλήνων σοφοὺς ἀνδρείως κατήσχυνας...» («Μηναῖον» Μαΐου, ὥδὴ ζ', σελ. 104.)
- «Σοφία Θεοῦ Ἰουστίνος, ὁ σοφὸς κεκοσμημένος, τὴν τῶν Ἑλλήνων ἀπεμώρανε φιλοσοφίαν ἐν χάριτι...» («Μηναῖον» Ἰουνίου, 1 τοῦ μηνός, Ἰουστίνου μάρτυρος, τοῦ φιλοσόφου, εἰς τὸν Κανόνα, ὥδὴ ζ', σελ. 8.)
- «Σοφίαν εὐράμενος τὴν ἐνυπόστατον, ἀπεμώρανας Ἑλλήνων τὴν σοφίαν...» («Μηναῖον» Αὐγούστου, 23 τοῦ μηνός, Λούπου μάρτυρος, εἰς τὸν Κανόνα, ὥδὴ α', σελ. 134.)
- «Σοφίας τῆς σεμνῆς, ἱερῶτατοι κλάδοι,... σοφίαν ἀπεμώραναν τῶν Ἑλλήνων ἐν χάριτι...» («Μηναῖον» Σεπτεμβρίου, 17 τοῦ μηνός, Πίστεως-Ἐλπίδος-Ἀγάπης καὶ Σοφίας μητρὸς αὐτῶν, εἰς τὸ Κοντάκιον, σελ. 117.)
- «Οἱ τῶν Ἑλλήνων σοφοί, ἡττηθέντες τοῖς σοφοῖς δόγμασιν...» (22 Σεπτεμβρίου, Φωκᾶ ἱερομάρτυρος, ὥδὴ ε', σελ. 137.)
- «Σοφώτατα τῆς Ἑλληνικῆς κατεφρόνησας σοφίας, ἐνδοξε...» (2 Ὀκτωβρίου, Κυπριανοῦ, ὥδὴ η', σελ. 15.)
- «Καταπτύσας τῶν Στωικῶν φιλοσόφων, τῶν ἀπορρητῶν μυστηρίων γνώστης ἐγένετο...» (3 Ὀκτωβρίου, Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου, εἰς τὸ Δοξαστικὸν Ἑσπερινοῦ, σελ. 16.)
- «Τῶν γὰρ ἀλιέων ξηλώσας τὴν παρηρσίαν καὶ τὴν σκηνορράφων θεολογίαν, τὴν Πλάτωνος μυθολογίαν καὶ τὴν Στωϊκὴν φλυαρίαν λόγοις καὶ ἔργοις κατέρραξε...» (18 Νοεμβρίου, Πλάτωνος καὶ Ρωμανοῦ μαρτύρων, εἰς τὸ Δοξαστικὸν Ἑσπερινοῦ, σελ. 122.)

“Θεολόγε

Γρηγόριε,...

ἐξήρανας

τὴν μωρίαν

Ἑλλήνων καὶ

τὸ ψεῦδος. ”

(Μικρὸς Ἑσπερινός)

Πατριαρχικά κείμενα

Ἀπὸ τὰ Πατριαρχικά κείμενα (Τουρκοκρατία):

Γεώργιος Σχολάριος, ὁ πρῶτος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης: Παραμονὲς τῆς Ἄλωσης:

- «Τοὺς γοῦν δυσσεβεῖς καὶ ἀλάστορας (=καταραμένους) τούτους Ἑλληνιστάς... πυρὶ καὶ σιδήρῳ καὶ ὕδατι καὶ πᾶσι τρόποις ἐξαγάγετε τῆς παρούσης ζωῆς... Ράβδιζε, εἴργε (=φυλάκιζε), εἶτα γλῶσσαν ἀφαίρει, εἶτα χεῖρα ἀπότεμνε' ἂν καὶ

οὕτως μένη κακός, θαλάττης πέμπε βυθῶ.» (Σ. Λάμπρου, «Παλαιολόγεια-Πελοποννησιακά», τ. Β', σ. 247.)

Λίγο πρὶν ἀπὸ τὸ 1821 ἀρκετοὶ μορφωμένοι ὑπόδουλοι ἄρχισαν νὰ ἀποκηρύττουν τὰ χριστιανικά τους ὀνόματα καὶ νὰ παίρνουν ἑλληνικά, τὰ δὲ παιδιὰ τους τὰ βάπτιζαν μὲ ὀνόματα ἀρχαίων Ἑλλήνων σοφῶν, ἡρώων κ.λπ. Ὁ πατριάρχης Γρηγόριος ὁ Ε' ἐξέδωσε τὸ 1819 τὴν κατὰ ἑλληνικῶν ὀνομάτων ἐγκύκλιο πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς:

- «Καὶ ἡ κατὰ καινοτομίαν παρὰ ταῦτα εἰσαχθεῖσα τῶν παλαιῶν ἑλληνικῶν ὀνομάτων ἐπιφώνησις εἰς τὰ βαπτιζόμενα βρέφη τῶν πιστῶν, ὡς ἠκούσαμεν, λαμβανομένη ὡς μία καταφρόνησις τῆς χριστιανικῆς ὀνοματοθεσίας, εἶναι διόλου ἀπροσφυῆς καὶ ἀνάρμοστος· ὅθεν ἀνάγκη ἡ Ἀρχιερωσύνης σας νὰ διαδώσητε παραγγελίας ἐντόνους εἰς τοὺς ἱερεῖς τῶν ἐνοριῶν σας, καὶ νουθεσίας πνευματικὰς εἰς τοὺς εὐλογημένους ἐπαρχιώτας σας, διὰ νὰ λείψῃ τοῦντεῦθεν καὶ ἡ κατάχρησις αὕτη, καὶ ἀφεθέντες τῆς ἀκαίρου καὶ μηδὲν ἐχούσης τὸ χρήσιμον φιλοτιμίας καὶ ἐπιδείξεως οἱ γονεῖς καὶ ἀνάδοχοι νὰ ὀνοματοθετῶσιν εἰς τὸ ἐξῆς ἐν τῷ καιρῷ τῆς θείας καὶ μυστικῆς ἀναγεννήσεως τὰ εἰθισμένα ταῖς εὐσεβέσιν ἀκοαῖς πατροπαράδοτα χριστιανικά ὀνόματα τῶν ἐγνωσμένων τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῶν ἐνδόξως ὑπ' αὐτῆς ἐορταζομένων Ἀγίων, διὰ νὰ εἶναι ἔφοροι καὶ φύλακες τῶν βαπτιζομένων νηπίων καὶ ταχεῖς καὶ ἀδιάλειπτοι χορηγοὶ τῆς χάριτος αὐτῶν εἰς τοὺς μετὰ πίστεως.»

(Πατριάρχης
Γρηγόριος Ε')

[Παρέκβαση: Λίγο μετὰ τὴν ἐκλογή του ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Χριστόδουλος ἐξέδωσε ἐγκύκλιο, ποὺ ἀπαγορεύει στοὺς ἱερεῖς νὰ βαπτίζουν τὰ βρέφη μὲ ἑλληνικά ὀνόματα.]

Ἀφορισμοὶ

Κατὰ Εὐκλείδη: Ὁ ἀφορισμὸς τοῦ Ἀνθρακίτη

Ὁ ἱερέας-δάσκαλος Μεθόδιος Ἀνθρακίτης, ποὺ καταδικάστηκε ἀπὸ τὸ Πατριαρχεῖο καὶ φυλακίστηκε στὶς 30-11-1723, γιατί διδασκε, σὲ ἐπιστολὴ του πρὸς τοὺς προκρίτους τῶν Ἰωαννίνων, ποὺ ἔγραψε μετὰ τὴ δίκη του (30-11-1723), ἀναφέρει:

- «Γενομένης συνόδου παρεστάθηκα ἔμπροσθέν τους. Πόσοι ἦσαν δὲν δύναμαι νὰ μετρήσω. Μοῦ παρουσίασαν τὰ τετράδια διδασκαλίας μου μὲ γνώμες ἀπὸ ἀρχαίους φιλοσόφους καὶ τὴν Γεωμετρίαν τοῦ Εὐκλείδου. “Εἶναι δικά σου;”... “Δὲν εἶναι δικές μου γνώμες, εἶναι γνώμες τῶν φιλοσόφων.” Τὰ κατεδίδαξαν καὶ τὰ ἔκαυσαν. Τὴν ἄλλην Κυριακὴν ἀναψαν φωτιὰ εἰς τρία μέρη τῆς αὐλῆς τῶν Πατριαρχείων. Ὁλόγυρα, διὰ νὰ εὐχαριστηθοῦν τὸ σωτήριον θέαμα, εὐρί-

σκοντο κληρικοί καὶ λαὸς ἄπειρος, γεμιτζήδες, παπουτσήδες, ῥαφτᾶδες. Συναθροίζουν Λογικές, Φυσικές, Εὐκλείδην καὶ ἕτερα Μαθηματικά καὶ τὰ ῥίπτουν στὶς πυρές. Οἱ φλόγες ἀντιφέγγισαν στὰ πρόσωπά τους, ὅχι ὅμως τὸ φῶς μὰ τὰ σκοτάδια... Μοῦ ζήτησαν νὰ ὁμολογήσω, ὅτι παρεκινήθην ἀπὸ σατανικὴν συννεργίαν, ἐθελοκακίαν καὶ φρενοβλάβειαν καὶ νὰ τὰ ἀναθεματίσω ὡς δυσσεβῆ καὶ γέμοντα πάσης βλασφημίας καὶ ὅτι οὐδέποτε πλέον θὰ διδάξω, εἰδάλλως θὰ εἶμαι ὑπόδικος τῷ αἰωνίῳ ἀναθέματι.» (Δ. Φωτιάδης, «Ἡ Ἐπανάσταση τοῦ '21», τ. Α', σελ. 160.) Τὸ ἐπίσημο κείμενο τῆς καθαίρεσης τοῦ Μεθοδίου τοῦ Ἀνθρακίτου (Ἱερεμίου Γ', «Καθαίρεσις διεξοδικὴ τοῦ κακοΜεθοδίου, τοῦ ὄντος ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν Ἀχρίδος, διὰ τὰ μαρὰ καὶ ἀσεβείας γέμοντα συγγράμματα αὐτοῦ», ἔκδ. 1720 μ.Χ., τ. 3, σελ. 868-873.)

- «Πλὴν τινα διόρθωσιν δέξαιντο αὐτά, διόλου διεφθαρμένα καὶ ἀναμὶξ ταῖς βλασφημίαις συμπεφυρμένα, οὐχ ἦττον τῆς Ἀναξαγόρου πανοπερμίας τὰ πάντα ἐν πᾶσι τιθέμενα, μηδέποτε διακριθισόμενα, ὧν τὸ καλὸν ἀπιστία, καὶ ὕβρις πᾶν ὃ πιστεύεται...» (σελ. 872).

Ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός

«Ἔμαθα πὼς μὲ τὴ χάρι τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ δὲν εἴσθην Ἕλληνες, δὲν εἴσθην ἀσεβεῖς αἰρετικοί, ἄθεοι, ἀλλ' εἴσθην βαπτισμένοι εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ εἴσθην τέκνα καὶ θυγατέρες τοῦ Χριστοῦ μας.» (Ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός, Ἐκδ. Ὁρθ. Φιλανθρ. Ἀδελφ. 1959, σελ. 6.)

“Τὸ γένος τῶν

Ἑλλήνων εἶναι ἄξιον περιφρονήσεως καὶ ταλανισμοῦ.”

(Ἅγιος Ἀθανάσιος ὁ Πάριος)

Ἅγιος Ἀθανάσιος ὁ Πάριος

«Τὸ γένος τῶν Ἑλλήνων εἶναι ἄξιον περιφρονήσεως καὶ ταλανισμοῦ, ὅχι διότι τοῦ ἔλειψαν οἱ Ἡράκλειτοι, οἱ Πυθαγόρες, οἱ Πλάτωνα καὶ οἱ Ἀριστοτέλεις καὶ οἱ τοιοῦτοι ἄλλοι μετεωρολόσχαι (= ἀνοητολογοῦντες), ἀλλὰ διατὶ ἔλειψαν οἱ Ἀθανάσιοι, οἱ Βασίλειοι, οἱ Κύριλλοι.» (Ἅγιος Ἀθανάσιος ὁ Πάριος, «Ἀντιφώνησις», Τεργέστη 1802.)

Ἅγιος Νικόδημος Ἀγιορείτης

«Ταύτης (τῆς ἀθανασίας) ἐραστὴς ἔγινε καὶ ὁ μέγας αὐτοκράτωρ τῆς γῆς, ἐκεῖνος ὁ Ἀλέξανδρος (ἐνν. τὸν Μέγαν Ἀλέξανδρο), ἀλλ' ἐφάνη καταγέλαστος· εἰς τὸν ἴδιον καιρὸν καθ' ὃν ἐδημοσίευσεν ὅτι εἶναι υἱὸς τοῦ Ἀμμωνος, ἐκήρυξε τὸν ἑαυτὸν του νόθον καὶ τὴν μητέρα του μοιχαλίδα. Τοιαῦτα τὰ ἀποτελέσματα τῆς γηίνης ἐπιθυμίας, τοιοῦτος ὁ κληρὸς τῆς σαρκικῆς ὀρέξεως· γέλως καὶ ἐμπαιγμός, ὄνειδος καὶ αἰσχύνη.» (Ἅγιος Νικόδημος Ἀγιορείτης, «Λόγος εἰς Ἁγίαν Ἄνναν».)

* * *

κόμη και σήμερα ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος τὰ κείμενα αὐτὰ τὰ χρησιμοποιεῖ καὶ στὴν Δογματική της, καὶ στὴν Κατήχησή της, καὶ στὴ Λειτουργική της· πλείστα ἐξ αὐτῶν ἀποτελοῦν ἐν χρήσει ψαλμούς, ἀναγνώσεις, ὕμνους, τροπάρια, ᾠδὲς κ.λπ., ποὺ ψάλλονται καὶ διαβάζονται καθ' ὅλη τὴ διάρκεια τοῦ ἔτους στὶς ἐκκλησίες καὶ στὰ μοναστήρια τῆς Ἑλλάδας εἰς ἐπήκοον τῶν ἐκκλησιαζόμενων Ἑλλήνων, ἀλλὰ καὶ χρησιμοποιοῦνται στὰ κηρύγματα τῶν Ἑλλήνων κληρικῶν καὶ ἱεροκληρύκων, ὅπως καὶ τῶν σύγχρονων «ἐλληνορθόδοξων» ἀπολογητῶν στὴν πολεμική τους κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ. Τὰ λειτουργικὰ βιβλία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ποὺ γέμουν τέτοιων κειμένων, οἱ ἱερεῖς εἶναι κανονικά διατεταγμένοι καὶ νομικὰ ὑποχρεωμένοι νὰ τὰ χρησιμοποιοῦν στὶς ἱεροπραξίες τους.

(1) Ἐκτὸς μερικῶν τυπικῶν εὐχαριστιῶν γιὰ τὴν ἀποστολὴ τοῦ βιβλίου «Τὰ ὕβριστικά κατὰ τῶν Ἑλλήνων ἐπίσημα κείμενα τῆς Ὁρθοδοξίας. (Ὅσα χρησιμοποιεῖ καὶ ἐγκρίνει σήμερα ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος)» ἀπαντήσεις λάβαμε μόνον ἀπὸ τοὺς παρακάτω:

- Τὸν ἀνθρωπολόγο κ. Ἄρη Πουλιανό, ὁ ὁποῖος χαρακτήρισε τὸ βιβλίο ὡς «μὴ σημαντικὴ προσφορὰ στὴ γνώση».
- Τὸ σκηνοθέτη κ. Θόδωρο Μαργακό, ποὺ ζήτησε νὰ ἐξαφανισθοῦν ἀπὸ τὰ ἐκκλησιαστικὰ κείμενα οἱ ὕβρεις τῶν χριστιανῶν κατὰ τῶν Ἑλλήνων (βλ. «Δ», τ. 302 ἢ <http://www.davlos.gr/pdf/20971.pdf>).
- Τὸν τραγουδιστὴ κ. Ἀγάθωνα, ὁ ὁποῖος θεωρεῖ πὼς εἶναι ντροπὴ νὰ ἀνέχονται οἱ ἀνώτατοι πολιτικοὶ καὶ πολιτειακοὶ παράγοντες τὸ ὕβρεολόγιο κατὰ τῶν Ἑλλήνων, ποὺ ψάλλεται στὶς ἐκκλησίες (βλ. «Δ», τ. 304 ἢ <http://www.davlos.gr/pdf/21200.pdf>).
- Τὸν πρῶην πρόεδρο τῆς Δημοκρατίας κ. Χρῆστο Σαρτζετάκη, ὁ ὁποῖος μεταξὺ ἄλλων στὴν ἐπιστολή του μᾶς ἐπισημαίνει, ὅτι τὸ Βυζάντιο εἶχε «ἄφθιτα ἀγαθοποιὰ ἀποτελέσματα», κι ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς «χάρις εἰς τὴν σύζευξή του μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Πνεύματος προσέφερε ἀκολούθως πολλὰ εἰς τὸν πολιτισμόν».

Στὸν κ. Χρ. Σαρτζετάκη ἀπάντησε μὲ προσωπικὴ ἐπιστολή του ὁ ἐκδότης τοῦ «Δ», στὴν ὁποία μετὰξὺ τῶν ἄλλων γράφει:

«Τὸ αὐστηρότατα καὶ ρητότατα καθωρισμένο θέμα τοῦ βιβλίου εἶναι οἱ ὕβρεις τοῦ Χριστιανισμοῦ κατὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Δὲν εἶναι αὐτὸ ἐπαρκές, ὡς σοβαρότατο θέμα γιὰ ἓνα βιβλίο; Χρειάζεται “δεκανίκια” (π.χ. ἱστορικά), γιὰ νὰ δικαιωθῇ ἡ ἀνάγκη ἐκδόσεώς του; Δὲν δικαιώνεται ἀπὸ μόνον του -ἔτσι ὅπως εἶναι; Ἡ -νὰ τὸ πῶ ἄλλιως; συναισθηματικά- δὲν συγκινεῖσθε, κ. Πρόεδρε, ὡς κάποτε Πρῶτος Ἑλληνας μετὰξὺ τῶν ὕβριζομένων ἐπὶ αἰῶνες καὶ ἐν τῷ συνόλῳ τους Ἑλλήνων, διαβάζοντας ἔστω λίγα ἀπὸ τὰ 500 καὶ πλέον ἀθηναικὰ αὐτὰ ρυπαρογραφήματα;»

Γιάννης Λάζαρης

ΤΙ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ;

Ἀπὸ τὸν Φυσικὸ Νόμο στὸ Ἴατομο καὶ ἀπὸ τὸ Ἴατομο στὴν Κοινωνία

ἐλευθερία τοῦ ἀνθρώπου εἶναι φυσικὸς νόμος καὶ ἐπομένως ὁ φυσικὸς νόμος εἶναι πρωταρχικὸ ἀνθρώπινο δικαίωμα, καὶ πρὸ παντὸς ἡ ἐλευθερία τῆς συνείδησης. Ἡ ἐλευθερία τῆς συνείδησης ἔχει ὡς ἀφετηρία τὴν ἴδια τὴν οὐσία τῆς Φύσης, ἐκείνη ποὺ ἐδράζεται στὸ ἐσώτατο Ἐγὼ κάθε συνειδητοῦ ἀτόμου καὶ εἶναι ἡ ἐκδήλωση τῆς παγκόσμιας σκέψης.

Ἡ σκέψη σύμφωνα μὲ τὸν Ἀξελὸ εἶναι: «...ὁ Κόσμος, καὶ χωρὶς αὐτὴ Κόσμος δὲν θὰ ὑπῆρχε. Οὔτε Κόσμος ὑπάρχει δίχως σκέψη οὔτε σκέψη δίχως κόσμος. Δὲν γίνεται νὰ φύγουμε ἀπὸ τὴ σκέψη καὶ νὰ καταλήξουμε στὸν Κόσμο, ἀλλὰ οὔτε καὶ ἀντίστροφα. Ἡ σκέψη εἶναι μέσα στὰ πράγματα, ἀπὸ τὴ στιγμή ποὺ ὑποπίπτουν στὴν ἀντίληψή μας. Ἡ σκέψη φωτίζει μέσα στὸ ἡμίφως τῆς ἀνθρώπινης διάνοιας τὸ πᾶν, χωρὶς νὰ εἶναι τὸ πᾶν. Ἡ σκέψη ξεκινᾷ ἀπὸ τὸ κάθε τι ποὺ βλέπουμε ἢ ἀντιλαμβανόμαστε, διαπερνᾷ τὸν ἄνθρωπο, ἀγκαλιάζει τὴν οὐσία τῆς Φύσεως καὶ καταλήγει ξανὰ στὸν ἐσώτατο “Λόγο”, τὸ δημιουργό».

Σύμπαν-Λόγος-Συνείδηση-Ἄλογος

ἐ τὴ σκέψη ὁ ἄνθρωπος κατορθώνει νὰ κατανοῇ τὸν φυσικὸ κόσμο ποὺ τὸν περιβάλλει, νὰ κατανοῇ τὴ σύνθεση τῶν μορφῶν καὶ νὰ προσπαθῇ νὰ συλλάβῃ τὴν πραγματικότητα καὶ τὴν ἀλήθεια. Γιὰ νὰ μπορέσῃ ὅμως νὰ τὸ κατορθώσῃ αὐτό, ἡ σκέψη του πρέπει νὰ λειτουργῇ ἐλεύθερα, ἀβίαστα καὶ ἀνεμπόδιστα. Φραγμοὶ στὴν ἐρευνητικὴ διείσδυση τῆς ἀνθρώπινης σκέψης εἶναι ἀκατανόητοι. Ἡ σκέψη ξεπερνᾷ τὸ ὄριο τῶν αἰσθήσεων καὶ ταξιδεύοντας στὸ μεγαλεῖο τοῦ ἀπείρου συλλαμβάνει τὴν εἰκόνα του καὶ κατανοεῖ τὴν καθολικότητά του. «Σπάστε τὰ δεσμὰ τῆς σκέψης σας, καὶ τότε ταυτόχρονα θὰ σπάσετε τὰ δεσμὰ τοῦ σώματός σας», ἀναφωνεῖ ὁ Bach μέσα ἀπὸ τὸ «Γλᾶρο Ἰωνάθαν», ποὺ κάθε ἄνθρωπος κρύβει μέσα του καὶ συμβολίζει τὴν ἀπεριόριστη ιδέα τῆς λευτεριάς ποὺ διαπερνᾷ τὸ σῶμα ἀπὸ τὴ μία ἄκρη στὴν ἄλλη, καὶ ἡ ιδέα αὐτὴ δὲν εἶναι παρὰ ἡ ἴδια ἡ σκέψη. Ἡ σκέψη τοῦ ἀπείρου, ἡ σκέψη τῆς ἀπόλυτης, ἀπέραντης λευτεριάς. Μιὰ σκέψη ποὺ ὁ ἄνθρωπος τὶς περισσότερες

φορὲς δὲν τολμᾷ νὰ βγάλῃ ἀπὸ τὸ ὑποσυνειδητό του, γιατί τρομάζει στὴν ἰδέα τῆς γνώσης τῆς ἀπόλυτης ἀλήθειας. Γιατὶ στὴν πραγματικότητα καμμιὰ ἀλήθεια δὲν μπορεῖ νὰ ἀποδειχθῇ. Γιατὶ τότε θὰ ἦταν τὸ τέλος. Μέσα στὸν ἄνθρωπο ὑπάρχει ἡ ἀναγκαιότητα, ἐνῶ ἔξω ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο ἡ ἐλευθερία. «Ὅπου ὑπάρχει βούληση ὑπάρχει ἀναγκαιότητα καὶ ὅπου δὲν ὑπάρχει βούληση ὑπάρχει ἐλευθερία», εἶπε ὁ Παναγιώτης Κανελλόπουλος στὰ «Μεταφυσικῆς προλεγόμενα».

Οἱ νόμοι τῆς κίνησης, τῆς ζωῆς, τῆς ἐνέργειας καὶ τῆς ἐλευθερίας ὡς φυσικοὶ καὶ πρωταρχικοὶ νόμοι ἐνυπάρχουν καὶ συλλειτουργοῦν σὲ κάθε ἀνθρώπινη προσωπικότητα. Ὁ βαθμὸς τῆς ἐξέλιξης τοῦ καθενὸς καὶ ἡ ἀξία του ἐκτιμῶνται ἀπὸ τὴν ἔνταση καὶ τὴν ἐνέργεια, μὲ τὴν ὁποία ἐκδηλώνει τὸ νόμο τῆς ἀτομικῆς ἐλευθερίας καὶ σέβεται τὴν ἐλευθερία τῶν ἄλλων. Ἄν ὁ ἄνθρωπος ἔχῃ ἐλευθερία συνειδήσεως, τότε φθάνει στὴν ἐλευθερία τῆς ζωῆς. Ἡ ἔλλειψη ἐλευθερίας τῆς σκέψης ὁδηγεῖ στὴν ἀμάθεια καὶ αὐτὴ στὴν ἀτέλεια, στὰ πάθη, στὴν ἔλλειψη κάθε ὠραίας ἀνθρώπινης ιδιότητος. Ἡ σκέψη, γιὰ νὰ λειτουργήσῃ ἐλεύθερα, δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ δεσμὰ οὔτε προκαταλήψεις οὔτε ἀδυναμίες οὔτε δεισιδαιμονίες, ἀλλὰ οὔτε ὅρια καὶ φραγμούς. Ἡ ἀχτίδα τῆς σκέψης ὑπερβαίνει τὰ ὅρια τῆς ἔρευνας καὶ φθάνει στὸν Λόγο προσπαθώντας νὰ ἀγγίξῃ τὰ ὅρια τῆς ἀλήθειας.

*Ἡ ἐλευθερία τοῦ
πολίτη ἔγκειται
στὴν ἐλευθερία
τοῦ πνεύματός του.
Δοῦλος μὲ ἐλεύθερο
πνεῦμα βρίσκεται
σὲ ὑψηλότερη
ἠθικὴ σφαῖρα ἀπὸ
ἐλεύθερο μὲ πνεῦμα
δούλου.*

Ἀποτέλεσμα τῆς ἐλεύθερης ἐπικοινωνίας μὲ τὸν Λόγο τοῦ Σύμπαντος εἶναι ἡ ἐλευθερία τῆς συνειδήσεως. Καὶ εἶναι ἔξω ἀπὸ κάθε λογικὴ νὰ παραβιάζεται μὲ ὅποιον-δήποτε τρόπο ἀπὸ ὅποιονδήποτε. Ἡ συνείδηση εἶναι τὸ ἀπαράβατο ἄδυτο κάθε ἀνθρώπινης ὑπόστασης, καὶ ἀπὸ αὐτὴ ξεπηδάει ἡ δημιουργικὴ δύναμη, ποὺ σφραγίζεται μὲ τὴν ἐρευνητικὴ σκέψη.

«Ἡ συνείδηση εἶναι ἡ φωνὴ τῆς Φύσης μέσα στὸν ἄνθρωπο», λέει ὁ Βασιλῆς, δηλαδὴ ἡ συνισταμένη ὅλων τῶν γνωστικῶν ἱκανοτήτων, ποὺ ἀνάλογα μὲ τὴν τελειότητα τοῦ ατόμου μπορεῖ νὰ φτάσῃ πλησιέστερα στὴν ἀλήθεια καὶ συνεπῶς πρέπει νὰ εἶναι ἐλεύθερη καὶ ἀνεμπόδιση νὰ ἀναπτύσσεται. Ἡ καταπίεσή της προκαλεῖ δουλεία τοῦ πνεύματος, ποὺ μὲ τὴ σειρὰ τῆς ὁδηγεῖ στὴν πνευματικὴ κατάπτωση καὶ στὸν πνευματικὸ μαρασμό.

Ἡ ἐλευθερία τῆς συνειδήσεως λοιπὸν πρέπει νὰ εἶναι ἀπόλυτη. Ἡ ἐλευθερία τοῦ πολίτη ἔγκειται στὴν ἐλευθερία τοῦ πνεύματός του. Δοῦλος μὲ ἐλεύθερο πνεῦμα βρίσκεται σὲ ὑψηλότερη ἠθικὴ σφαῖρα ἀπὸ ἐλεύθερο μὲ πνεῦμα δούλου, τονίζει ὁ φιλόσοφος Πολύβιος Δημητρακόπουλος. Ὅποιαδήποτε ἄλλη μορφὴ ἐλευθερίας μπορεῖ νὰ δεσμευθῇ. Τῆς συνειδήσεως ποτέ. Ἡ στέρησή της θὰ ὁδηγήσῃ σὲ μαρασμὸ τοῦ ἀνθρώπινου εἶδους, θὰ ὁδηγήσῃ σιγά-σιγὰ σὲ μονοπάτια ἐξαφάνισης. Ἡ ἐλευθερία τῆς σκέψης δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐμποδισθῇ, καὶ δὲν θὰ ἔπρεπε οὔτε καὶ τοῦ λόγου. Ἡ διατύπωση μὲ τὸ λόγο τῶν ἀνθρώπινων σκέψεων δὲν πρέπει νὰ τρομάξῃ,

ἔστω κι ἂν φαίνωνται ἀντίθετες πρὸς τὰ κρατοῦντα. Ἄν δὲν ἔχουν τὸ σπόρο τῆς ἀλήθειας, θὰ χαθοῦν. Ἄν ὅμως φέρουν στὴ ρίζα τους τῆς ἀλήθειας τὸ σπέρμα, θὰ ριζώσουν καὶ θὰ ἀναπτυχθοῦν, ὅσο πόλεμο καὶ ἂν τοὺς κάνουν.

Ἐλεγχος τῆς ἐλευθερίας τῆς σκέψης ἀπὸ τὴν Ἐξουσία

τὴν ἐποχὴ τῇ σημερινῇ ὁ ἄνθρωπος φαίνεται νὰ βρίσκεται μπροστὰ σὲ ἓνα μοιραῖο σταυροδρόμι. Ἔχει παρεξηγήσει τὴν ἐλευθερία του. Τὸ σοβαρὸ αὐτὸ θέμα ἀνακύπτει, ὅταν μεγάλες ὁμάδες πληθυσμῶν, κράτη ἢ μειονοτικὲς ὁμάδες μέσα στὸ ἴδιο τὸ κράτος, ὑπὸ τὴν ἐπίδραση εἴτε φανατικῶν ἀπόψεων, κυρίως θρησκευτικῶν, εἴτε θέσεων ἀνομολόγητων συμφερόντων, προσπαθοῦν νὰ φιμώσουν ὄχι μόνον τὶς ἐλεύθερες φωνές, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐλέγξουν καὶ τὴ σκέψη. Διεφθαρμένα ἢ θεοκρατικὰ κυρίως καθεστῶτα προσπαθοῦν μέσῳ τῆς πλύσης ἐγκεφάλου μὲ τὴν προπαγάνδα, βοηθούμενα σήμερα καὶ ἀπὸ τὰ ΜΜΕ, νὰ κατευθύνουν τὴν ἀνθρώπινη σκέψη πρὸς τὰ σημεῖα ποὺ ἐκεῖνα ἐπιθυμοῦν καί, ἂν ἔχουν τὴ δυνατότητα, ἐμποδίζουν καὶ τὸν ἄνθρωπο νὰ σκέπτεται μὲ τὴν ἄμεση παρέμβασή τους στὰ θέματα τῆς παιδείας καὶ τῇ χειραγώγησίν της. Ἡ ἐλεύθερη συνείδηση κάνει κακό, γιατί ἐπιτρέπει στὸν πολίτη τὴν κριτικὴ, ποὺ μπορεῖ νὰ γεννήσῃ τὴν ἀντίδραση, ποὺ αὐτὴ μὲ τὴ σειρὰ της εἶναι ἐχθρὸς κάθε καταπίεσης.

Ἀκόμη χειρότερη εἶναι ἡ ἐπιμονὴ ὁμάδων μὲ ἀμειώτητα προπαγάνδα στὰ ἀμόρφωτα κοινωνικὰ στρώματα γιὰ τὴν μὴ παραδοχὴ τῶν ἐπιστημονικῶν ἀνακαλύψεων. Τοῦτο συμβαίνει ἰδιαίτερος μὲ τοὺς νόμους τῆς ἐξέλιξης, μὲ σκοπὸ νὰ στηριχθοῦν ἀπόψεις ποὺ ἐξυπηρετοῦν ὁμάδες στελεχῶν νὰ διατηρήσουν τὰ ἡγετικὰ κεκτημένα τους. Ἔτσι φανατίζουν τὰ πλήθη, καὶ ἔτσι ἡ ἐλευθερία τῆς σκέψης τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ὄχι μόνον περνᾷ στὸ περιθώριο, ἀλλὰ τοὺς ἀπαγορεύεται νὰ ἐκφράσουν καὶ τὶς ἀντιρρήσεις τους.

*Ἡ παρεμπόδιση
τῆς ἐλευθερίας
τῆς ἀτομικῆς
συνειδήσεως
ὁδηγεῖ σὲ νέους
Μεσαίωνες, ὅπου ἡ
ἀνθρώπινη σκέψη
ἦταν φυλακισμένη
καὶ ἀπαγορευμένη.*

Ἀπὸ τὴν Φύση στὸ Ἄτομο καὶ ἀπὸ αὐτὸ στὴν Κοινωνία

ἐλευθερία ὅμως, ὅπως ἤδη ἀναφέρθηκε, εἶναι τὸ ὑπέρτατο δῶρο τῆς Φύσης στὸν ἄνθρωπο. Εἶναι τὸ ἀγαθὸ ποὺ γεννιέται ἀπὸ τὴ δημιουργικὴ δύναμη τῆς Φύσεως. Τὸ φυσικὸ ἀγαθὸ συνεπῶς τῆς ἀπόλυτης ἀτομικῆς ἐλευθερίας ἔχει ὡς συνεπακόλουθο τὶς ὁμαδικὲς ἐλευθερίες, ποὺ πηγάζουν ὡς ἀποτέλεσμα τῆς ἀτομικῆς ἐλευθερίας στὴν κοινωνικὴ δομὴ. Ἀντίθετα ἡ παρεμπόδιση τῆς ἐλευθερίας τῆς ἀτομικῆς συνειδήσεως ὁδηγεῖ ἀνεπιφύλακτα σὲ νέους Μεσαίωνες, ὅπου ἡ ἀνθρώπινη σκέψη ἦταν φυλακισμένη καὶ ἀπαγορευμένη. Τὰ σημάδια τῆς ἐποχῆς μας δὲν εἶναι ἐνθαρρυντικά. Ἡγετικὲς μορφές δὲν ὑπάρχουν διεθνῶς, καὶ οἱ λαοὶ ζοῦν λησιμονώντας ὅτι ἔχουν ἀπὸ τὴν Φύσιν τὴν ἰκανότητα νὰ πάρουν στὰ χέρια τους τὶς τύχες τους.

Όταν όμως τοῦτο συμβαίνει, καὶ δυστυχῶς στὶς μέρες μας συμβαίνει πολὺ συχνά, τότε τί πρέπει νὰ γίνη; Προφανῶς θὰ πρέπει νὰ ὑπάρχη σταθερὴ θέληση γιὰ τὴν προάσπιση καὶ διεκδίκηση τοῦ δικαιώματος τῆς ἐλευθερίας μὲ κάθε νόμιμο καὶ βίαιο ἀκόμη τρόπο ἐνάντια σὲ ὅποιον τὴν ἀρνηθῇ ἢ τὴν ἐπιβουλεύεται, ιδίως ἐν ὀνόματί της. Ὁ Ἰταλὸς Mazzini λέει, ὅτι ἡ ἐλευθερία εἶναι ἱερὴ ὅπως τὸ ἄτομο, ποὺ μὲ αὐτὸ ἐκπροσωπεῖται ἡ πνευματικὴ ὕπαρξη. Ἀφήνοντας νὰ παραβιάζεται ἡ ἐλευθερία τῆς σκέψης τοῦ ἀτόμου, ὁ ἄνθρωπος προδίδει τὴν φύση του καὶ ἐπαναστατεῖ στὶς ἐντολές της. Ὁ ἄνθρωπος ἔχει ὑποχρέωση νὰ προασπίσῃ τὰ δικαιώματά του, τὰ ἀτομικὰ καὶ ἐκεῖνα ποὺ ἀπορρέουν στὴν κοινότητα ποὺ ζῇ. Ἀγωνίζεται καὶ διεκδικεῖ μὲ κάθε μέσο τὸ δικαίωμα τῆς δικῆς του ὕπαρξης, τῆς πνευματικῆς του ὕπαρξης; Τί χειρότερο ἀπὸ πνευματικὸ θάνατο ἀποτελεῖ ἡ ἀπώλεια τῆς πνευματικῆς ἐλευθερίας;

Ἡ ἐλευθερία εἶναι τὸ κλειδί, μὲ τὸ ὁποῖο κάθε σκεπτόμενο πνεῦμα θὰ μπορέσῃ νὰ ἰδῇ κατὰματα τὴν καρδιὰ τῆς ἴδιας τῆς φύσης ποὺ μᾶς κυβερνάει.

Ἡ παιδεία καὶ ὁ ρόλος της στὴν ἐλευθερία τοῦ ἀτόμου

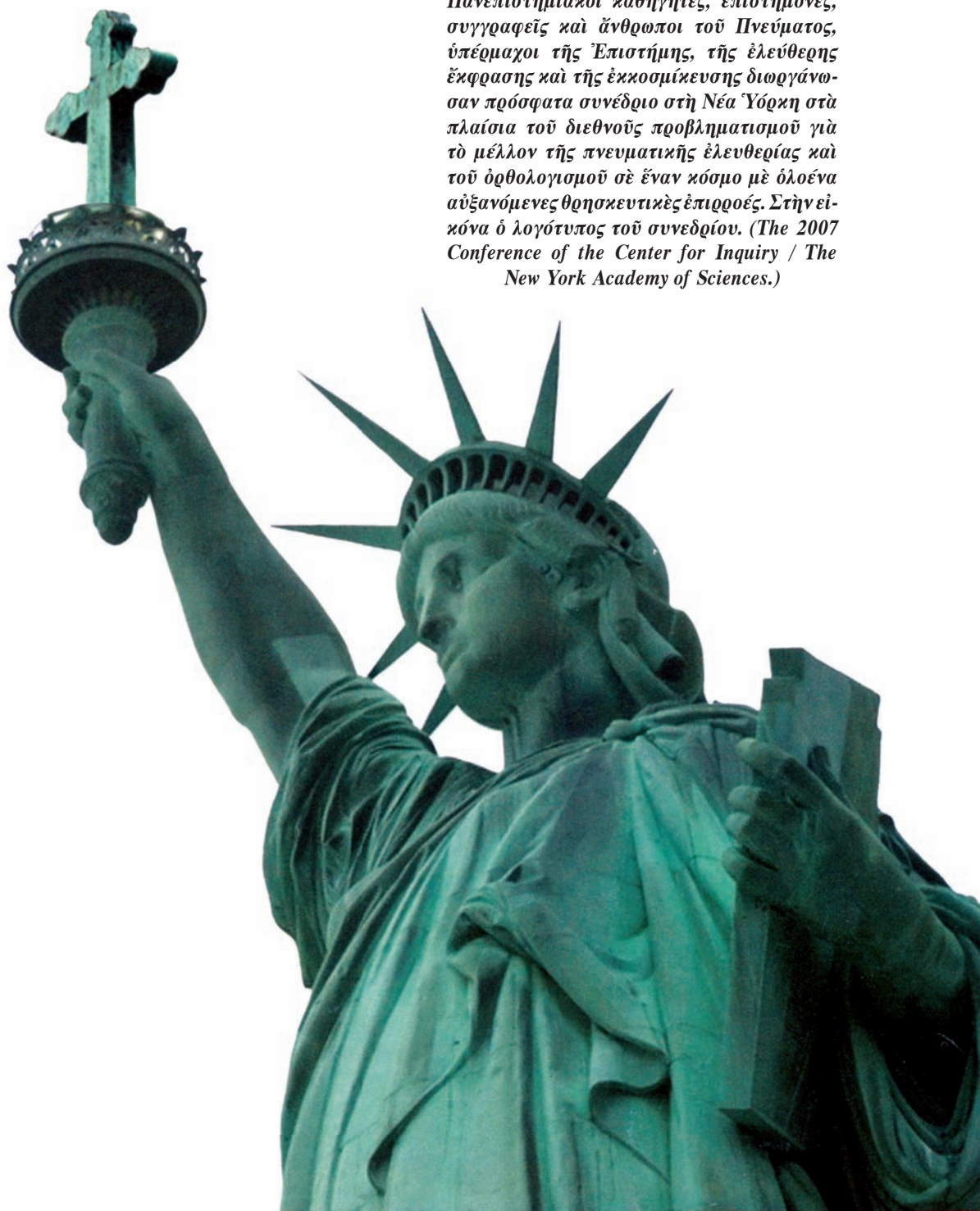

Ἡ σημερινὴ ἐποχὴ ἡ ἀνθρωπότητα κινδυνεύει ἀπὸ ἓνα Μεσαίωνα, ποὺ ὅλα δείχνουν, ὅτι θὰ εἶναι ὁ χειρότερος ὅλων. Ἡ ἐπιβολὴ ἀνελευθέρων μέτρων, ἀκόμη καὶ στὰ θεωρούμενα «δημοκρατικά» καθεστῶτα, «δημοκρατικῆς» ἀπολυταρχίας τοῦ ἐκάστοτε κατεστημένου γιὰ τὴν ἀκρίβεια γιὰ τὴν προάσπιση τῶν κεκτημένων του, ἡ ἐπιβολὴ διδασκαλίας ἀντιεπιστημονικῶν ἀπόψεων πρὸς ἐξυπηρέτηση ἀνομολόγητων καθεστωτικῶν θέσεων εἴτε τεράστιων οἰκονομικῶν συμφερόντων εἴτε ἄλλων εἶναι μία πραγματικότητα στὸν κόσμον τοῦ 21ου αἰῶνα. Ὁ μεγαλύτερος ὅμως κίνδυνος εἶναι ἡ ἀνάπτυξη θεοκρατικῶν, ἀπολυταρχικῶν, ἐμφανῶν ἢ κρυφῶν, καθεστώτων, εἴτε ἐπισήμως ὡς κυβερνητικῶν ὀργανισμῶν εἴτε ὡς ἐκκλησιαστικῶν καθεστώτων μὲ πανίσχυρη ἐπιρροὴ στὶς κυβερνήσεις μέσῳ ιδίως τῶν μαζῶν, τὶς ὁποῖες ἄμεσα μὲ διάφορους τρόπους ἐλέγχουν. Αὐτὰ τὰ τελευταῖα εἶναι καὶ τὰ πλέον ἐπικίνδυνα στὴν ἐποχὴ μας. Αὐτὰ εἶναι ποὺ καθορίζουν, πολλὰς φορὲς μὲ τὸν πλέον στυγνὸ τρόπο, τὴν παιδεία τοῦ λαοῦ σύμφωνα πάντα μὲ τὰ ταμποὺ τῆς θρησκευτικῆς ιδεολογίας τους καὶ τὰ ἐπιβάλλουν μὲ ἀπειλὲς καὶ ἐκφοβισμούς.

Ἐχει λοιπὸν πρωταρχικὴ σημασία ἡ σωστὴ παιδεία ἀπὸ τὴν τρυφερὴ ἡλικία τοῦ ἀνθρώπου μέχρι τὸ θάνατό του, προκειμένου νὰ διαμορφωθοῦν πολίτες μὲ συνείδηση καὶ μύρφωση, ποὺ δὲν θὰ ἐπιτρέπῃ τὴν παρέμβαση ἰδεῶν, ποὺ δὲν ἔχουν ἄλλο σκοπὸ παρὰ τὴν ἐπιβολὴ μᾶς ἰδεολογίας, ποὺ ἐξυπηρετεῖ συμφέροντα κυριαρχίας στὴν ἀνθρωπότητα. Βέβαια τίθεται τὸ ἄμεσο ἐρώτημα, πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιτευχθῇ αὐτό, ὅταν αὐτὸ τὸ κατεστημένο δὲν μπορεῖ νὰ τὸ ἐπιτύχῃ.

Τὸ σωστὸ ἐρώτημα ὅμως εἶναι, ἂν καὶ οἱ λαοὶ στὴ μεγάλη τους πλειοψηφία εἶναι εὐεπίφοροι σὲ οὐσιαστικὰς ἀλλαγὰς ἢ, τὸ πιὸ πιθανόν, ἐπιζητοῦν ἐπιφανειακὰς ἀλλαγὰς μὲ τὴν προϋπόθεση, ὅτι δὲν θὰ θιγῇ τὸ θρησκευτικὸ τους πιστεύω, αὐτὸ ποὺ

Πανεπιστημιακοὶ καθηγητές, ἐπιστήμονες, συγγραφεῖς καὶ ἄνθρωποι τοῦ Πνεύματος, ὑπέρμαχοι τῆς Ἐπιστήμης, τῆς ἐλευθέρου ἔκφρασης καὶ τῆς ἐκκοσμίκευσης διοργάνωσαν πρόσφατα συνέδριο στὴ Νέα Ὑόρκη στὰ πλαίσια τοῦ διεθνοῦς προβληματισμοῦ γιὰ τὸ μέλλον τῆς πνευματικῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ ὀρθολογισμοῦ σὲ ἓναν κόσμον μὲ ὁλοένα αὐξανόμενες θρησκευτικὲς ἐπιρροές. Στὴν εἰκόνα ὁ λογότυπος τοῦ συνεδρίου. (The 2007 Conference of the Center for Inquiry / The New York Academy of Sciences.)

ἔχει διαμορφωθῇ αἰῶνες τώρα ἀπὸ μία μεθοδικὴ καὶ ἐπίμονη πλύσις ἐγκεφάλου ἀπὸ τὴν βρεφικὴ ἡλικία. Οἱ συνθήκες τῆς ἐποχῆς μας δὲν φαίνεται νὰ εἶναι εὐνοϊκὲς γιὰ βαθεῖς τομὲς καὶ ἐπαναστατικὲς ἀλλαγές, ποὺ θὰ μπορούσαν νὰ δώσουν νόημα σὲ μία παιδεία, ποὺ θὰ ὠδηγοῦσε σὲ ἀνθρώπους μὲ ἐλεύθερα καὶ δημιουργικὰ πνεύματα καὶ ὄχι ἀνδρεϊκέλα μιᾶς καταπιεστικῆς καθεστωκρατίας. Οἱ πιὸ κάτω στίχοι τῆς Μελισσάνθης δίνουν ἀνάγλυφα αὐτὸ τὸ ἐκπληκτικὸ νόημα:

*«Μὰ μεῖς, δραπέτες ἀπὸ χίλιες πόρτες,
πρὸς τοὺς γαλάζιους ἀνοιχτοὺς ὁρίζοντες,
πρὸς τοὺς φλεγόμενους πᾶμε οὐρανούς.
Καὶ φτάνουμε μπρὸς στὴ μεγάλη θάλασσα
τὰ νέα νὰ ὀνειρευτοῦμε ξεκινήματα,
τὴν τέλεια τῶν θεῶν ἐλευθερία.»*

ραγε θὰ μπορέσουν οἱ ἄνθρωποι νὰ ἀλλάξουν τὴ ροὴ τῆς βαρεῖας αὐτῆς κληρονομιάς, ποὺ αἰῶνες τώρα ἔχουν φορτωθῇ, καὶ ποὺ δὲν τοὺς ἀφήνει νὰ ἀναπτύξουν ἐλεύθερα καὶ ἀβίαστα τὴ θέλησή τους, ὅπως πολὺν παραστατικὰ τὸ λένε οἱ πιὸ πάνω στίχοι; Μήπως ἔφτασε ὁ καιρὸς γιὰ ἓνα νέο παγκόσμιο διαφωτισμὸ, μέσῳ τοῦ ὁποῖου θὰ μπορέσῃ ἡ ἀνθρωπότητα νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τοὺς βρόγχους, ποὺ τὴν κρατᾶνε σφιγτὰ δεμένη σὲ ἀναχρονισμούς, ποὺ βολεύουν ὠρισμένες κάστες; Πιστεύω, ὅτι, ἂν δὲν γίνῃ μία παγκόσμια πνευματικὴ ἐπανάσταση, τότε τὸ μέλλον τοῦ ἀνθρώπου θὰ εἶναι ἡ πλήρης ὑποταγὴ σὲ διαταραγμένα μυαλά, ποὺ θὰ ἔχουν ὡς μόνον στόχο τους τὴν ἀλαζονικὴ ἐξουσία καὶ καταπίεση. Τότε ἡ ἐλευθερία σὲ ὁμαδικὸ ἐπίπεδο θὰ εἶναι μία λέξις ποὺ δὲν θὰ ἐκφράζῃ τίποτε. Ὅμως τότε δὲν θὰ πρέπει ὁ ἄνθρωπος νὰ ξεσηκωθῇ ἐνάντια στὴν καταπάτηση τοῦ κυριώτερου φυσικοῦ του δικαιώματος καὶ νὰ διεκδικήσῃ ὁ καθένας ἀπὸ ἐμᾶς τὸ «γλᾶρο» ποὺ κρύβει μέσα του;

Ἐπιλογὴ βιβλιογραφικῶν βοηθημάτων

1. Ἀξελός, Κ., «Πρὸς τὴν πλανητικὴ σκέψη».
2. Bach, R., «Ὁ Γλᾶρος Ἰωνάθαν».
3. Βασιλῆς, Ι., «Τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου καὶ αἱ φυσιοκρατικαὶ τῶν βάσεις».
4. Camus, A., «Ἡ μοῖρα τοῦ πνευματικοῦ ἀνθρώπου».
5. Δημητρακόπουλος, Π., «Χρυσὴ Διαθήκη».
6. Dobzhansky, T., «Evolution, genetics and man».
7. Ἐπίκτητος, «Διατριβαί».
8. Hand, B., «Πνεῦμα τῆς ἐλευθερίας».
9. Κανελλόπουλος, Π., «Μεταφυσικῆς προλεγόμενα».
10. Mazzini, G., «Doveri del' uomo».
11. Ρουσώ, Ζ.Ζ., «Τὸ κοινωνικὸ συμβόλαιο».
12. Σαφ. Α., «Φιλοσοφία τοῦ ἀνθρώπου».

Κώστας Θανασουλόπουλος
Ὁμότιμος καθηγητὴς Α.Π.Θ.

ΠΡΙΝ 2.000 ΧΡΟΝΙΑ:

**Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπιστήμη εἶχε φθάσει
στὰ πρόθυρα Τεχνολογικῆς Ἐπανάστασης**

Ἑλληνικὸς Πολιτισμὸς ἔγινε γνωστὸς στὴν ἀνθρω-
πότητα ἀπὸ τὸν Ὅμηρο καὶ τὰ δύο πανάρχαια
ἀριστουργηματικά του μνημεῖα Λογοτεχνίας, τὴν
Ἰλιάδα καὶ τὴν Ὀδύσσεια, τὰ ὁποῖα ἐκτὸς ἀπὸ
τὴν ὁμορφιά, τὴν δύναμη, τὸν ἥρωισμό, τὶς ἀντι-
παραθέσεις καὶ τὰ πάθη μᾶς ἀποκαλύπτουν πρῶτον, ὅτι ὑπῆρξε
διαδοχὴ τοῦ ἀρχαιότερου Αἰγαιακοῦ καὶ προϋπάρχοντος πολι-
τισμοῦ ἀπὸ τοὺς Μυκηναίους καὶ τὸ κυριώτερο, ὅτι οἱ ἀρχαῖοι
Ἕλληνες διέθεταν ἐξαιρετικὰ σπουδαῖες γνώσεις Τεχνολογίας
σὲ ὅλους τοὺς τομεῖς, ποὺ μᾶς ἐντυπωσιάζουν, ἀκολουθώντας ►

Ἡ ΚΑΘΕΛΚΥΣΗ ΤΗΣ «ΣΥΡΑΚΟΣΙΑΣ»

Ἡ ἀκμὴ τῆς Ναυπηγικῆς

Πολιτισμὸς τοὺς τελευταίους πρὶν τὴν ἐπιβολὴ τοῦ Χριστιανισμοῦ αἰῶνες δὲν ἦταν σὲ παρακμὴ, ὅπως προπαγανδίζεται, ἀλλὰ ἀντιθέτως βρισκόταν σὲ τεράστια ἀκμὴ. Χαρακτηριστικό παράδειγμα ἀποτελεῖ ὁ μηχανισμὸς τῶν Ἀντικυθέρων (βλ. «Δ», τ. 299), ποὺ ἐκτελοῦσε ἀκριβέστατους ἀστρονομικοὺς ὑπολογισμοὺς καὶ τοῦ ὁποῖου ἡ τεχνολογία μὲ τὰ περισσότερα ἀπὸ 30 γρανάζια σὲ ἐμπλοκὴ δὲν ὑστερεῖ σὲ τίποτε τῆς σύγχρονης Μηχανολογίας. Στὸ ἄρθρο αὐτὸ θὰ παρουσιάσουμε ἓνα ἀκόμη τεχνολογικὸ ἐπίτευγμα ἐκείνης τῆς ἐποχῆς, ἓνα θαῦμα τῆς Ναυπηγικῆς, τὴ Συρακοσία. ►

ταυτόχρονα καὶ ἓναν πολιτισμένο τρόπο ζωῆς, χωρὶς φόβους, μεταφυσικὲς φαντασιώσεις ἢ δεισιδαιμονίες, μὲ τὴν Ἐπιστήμη παροῦσα στὴν καθημερινότητα (π.χ. γνώση τῆς Ἀνατομίας καὶ τῆς Ἰατρικῆς, ὅπως προκύπτει, ὅταν ὁ Ὅμηρος ἀναφέρεται στὰ ἐξωτερικὰ ἀλλὰ καὶ ἐσωτερικὰ σημεῖα τοῦ σώματος, ὅπου τραυματίζονται οἱ ἥρωες: Βλ. ἔρευνες «Δ»: Κ. Κουτρουβέλη: «Ἡ ἱατρικὴ ὁρολογία τοῦ Ὀμήρου», τ. 175, Κ. Στρατῆ: «Ἡ ἐτυμολογία πανάρχαιων ὀνομασιῶν τῶν ὀργάνων τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος», τ. 199, Κ. Στρατῆ: «Ἱπποκράτης: Συνεχιστὴς, ὅχι “πατέρα” μιᾶς μακραίωνης ἱατρικῆς παράδοσης», τ. 208, Κ. Στρατῆ: «Ἡ λαμπρὴ προῖπποκράτεια Ἰατρικῆ», τ. 210).

Ἡ πορεία τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπιστήμης καὶ Τεχνολογίας συνεχίσθηκε στὶς ἐπόμενες ἐποχές, γιὰ νὰ φθάσῃ στὴν ἀποκορύφωσή της στὴν Ἑλληνιστικὴ περίοδο, ὅποτε ἡ Τεχνολογία εἶχε φθάσει σὲ τέτοια πρόοδο, ὥστε νὰ εἶναι ἔτοιμη γιὰ μία Βιομηχανικὴ Ἐπανάσταση. Ἡ ἐπανάσταση αὐτὴ ματαιώθηκε μὲ τὴν ἐπικράτηση τῆς Ἀνατολίτικης θεοκρατίας καὶ τὴν ἀπαγόρευση τῆς Ἑρευνας καὶ τῶν Ἐπιστημῶν γιὰ 1.000 τοὐλάχιστον χρόνια.

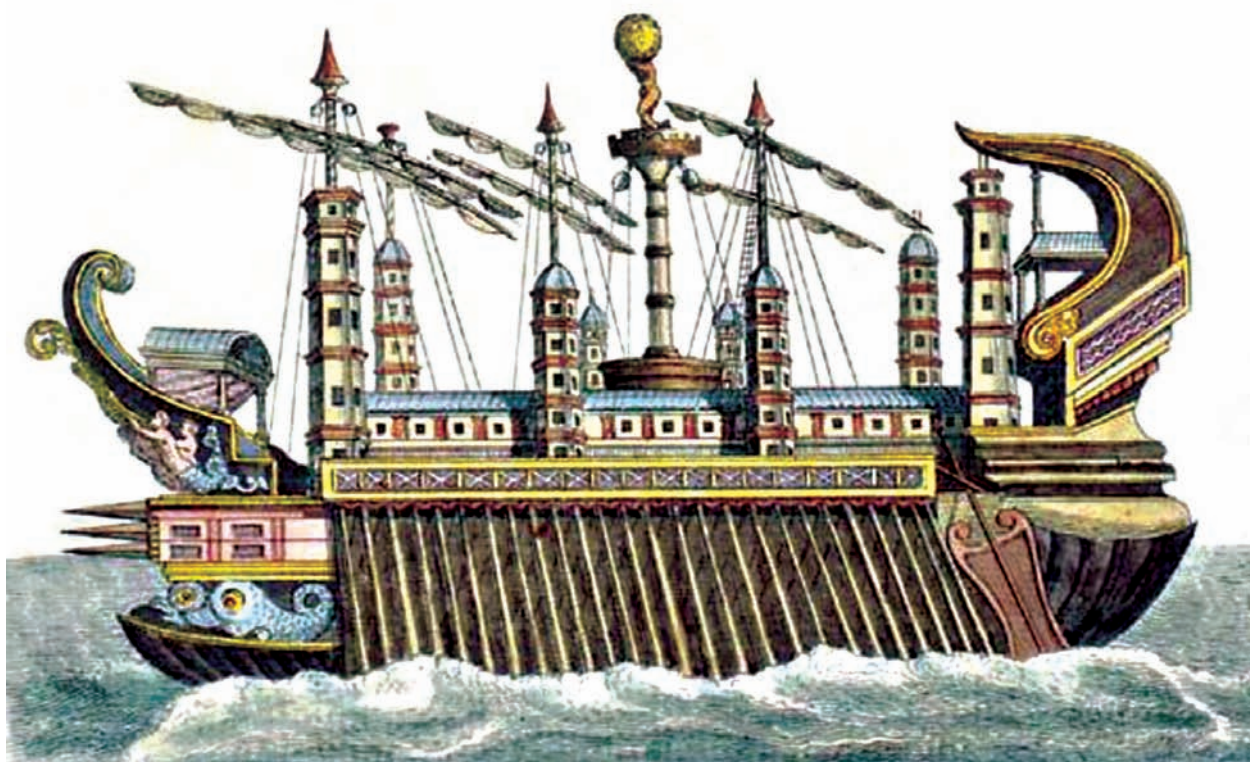
Ἕνα ὑπερπολυτελὲς πῶτὸ «νησί»

Συρακοσία ἦταν τεράστιο σιτοφόρο πλοῖο, πολυτελέστατη θαλαμηγὸς καὶ τὸ ἰσχυρότερο πολεμικὸ πλοῖο, ποὺ κατασκευάστηκε κατὰ τὴν ἀρχαιότητα· περιγραφὴ τῆς σώζεται ἀπὸ τὸν Ἀθήναιο («Δειπνοσοφισταί», γ' αἰ. μ.Χ.). Ἡ ξυλεία, ποὺ κόπηκε γιὰ τὴν κατασκευὴ τῆς ἀπὸ τὸ δάσος τῆς Αἴτνας, ἦταν ἀρκετὴ, γιὰ νὰ κατασκευασθοῦν ἐξήντα πολεμικὰ πλοῖα. Τὰ σκοινιὰ τὰ μὲν λεπτότερα τὰ ἔφεραν ἀπὸ τὴν Ἰσπανία, τὰ δὲ καννάβινα καὶ τὴν πίσσα ἀπὸ τὴν περιοχὴ τοῦ Ροδανοῦ ποταμοῦ. Καρφιά ἔφεραν ἀπὸ τὴ Σικελία καὶ ἄλλα χρειώδη ἀπὸ διάφορα ἄλλα μέρη.

Οἱ τεχνῖτες, ποὺ ἐργάστηκαν γιὰ τὴν κατασκευὴ τῆς Συρακοσίας, ἀνέρχονταν σὲ τριακόσιους, χωρὶς τοὺς ὑπηρέτες. Ὅταν ἐντὸς ἑξὶ μηνῶν ἡ Συρακοσία ἦταν ἡμιέτοιμη, διατάχθηκε ἡ πρὸς τὴ θάλασσα καθέλκυσή της, προκειμένου νὰ γίνῃ ἐκεῖ ἡ ὑπόλοιπη κατασκευή. Ὁ Ἀρχιμήδης, μόνος του –κατὰ τὸν Ἀθήναιο– καθεῖλκε τὸ πλοῖο στὴ θάλασσα διὰ συστήματος τροχαλιῶν (τρί-

Απεικόνιση της «Συρακοσίας», όπως την φαντάστηκε ζωγράφος του 19^{ου} αιώνα.

σπαστον) κινώντας μόνο το αριστερό του χέρι («τῇ τρισπάστῳ μηχανῇ χειρὶ λαιᾷ (=ἀριστερὸ χέρι) καὶ μόνῃ»). Σύμφωνα με περιγραφή τοῦ Πρόκλου, ἀφοῦ δοκίμασαν ὅλοι οἱ Συρακούσιοι μαζί νὰ καθελκύσουν τὸ πλοῖο καὶ δὲν τὰ κατάφεραν, τὸ καθείλκυσε μόνος του ὁ ἴδιος ὁ τύραννος τῶν Συρακουσῶν Ἰέρων κάνοντας χρῆση τῶν μηχανῶν τοῦ Ἀρχιμήδη. Τὸ πλοῖο εἶχε τρία πατώματα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὸ κατώτατο ἦταν γιὰ τὰ φορτία, τὸ μεσαῖο χρησιμοποιεῖτο ὡς χώρος διαμονῆς, ἐνῶ τὸ ἀνώτατο ἦταν γιὰ τὴν φρουρά. Σὲ κάθε του πλευρὰ στὸ μεσαῖο πάτωμα ὑπῆρχαν τριάντα τετράκλινοι θάλαμοι, ξεχωριστοὶ θάλαμοι γιὰ τὸ πλήρωμα, καθὼς καὶ μαγειρεῖο.

Ὅλα τὰ πατώματα εἶχαν δάπεδα ἀποτελούμενα ἀπὸ τετράγωνες πλάκες ἀπὸ διάφορους λίθους, στὶς ὁποῖες εἶχαν θαυμάσια παρασταθῇ εἰκόνες ἀπὸ τὴν Ἰλιάδα. Στὸ κατάστρωμα ὑπῆρχε γυμναστήριο, χώροι περιπάτου, κῆποι μὲ ὥραϊα φυτὰ, ἀκόμα καὶ σκηνές (πέργκολες) ἀπὸ λευκὸ κισσὸ καὶ ἀμπέλους, τῶν ὁποίων οἱ ρίζες τρέφονταν ἀπὸ πίθους γεμάτους χῶμα. Οἱ σκηνές αὐτὲς ἔκαναν σκιὰ στοὺς χώρους τῶν περιπάτων. Ὑπῆρχε

κ. Θεοδόσιος Τάσιος είναι καθηγητής και τ. πρύτανης του Ε.Μ.Π, μέλος της Ακαδημίας Επιστημών του Τουρίνου και Πρόεδρος της Εταιρείας Μελέτης της Αρχαίας Ελληνικής Τεχνολογίας (Ε.Μ.Α.Ε.Τ), ο οποίος διδάσκει στο Πολυτεχνείο μεταπτυχιακά μαθήματα στην «Θεωρία Έπεμβάσεων» και στην «Φιλοσοφία της Τεχνολογίας». Είχε την καλωσύνη να μās εξηγήσει, ότι ο Έλλην ως δημιουργός Πολιτισμού τίποτα δεν θα μπορούσε να έχει επιτύχει χωρίς την δημιουργία, την γνώση και την ευρεία χρήση τεχνολογίας, κάτι που, ενώ θα έπρεπε να είναι αυτονόητο, δυστυχώς απουσιάζει ως μάθημα από την βασική μας Παιδεία.

«Δ»: Κύριε καθηγητά, πώς ιδρύθηκε ή Εταιρεία Μελέτης Αρχαίας Ελληνικής Τεχνολογίας (Ε.Μ.Α.Ε.Τ);

– Ήταν πολύς καιρός, που παρατηρούσα μία πολλαπλή έλλειψη: Η διδασκαλία της Ιστορίας στα σχολεία μας δεν περιελάμβανε (ως ώφειλε) το κεφάλαιο για την Αρχαιοελληνική Τεχνολογία, ενώ απ' έτέρου οι σχετικές με το θέμα έρευνες στην Ελλάδα δεν υποστηρίζονταν επαρκώς. Πριν 20 περίπου χρόνια ιδρύσαμε λοιπόν την Ε.Μ.Α.Ε.Τ.

«Δ»: Ποιοί είναι οι στόχοι της Ε.Μ.Α.Ε.Τ;

– Ένας πολιτισμός δεν σύγκεται μόνον από «Τέχνες και Γράμματα»: Στηρίζεται κυρίως σε μία Οικονομία και σε μία Τεχνολογία εξαιρετικώς ανεπτυγμένες. Ήδη από τα μέσα της 2ης π.Χ. χιλιετίας οι Μυκηναίοι είχαν αναπτύξει τεράστια έγγειοβελτιωτικά έργα και θολοδομία, μαζί με μία προχωρημένη Ναυπηγική («πεντηκόντορος»), ενώ μετά την Κλασική εποχή η ελληνική Τεχνολογία έφθασε στην κορύφωσή της στην Αλεξάνδρεια. Αυτό το θεμελιώδες πολιτισμικό γεγονός

ιερὸ τῆς Ἀφροδίτης, πεντάκλινος θάλαμος ψυχαγωγίας με βιβλιοθήκη, με ἡλιακὸ ρολοὶ στὴν ὀροφή, καθὼς καὶ βαλανεῖο (λουτρό) με πισίνα καὶ ἀτμόλουτρα. Ὑπῆρχαν δέκα σταῦλοι σὲ κάθε πλευρὰ γιὰ τοὺς ἵππους, ἐνῶ στὴν πρῶρα ὑπῆρχε ὕδαταποθήκη πόσιμου νεροῦ καὶ ἰχθυοτροφεῖο με θαλασσινὸ νερό, ὅπου ἐκτρέφονταν πολλὰ ψάρια.

Ἀπόρθητο φρούριο

τὸ πλοῖο εἶχαν κατασκευασθῇ ὁκτὼ πύργοι σύμμετροι, σὲ κάθε ἓναν ἀπὸ τοὺς ὁποίους ὑπῆρχαν κεραῖες με φατνώματα, ἀπ' ὅπου ρίπτονταν λίθοι πρὸς τοὺς προσεγγίζοντες ἐχθρούς. Ὅλος ὁ ἐντὸς τῶν πύργων χώρος ἦταν πλήρης λίθων καὶ βελῶν. Καθ' ὅλο τὸ μῆκος τοῦ πλοίου εἶχε κατασκευασθῇ τεῖχος με ἐπάλξεις καὶ καταστρώματα ἐπὶ τριπόδων στηριγμάτων. Ἐκεῖ εἶχε τοποθετηθῇ βλητικὸ μηχανῆμα λίθων, ποὺ εἶχε κατασκευάσει ὁ Ἀρχιμήδης. Ὑπῆρχαν τρεῖς

Ἡ εἰκονιζόμενη γεωδαιτική διόπτρα τοῦ Ἑρωῶνος εἶναι ἓνα φορητὸ ὄργανο, ποὺ ἐπιτρέπει ἀκριβεῖς γεωδαιτικὲς μετρήσεις ἐπὶ τῆς ἐπιφάνειας τῆς γῆς. Μετρᾷ ἀξιμύθια, γεωγραφικὰ πλάτη καὶ μήκη, καθὼς καὶ γωνιακὰς ἀποστάσεις. (Μελέτη-κατασκευή: Δ. Κριάρης, Τεχνικὸ Μουσεῖο Θεσσαλονίκης.)

Ἰστοί, ὁ κάθε ἓνας ἀπὸ τοὺς ὁποίους εἶχε ἐξαρτημένες δύο λιθοβόλους κεραίες, ἀπ' ὅπου ἀφήνονταν πρὸς τοὺς ἐπιτιθέμενους ἀρπακτικὰ ἄγκιστρα καὶ μολύβδινα τοῦβλα. Γύρω - γύρω τοῦ πλοίου ὑπῆρχε σιδηρὸ κιγκλίδωμα καὶ σιδηρὲς ἀρπάγες, οἱ ὁποῖες ριπτόμενες μὲ μηχανήματα ἐμπόδιζαν τὰ σκάφη τῶν ἐχθρῶν καὶ τὰ κατέστρεφαν. Τὴν κάθε πλευρὰ τοῦ πλοίου φρουροῦσαν ἐξήντα ἀννοπλοι ναῦτες, ἐνῶ ἄλλοι τόσοι ἦταν στοὺς ἰστοὺς καὶ στὶς λιθοβόλες κεραίες.

Τὸ πλοῖο διέθετε τέσσερις ξύλινες καὶ ὀκτὼ σιδερένιες ἄγκυρες. Τὸ φορτίο ποὺ μπορούσε νὰ μεταφέρει ἦταν 2.160 τόννοι σίτου, 360 τόννοι ἀλίπαστα σὲ κεραμικὰ δοχεῖα, 720 τόννοι μάλλινα εἶδη κι ἄλλοι 720 τόννοι διάφορα φορτία. Ἐκτὸς ἀπὸ αὐτὰ μετέφερε βέβαια τὰ ἐφόδια γιὰ τὴν φρουρά, τὸ πληρωμα καὶ τοὺς ἄλλους συμπλέοντες.

Γιὰ τὰ ἀδικήματα, τὰ ὁποῖα ἐλάμβαναν χώρα στὸ πλοῖο, ὁ κυβερνήτης καὶ ὁ ὑποκυβερνήτης δίκασαν κατὰ τοὺς νόμους τῶν Συρακοσίων.

ή Ε.Μ.Α.Ε.Τ. τὸ καθιστᾷ γνωστότερο πρὸς τὸν ἑλληνικὸ λαὸ μέσῳ πολυπληθῶν διαλέξεων, ἀρχαιογνωστικῶν ἐπισκέψεων, ἐκθέσεων (στὴν Ἑλλάδα καὶ στὸ ἐξωτερικὸ) ἐκδόσεων, σεμιναρίων πρὸς καθηγητὲς Γυμνασίων, μὲ ὁργάνωση διεθνῶν συνεδρίων, κινηματογραφικῶν παραγωγῶν κ.λπ. Σὲ ὅλη αὐτὴ τὴν εὐρεῖα προσπάθεια ἡ Ε.Μ.Α.Ε.Τ. στηρίζεται καὶ χρηματοδοτεῖται ἀπὸ τὸ Τεχνικὸ Ἐπιμελητήριό τῆς Ἑλλάδος.

«Δ»: *Ἀσχολεῖσθε μὲ ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς ἀρχαίας Τεχνολογίας;*

– Ναί, βεβαίως: Μεταλλουργία, Μεταλλευτικὴ Τεχνολογία, Ἀγροτικὴ καὶ Οἰκιακὴ Τεχνολογία, Ναυπηγικὴ, Οἰκοδομικὴ, Τεχνικὰ Ἔργα, Μηχανολογία, Αὐτοματισμοί, Ἐφαρμοσμένη Χημεία, κ.ἄ.

Ἀψίδες καὶ θόλοι στὴν Ἑλληνικὴ Ἀρχιτεκτονικὴ

«Δ»: *Στὴν ἀρχαιοελληνικὴ γεφυροποιία συναντᾶμε ἓναν ἀπέραντο πλοῦτο κατασκευῶν μὲ ἀψίδες καὶ θόλους, ἐνῶ ἀντιθέτως μᾶς διδάσκουν, ὅτι τὴν τέχνην αὐτὴ ἐμεῖς τὴν παραλάβामε ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους. Γιατί αὐτὴ ἡ παρανόηση;*

– Μὰ οἱ Ἕλληνες ἐγνώριζαν τὸν θόλο ἤδη ἀπὸ τὸν 15ο αἰῶνα π. Χ., στίς μυκηναϊκὲς κατασκευές. Ἀργότερα, κατὰ τοὺς Ἀρχαϊκοὺς χρόνους, χρησιμοποιοῦσαν ἀψίδες καὶ θόλους στὰ ὑπόγεια ἔργα τους, κατὰ δὲ τοὺς Ἑλληνιστικοὺς χρόνους καὶ στίς γέφυρές τους. Ἐπομένως ἡ οἰκοδομικὴ αὐτὴ τεχνικὴ δὲν γεννήθηκε στὴν Ρώμῃ. Οἱ Ρωμαῖοι ὅμως τὴν ἀνέδειξαν τεραστίως καὶ τὴν ἐφάρμοσαν συστηματικῶς στίς ὑδατογέφυρές τους.

Ἐξ ἄλλου μόνον ἡ Pax Romana ἐπέτρεψε μεγάλες μόνιμες λίθινες γέφυρες. Οἱ ταραγμένοι χρόνοι τῆς Ἑλληνικῆς Ἀρχαιότητος ἐπέβαλαν τὴν χρῆσιν ξύλινων κυρίως γεφυρῶν, οἱ ὁποῖες μποροῦσαν νὰ ἀποσυναρμολογηθοῦν εὐκόλα καὶ νὰ

Ἡ Συρακοσία ἀπεστάλη ἀργότερα ὡς δῶρο ἀπὸ τὸν βασιλιᾶ τῶν Συρακουσῶν Ἰέρωνα στὸν βασιλιᾶ Πτολεμαῖο καὶ μετωνομάστηκε σὲ Ἀλεξάνδρεια.

* * *

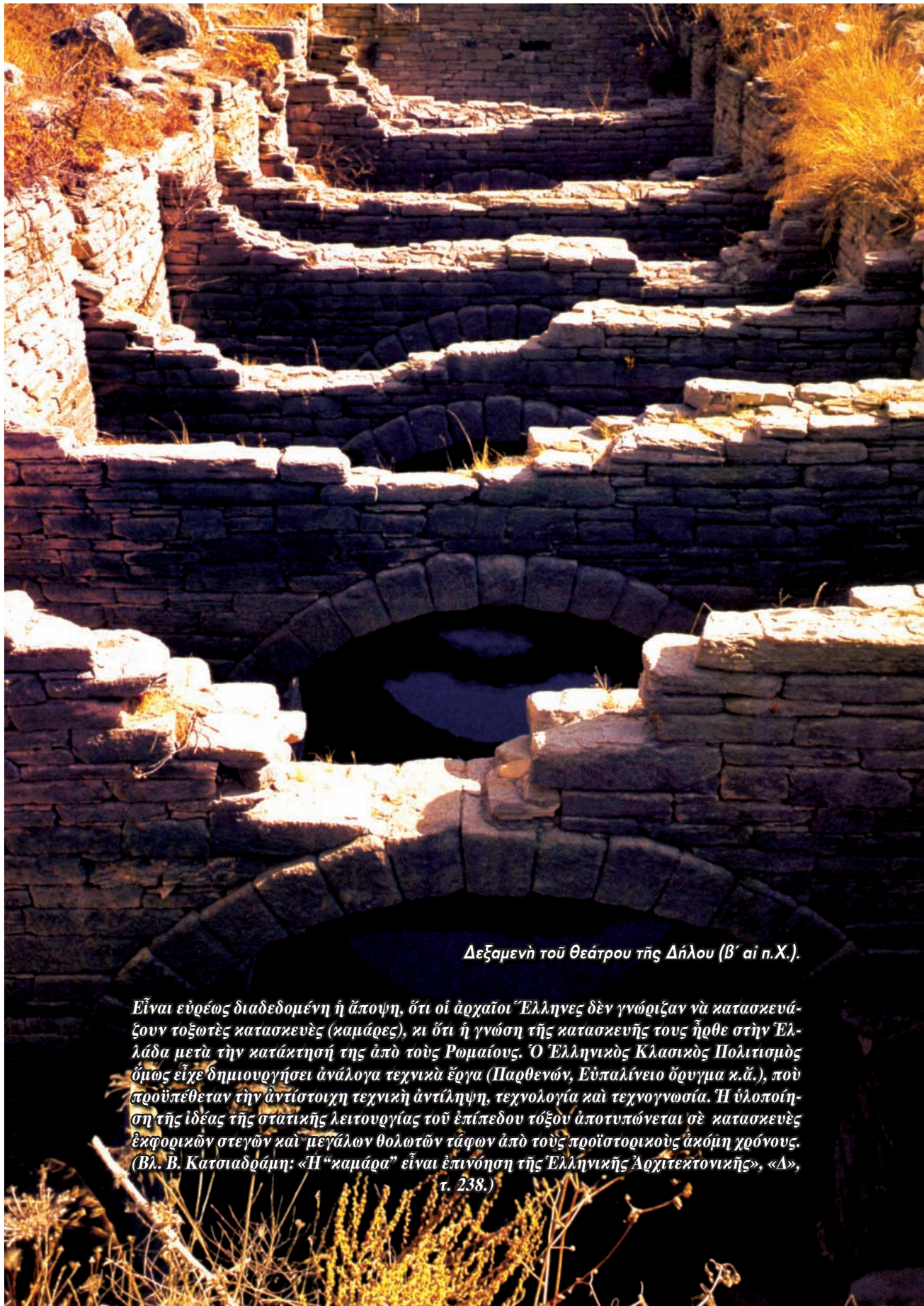

μεθοδευμένη δολοφονία τοῦ Πολιτισμοῦ ἀπὸ τὸν Χριστιανισμό ἐπέφερε τὸν χιλιόχρονο Μεσαίωνα. Ἐπιστημονικὰ συγγράμματα κἀκαν, βιβλιοθήκες πυρπολήθηκαν, ἐπιστήμονες διώχθηκαν καὶ δολοφονήθηκαν. Μαθηματικά, Ἀστρονομία, Μηχανολογία, Φυσικὴ, Χημεία, Ἱατρικὴ κ.λπ. θεωρήθηκαν διὰβολικές. Ἡ Ναυπηγικὴ ἀκολούθησε τὴν φθίνουσα πορεία ὅλων τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Εὐάγγελος Σταμάτης, «Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπιστήμη», Ἀθήνα 1968.

Ἴων Δημόφίλος

Δεξαμενή του θεάτρου τῆς Δήλου (β' αἰ π.Χ.).

Εἶναι εὐρέως διαδεδομένη ἡ ἄποψη, ὅτι οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες δὲν γνώριζαν νὰ κατασκευάζουν τοξωτὲς κατασκευὲς (καμάρες), κι ὅτι ἡ γνώση τῆς κατασκευῆς τους ἦρθε στὴν Ἑλλάδα μετὰ τὴν κατάκτησή τῆς ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους. Ὁ Ἑλληνικὸς Κλασικὸς Πολιτισμὸς ὅμως εἶχε δημιουργήσει ἀνάλογα τεχνικὰ ἔργα (Παρθενὼν, Εὐπαλίνειο ὄρυγμα κ.ἄ.), ποὺ προϋπέθεταν τὴν ἀντίστοιχη τεχνικὴ ἀντίληψη, τεχνολογία καὶ τεχνογνωσία. Ἡ ὕλοποίησις τῆς ιδέας τῆς στατικῆς λειτουργίας τοῦ ἐπίπεδου τόξου ἀποτυπώνεται σὲ κατασκευὲς ἐκφορικῶν στεγῶν καὶ μεγάλων θολωτῶν τάφων ἀπὸ τοὺς προϊστορικοὺς ἀκόμη χρόνους. (Βλ. Β. Κατσιαδράμη: «Ἡ “καμάρα” εἶναι ἐπινόηση τῆς Ἑλληνικῆς Ἀρχιτεκτονικῆς», «Δ», τ. 238.)

αποκόψουν τούς ἐχθρούς ἀπὸ τὰ κρίσιμα περάσματα.

«Δ»: Ἐχετε διατυπώσει τὴν ἄποψη ὅτι ἡ Βιομηχανικὴ Ἐπανάσταση θὰ μποροῦσε νὰ εἶχε ξεκινήσει ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρεια. Γιὰ ποιоὺς λόγους;

– Στὴν Ἀλεξάνδρεια κατὰ τὸ τέλος τῆς Ἑλληνιστικῆς περιόδου πάρα πολλοὶ κλάδοι τῆς Τεχνολογίας εἶχαν φθάσει σὲ ἐξαιρετικὰ μεγάλη ἀκμὴ. Ὁ εὐτυχὴς ὕμναιος τῆς παλαιότερης ἐμπειρικῆς Τεχνολογίας μὲ τὴν Ἑλληνικὴ Ἐπιστῆμὴ εἶχε ἀποδώσει σπουδαίους καρπούς. Ὁ κοσμοπολιτισμὸς τοῦ ἐνιαίου Ἑλληνιστικοῦ Κόσμου, ἡ ἐνιαία γλῶσσα καὶ τὰ ἔθιμα δημιουργοῦσαν πρόσθετες εὐμενεῖς εὐκαιρίες γιὰ μίαν ἐπανάσταση. Ἡ κινητήρια δύναμις τοῦ ἀτμοῦ καὶ τοῦ ἀνέμου εἶχαν ἤδη ἀνακαλυφθῇ. Παρὰ ταῦτα, οἱ τεχνικοὶ δὲν εἶχαν σχηματίσει ἀκόμη μιὰ κρίσιμη μᾶζα, οἱ δὲ γνώσεις τῆς Δυναμικῆς ἦσαν ἀκόμη περιορισμένες, ἔνας- δύο αἰῶνες ὅμως θὰ ἀρκοῦσαν, γιὰ νὰ γίνῃ ἀκόμη ἓνα πολὺ ἀποφασιστικὸ βῆμα πρὸς αὐτὲς τὶς κατευθύνσεις.

“Στὴν Ἀλεξάνδρεια

κατὰ τὸ τέλος

τῆς Ἑλληνιστικῆς

περιόδου πάρα

πολλοὶ κλάδοι τῆς

Τεχνολογίας εἶχαν

φθάσει σὲ ἐξαιρετικὰ

μεγάλῃ ἀκμῇ.

Ἡ κινητήρια δύναμις

τοῦ ἀτμοῦ καὶ τοῦ

ἀνέμου εἶχαν ἤδη

ἀνακαλυφθῇ.”

Ἡ Ἱστορία ὅμως ἀλλιῶς κινήθηκε. Οἱ μακίηνες Ἑλληνες βασιλεῖς ἐξέλιπαν, τὸ Μουσεῖο καὶ ἡ Βιβλιοθήκη ἀκυρώθηκαν, οἱ περὶ ζωῆς ἀντιλήψεις καὶ ἀξίες μετατοπίσθηκαν, καὶ θὰ ἔπρεπε νὰ περιμένουμε μέχρι τὴν τελευταία ἐπανεκδόση τῶν βιβλίων τοῦ Ἡρώωνος τοῦ Ἀλεξανδρῆος (Βενετία 1589), γιὰ νὰ ξανακινηθῇ ἡ Τεχνολογία πρὸς τὴν «διακοπεῖσα» ἐπανάσταση.

«Δ»: Πόσο ἀπαραίτητὴ ἦταν ἡ Βιομηχανικὴ Ἐπανάσταση στὴν ἀνθρωπότητα;

– Ὅσο ἀπαραίτητὴ ἦταν ἡ ἀνακούφιση τῶν ταλαιπωρημένων μαζῶν ἀπὸ τὴν φτώχεια, τὴν 12ωρὴ καθημερινὴ ἐργασία καὶ τὴν ἀρρώστια! Γι’ αὐτὸ καὶ ὁ Ἀριστοτέλης καὶ οἱ μεγάλοι οὐτοπιστῆς τοῦ 16ου αἰῶνα στὴν Τεχνολογία εἶχαν στηρίξει τὶς ἐλπίδες τους.

«Δ»: Ἡ ἐκβιομηχάνιση τῶν ἐθνῶν μποροῦσε νὰ γίνῃ διαφορετικὰ, ὥστε νὰ μὴν καταστραφῇ τὸ περιβάλλον;

– Ἀσφαλῶς ναί, μὲ τὶς σημερινές μας ἀντιλήψεις. Ποτὲ ὅμως δὲν εἶναι ἀργά, γιὰ νὰ κάνουμε τὶς ἀναγκαῖες διορθωτικὲς κινήσεις, ὅπως καὶ σ’ ὅλα τὰ ἀνθρώπινα δρώμενα. Ἐτοῦτο ὅμως εἶναι ἓνα θέμα ἠθικὸ, ἄρα πολιτικὸ, καὶ δὲν μᾶς φταίει ἡ Τεχνολογία καθεαυτή. Θυμηθῆτε τὸν πλατωνικὸ «Πρωταγόρα» (321c), ὅπου μετὰ τὴν σωτήρια παρέμβαση τοῦ θεοῦ νὰ προσφέρῃ στοὺς ἀνθρώπους «ἐντεχον σοφίαν» (Technical Know How), χρειάσθηκε νέα θεία παρέμβαση καὶ μίαν δεύτερη προσφορὰ («αἰδοῦς τε καὶ δίκης»), γιὰ νὰ γλυτώσουν οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ τὸ ἀλληλοφάγωμα.

Ἀγγελικὴ Ρέτουλα

ΦΟΝΙΑΣ- ΠΛΑΣΤΟΓΡΑΦΟΣ- ΕΜΠΡΗΣΤΗΣ- ΣΥΝΩΜΟΤΗΣ

Ὁ Μέγας Καὶ Ἅγιος τῆς 18ης Ἰανουαρίου

«Οὐκοῦν εἰ μίτε ἄνθρωπος ἀπλῶς μίτε μάγος μίτε δαίμων τις ἐστὶν ὁ Σωτήρ, ἀλλὰ καὶ τὴν παρὰ ποιηταῖς ὑπόνοιαν καὶ δαιμόνων φαντασίαν καὶ Ἑλλήνων σοφίαν τῇ ἑαυτοῦ θεϊότητι κατήργησε καὶ ἐπεσκίασε» (Ἅγιος Ἀθανάσιος, «Κατὰ Ἑλλήνων», κεφ.48, παρ. 9).

Ἀθανάσιος, Ἅγιος καὶ Μέγας τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, γεννήθηκε τὸ 295 μ.Χ. στὴν Ἀλεξάνδρεια τῆς Αἰγύπτου πιθανώτατα ἀπὸ ἐλληνικῆς καταγωγῆς γονεῖς. Ἀπὸ πολὺ μικρὴ ἡλικία κατηχήθηκε στὸν Χριστιανισμό ξεχνῶντας ὁλοκληρωτικὰ τὴν καταγωγὴ του.

Κατὰ τὴν ἐφηβεία του μαθήτευσε δίπλα στὸν φανατικὸ ἀσκητὴ ἅγιο Ἀντώνιο τὸν Μέγα, στὴν ἔρημο τῆς Ἐρυθραίας. Ὁ δάσκαλός του πέθανε στὴν ἔρημο μέσα σὲ ἓνα ξεροπήγαδο προσευχόμενος στὸν Γιαχβέ. Ὁ Ἀντώνιος, κατὰ τὴν περίοδο ποὺ ἀσκήτευε, δὲν ἄλλαξε ποτὲ κανένα ἔνδυμα, δὲν ἔπλυνε ποτὲ τὸ σῶμα του καὶ τρεφόταν μέρη παρὰ μέρη μὲ ἓνα ξερὸ παξιμάδι. Γυναῖκα δὲν γνώρισε ποτέ. (Ἐγκυκλοπαίδεια «Ἡλιος», λῆμμα «Ἅγιος Ἀντώνιος»). Τὰ ὁράματά του μὲ μεταφυσικὰ ὄντα καὶ ἡ κατὰ φαντασίαν μάχη του μὲ τὸν ἴδιο τὸν Διάβολο ἦταν οἱ πνευματικὲς καθημερινές του ἐνασχολήσεις. Μὲ τὶς παράλογες καὶ σχιζοφρενικὲς αὐτὲς διδασχὲς γαλουχήθηκε ὁ χαρακτήρας τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου, ἐνὸς ἀπ' τοὺς πλέον φανατικοὺς ἀνθρώπους τῆς Ἱστορίας.

Κατὰ τὴν περίοδο τοῦ 4ου μ.Χ. αἰῶνος στὴν ἐπικράτεια τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας ἦταν σὲ ἐξέλιξη ἕνας ἀνελέητος διωγμὸς ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων, ποὺ καθωδηγεῖτο ἀπὸ χριστιανούς. Τὴν ἴδια ἐποχὴ κορυφώνονταν καὶ οἱ ἀλληλοσφαγὲς μεταξὺ τῶν διαφόρων χριστιανικῶν αἱρέσεων. Τὰ σχίσματα πλήθαιναν καθὼς

*Ἡ παράνομη καὶ
σκανδαλώδης ἐκλογή*

*τοῦ δημιουργοῦσε
μεγάλες ἀναταραχές.*

Πιστοὶ τοῦ Ἀθανασίου

*προέβησαν σὲ
ξυλοδαρμούς,
φυλακίσεις καὶ
δολοφονίες ἐναντίον
ὅσων ἀμφισβητοῦσαν
τὸν ποιμένα τους.*

καὶ ὁ ἀδυσώπητος ἐμφύλιος πόλεμος ἀναμεταξύ τους γιὰ τὸ ποῖο δόγμα θὰ ἐπικρατοῦσε ὡς ἐπίσημη θρησκεία τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας.

Τὸ 328 μ.Χ. καὶ σὲ ἡλικία τριάντα τριῶν περίπου ἐτῶν ὁ Ἀθανάσιος ἀνέλαβε τὸν πατριαρχικὸ θρόνο τῆς Ἀλεξανδρείας. Ἦταν μικρόσωμος καὶ φιλάσθενος, ἀλλὰ τρομερὰ δραστήριος καὶ πανοῦργος. Σύμφωνα μὲ ὅλους τοὺς ὑποστηρικτὲς του, ἀλλὰ καὶ τοὺς μὴ, μέθοδοί του ἦταν οἱ κολακεῖες, οἱ δωροδοκίες, οἱ πλαστογραφίες, οἱ συκοφαντίες, ἡ βία ἐνάντια στοὺς ἐχθρούς του, οἱ πυρπολήσεις ναῶν καὶ οἱ δολοφονίες. Ἀπ' τὴν Ἀλεξανδρεία ὁ Ἀθανάσιος ἐκδιώχθηκε πέντε φορὲς μέσα σὲ μία χρονικὴ περίοδο 18 ἐτῶν. Ὁ Γερμανὸς ἱστορικὸς καὶ πρῶν ἱερέας Κάρλ Χάιν Ντέσνερ στὸ ἔργο του «Ἡ ἐγκληματικὴ Ἱστορία τοῦ Χριστιανισμοῦ» λέει γιὰ τὸν Ἀθανάσιο: «Υἱὸς ἕνας ἀπ' τοὺς σκληρότερους καὶ πιὸ ἀδίστακτους ἐκκλησιαστικοὺς δημιουργοὺς» (σελ. 475).

Ἐπίορκοι «ἐκῆψαν» τὴν πατριαρχεῖα ὑπὲρ τοῦ Ἀθανασίου

ἐκλογή του στὸ ἀξίωμα τοῦ πατριάρχῃ ἔγινε μὲ τὸν πλέον σκοτεινὸ καὶ ἀμφιλεγόμενο τρόπο, ἀφοῦ ἀπ' τοὺς πενήντα τέσσερις ἐκλέκτορες ἀρχιμανδριῖτες τὸν χειροτόνησαν μόνον οἱ ἑπτὰ, ποὺ παρεμπιπτόντως ἦταν καὶ ἐπίορκοι: «Ταῦτα μὲν Ἀπολλινάριος γράφει περὶ Ἀθανασίου, οἱ δὲ ἀπὸ τῆς Ἀρείου αἱρέσεως λέγουσιν ὡς Ἀλεξάνδρου (προηγούμενος πατριάρχῃς) τελευτήσαντος ἐκοινώνουν ἀλλήλοις οἱ τὰ Ἀλεξάνδρου καὶ Μελιτίου φρονοῦντες, συνελθόντες τε ἐκ Θηβαΐδος καὶ τῆς ἄλλης Αἰγύπτου πεντήκοντα καὶ τέσσαρες ἐπίσκοποι ἐνωμότως συνέθεντο κοινῇ ψήφῳ αἰρεῖσθαι τὸν ὀφείλοντα τὴν Ἀλεξανδρέων ἐκκλησίαν ἐπιτροπεύειν ἐπιορκίσαντας δὲ ἑπτὰ τινες τῶν ἐπισκόπων παρὰ τὴν πάντων γνώμην κλέψαι τοῦ Ἀθανασίου χειροτονίαν καὶ διὰ τοῦτο πολλοὺς τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἀνὰ τὴν Αἴγυπτον κληρικῶν ἀποφυγεῖν τὴν πρὸς αὐτὸν κοινωνίαν» (Σφωζομένος, «Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία», βιβλίο 2, κεφ. 17, 4). Ἡ παράνομη καὶ σκανδαλώδης αὕτη ἐκλογή του δημιουργοῦσε μεγάλες ἀναταραχές. Πιστοὶ τοῦ Ἀθανασίου προέβησαν σὲ ξυλοδαρμούς, φυλακίσεις καὶ δολοφονίες ἐναντίον ὅσων ἀμφισβητοῦσαν τὸν ποιμένα τους. Ἡ δράση τοῦ ἁγίου ἐπικεντρώθηκε κυρίως ἐναντίον τῶν Ἀρειανιστῶν καὶ τῶν Μελιτιανῶν χριστιανῶν. Ἐκ παραλλήλου κι ἄλλες αἱρέσεις μπῆκαν

Ὁ Μέγας Ἀθανάσιος πέρασε χρόνια στὴν ἔρημο ὑπηρετῶντας τὸν ἅγιο Ἀντώνιο, ὁ ὁποῖος τὸν ὑποστήριξε ἀργότερα στὴν πολεμικὴ του κατὰ τοῦ Ἀρείου. Στὴν εἰκόνα φαίνονται νὰ πατοῦν καὶ οἱ δύο μαζί τὸν Ἀρείο. (Τὸ ὕφασμα, ποὺ κρατοῦν, εἶναι -σύμφωνα μὲ τὴν παράδοση- αὐτὸ ποὺ φοροῦσε ὁ ἅγιος Παῦλος, προτοῦ «ἀναχωρήσῃ γιὰ τὸν Παράδεισο».)

δυναμικὰ στὸν αἵματηρὸ χριστιανικὸ ἐμφύλιο γιὰ τὴν μοιρασιά τῆς πίττας ὅπως οἱ Ἀπολλιναριστές, οἱ Μασσαλιανοί, οἱ Νοβατιανοί, οἱ Ἰακωβίτες κ.ἄ.

Δοθοφόνησε ἐπίσκοπο καὶ βίασε γυναῖκα

Ὁ 335 μ.Χ. εἶχαν συσσωρευτῇ πολλὲς κατηγορίες ἐναντίον τοῦ πατριάρχη Ἀθανασίου. Οἱ κύριες ἦταν: Γιὰ ὑπερβολικὴ φορολογία, ποὺ εἶχε ἐπιβάλλει στὴν ἐπαρχία τῆς Ἀλεξάνδρειας, γιὰ βίαιες ἐνέργειες αὐτοῦ καὶ τῶν πιστῶν του ἐναντίον πολλῶν ἐκ τῶν ἐχθρῶν του ἀκόμα καὶ μέσα σὲ ἐκκλησίες, γιὰ τὴν κρυφὴ βοήθεια σὲ πολιτικούς ἀντιπάλους τοῦ αὐτοκράτορα καὶ γιὰ τὴν παρεμπόδιση τῆς ἀποστολῆς σιταριοῦ ἀπ' τὸ λιμάνι τῆς πόλεως, ποὺ κατευθυνόταν πρὸς τοὺς φτωχοῦς.

Οἱ κατηγορίες αὐτὲς τὸν ὠδήγησαν στὴν καθαίρεσή του ἀπ' τὸν ἴδιο τὸν ὀρθόδοξο αὐτοκράτορα Κωνσταντῖνο τὸν Μέγα, μὲ ἔγγραφο ποὺ ἔστειλε στὴν σύνοδο τῆς Τύρου. Ὅμως ὁ Ἀθανάσιος παραποίησε τὸ ἔγγραφο αὐτὸ δύο φορές, ἀναδημοσιεύοντας τὴν ἐπιστολὴ μὲ ψεύτικα λόγια τοῦ Κωνσταντίνου, ποὺ ἔλεγαν δηθεν, ὅτι ὁ Ἀθανάσιος συκοφαντήθηκε. Οἱ κατηγορίες γιὰ βία καὶ ἐπιθέσεις πλήθαιναν,

ὥπως ὅτι διέταξε τὸν ἱερέα Μακάριο νὰ ἐπιτεθῇ ἐναντίον τοῦ Ἀρειανιστῆ ἱερέα Ἰσχύρα, ὅτι ὁ ἴδιος ὁ Ἀθανάσιος εἶχε δολοφονήσῃ τὸν ἐπίσκοπο Ἀρσένιο καὶ ὅτι ὁ ἅγιος εἶχε διαφθείρει κάποια γυναῖκα. Μὲ ὅλα αὐτὰ ὁ Ἀθανάσιος ἐξωρίστηκε στὰ Τρέβηρα τῆς Γαλατίας γιὰ δύο χρόνια. Οἱ ἀπολογητές του λένε, ὅτι ὅλ' αὐτὰ ἦταν συκοφαντίες, καὶ πίσω τους βρίσκονταν οἱ Ἀρειανιστὲς καὶ οἱ Μελιτιανοί.

Οἱ αἰρέσεις τῶν Ἀρειανιστῶν καὶ τῶν Μελιτιανῶν πρέσβευαν, ὅτι ὁ Χριστὸς ἦταν θνητὸς ἄνθρωπος, κάτι τὸ ὁποῖο οἱ ὀρθόδοξοι καὶ οἱ καθολικοὶ πολέμησαν μετὰ μανίας. Ὁ Ἀθανάσιος τοὺς βρίζει σὲ κάθε ἔργο του ἀποκαλῶντας τους «δυσεβεστάτους», «ὑποκριτές», «μανιακοὺς», «μοχθηροὺς», «ἀπατεῶνες», τὸν δὲ ἀρχηγὸ τοῦ Ἀρειανισμοῦ Ἄρειο «βλάσφημο», «παρανοϊκό», «πρόδρομο τοῦ Ἀντιχρίστου» κ.ἄ.

Ποιὸς «ἔχυσε τὰ ἔντερα» τοῦ πατριάρχῃ στὴν τουαῆττα;

τσι καλλιεργήθηκε τὸ ἀνάλογο κλίμα, καὶ τὸ 336 μ.Χ., τὴν ἐποχὴ τῆς πρώτης ἐξορίας τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου, ὁ Ἄρειος δολοφονεῖται μὲ ἄγριο τρόπο. Ἡ δολοφονία ἐγίνε στὴν Κωνσταντινούπολη κατὰ τὴν διάρκεια διαλείμματος κοινῆς συλλειτουργίας τοῦ Ἀρείου μὲ ὀρθοδόξους μὲ μαφιόζικο τρόπο: «Ἦσαν δὲ τότε πατριάρχαι εἰς μὲν τὴν Κωνσταντινούπολιν Ἀλέξανδρος, εἰς δὲ τὴν Ἀντιόχειαν Εὐστάθιος καὶ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα Μάξιμος. Εἰς τὴν Ἀλεξανδρείαν οὐδεὶς ἐχειροτονήθη ἐξωρισμένου

τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου. Τούτων οὕτως ἐχόντων, πεισθεὶς ὁ βασιλεὺς ὑπὸ τοῦ Εὐσεβίου καὶ τῶν λοιπῶν, διέταξε τὸν πατριάρχῃν Κωνσταντινουπόλεως Ἀλέξανδρον, ὅπως συλλειτουργήσῃ ἀπροφασίστως μετὰ τοῦ Ἀρείου ἢ ἄλλως νὰ παραιτηθῇ τοῦ θρόνου. Ἰδὼν ὁ Ἀλέξανδρος ὅτι καὶ τὰ δύο δεινὰ εἶναι, ἔστρεψε τὴν ἐλπίδα αὐτοῦ πᾶσαν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ παρεκάλει αὐτὸν νὰ κάμῃ τὴν ἐκδίκησιν.

“Ὡ τῆς δικαίας
κρίσεως τοῦ
Θεοῦ! Ἐχύθησαν
τὰ ἐντόσθιά του
ὑποκάτω αὐτοῦ.”

» Ὅτε δὲ ἔφθασεν ἡ ὥρισμένη ἡμέρα, τὴν ὁποίαν καθώρισεν ὁ βασιλεὺς, μεταβὰς ὁ Ἄρειος πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς σωματικῆς του ἀνάγκης, παρευθὺς -ὡ τῆς δικαίας κρίσεως τοῦ Θεοῦ!- ἐχύθησαν τὰ ἐντόσθιά του ὑποκάτω αὐτοῦ καὶ ἔλαβεν τὴν ἀξίαν τιμωρίαν ὁ θεομάχος, ἀπολαύσας τὸ αἰώνιον πῦρ, τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ» («Μέγας Συναξαριστής», Ἰανουαρίου ΙΗ', σελ. 419).

Καὶ ὁ Ἀθανάσιος ἐπιβεβαιώνει τὴν δολοφονία: «...καὶ ὡς ἀντιπεμπούσης τῆς δίκης τὸ ξύλον ἐν αὐτῷ τὴν ἰδίαν κοιλίαν ἐπληξε καὶ ἀντὶ τοῦ θρόνου τῇ πληγῇ τὰ ἴδια ἐξήνεγκεν ἔντερα καὶ μᾶλλον ὁ θρόνος ἐκείνου τὸ ζῆν ἀπέσπασεν ἢ αὐτὸς ἀπεσπᾶσθαι παρ' ἐκείνου ἐξεχύθη γοῦν, ὡς γέγραπται κατὰ τὸν Ἰούδαν, τοῖς σπλάγχνοις καὶ καταπεσὼν ἐβαστάχθη καὶ μετὰ μία ἡμέραν ἀπώλετο» (Ἅγιος Ἀθανάσιος, «Πρὸς τοὺς ἀπανταχοῦ μοναχοὺς περὶ τῶν γεγεννημένων παρὰ τῶν Ἀρειανῶν», κεφ. 57, παρ. 3-4).

Βεβαίως ούτε ο ίδιος ο Γιαχβέ αλλά ούτε και η «δικαία κρίση» του ξεκοίλιασαν τὸν Ἀρειο, ἀλλὰ οἱ φανατικοὶ ὀρθόδοξοι ἀντίπαλοί του. Ὡς δολοφόνος κατηγορήθηκε ἀπ' τοὺς Ἀρειανιστὲς ὁ ὀρθόδοξος ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Παῦλος. Ἄλλωστε ὅτιδήποτε διαφοροποιεῖται ἀπ' τὸ δόγμα τοῦ ἀποτελεῖ γι' αὐτοὺς ἔργο τοῦ Σατανᾶ. Ἐδῶ ἐπιβεβαιώνεται γιὰ ἀκόμα μία φορὰ καὶ στὴν πράξη ἡ γνωστὴ ρήση τοῦ τυφλοῦ θρησκευτικοῦ φανατισμοῦ: «Ὁρθοδοξία ἢ θάνατος». Ἡ δολοφονία αὐτὴ ἔρριξε κι ἄλλο λάδι στὴν φωτιά, ποὺ εἶχε ἤδη ἀνάψει μεταξὺ ὅλων τῶν παρατάξεων καὶ θρησκειῶν: «Υπὸ γὰρ τοῦδε τοῦ ἐμφυλίου τῶν χριστιανῶν πολέμου συνεχεῖς ἐγίνοντο κατὰ τὴν πόλιν στάσεις, πολλοὶ τε ἐκ τῶν γιγνομένων συντριβέντες ἀπώλοντο» (Σωκράτης, «Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία», βιβλίο 2, κεφ.12, παρ.17-20).

Ἡ δυναμικὴ ἐπιστροφή τοῦ Ἀθανάσιου στὴν Ἀλεξάνδρεια σηματοδεύτηκε ἀπὸ αἱματηρὰ ἐπεισόδια μὲ τὴν προσπάθεια τῶν ὀρθοδόξων νὰ ἐπανέλθουν στὴν ἐξουσία: «Παντοῦ μετὰ τὴν προπαγανδιστικὴ του περιοδεΐα (τοῦ Ἀθανασίου) ἀνέβηκαν στοὺς θρόνους ἀντιεπίσκοποι, προκλήθηκε διχόνοια καὶ προέκυψαν νέες διασπάσεις. Γιατὶ μὲ τοὺς νέους ἀντιεπισκόπους δημιουργοῦνταν διαρκῶς ἀναταραχὲς καὶ ὁδομαχίαι, μὲ ἀποτέλεσμα τὰ λιθόστρωτα νὰ καλύπτονται ἀπὸ ἑκατοντάδες πτώματα» (Καρλ Χάιν Ντέσνερ, «Ἡ ἐγκληματική Ἱστορία τοῦ Χριστιανισμοῦ», σελ. 487).

Πιστὸς ἰδεολογικὸς ὑποστηρικτὴς του στὴν μάχη ἐναντίον ὅλων ἦταν ὁ δάσκαλός του ἅγιος Ἀντώνιος, θαυματοποιὸς καὶ ἀντιαρειανιστὴς, ποὺ τότε ζοῦσε ἀσκητεύοντας σὲ πηγάδια τῆς ἐρήμου. Καὶ ἐπειδὴ ἡ διαμονὴ σὲ ξεροπήγαδα ὑπῆρξε μὸδα τῆς ἐποχῆς, ὁ Ἀθανάσιος κατέφυγε ἐκεῖ γιὰ ἑξὶ χρόνια, γιὰ νὰ γλυτώσῃ ἀπ' τοὺς διώκτες τοῦ Ἀρειανιστῆ: «Καὶ ὁ μὲν Ἀθανάσιος ἔβλεπεν ἑαυτὸν εἰς μεγάλην στεναχωρίαν καὶ φυγὼν ἐκρύβη εἰς ἓν ξηροπήγαδον, ἐκεῖνοι δὲ ζητήσαντες καὶ μὴ εὐρόντες αὐτὸν ἔγραψαν δευτέραν καθαίρεσιν κατ' αὐτοῦ... Ἔμεινε λοιπὸν κεκρυμμένος εἰς τὸν λάκκον ἐκεῖνον ὁ Μέγας Ἀθανάσιος ἔτη ἑξ» («Συναξαριστὴς», Τόμος Ἰανουαρίου, σελ. 422).

*Τὰ λιθόστρωτα
καλύπτονταν ἀπὸ
ἑκατοντάδες
πτώματα.*

Ἱερέας Παῦλος: Ἡ «μαύρη χεὶρ» τοῦ Ἀθανασίου

κολούθησε ἡ δευτέρη ἐξορία τοῦ ἁγίου ἀπ' τὸ 339 ἕως τὸ 346 μ.Χ., ποὺ ἔγινε ἐπὶ τοῦ Ἀρειανιστῆ αὐτοκράτορα Κωνσταντίου ἀπ' τὴν Σύνοδο τῆς Ἀντιοχείας καὶ διήρκεσε ἐπτάμισυ ἔτη. Ἡ ἐξορία τοῦ ἀπετέλεσε ἀκόμη μία φορὰ πυροδότηση τῆς βίας καὶ τῶν ὁδομαχιῶν στὴν πολυπαθὴ Ἀλεξάνδρεια: «Οἱ ἀστυνομικὲς καὶ στρατιωτικὲς ἐπεμβάσεις, οἱ ἐξορίες, οἱ θάνατοι στὴν πυρὰ καὶ οἱ ἐκτελέσεις δὲν ἔπαιρναν τέλος, ἐνῶ ὁ Ἀθανάσιος ὑποστήριζε μονίμως πὼς εἶχε τὴν ὁμόφωνη ὑποστήριξη τοῦ λαοῦ τῆς Ἀλεξανδρείας, ἃν καὶ ἴσχυε μᾶλλον τὸ ἀντίθετο» («Ἡ ἐγκληματικὴ Ἱστορία τοῦ Χριστιανισμοῦ», σελ.488).

Ἄς δοῦμε ὅμως, πῶς περιγράφει καὶ ἓνας ὀρθόδοξος ὑποστηρικτὴς τοῦ Ἀθανασίου τὸν μαινόμενο ἐμφύλιο τῶν χριστιανῶν: «Ἄλλοι δὲ ξιφῶν πληγὰς ἐπεδείκνυντο, ἄλλοι λιμὸν ὑπομεμενηκέναι παρ’ αὐτῶν ἀπωδύροντο καὶ ταῦτα οὐχ οἱ τυχόντες ἐμαρτύρουν ἄνθρωποι, ἀλλ’ ἐκκλησίαι ὅλαι ἧσαν ὑπὲρ ὧν οἱ ἀπαντήσαντες καὶ πρεσβεύοντες ἐδίδασκον, στρατιώτας ξιφῆρεις, ὄχλους μετὰ ροπάλων, δικαστῶν ἀπειλὰς, πλαστῶν γραμμάτων ὑποβολὰς, πρὸς τούτοις παρθένων γυμνώσεις, ἐμπρησμοὺς ἐκκλησιῶν, φυλακὰς κατὰ τῶν συλλειτουργῶν καὶ ταῦτα πάντα δι’ οὐδὲν ἕτερον ἢ διὰ τὴν δυσώνυμον αἵρεσιν τῶν Ἀρειομανιτῶν» (Θεοδώρητος «Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία», κεφ. 105 παρ. 6-17).

*Οἱ ἀστυνομικὲς
καὶ στρατιωτικὲς
ἐπεμβάσεις, οἱ
ἐξορίες, οἱ θάνατοι
σὴν πυρὰ καὶ οἱ
ἐκτελέσεις δὲν
ἐπαιρναν τέλος,
ἐνῶ ὁ Ἀθανάσιος
ὑποστήριζε μονίμως
πὺς εἶχε τὴν
ὁμόφωνη ὑποστήριξη
τοῦ λαοῦ τῆς
Ἀλεξανδρείας, ἀν
καὶ ἴσχυε μᾶλλον τὸ
ἀντίθετο.*

Τὸ 342 μ.Χ. ὁ στρατηγὸς τοῦ ἱππικοῦ Ἑρμογένης ἀνέλαβε νὰ ἀποκαταστήσῃ τὴν τάξη καὶ νὰ θέσῃ τέλος στὸν ἐμφύλιο ἐκκλησιαστικὸ πόλεμο ὕστερα ἀπὸ διαταγὴ τοῦ Κωνσταντίου. Ὁ Ἑρμογένης, ὕστερα ἀπὸ παγίδα ποὺ τοῦ εἶχε στήσῃ τὸ πλῆθος τῶν φανατικῶν ὀρθοδόξων, ἐγκλωβίζεται μέσα στὸ σπίτι του καὶ καίγεται ζωντανός: «Ὡς δὲ ἐπέκειτο ὁ Ἑρμογένης διὰ στρατιωτικῆς χειρὸς ἀπελᾶσαι τὸν Παῦλον, παροξυνθὲν τότε τὸ πλῆθος οἶα ἐν τοῖς τοιούτοις φιλεῖ γίνεσθαι, ἀλογωτέρας ἐποιεῖτο κατ’ αὐτοῦ τὰς ὁρμὰς καὶ ἐμπύρρησι μὲν αὐτοῦ τὴν οἰκίαν, αὐτὸν δὲ σύραντες ἀπέκτειναν» (Σωκράτης, «Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία», βιβλίο 2, κεφ. 13, παρ. 9-13).

Ὡς ἐγκέφαλος τῆς πράξεως καταδείχθη ὁ ὀρθόδοξος ἱερέας Παῦλος, ὁ δολοφόνος τοῦ Ἀρείου. Ὁ Παῦλος ἐξορίζεται σὴν περιοχὴ τῆς Μικρῆς Ἀρμενίας, ὅπου ἀρκετὰ χρόνια ἀργότερα θὰ στραγγαλιστῇ μὲ τὴν σειρὰ του ἀπὸ Ἀρειανιστές. Πίσω ἀπ’ αὐτὸν βρισκόταν γιὰ ἄλλη μία φορὰ ὁ ἐγκέφαλος τοῦ ὅλου ἐγχειρήματος Ἀθανάσιος.

Τὴν ἴδια ἐποχὴ δρομολογεῖται γιὰ πρώτη φορὰ τὸ μετέπειτα σχίσμα τῶν ἐκκλησιῶν ἀπ’ τὸν ἐξόριστο στὰ Τρέβηρα Ἀθανάσιο, ποὺ ἔχει πείσει τοὺς καθολικοὺς καὶ τὸν αὐτοκράτορα τῆς Δύσεως Κώνσταντα νὰ ἀντιταχθοῦν στὸν Κωνσταντίο καὶ στοὺς Ἀρειανιστές. Ἐκεῖ συνωμότησε μὲ τὸν ἐξόριστο Παῦλο, πείθοντας τὸν αὐτοκράτορα καὶ ἀδελφὸ τοῦ Κωνσταντίου Κώνστα νὰ τοὺς στείλῃ πίσω σὴν Ἀλεξάνδρεια ὑπὸ τὴν προστασία του. Οὐσιαστικὰ ὁ Ἀθανάσιος προσπαθοῦσε νὰ πείσῃ τὸν Κώνσταντα νὰ ξεκινήσῃ τὴν ἀναπροσάρτηση τῆς Ἀνατολικῆς Αὐτοκρατορίας σὴν Ρώμη μέσῳ πολέμου.

Ὁ Κωνσταντίος φοβούμενος τὸν ἐμφύλιο πόλεμο ζήτησε τὴν ἐπιστροφὴ τοῦ Ἀθανασίου σὴν Ἀντιόχεια, ὅπου τὸν ὑποδέχθηκε ὁ ἴδιος μὲ δάφνες καταστρέφοντας ὅλα τὰ ἔγραφα ποὺ τὸν ἐνοχοποιοῦσαν. Μὲ τὴν ἐπιστροφή τοῦ ἁγίου

στην Ἀλεξάνδρεια καὶ χωρὶς χρονοτριβῆς στήθηκαν οἱ διορισμοὶ δικῶν του ἐπισκόπων καὶ οἱ βίαιοι διωγμοὶ τῶν ἀντιπάλων του. Ὁ Ἀθανάσιος ἔστησε καὶ μία μικρὴ Ἐκκλησιαστικὴ Σύνοδο στὴν Ἱερουσαλὴμ, ποὺ ἀποκατέστησε τὴν φήμη καὶ τὴν δόξα του.

Ὅδομαχίες, πυρές, βεβηλώσεις καὶ δολοφονίες

τρίτη ἐξορία του ἔγινε ἀπὸ τὸ 356 ἕως τὸ 362 μ.Χ. πάλι ἀπ' τὸν Κωνστάντιο. Τὸ 357 μ.Χ. ἔγραψε ἓνα ἔργο πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Κωνστάντιο, τὴν «Ἀπολογία πρὸς τὸν βασιλέα Κωνστάντιον», ὅπου κολακεύει ὑπερβολικὰ τὸν Ἀρειανιστὴ αὐτοκράτορα, ἀποκαλώντας τὸν «θεοφιλέστατον», «δίκαιον» ζητώντας τὴν συγγνώμη του: «Συγχώρησον εἰπόντι μοι ταῦτα, φιλανθρωπότατε Αὔγουστε, καὶ πολλήν μοι συγγνώμην δός» (παρ. 3), ἐνῶ τὸ 358 μ.Χ. στὸ «Πρὸς τοὺς ἀπανταχοῦ μοναχοὺς περὶ τῶν γεγεννημένων παρὰ τῶν Ἀρειανῶν ἐπὶ Κωνσταντίου» ἐξαπολύει λεκτικὴ ἐπίθεση ἐναντίον του.

Οἱ ἀπόψεις του γιὰ τὸν Κωνστάντιο ἀλλὰ καὶ γιὰ πολλοὺς ἄλλους μεταβάλλονταν ἀρκετὲς φορὲς ἀνάλογα μὲ τὴν περίστασι. Τὴν ἴδια περίοδο οἱ πράξεις βίας, οἱ ὁδομαχίες, οἱ βεβηλώσεις, οἱ πυρές καὶ οἱ καταστροφές ἐπεκτάθηκαν γρήγορα σὲ ὅλη τὴν ἀνατολικὴ ἐπικράτεια τῆς αὐτοκρατορίας. Ἀντιόχεια, Ἄγκυρα, Κωνσταντινούπολη, Ἀνδριανούπολη, Γάζα καὶ πολλὲς ἄλλες πόλεις ἀλληλοσπαράσσονταν.

Ὁ Κωνστάντιος, γιὰ νὰ σταματήσῃ τὸν ἀνεξέλεγκτο ἐμφύλιο, ἔλαβε σκληρὰ μέτρα. Τὴν νύχτα τῆς 9ης Φεβρουαρίου τοῦ 356 μ.Χ. ὁ Ἀθανάσιος ἱερουργοῦσε σὲ ἀγρυπνία στὸ ναὸ τοῦ ἁγίου Θεωνᾶ. Τότε 5.000 στρατιῶτες κύκλωσαν τὴν ἐκκλησία, γιὰ νὰ συλλάβουν τὸν Ἀθανάσιο: «Μερισθὲν δὲ τὸ πλῆθος εἰς δύο μέρη καὶ τῶν μὲν θελόντων τὸν Γρηγόριον, τῶν δὲ τὸν Μέγαν Ἀθανάσιον, σύγχυσις μεγάλη ἐγένετο. Βλέπων δὲ ὁ στρατηγὸς Συριανός, ὅτι κινδυνεύει νὰ γίνῃ ἐμφύλιος πόλεμος, καὶ ὅτι ἔκαυσαν ἓνα ναό, τοῦ Διονυσίου καλούμενον, ἐσκέφθη νὰ φονεύσῃ τὸν Ἀθανάσιον, διὰ νὰ παύσῃ ἡ σύγχυσις» («Συναξαριστής», Τόμος Ἰανουαρίου, σελ. 423). Παρὰ τὴν αἱματηρὴ μάχη ποὺ ἀκολούθησε, ὁ ἅγιος κατάφερε νὰ φυγαδευτῇ ἀπ' τοὺς κληρικούς του. Ὁ πρόωρος θάνατος τοῦ Κωνσταντίου τὸν ἔφερε καὶ πάλι πίσω στὴν Ἀλεξάνδρεια. Τὸ 358 μ.Χ. δολοφονεῖται ἀπὸ καθολικοὺς καὶ ὀρθοδόξους ὁ Ἀρειανιστὴς πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Γεώργιος.

Ἡ τέταρτη ἐξορία τοῦ Ἀθανασίου κράτησε ἐνάμισιν χρόνον καὶ ἔγινε τὸ 362 μ.Χ. ἐπὶ Ἰουλιανοῦ τοῦ «Παραβάτη», ἐπειδὴ συνέχιζε νὰ εἶναι ὁ ἀρχηγὸς τῶν ταραχῶν καὶ ἐπειδὴ κατηχοῦσε καὶ βάπτιζε μετὰ βίας Ἑλληνίδες γυναῖκες στὸν Χριστιανισμό. Ὁ Ἰουλιανὸς ἔστειλε στὴν Ἀλεξάνδρεια ἓναν στρατηγὸ τοῦ μὲ 200 ἄνδρες, νὰ συλλάβουν τὸν ταραχοποιὸ Ἀθανάσιο. Ὅμως ἐκεῖνος κατάφερε νὰ ξεφύγῃ καὶ ἔμεινε κρυμμένος στὸ σπίτι ἑνὸς χριστιανοῦ τῆς Ἀλεξανδρείας μέχρι καὶ τὸν θάνατο τοῦ Ἰουλιανοῦ. Μετὰ τὴν δολοφονία τοῦ αὐτοκράτορα ἀπὸ τὸν στρατιώτη τοῦ ἁγίου Μερκούριο καὶ τὴν στέψη τοῦ ὀρθοδόξου αὐτο-

κράτορα Ἰοβιανοῦ ὁ Ἀθανάσιος ἐπέστρεψε τὸ 363 μ.Χ. πίσω στὰ καθήκοντά του καὶ στὸν θρόνο του.

Ἡ ἐπιστροφή του ἔφερε ξανὰ πόλεμο καὶ συμπλοκὲς μὲ κινητοποιήσεις τοῦ Στρατοῦ. Πολλοὶ αἵρετικοὶ ἐπίσκοποι διαπομπεύτηκαν ἢ ἐξωρίστηκαν. Ἡ πέμπτη ἐξορία του ἔγινε τὸ 365 μ.Χ. γιὰ ἕξι μῆνες ἐπὶ τοῦ Ἀρειανιστῆ αὐτοκράτορα Οὐ-

Τὸ φανατικὸ πλῆθος,

ποὺ καθωδηγοῦσε

ὁ Ἀθανάσιος,

στασίασε καὶ πάλι.

Ὁ ἅγιος ἀπειλοῦσε

τὸν αὐτοκράτορα μὲ

αἷματῃ ἐμφύλιῳ.

άλεντος. Ὁ Οὐάλης ἐκκινήθη ἐναντίον του θεωρῶντας τὸν ὑπαίτιο τῶν ταραχῶν. Τὸ φανατικὸ πλῆθος, ποὺ καθωδηγοῦσε ὁ Ἀθανάσιος, στασίασε καὶ πάλι. Ὁ ἅγιος ἀπειλοῦσε τὸν αὐτοκράτορα μὲ αἷματῃ ἐμφύλιῳ. Ὁ Οὐάλης φοβούμενος τὸν Ἀθανάσιο καὶ θέλοντας νὰ ὁμαλοποιήσῃ τὴν ταραχὴς σταμάτησε καὶ τὴν δίωξη τοῦ πανίσχυρου πατριάρχῃ. Ὁ Ἀθανάσιος πέθανε στὶς 2 Μαΐου 373 μ.Χ.. Τὰ γεγονότα ποὺ χαρακτηρίζουν τὸν συνολικὸ τυχοδιωκτικὸ του βίο εἶναι πραγματικὰ ἀτελείωτα καὶ θὰ χρειάζομασταν πολλὲς σελίδες, γιὰ νὰ τὰ στοιχειοθετήσουμε.

Τὸ μίσος τοῦ κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους

Ἀθανάσιος στὰ γραπτά του ἐπιτίθεται κατὰ πάντων μὴ ὀρθοδόξων καὶ εἰδικὰ κατὰ τῶν Ἑλλήνων: «Ταύτας δὲ καὶ τὰς τοιαύτας τῆς εἰδωλομανίας εὐρέσεις ἄνωθεν καὶ πρὸ πολλοῦ προεδίδασκεν ἢ γραφὴ λέγουσα. Ἀρχὴ πορνείας ἐπίνοια εἰδώλων, εὐρεῖς δὲ αὐτῶν φθορὰ ζωῆς· οὔτε γὰρ ἦν ἀπ' ἀρχῆς, οὔτε εἰς τὸν αἰῶνα ἔσται, κενοδοξία γὰρ ἀνθρώπων ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον, καὶ διὰ τοῦτο σύντομον αὐτῶν (τῶν Ἑλλήνων) τέλος ἐπενοήθη» (Ἀθανάσιος, «Κατὰ Ἑλλήνων», κεφ. 11, 1-6).

Ἐπίσης «Εἶθε δὲ καὶ οἱ τῶν τοιούτων ψευδοθεῶν κήρυκες καὶ μάντις (οἱ Ἑλληνες), ποιηταὶ λέγω καὶ συγγραφεῖς, ἀπλῶς θεοὺς αὐτοὺς εἶναι γεγραφήκεσαν. Ἀλλὰ μὴ καὶ τὰς πράξεις αὐτῶν πρὸς ἔλεγχον ἀθεότητος καὶ αἰσχροποιοῦ πολιτείας ἀναγεγραφήκεσαν; ἡδύναντο γὰρ καὶ μόνῳ τῷ τῆς θεότητος ὀνόματι τὴν ἀλήθειαν ὑφαρπᾶσαι, μᾶλλον δὲ τοὺς πολλοὺς ἀπὸ τῆς ἀληθείας πλανῆσαι, νῦν δὲ ἔρωτας καὶ ἀσελγείας διηγούμενοι τοῦ Διὸς καὶ παιδοφθορίας τῶν ἄλλων καὶ ζηλοτυπίας πρὸς ἡδονὴν τῶν θηλειῶν καὶ φόβους καὶ δειλίας καὶ τὰς ἄλλας κακίας, οὐδὲν ἄλλο ἢ ἑαυτοὺς ἐλέγχουσιν, ὅτι οὐ μόνον οὐ περὶ θεῶν διηγοῦνται, ἀλλὰ οὐδὲ περὶ ἀνθρώπων, περὶ δὲ αἰσchrῶν καὶ τοῦ καλοῦ μακρὰν ὄντων μυθολογοῦσιν» (κεφ. 15, 12-22).

Ἐπίθετα καὶ φράσεις ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων ἐξακοντίζονται σὲ ὅλα τὰ ἔργα του ὅπως «βλάσφημοι», «τρελλοί», «ψεῦτες», «δουλοπρεπεῖς», «ἄθεοι», «πρέπει νὰ ἐξοντωθοῦν», «θὰ καοῦν στὴν κόλαση», «ἀποτρόπαιοι δαίμονες» κ.ἄ.: «...ἐξιλεοῦσθαι οὕς Ἑλληνες καλοῦσιν ἀποτροπαίους δαίμονας» (Σφῳμενός, «Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία», βιβλίο 5, κεφ. 5, παρ. 1).

Ὁ Μέγας Ἀθανάσιος καταπατᾷ
τὸν Ἄρειο στὴν Ἀ' Οἰκουμενικὴ
Σύνοδο τῆς Νίκαιας.

Δειγματοληψία κειμένων τοῦ
Μεγάλου Ἀθανασίου μὲ τίς ἀπό-
ψεις του γιὰ τοὺς Ἕλληνες:

- «Τῶν Ἑλλήνων ἡ σοφία μεμώρα-
ται.»
(«Περὶ ἐνσαρκώσεως τοῦ
Λόγου», κεφ. 46, τμ. 4, γρ. 3.)
- «Πάντα ψευσάμενοι Ἕλληνες.»
(«Περὶ ἐνσαρκώσεως τοῦ Λό-
γου», κεφ. 50, τμ. 6, γρ. 2.)
- «Τὴν Ἑλληνικὴν ἀφροσύνην.»
(«Τρεῖς λόγοι κατ' Ἀρειανῶν»,
τομ. 26, σελ. 177, γρ. 16.)
- «Τὴν Ἑλλήνων ἀγνωσίαν.»
(«Αὐτόθι», τόμ. 26, σελ. 673,
γρ. 24.)

[Τὰ ἔργα καὶ οἱ ἡμέρες τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου καὶ οἱ ἀπόψεις του γιὰ τὸν Ἑλλη-
νισμό καὶ τοὺς Ἕλληνες παρουσιάζονται αὐθεντικὰ (μὲ δικὰ του γραπτά) στὴν
ἔρευνα μὲ τίτλο «Ποιόν ἐορτάζουμε ὡς “μέγα” καὶ “ἅγιο” στὶς 18 Ἰανουαρίου»
(«Δ», τ. 229, σ. 14675 ἢ <http://www.davlos.gr/pdf/146750.pdf>).]

* * *

βίος τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου ἀκολουθεῖ τὴν πεπατημένη γραμμὴ τῆς
Ὁρθοδοξίας, ποὺ πρεσβεύει ὅτι ὅσο πιὸ φανατικός, μισαλλόδοξος,
αἰμοβόρος καὶ βίαιος εἶναι κάποιος ἱερέας ἢ πιστός της, τότε ἁγιοποι-
εῖται. Ἀρκεῖ βέβαια νὰ ὑποστηρίξῃ μὲ ὅποιοδήποτε τρόπο τὰ ἐξουσι-
αστικὰ συμφέροντα τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ Ἅγιος καὶ Μέγας Ἀθανάσιος
ἐορτάζεται στὶς 18 Ἰανουαρίου κάθε ἔτους μαζὶ μὲ τὸν Κύριλλο Ἀλεξανδρείας,
τὸν ἐγκέφαλο τῆς κατακρεούργησης τῆς φιλοσόφου Ὑπατίας.

Βασίλειος Μαυρομμάτης

ΙΕΡΗ ΚΡΑΤΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

Πήραμε και δημοσιεύουμε την ακόλουθη επιστολή:

Κύριε διευθυντά,

Σας στέλνω το παρακάτω έγγραφο-τεφαρίκι, για να ενημερωθούν οι αναγνώστες σας άλλη μια φορά για το κατάντημα του τελευταίου θεοκρατικού κράτους της Εύρωπης. Με την ευκαιρία παρακαλώ να απαντήσει ή Προεδρία της Δημοκρατίας και ό ύπουργός Έσωτερικών στα εξής:

- 1 Πόσο είναι το προβλεπόμενο κόστος αυτής της διάταξης; (**Βλ. φωτοτυπία έναντι σελίδας.**)
- 2 Πόσο είναι το συνολικό δημόσιο κόστος για έορτες άγιων σε μεγάλες πόλεις και συνολικά στην ελληνική επικράτεια;
- 3 Τί έκανε ό άγ. Άθανάσιος κατά την διάρκεια των πυρκαϊών στην πολύπαθη αυτή περιοχή;
- 4 Τί έκανε ό άγ. Άθανάσιος, ώστε να ωφελήσει την χώρα μας, όταν ήταν έν ζωή;

Μέχρι να μου απαντηθούν αυτά, προτείνω ό Δήμος Άμαλιάδας να πραγματοποιήσει τα εξής:

Α Να προβή την ημέρα της γιορτής-άργίας σε ενημέρωση των πολιτών της Άμαλιάδος για τα κατορθώματα του έν λόγω «άγιου» σε σχέση με τις θέσεις του για τόν Έλληνικό Πολιτισμό και γενικώτερα τούς Έλληνες. Τό ίδιο φυσικά έχουν χρέος να κάνουν και οι τοπικές εφημερίδες της Ηλείας.

Β Να ενημερώση αναλυτικά τούς δημότες του για τό κόστος της άργίας και τό αύξημένο κόστος έναντι υπερωριών των διαφόρων Ύπηρεσιών ένεκα εργασίας σε επίσημη άργία.

Γ Άν, για ψηφοθηρικούς ή άλλους λόγους, πού θα επηρεάσουν τό ποίμνιο, δέν μπορεί να γίνουν τα άνωτέρω», να καθιερώση την 18η Ίανουαρίου ταυτοχρόνως σαν ημέρα άποδόσεως τιμής στον αντιδήμαρχο γειτονικής πόλεως του Νομού Ηλείας, πού έδωσε την ζωή του στον άγώνα για την κατάσβεση των προσφάτων πυρκαϊών, και να τιμηθ ή οίκογένειά του, για να άποτελ ή ήρωική του στάση όρόσημο φρονηματοτισμού για τόν λαό της πόλεως της Άμαλιάδας. Άντίστοιχη δέ φωτογραφία του ήρωα να τοποθετηθ δίπλα στις εικόνες του «άγιου», πού θα αναρτηθύν σε δημόσιους χώρους.

Δ Άν τέλος πάντων οι έκκλησιαστικοί παράγοντες της πόλεως έχουν και την παραμικρή ευθιξία πάνω τους, θα μπορούσαν να διαθέσουν άπό τα ταμεία τους αντίστοιχο ποσό με αυτό πού θα έπιβαρυνθούμε όλοι οι Έλληνες πολίτες για την ένίσχυση των πυροπαθών του Νομού Ηλείας.

Εύχαριστώ για την φιλοξενία
Δημοσθένης Τριγώνης

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 74 / 26.4.2007

Καθιέρωση της 18ης Ιανουαρίου, εορτής της μνήμης του Αγίου Αθανασίου, πολιούχου της Αμαλιάδας, ως ημέρας αργίας για την πόλη της Αμαλιάδας.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α. Της παραγράφου 10 του άρθρου 35 του ν. 3274/2004 «Οργάνωση και λειτουργία των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού» (Α 195).

β. Του άρθρου 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 «Κωδικοποίηση της νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα» (Α 98).

2. Την υπ' αριθμ. 37930/ΔΙΟΕ 1264/14.10.2005 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών «Καθορισμός αρμοδιοτήτων των Υφυπουργών Οικονομίας και Οικονομικών» (Β 1432), όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 5733/ΔΙΟΕ179/9.2.2006 (Β 206) όμοια.

3. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις του παρόντος διατάγματος, προκαλείται επί του τακτικού προϋπολογισμού και επί του προϋπολογισμού των Ο.Τ.Α. α' βαθμού και των λοιπών ν.π.δ.δ. και ν.π.ι.δ., που επιχορηγούνται από τον κρατικό προϋπολογισμό, ενδεχόμενη ετήσια δαπάνη, από τυχόν απασχόληση κατά την 18η Ιανουαρίου, ημέρα αργίας για την πόλη της Αμαλιάδας, προσωπικού δημοσίων υπηρεσιών και υπηρεσιών Ο.Τ.Α. α' βαθμού και λοιπών ν.π.δ.δ. και ν.π.ι.δ., που λειτουργούν στην πόλη αυτή βάσει νόμου, όλες τις ημέρες του μήνα ή σε δωδεκάωρη ή εικοσιτετράωρη βάση και την ως εκ τούτου καταβολή της προβλεπόμενης για τις εξαιρέσιμες ημέρες, σχετικής αποζημίωσης.

Η δαπάνη εκ της αιτίας αυτής, εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα και από την έκδοση υπουργικής απόφασης ή απόφασης του οικείου Δ.Σ., κατά περίπτωση.

Η εν λόγω δαπάνη, εφόσον συντελεστεί, θα επιβαρύνει τους προϋπολογισμούς των οικείων Υπουργείων, Ο.Τ.Α. α' βαθμού και λοιπών νομικών προσώπων δημοσίου ή/ και ιδιωτικού δικαίου, κατά περίπτωση.

4. Την υπ αριθμ. Δ52/15.3.2007 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας, με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης & Αποκέντρωσης και Απασχόλησης & Κοινωνικής Προστασίας και του Υφυπουργού Οικονομίας & Οικονομικών, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Καθιερώνουμε την 18η Ιανουαρίου, εορτή της μνήμης του Αγίου Αθανασίου, πολιούχου της Αμαλιάδας, ως ημέρα αργίας για την πόλη της Αμαλιάδας.

Άρθρο 2

Το παρόν διάταγμα ισχύει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Στον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.

Αθήνα, 23 Απριλίου 2007

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ISKANDER

ἐ ὅλους μας εἶναι γνωστὸ καὶ πέρα ἀπὸ κάθε ἀμφισβήτηση, ὅτι τὸ ὄνομα τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου ἔγινε θρυλὸς στὴν συνείδηση τῶν ἀσιατικῶν κυρίως λαῶν σὰν κάτι τὸ ἀνώτερο, ὑπερκόσμιο, θεϊκό. Εἶναι ἀπορίας ἄξιο λοιπόν, γιατί οἱ λαοὶ αὐτοί, ἐνῶ τὸν ἀγάπησαν καὶ τὸν ἐλάτρευσαν σὰν θεό τους, ἄλλαξαν τὸ ὄνομά του καί, ἀντὶ νὰ τὸν ἀποκαλοῦν Ἀλέξανδρο, *Alexander*, *Alessandro* ἢ κάπως παρεμφερῶς, τὸν ἀποκαλοῦν *Iskander*.

Μὲ τὴν ὀνομασία αὐτὴ τὸν ἀποκαλοῦν καὶ σήμερα ἀκόμη ὅλοι οἱ ἀραβόφωνοι λαοὶ καθὼς καὶ ὅσοι ἄλλοι χρησιμοποιοῦν ἢ χρησιμοποίησαν στὸ παρελθὸν τὸ ἀραβικὸ ἀλφάβητο, π.χ. Τοῦρκοι, Ἰρανοὶ κ.λπ., χωρὶς νὰν ἢ ὀνομασία αὐτὴ νὰ σημαίνει κάτι στὴν Ἀραβικὴ ἢ σὲ κάποια ἄλλη γλῶσσα, ὡς π.χ. ἀρχηγός, στρατηγός, μέγας ἢ κάτι ἄλλο.

Ὅμως ἡ λέξις *Iskander* εἶναι ἡ ἴδια λέξις Ἀλέξανδρος, ἔχουσα ὅμως ὑποστὴ κάποιες ἀλλοιώσεις στὴν σύνθεση της, ὅπως θ' ἀποδειχθῇ πάρα κάτω. Ἄς γράψουμε λοιπὸν στὴν Λατινικὴ τὶς λέξεις *Alexander* καὶ *Iskander* καὶ ἂς τὶς παραθέσουμε τὴν μία κάτω ἀπὸ τὴν ἄλλη:

A L E X A N D E R
I S K A N D E R

Παρατηροῦμε μετὰ τὴν παράθεση ὅτι οἱ δύο τελευταῖες συλλαβές, δηλαδὴ τὸ *-ander*, εἶναι κοινὸ καὶ στὶς δύο λέξεις, καὶ διαφέρουν μόνον στὸ *ALEX-*, ποὺ στὴν γλῶσσα τῶν Ἀράβων ἔγινε *isk-*. Ἄς ἐξετάσουμε λοιπόν, γιατί προέκυψε αὐτὴ ἡ διαφορὰ καὶ τὸ *alex-* μετετράπη καὶ ἔγινε *isk-*.

Οἱ Ἀραβες, ὁ κοινὸς λαὸς δηλαδή, ὁσάκις ἤθελαν ν' ἀναφερθοῦν στὸν Ἀλέξανδρο καὶ νὰ ποῦν στὴν ὀριστικὴ μορφή «ὁ Ἀλέξανδρος», ἔπρεπε νὰ χρησιμοποίησουν τὸ ἄρθρο τῆς Ἀραβικῆς Γλώσσης *al* καὶ τ' ὄνομα Ἀλέξανδρος, θὰ ἔλεγαν δηλαδὴ *al Alexander*. Ἐπειδὴ ὅμως ὑπάρχουν τὰ δύο αὐτὰ διαδοχικὰ *al Alexander*, λόγῳ τῆς εὐρείας, συχνῆς καὶ μακροχρονίου χρήσεως,

εἴτε ἀπὸ ἀδυναμίας προφορᾶς τῶν δύο διαδοχικῶν *al Alexander* εἴτε ἀπὸ ἄγνοια εἴτε ἀπὸ κάποιαν ἄλλη αἰτία ἐθεώρησαν, ὅτι τὸ ἓνα *al*, δηλαδὴ τὰ δύο πρῶτα γράμματα ποὺ ὑπάρχουν στὴν ἀρχὴ τῆς λέξης *Alexander* εἶναι τὸ ἄρθρο *al* τῆς Ἀραβικῆς Γλώσσης καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν χρειάζεται νὰ τὸ χρησιμοποιοῦν δύο φορές. Ἔτσι ἀφήρεσαν τὸ ἓνα *al* ἀπὸ τὴν ὁμιλία καὶ τὴν γραφὴ τους. Ἀντὶ λοιπὸν νὰ λέγουν *al Alexander* (= ὁ Ἀλέξανδρος), ἐφ' ὅσον ἀπάλειψαν τὸ ἓνα *al*, θὰ ἔπρεπε νὰ λέγουν *al Exander* (= ὁ Ἐξανδρος), πλὴν ὅμως καὶ σ' αὐτὴν τὴν μορφή της ἡ λέξις, ἀφοῦ διαχωρίστηκε καὶ ἔγινε *al + exander* δημιουργοῦσε ἀνυπέρβλητη δυσκολία, τόσο στὸν προφορικὸ λόγον ὅσο καὶ στὴν γραφὴ της. Ἄς ἐξετάσουμε λοιπὸν, πῶς ἀπὸ αὐτὸ τὸ «*Exander*» προέκυψε τὸ *Iskander*.

Στὴν «λέξι» *Exander* θὰ ἐξετάσουμε τὰ δύο πρῶτα γράμματά της, διότι τὸ ὑπόλοιπο τμῆμα τῆς λέξης δὲν ἔχει ὑποστῆ καμμία ἀλλοίωση. Τὸ πρῶτο γράμμα τῆς «λέξης» *Exander*, τὸ *e*, στὴν Ἀραβικὴ Γλῶσσα εἶναι γράμμα μὲ πάρα πολλὴ μικρὴ συχνότητα ἐμφάνισης στὶς λέξεις, ἐμφανίζεται σπανίως καί, ὅταν αὐτὸ ἐμφανίζεται σὰν ἀρχικὸ γράμμα λέξεων, προφέρεται σὰν ἰῶτα ἢ ἔψιλον ἀναλόγως μὲ τὸν τονισμὸ τῆς λέξης: ἐπειδὴ ὅμως προφερόμενο ὡς *e* ἐμφανίζεται σπανίως στὶς λέξεις, ἐπεκράτησε νὰ προφέρεται ὡς ἰῶτα.

Τὸ δεῦτερο γράμμα τῆς λέξης, τὸ *X* [Ξι], σὰν γράμμα δὲν ὑφίσταται στὸ Ἀραβικὸ Ἀλφάβητο. Πῶς νὰ τὸ ἀποδώσουν τόσο στὴν γραφὴ ὅσο καὶ στὸν προφορικὸ λόγον;

Προέβησαν λοιπὸν σὲ διάσπαση, σὲ διαχωρισμὸ τοῦ διπλοῦ γράμματος *X* [Ξι] σὲ *KS*, προβαίνοντες ταυτόχρονα καὶ σὲ ἀντιστροφὴ τῶν γραμμάτων ἀπὸ *KS* σὲ *SK*. Τὰ ὑπόλοιπα γράμματα *A, N, D, E, R* τῆς «λέξης» παρέμειναν ὡς εἶχον. Ἔτσι προέκυψε ἀπὸ τὴν «λέξι» *EXANDER* ἡ λέξις *ISKANDER*, ἡ ὁποία καὶ ἀποτελεῖ γιὰ τοὺς Ἀραβες καὶ κατὰ συνέπεια γιὰ ὅλους τοὺς ἄλλους λαοὺς, ποὺ χρησιμοποίησαν ἢ χρησιμοποιοῦν ἀκόμη τὸ Ἀραβικὸ Ἀλφάβητο, τὸν ἀόριστο τύπον τῆς λέξης Ἀλέξανδρος.

Μετὰ τὶς διαπιστώσεις ποὺ κάναμε κατὰ τὴν πάρα πάνω ἀνάλυση παρατηροῦμε, ὅτι ἡ λέξις *Alexander*, ἀφοῦ διαχωρίστηκε, περιεκόπη καὶ ὑπέστη κάποιες ἀλλοιώσεις σὲ γράμματα καὶ συλλαβές, ἔγινε στὴν ὀριστικὴ της μορφή *al Iskander* (ὁ Ἀλέξανδρος) καὶ στὴν ἀόριστη μορφή της *Iskander*, (Ἀλέξανδρος), ποὺ δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ μία κακοποιημένη καὶ παρעθαρμένη μορφή τῆς λέξης *Alexander*.

Σεραφεῖμ Τριανταφύλλου

ΕΞΑΦΑΝΙΣΑΝ ΜΥΚΗΝΑΪΚΟ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟ ΣΤΟΝ ΟΛΥΜΠΟ

Μὲ ἄδεια τῆς Μητρόπολης Πιερίας...

ἂν κεραινὸς ἔπεσε ἡ πληροφορία ὅτι στοὺς πρόποδες τοῦ Ὀλύμπου, στὴν κατοικία τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων θεῶν, ἔλαβε χώρα μία ἀπὸ τὶς μεγαλύτερες καὶ πιὸ προκλητικὲς συνάμα ἐξαφανίσεις ἀρχαιοτήτων στὰ ἑλληνικὰ χρονικά. Οἱ μαρτυρίες κατοίκων τῶν γύρω περιοχῶν κινητοποιήσαν τὶς Ἀρχές, ποὺ βρέθηκαν μπροστὰ σὲ ἓνα τραγικὸ θέαμα, καθὼς ἓνας σημαντικὸς ἀρχαιολογικὸς χώρος στὴν κυριολεξία ἐξαφανίστηκε. Τὰ ὀγκώδη φορτωτικὰ ὀχήματα ἐξαφάνισαν τοὺς τάφους ἐνὸς ἀρχαίου νεκροταφείου, καὶ ὅ,τι ἀπέμεινε ἀπὸ τὸν βανδαλισμὸ εἶναι σπασμένα μέλη τῶν σαρκοφάγων καὶ μερικὰ ὀστᾶ, ποὺ ἔδωσαν καὶ τὶς πρῶτες ἐκτιμήσεις γιὰ τὴν χρονικὴ τοποθέτηση τοῦ μνημείου, ποὺ σύμφωνα μὲ τοὺς ἀρχαιολόγους ἀνήκει στὴ Μυκηναϊκὴ Περίοδο, περὶ τὸ 1300 π.Χ. Ἄλλωστε στὴν ἴδια περιοχὴ ὑπάρχει καὶ ἄλλο νεκροταφεῖο αὐτῆς τῆς ἐποχῆς.

Τὸ σημεῖο, ὅπου ἔγινε ἡ μυστηριώδης ἐξαφάνιση, βρίσκεται στὴν τοποθεσία Τζέτζανα, μετὰ τῶν Παλαιῶν καὶ Νέων Πόρων, στὸ Νομὸ Πιερίας. Ἐκεῖνοι, ποὺ προκάλεσαν τὴν ἀλόγιστη καταστροφὴ, σαφῶς γνώριζαν, ὅτι ἡ περιοχὴ ἐμφανίζει μεγάλο ἀρχαιολογικὸ ἐνδιαφέρον, καὶ τὰ στοιχεῖα ποὺ ἔχουν συγκεντρωθῇ μέχρι σήμερα ἀφήνουν πολλὰ ἐρωτηματικὰ ὡς πρὸς τὴν ταυτότητα καὶ τὶς προθέσεις τῶν δραστῶν. Ὡστόσο μία πινακίδα, ποὺ βρέθηκε στὸ σημεῖο τῶν ἀνασκαφῶν καὶ ποὺ ἀναγράφει Ἱερὸς Ναὸς Ἁγίου Ἀθανασίου, ἀφήνει ἓνα στίγμα, γύρω ἀπὸ τὸ ὁποῖο στρέφονται οἱ ἔρευνες.

Ἄς δοῦμε ὅμως τὴν ἱστορία ἀπὸ τὴν ἀρχή, ἀφοῦ ὁ φάκελλος τῆς ὑπόθεσης εἶχε ἀνοίξει ἀπὸ χρόνια πρὶν, ἀλλὰ ἔκλεισε σχεδὸν ἀμέσως λόγῳ ἐνὸς αἰφνίδιου θανάτου, ποὺ τροποποίησε τὰ δεδομένα. Πρὶν ἀπὸ μερικὰ χρόνια πράγματι ὑπῆρχε πρόθεση

Ό,τι απέμεινε από το αρχαίο νεκροταφείο: τμήμα του «Τάφου 3», μερικά όστια.

ἀπὸ ἓναν καθηγητὴ Ἀγγλικῶν ἀπὸ τοὺς Νέους Πόρους Πιερίας ἀνέγερσης χριστιανικῆς ἐκκλησίας στὴν συγκεκριμένη περιοχὴ. Τὸ αἴτημά του ἐνέκρινε τὸ ἐκκλησιαστικὸ συμβούλιο καὶ ἡ Μητρόπολη. Ὁ καθηγητὴς ὅμως δὲν πρόλαβε νὰ προχωρήσῃ καὶ στὶς ὑπόλοιπες διαδικασίες ποὺ ἀπαιτοῦνταν, ἀφοῦ ἀπεβίωσε. Ἔτσι τὸ μυστήριο στὴν ὅλη ὑπόθεσι εἶναι, ποιοὶ προχώρησαν στὶς ἀνασκαφικὲς ἐργασίες ἔχοντας μόνον τὴν ἐγκρισι ἀπὸ τὸ ἐκκλησιαστικὸ συμβούλιο ἀλλὰ ὅχι τὶς ἀπαραίτητες ἄδειες ἀπὸ τὸ Δασαρχεῖο καὶ τὴν Ἀρχαιολογικὴ Ὑπηρεσία. Οἱ δρᾶστες μὲ τὴν συγκατάθεσι

τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ συμβουλίου ὠλοκλήρωσαν τὸ ἔργο τους. Φυσικὰ κατὰ τὴ διά-
ρκεια τῶν «ἐργασιῶν» ἐξαφάνισαν ὅλα τὰ ἀρχαιολογικὰ εὐρήματα. Καθὼς ἔδειξε ἡ
συνέχεια, δὲν ἀπέμεινε σχεδὸν τίποτα ἀπὸ τοὺς πλινθοπεριβλητοὺς τάφους, καὶ τὸ
μέγεθος τῆς καταστροφῆς ἦταν τέτοιο, ποὺ ἄφησε ἐκπληκτοὺς τοὺς ἀρχαιολόγους
τῆς ΚΖ΄ Ἐφορείας Προϊστορικῶν καὶ Κλασικῶν Ἀρχαιοτήτων, ποὺ ἔφθασαν στὴν
περιοχή. Ὅτι ὑπῆρχε στὸ ἐσωτερικὸ τῶν μνημείων, ἀγγεῖα, πολύτιμα ἀφιερῶματα
στοὺς νεκροὺς καὶ ἄλλα κτερίσματα ἐξαφανίστηκαν μέσα σὲ λίγες ὥρες.

«Κάποιοι θέλουν νὰ ἀφανίσουν τὴν ἱστορία μας»

ν τῷ μεταξὺ ἡ ἔκταση ποὺ ἀνασκάφηκε φθάνει τὰ 500 τετραγωνικὰ
μέτρα καὶ σὲ βάθος τὰ 4 μέτρα, γεγονὸς ποὺ φανερώνει τὸ μέγεθος τῆς
ἀπάτης ἀλλὰ καὶ τὸ πόσο ὠργανωμένοι ἦταν οἱ δρᾶστες. Ἡ Εἰσαγγε-
λία Κατερίνης καὶ οἱ Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς διεξάγουν ἐντατικῆς ἐρευνες,
γὰρ νὰ λυθῇ τὸ μυστήριον, ἀνταποκρινόμενοι καὶ στὴν ἐκκλησίαν τῆς ΚΖ΄
Ἐφορείας Προϊστορικῶν καὶ Κλασικῶν Ἀρχαιοτήτων,
ποὺ ἐπισημαίνει ὅτι τὰ τελευταῖα χρόνια ὑπάρχει μεγάλη
ἐξασθηση στὴ δραστηριότητα λαθρυνασκαφῶν στὴν εὐρύ-
τερη περιοχή τοῦ Ὀλύμπου.

Ὅπως εἶπε ὁ δήμαρχος Ἀνατολικοῦ Ὀλύμπου Ἀστέριος
Χονδρόπουλος τὸ μυστήριον ἐμφανίζει μεγαλύτερες διαστά-
σεις ἀπὸ ὅσο φανταζόμαστε. «Δὲν ὑπάρχουν σαφεῖς ἀπο-
δείξεις γύρω ἀπὸ τὴν ὑπόθεση, ὅλα αἰωροῦνται. Κάποιοι
θέλουν νὰ ἀφανίσουν τὴν ἱστορία μας, ὁ Ὀλυμπος εἶναι
ἓνα τεράστιον ἀρχαιολογικὸ πάρκο, καὶ μὲ πειράζει τὸ γε-
γονός, ὅτι δροῦν ἀνεξέλεγκτα, χωρὶς νὰ ὑπολογίζουν τὴν
σπουδαιότητα τῆς περιοχῆς», ἀναφέρει χαρακτηριστικά.

Δὲν εἶναι τυχαῖο τὸ γεγονός, ὅτι ἡ λεηλασία τοῦ χώρου
ἔγινε τὴν ἐβδομάδα πρὶν ἀπὸ τὶς ἐκλογὰς ἔτσι, ὥστε οἱ δρᾶ-
στες ἐκμεταλλευόμενοι τὸ χαλαρὸ κλίμα τῶν ἡμερῶν νὰ
μποροῦν νὰ κινηθοῦν πιὸ ἀνετα. Εἶναι δὲ χαρακτηριστικόν,
ὅτι πράγματι, ἐπιβεβαιώνοντας ὅσα καταγγέλλουν ὁ δήμαρχος καὶ ἡ ΚΖ΄ Ἐφορεία
Προϊστορικῶν καὶ Κλασικῶν Ἀρχαιοτήτων, καταγράφονται πολλαπλὰ ἐπεισόδια
τέτοιων «ἀνασκαφῶν» στὴν εὐρύτερη περιοχή τοῦ Ὀλύμπου τὰ τελευταῖα χρόνια.
Πρόσφατη εἶναι ἡ καταγγελία γιὰ λαθρυνασκαφὴ στὴν περιοχή τῆς Βροντοῦς Πιε-
ρίδας. Μέχρι τὴ στιγμή ποὺ γράφονται αὐτὲς οἱ γραμμὲς, οἱ ἐρευνες τῶν Ἀρχῶν δὲν
ἔχουν ἀποφέρει κάποιο ἀποτέλεσμα, καὶ ὅπως ἐνημερωθήκαμε, τὸ ἐκκλησιαστικὸ
συμβούλιον δὲν ἔχει τοποθετηθῇ ἐπὶ τοῦ θέματος. Συνήθως σὲ αὐτὲς τὶς περιπτώσεις,
οἱ εὐθύνες περιφέρονται πάνω ἀπὸ τὰ κεφάλια πολλῶν καὶ ὅταν βροῦν τὸν στόχο
τους, ἡ ὑπόθεση ἔχει πλέον ξεχαστῇ. Ἔτσι ἡ κατάσταση διαιωνίζεται, χωρὶς νὰ
λαμβάνονται δραστηρικὰ μέτρα, ποὺ θὰ σταματήσουν τὸ ἀπαράδεκτον φαινόμενο τῆς
καταστροφῆς ἀρχαιοτήτων τοῦ Ὀλύμπου.

*Οἱ δρᾶστες μὲ τὴν
συγκατάθεση τοῦ
ἐκκλησιαστικοῦ
συμβουλίου
ὠλοκλήρωσαν τὸ
ἔργο τους. Φυσικὰ
κατὰ τὴ διάρκεια
τῶν «ἐργασιῶν»
ἐξαφάνισαν ὅλα
τὰ ἀρχαιολογικὰ
εὐρήματα.*

Ταξιαρχούλα Λαδᾶ

ΠΩΣ Ο «ΕΚΛΕΚΤΟΣ» ΕΓΙΝΕ «ΕΛΙΤ»

λέξη ἐλίτ στα Ἀγγλικά (elite) ἔχει ἐξαιρετικά ἐκλεκτὸ πνευματικὸ ἐκτόπισμα. Καὶ στα Ἑλληνικά τὸ ἄριστο τμήμα ἐνὸς συνόλου ἀνθρώπων τὸ ὀνομάζουμε σήμερα ὡς «ἡ ἐλίτ», τὸ ὁποῖο, ὅταν μᾶς ἦρθε ἀπὸ τὴν Εὐρώπη μὲ ἓνα ἀπογυμνωμένο τελικὸ «τ», δὲν μπορέσαμε νὰ τὸ βολέψουμε σὲ καμμία ἐλληνικὴ γραμματικὴ κλίση καὶ τὸ ἀφήσαμε ὡς ἄκλιτο: ἡ ἐλίτ, τὴν ἐλίτ, τῶν ἐλίτ, ἐλίτ.

Ἐνῷ στα Ἑλληνικά εἴχαμε τοὺς ἄριστους ἢ τὴν ἀριστοκρατία –μεταφορικά– στὴν πνευματικὴ, κοινωνικὴ ἢ καὶ οἰκονομικὴ μας ζωὴ ὑποχρεωθήκαμε νὰ εἰσαγάγουμε ὡς νέα λέξη τὴν ἐλίτ καὶ νὰ τὴν προσαρμόσουμε μὲ νέο ἔνδυμα νὰ σημαίνει τὴν ἀφρόκρεμα μιᾶς κοινωνίας. Στα Ἑλληνικά ἀπὸ τὴν ἐλίτ πλάσαμε τὸν ἐλιτιστὴ, μὲ θηλυκὸ ἢ ἐλιτίστρια, μὲ ἐπίθετο τὸν ἐλιτίστικο ἢ ἐλιτιστικό. Οἱ Γάλλοι πλάσανε τὸν *élitisme*, καὶ στα ἐλληνικά καλούπια ἔγινε ὁ *ἐλιτισμός*, παίρνοντας φυσικὰ τὴ γαλλικὴ σημασία, ποὺ εἶναι τὸ σύστημα σὲ μιὰ μοντέρνα κοινωνία τὸ ὁποῖο ὑποστηρίζει τὴν ἐλίτ (δηλ. τοὺς ἐκλεκτούς) σὲ βάρος τῶν ἄλλων κοινωνικῶν ομάδων.

Πῶς λοιπὸν γονιμοποίησε ἡ Ἑλληνικὴ Γλῶσσα ὅλες τὶς Εὐρωπαϊκὲς Γλῶσσες, γιὰ νὰ γεννήσουν τὴν ἐλίτ ἀλλὰ καὶ ἀμπολλες ἄλλες λέξεις; Ἕνα ἀπὸ τὰ γονιμώτερα ἐλληνικὰ ρήματα εἶναι τὸ λέγω, ἀπ’ ὅπου ἔγινε φυσικὰ καὶ ὁ λόγος. Οἱ Λατῖνοι τὸ ἔκαναν *lego*, καὶ ἔτσι μὲ τὶς δικές τους γραμματικὲς καὶ ρηματικὲς καταλήξεις καὶ χρόνους ἔγινε τὸ *legere*, *legi* καὶ *lectum*. Προστέθηκαν πάνω σὲ αὐτὸ οἱ σημασίες τοῦ διαλέγω, συλλέγω, ἐκλέγω, ἐπιλέγω καὶ ἄλλων. Στα σύνθετα τὸ *lego* τρέπει τὸ *e* σὲ *i*, ἐνῷ σὲ ἄλλα τὸ διατηρεῖ: *colligo*=συμμαζεύω, *deligo*=ἐκλέγω, *neglego*=ἀμελῶ, *perlego*=διαγινώσκω.

Τὸ *ἐκλέγω* ἔγινε καὶ *eligere*, τὸ ὁποῖο οἱ Γάλλοι τὸ ἀπλοποίησαν *elire* καὶ ἀπὸ τὸ σύνθετο τοῦτο ρῆμα κάνανε τὴν *élite*.

Οἱ Ἀγγλοὶ τὴν λέξι τὴν πῆραν ἀπὸ τοὺς Γάλλους αὐτούσια μὲ τὴν «ὀρθογραφία» τῆς, καὶ ἀπὸ τὸν 18ο αἰῶνα μέχρι σήμερα σημαίνει ὅλα τὰ ἀνωτέρω. Χωρὶς σχόλια παραθέτω παρακάτω μερικὲς μόνο λέξεις, ποὺ τὸ ρῆμα λέγω διαιώνισε μέσα στὴν Ἀγγλικὴ Γλῶσσα ἀλλὰ καὶ σὲ ὅλες τὶς Εὐρωπαϊκὲς Γλῶσσες. Ἡ Ἑλληνικὴ εἶχε τὶς λέξεις αὐτὲς καὶ δὲν τῆς χρειάζονταν ἄλλες. Οἱ Εὐρωπαῖοι ὅμως μὲ τὶς πιὸ μικρὲς τσόντες ἀπὸ τὸ λέγω καὶ λόγο κατασκεύασαν ὠραιότατες λέξεις, ὅπως οἱ ἀρχοντικὲς καὶ πολυτελεῖς γοῦνες τῶν Καστοριανῶν γουναράδων, ποὺ τὶς κάνουν ἀπὸ τὰ ἀποκόμματα ἀπὸ μεγάλα δέρματα τῶν μεγάλων ἐργαστηρίων τῆς Ἀμερικῆς: Ἔτσι ἔχουμε ἀπὸ τὸ λέγω: θρυλος=legend, συλλέγω=collect, ἐπιμελὴς – diligent, ἐκλέγω=elect, ἐκλογὴ=election, κομψὸς=elegant, ἐκλέξιμος=eligible, διάνοια=intellect, ἔξυπνος=intelligent, νοημοσύνη=intelligence, διάλεξη=lecture, εὐανάγνωστος=legible, λεγεῶνα=legion, δίδαγμα/μάθημα=lesson, παραμελῶ=neglect, προτίμησις=predilection, ἀναπολῶ=recollect, ἐκλέγω=elect καὶ select. Ἡ λογικὴ τέχνη χάρισε γονιμώτατες λέξεις: Λογικὴ=logic, ἀναλογία=analogy, ἀπολογία=apology, κατάλογος=catalogue, δεκάλογος=decatalogue, διάλεκτος=dialect, διάλογος=dialogue, ἐπίλογος=epilogue, εὐλογία=eulogy, μονόλογος=monologue, πρόλογος=prologue, συλλογισμὸς=syllogism, καὶ τὸ 19ο αἰῶνα ἡ Ἀγγλικὴ ἀνακάλυψε τὸν ἐκλεκτὸ καὶ τὸν ἐπανεφέρε στὸ ἑλληνικὸ πρωτότυπο eclectic.

Φανταστῆτε, πὼς ἀπὸ αὐτὲς μόνο τὶς λέξεις μπορούμε νὰ παράγουμε ἑκατοντάδες ἄλλες λέξεις ὡς ρήματα, οὐσιαστικά, ἐπίθετα καὶ ἐπιρρήματα. Γονιμώτατο τὸ λέγω καὶ ὁ λόγος. Ποῦ νὰ προσθέσουμε καὶ ὅλες τὶς ἐπιστῆμες, ποὺ στηρίζονται στὸ λόγο: psychology, ontology, technology, toxicology, biology καὶ δεκάδες ἄλλες –γιὰ νὰ μὴν σᾶς κουράζω.

Πράγματι ἡ πιὸ «ἐλίτ» λέξι στὴν Ἑλληνικὴ Γλῶσσα ἀλλὰ καὶ σὲ ὅλες τὶς Εὐρωπαϊκὲς Γλῶσσες εἶναι ὁ λόγος καὶ τὸ λέγω.

Θωμᾶς Ἡλιόπουλος
Διευθυντὴς Κολλεγίου «Παιδεία»
Μελβούρνη, Αὐστραλία

Ἡ Δημιουργία τοῦ Κόσμου σὲ ἑξὶ μέρες τῆς ἰουδαιοχριστιανικῆς ἀντίληψης σὲ λιθογραφημένο κατηχητήριο τοῦ 19ου αἰῶνα. Μέσῳ τῶν Χριστιανισμοῦ-Μωαμεθανισμοῦ (τέκνων τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ) ἡ ἔννοια τῆς ἑβραϊκῆς ἑβδομάδας ἐπιβλήθηκε σὲ ὅλο τὸν κόσμο.

ΕΒΔΟΜΑΔΑ:

Μιά μονάδα μέτρησης χρόνου στὰ μέτρα ενός... ἑβραϊκοῦ μύθου

«ἀριθμῶ πάντ' ἐπέοικεν (= μοιάζουν)» (Σέξτος)

ια δεισιδαίμων ἀνθαιρεσία εἶναι ἡ ἀποδοχὴ τοῦ ἑπτα-
ἡμερου ὡς βασικῆς μονάδας μέτρησης τοῦ χρόνου. Τό-
σο πολὺ ζυμωθήκαμε μὲ τὴν ἔννοια αὐτή, ὥστε εἶναι
ἀδιανόητο παγκοσμίως ἡμερολόγιο χωρὶς «ἐβδομά-
δα». Ἦταν ἔτσι παντοῦ καὶ πάντα; Ὁχι βέβαια, ἀφοῦ
εἶναι ἐφεύρημα ἀνθαίρετο τῆς θεοκρατικῆς μυθολογίας τῆς Παλαιᾶς
Διαθήκης (Π.Δ.), ὅπου ὁ Γιαχβὲ ἐδημιούργησε τὸν Κόσμο (=Σύμπαν)
σὲ ἕξι ἡμέρες καὶ τὴν ἑβδομὴ ξεκουράστηκε (ἄρα δὲν εἶναι παντοδύ-
ναμος!) καὶ τὴν ἀργία (sabat) τὴν εὐλόγησε. Τὸ ἑβραϊκὸ ἑπταήμερο
ξεπέρασε τὸ στενὸ γῶρο τῆς Χαναὰν καὶ μέσῳ τοῦ Χριστιανισμοῦ
(παιδὶ τοῦ Ἑβραϊσμοῦ, ὅπως καὶ ὁ Ἰσλαμισμός) ἐπεβλήθη κατ' ἀρ-
χὰς στὴν Μ. Ἀνατολὴ καὶ τὴ Ρώμῃ καὶ μετὰ σὲ ὅλο τὸν κόσμο.

Τί ὑπῆρχε πρὶν σὲ ὅλους τοὺς λαούς; Οἱ τρεῖς ἀντονόητες μονάδες μέτρησης τοῦ
χρόνου: Ἡ ἡμέρα (24ωρο), ὁ (σεληνιακός) μῆνας καὶ τὸ (ἀστρικό) ἔτος. Ἀπὸ αὐτὰ
τὸ σταθερώτερο εἶναι τὸ ἔτος (365 ἡμέρες, 5 ὥρες, 48' 45''), ἀφοῦ ἡ παγκόσμια ὥρα
(ὥρα Γκρήνουιτς, GMT) διορθώνεται ἐτησίως μὲ ἀστρονομικὴ παρατήρηση (μεσου-
ράννηση τοῦ ἰδίου ἀστέρος). [Σημ.: Ἡ ἡμέρα ἔχει διακύμανση ὀλίγων λεπτῶν.]

Οἱ σχέσεις ἡμέρας-μηνός-ἔτους εἶναι πολύπλοκες. Ἔτσι οἱ Αἰγύπτιοι μὲ μονάδα
τὴν ἡμέρα ὑπολόγιζαν τὸ ἔτος τῶν 12 μηνῶν (=30 ἡμερῶν) μὲ προσθήκῃ 5 ἡμερῶν
($30 \times 12 = 360 + 5 = 365$) ἢ 6 σὲ κάθε δίσεκτο ἔτος.

Οἱ Ἕλληνες εἶχαν μία ἰδιαιτερότητα: Ἦθελαν γιὰ ἄγνωστο λόγο¹ νὰ συν-
δυάζουν τὸν σεληνιακὸ μῆνα μὲ τὸ ἡλιακὸ ἔτος. Ὁ μῆνας $\approx 29,5306$ ἡμέρες καὶ
τὸ ἔτος $\approx 365,2422$ ἡμέρες δὲν ἔχουν κοινὸ διαιρέτη ἡμερῶν. Ὅμως μὲ μῆνες 29
καὶ 30 ἡμερῶν καὶ 12 ἢ 13 μῆνες ἐτησίως (ἐμβόλιμος μῆνας) καὶ μὲ εὐφρέστα-
τους μαθηματικοὺς τύπους (κύκλοι $8=ὀκταετηρίς$, 19 ἐτῶν κ.τ.λ.) ἐπέστρεφαν
στὴν ἀρχικὴ ταύτιση λ.χ. 21 Μαρτίου (ἐαρινὴ ἰσημερία) καὶ συγχρόνως πρωτο-
μηνιὰ (νουμηνία).

Ξεκινώντας τον σεληνιακό μήνα (29 ή 30 ημερών) με την «νουμηνίαν», την νέα σελήνη, έχωριζαν τον μήνα σε τρεις δεκάδες. Ωνόμαζαν έτσι τις πρώτες δέκα ημέρες (λ.χ. «δευτέρα (μηνός) ἀρχομένου» κ.τλ.) της δεύτερης δεκάδας (λ.χ. «τρίτη μηνός μεσοῦντος») και τις λοιπές ημέρες («δεκάτη φθίνοντος») με αντίστροφη μέτρηση (count-down).

Έτσι δὲν χρειάζονταν τὴν ἑβδομάδα ὡς μονάδα, ἀφοῦ ὄχι μόνο εἶναι ἄχρηστη, ἀλλὰ περιπλέκει τοὺς ὑπολογισμοὺς καὶ τὸ ἴδιο τὸ ἡμερολόγιο. Ὅντως κάθε μῆνας τοῦ παγκόσμιου σύγχρονου ἡμερολογίου ξεκινᾷ με διαφορετικὴ ἡμέρα τῆς ἑβδομάδας, ἀφοῦ οἱ μῆνες 31, 30, 28, 29 ἡμερῶν δὲν ἔχουν ἀκέραιο ἀριθμὸ ἑβδομάδων (=4 ἑβδομάδες σὺν 2 ἢ 3 ἢ 0 ἢ 1 ἡμέρες). Τὸ δὲ ἔτος 365/366 ἡμερῶν περιέχει 52 ἑβδομάδες καὶ μία ἢ δύο ἡμέρες. Τί σημαίνει ὅμως ὁ ἀριθμὸς ΕΠΤΑ στὴν ἑλληνικὴ σκέψη;

Η ΑΡΙΘΜΟΛΟΓΙΑ. Ἀπὸ τὸν Πυθαγόρα –ποὺ δὲν ἔγραψε τίποτα– μέχρι τὸν κρυπτο-πυθαγορικὸ Πλάτωνα (ἀγόραζε πολλὰ βιβλία Πυθαγορείων) καὶ τὸν μετα-πυθαγορικὸ Ἰάμβλιχο («Τὰ θεολογούμενα τῆς Ἀριθμητικῆς») ἔχουμε μία «θεωρία τῶν ἀριθμῶν» ποικίλων ἐξηγήσεων. Κυρίως κατὰ τοὺς Πυθαγορείους οἱ «φυσικοὶ» ἀριθμοὶ (ἀκέραιοι θετικοί) ἔχουν ὑπόσταση ὄντοτήτων ἢ εἶναι νόμοι/ιδιότητες τῶν ὄντων, ὥστε μέσῳ τοῦ Λόγου νὰ ἀντιλαμβανώμαστε τὴν Φύση.

Χωρὶς νὰ ὑπεισέλθουμε σὲ λεπτομέρειες, θὰ παρουσιάσουμε τοὺς 10 πρώτους ἀκέραιους ὡς συμπαντικοὺς Νόμους.

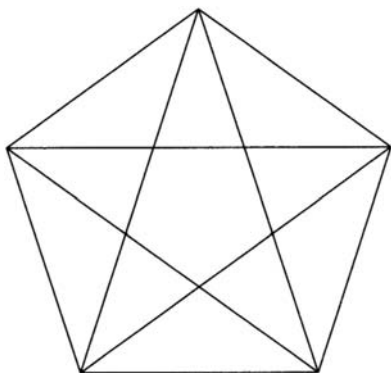
❶ **ΕΝ:** Δὲν ἔχει σχέση μετὰ τὴν «μονάδα» (οἰανδήποτε), ποὺ εἶναι αὐθαίρετο ποσὸν λ.χ. τὸ γαλλικὸ μέτρο, τὸ χιλιόγραμμο. Ἀπλῶς εἶναι ἡ ἔννοια τοῦ ὠλοκληρωμένου ὄντος λ.χ. ἓνας ἄνθρωπος. Ὡς Νόμος δηλοῖ τὸ «Ἀέναν».

❷ **ΔΥΟ:** Εἶναι ὁ πρῶτος συμπαντικὸς Νόμος, ἡ «Ἀνάγκη». Ἡ δράση/ἀντίδραση τῆς Μηχανικῆς, τὸ θετικό/ἀρνητικὸ τοῦ ἠλεκτρομαγνητισμοῦ. Ἡ ὕλη/ἐνέργεια κ.ο.κ.

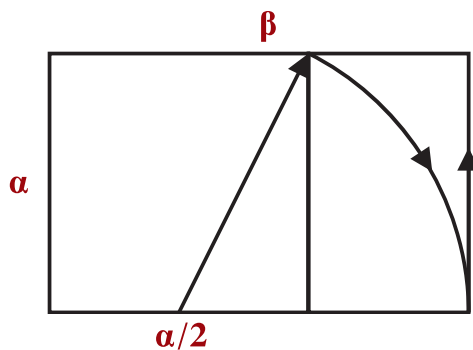
❸ **ΤΡΙΑ:** Μέσῳ τῆς ἐπίδρασης τῶν τριῶν (!) θρησκειῶν τῆς ἐρήμου (Ἰουδαϊσμός, Χριστιανισμός, Ἰσλαμισμός) θεωρεῖται «ἱερός» ἀριθμός, λ.χ. Ἁγία Τριάς. Ἐπίσης ἐκφράζει τὸ ἀνύπαρκτο μαθηματικῶς «ἀρχή, μέση, τέλος» καὶ πολλὰ ιδεολογήματα ὅπως τὴν κοινωνικὴ διαδικασίᾳ τῶν μαρξιστῶν (process) «θέσις, ἀντίθεσις, σύνθεσις». Οἱ Ἕλληνες τὸ ΤΡΙΑ τὸ θεωροῦσαν κατάστασι διαταραχῆς, ἀστάθειας, ὅρα Τρίαινα τοῦ Ποσειδῶνος, Τρίτων = τρικυμία κ.ἄ. Σημαίνει τὸ «Διάφορον».

[Σημ.: Τὰ τρίς-, ἐπτά-, ὅπως τρισένδοΦος, ἐπτάψυχος σημαίνουν ἀπλῶς ὑπερβολή.]

❹ **ΤΕΣΣΕΡΑ:** Α. Ὁ τέταρτος συμπαντικὸς Νόμος, τὸ «Ἀπλοῦν». Ἐκφράζεται μετὰ τὴν τετρακτὺν² τοῦ Πυθαγόρα (κανονικὴ πυραμὶς = τετράεδρον). Ἀποτελεῖται συνήθως ἀπὸ δύο ζεύγη λ.χ. στὸν Πολιτισμὸ: Ἡθος-Φιλοσοφία καὶ Τέχνη-Ἐπιστήμη. Εἶναι ἡ βάση λειτουργίας τῆς ζωῆς, ἡ ἴδια ἡ Ζωή, ἀφοῦ ἀπὸ τὴν Βιολογία γνωρίζουμε, ὅτι τὸ DNA ἀποτελεῖται ἀπὸ 4 βάσεις: Ἀδενίνη-Ἀμίνη καὶ Γοναμίνη-Κυρο-

Τὸ πεντάκτινο τοῦ Πυθαγόρα.

Τὸ χρυσὸ ὀρθογώνιο.

σένη. Ὁ διπλασιασμός τοῦ 4, δηλ. τὸ ΟΚΤΩ, δηλοῖ «πολυπλοκότητα», «σταθερότητα» (=πα-ναρμόνιος, Ἰάμβλιχος) λόγω τοῦ ὅτι $8 = 2^3 = 2 \times 2 \times 2$, «ἀρτιάκις ἄρτιος».

5 ΠΕΝΤΕ: Εἶναι ἡ ἔκφραση (τὸ πεντάκτι-νον τοῦ Πυθαγόρα) τῆς «θείας» ἀναλογίας, τοῦ λόγου $\Phi = 1,618...$ [$\alpha/\beta = \beta/(\alpha+\beta) = \Phi$] καὶ τοῦ Χρυσοῦ ὀρθογωνίου. Εἶναι ἡ συμμετρία -κυρίως- τῶν φυτῶν.

Πεντάφυλλο ἄνθος.

6 ΕΞ: Ὁ διπλασιασμός τοῦ 3 ἐπιφέρει μία κάποια «εὐταξία», ἀφοῦ τὸ ἑξάγωνο εἶναι τὸ μόνο ἀπὸ τὰ κανονικὰ πολύγωνα (καὶ τὸ «στα-θερόν» τετράγωνο) ποὺ καλύπτουν ὅλο τὸ ἐπίπεδο, ὅρα καὶ κυψέλες. Εἶναι ἡ βά-ση δομῆς τῆς ἀνόργανης ὕλης, τῆς κρυσταλλικῆς συμμετρίας.

7 Τὸ ΕΠΤΑ καὶ τὸ ΕΝΝΕΑ τὸ ἀπέφευγαν οἱ Ἕλληνες. Τὸ μὲν 9 ὡς ἀστοχία/ἀνο-λοκλήρωτον, ἀφοῦ τὸ 10 εἶναι ἡ πληρότης, τὸ δὲ 7 ὡς ἔκφραση ἀταξίας (στὴν Φυ-σικὴ στὸ ἐπτὰ ἀντιστοιχεῖ ὁ ὅρος «ἐντροπία»/χάος καὶ ἐπιθετικότητα/θάνατος).

Ὅσο γιὰ τὸν ἀριθμὸ **ΔΕΚΑ** δηλώνει ὁλοκλήρωση, τὸν σκοπὸ, τὴν πληρότητα.

Εἶναι τὰ 10 δάκτυλά μας, τὸ πρῶτο ὄργανο μέτρησης καὶ ἡ ἀποδεκτὴ βάση τοῦ συστήματός μας ἀρίθμησης (Δεκαδικὸ $10^0 = 1$, $10^1 = 10$, $10^2 = 100$ κ.ο.κ.)

ΤΟ ΕΠΤΑ ΚΑΙ ΤΟ ΝΟΗΜΑ ΤΟΥ. Οἱ Ἕλληνες γενικῶς εἶχαν ἀγάπη (καὶ σέβας) πρὸς τοὺς ζηνόγους (2, 4, 26, 8...) ἀριθμοὺς < ἁρμοσμένοις, γι' αὐτὸ τοὺς ὠνόμαζαν ἀρ-τίους, δηλ. «πλήρεις, τέλειους, ὑγιεῖς» = ὠλοκληρωμένους σὲ ἀντίθεση μὲ τοὺς μο-νοὺς (1, 3, ... 7, 9) < μόνος = στερημένος, δηλ. τοὺς περιττοὺς < περισσὸς = ἄμετρος, ἀσυνήθης, ἀλλόκοτος, τερατώδης. Ἐξαίρεση τὸ 5 ὡς ἔκφραση τοῦ Φ , διὰ τοῦ πεν-ταγώνου (βλ. ἀνωτέρω σχῆμα).

Ἐπίσης τὰ ζυγὰ κανονικὰ πολύγωνα ἐγγράφονται στὸν κύκλο (τετράγωνο, ἑξά-γωνο, ὀκτάγωνο ἕως δεκάγωνο), ἐνῶ τὰ μονὰ εἴτε ἐμμέσως (τρίγωνο ἀπὸ ἑξάγωνο)

εἴτε ἀμέσως (ἐπτάγωνο, ἐννεάγωνο, ἐνδεκάγωνο κ.ο.κ.) δὲν ἐγγράφονται.

Γιατί ὅμως ἡ ἰδιαίτερη ἀπέχθεια τῶν Ἑλλήνων γιὰ τὸ ΕΠΤΑ;

[Σημ.: Τὸ συνθετικὸ ἐπτά- (ὅπως τὸ τρί-) σημαίνει ἀπλῶς τὸ ὑπερβολικὸ π.χ. ἐφτά-ψυχος, νεοελληνικὰ εἰρωνικῶς. Στὴν ἀρχαία μόνον ὡς ἀριθμητικὸ (ἐπτάπυλοι Θή-βαι) ἀλλὰ καὶ καταστροφὴ πολιτισμοῦ «Ἐπτά ἐπὶ Θήβας» Αἰσχύλου. Τὰ διάφορα «ἐπτά», λ.χ. ἐπτά θαύματα, εἶναι μεταχριστιανικά, σιωνιστικῆς προελεύσεως.]

Πρῶτον, γιὰ τὸ ὑπεδήλωνε τὸν θάνατον, τὸν μέγα ἐχθρὸ τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ τὸν διαφοροποιεῖ ἀπὸ τοὺς θεοὺς (θνητός). Ὁ δὲ Ἄδης ἐκφράζεται μὲ τὸ 7.

Δεύτερον, σημαίνει καταστροφὴ, ἀφοῦ ἐταυτίζετο μὲ τὸν ΚΡΟΝΟ (κρονόλη-ρος) «θεός»-πολιτισμὸς καταστροφικὸς, ποὺ καταπίνει τὰ «παιδιὰ του» = τὴν ἀν-θρωπότητα, σημαίνει κατακλυσμὸς (=παγκόσμιες ὁλοκληρωτικὲς κατα-στροφές). Πράγματι στὸ γεωκεντρι-κὸ σύστημα (προωρισμένο γιὰ τοὺς «πολλοὺς» ἐνῷ τὸ ἡλιοκεντρικὸ γιὰ τοὺς «ἐπαίοντας») ὁ Κρόνος κατέχει τὴν ἑβδόμη θέσιν ἀνάμεσα στοὺς 7 πλανῆτες.

Σημ.: Στὰ Ἑβραϊκὰ (ibrit) ἡ ἑβδο-μη ἡμέρα λέγεται shabât, τὸ ἑβδο-μο = sherâ καὶ ὁ Κρόνος/Saturn = shabatây!

Τρίτον, εἶναι τὸ ἀνεκπλήρωτον, ἀφοῦ τὸ 8 ὁλοκληρώνει. Λ.χ. οἱ νότες δὲν εἶναι 7 ἀλλὰ 8 (ἀπὸ do ἕως do), ἡ ὀκτάβα (=διαπασῶν). Τὸ ἴδιο μὲ τὰ οὐράνια σώματα, οἱ Ἑβραῖοι τὰ θεω-ροῦσαν 7, ἐνῷ οἱ σφαῖρες ἦσαν 8 (ἡ ὀγδόη τῶν ἀπλανῶν). Πάντα λείπει στοὺς Ἑβραίους ἓνα!

Τὸ ἐπτά λοιπὸν ἐκφράζει τὴν ἐβραϊκὴ λατρεία τοῦ Κρόνου-Γιαχβέ. Ἔτσι σὰν ἱερὸς ἀριθμὸς τοῦ ἐβραϊκοῦ πολιτισμοῦ (cultur) ἐπιβαλλόμενος ἀπὸ τὴ σιωνιστι-κὴ Παλαιὰ Διαθήκη, ἀντιτίθεται στοὺς «ἐλληνικοὺς» ἀριθμοὺς. Ἐκτὸς ἀπὸ τὴς 7 ἡμέρες τῆς Δημιουργίας, ποὺ δημιουργήσαν τὴν ἔννοια «ἑβδομάς» (παγκοσμιῶς ἐπιβεβλημένη) ἔχουν τὴν ἐπτάφωτο λυχνία (μενορά) ὡς ἱερὸ σύμβολο -ὅπως λ.χ. ὁ σταυρὸς, ἡμισέληνος- τί σημαίνει; Καιόμενη βάτος, ὁλοκαύτωμα (τίνος;) δέν-τρο τῆς Καμπαλά = μαγεία. Καὶ ἄλλα ὅπως: «τῆς ἱερᾶς λυχνίας... οὕτων καὶ τῶν πλανήτων ἕκαστος φωσφορεῖ,... δ' ὁ μέσος τῶν ἐπτά ἡλίου», Φίλων «Heres» 216 καὶ «ἐπτά ἀστέρες ἄγγελο(ς) τῶν ἐπτά ἐκκλησιῶν εἰσὶν αἱ ἐπτά λυχναί», «Ἀπο-κάλυψη» 1.20.

*Ἡ ἐπτάφωτη λυχνία,
ἱερὸ σύμβολο τοῦ Ἑβραϊσμοῦ.*

Στατιστικά: «Ἑπτὰ καὶ Ἑβδομος» 110 φορές στὴν Κ.Δ. Ἐξ αὐτῶν 60 στὴν Ἀποκάλυψη. Στὴν Π. Διαθήκη τῶν «Ἑβδομήκοντα» (!) 755. Ἀντίστοιχα «τέσσαρα» Κ.Δ. = 4 καὶ Π.Δ. 43 μόνον.

Η ΕΒΔΟΜΑΣ. Ὁ ἑβραϊκὸς τρόπος τοῦ σκέπτεσθαι –τὸ ἀντίθετο τῆς ἐλληνικῆς νοοτροπίας– προσπάθησε δύο χιλιετίες (καὶ τὰ κατὰφερε) νὰ καθιερωθῇ σὲ Δύση καὶ Ἀνατολή, τέλος καὶ παγκοσμίως μέσῳ τῆς παγκοσμιοποίησης, μὲ ἰσχυρὰ ὄπλα τὸν Χριστιανισμό καὶ τὸ Ἰσλάμ.

Ἑκατοντάδες παραδείγματα: Ὁ ἕνας Θεὸς καὶ Δημιουργὸς τοῦ Σύμπαντος. Ὁ Κοινοβουλευτισμός³ = ψευτοδημοκρατία δι’ ἀντιπροσώπων. Ἡ ἐλευθερά βούληση = ἀσυδοσία. Ἡ Τέχνη τοῦ ἄσχημου καὶ τοῦ γελοίου (kitsch). Ἡ ἀπαξίωση τῆς ζωῆς μὲ τὴ μεταθανάτιον τιμωρία/ἀνταμοιβή. Ἡ χειραγώγηση τῆς Ἐπιστήμης (ὄρα Big bang). Ὁ οἰκονομισμὸς τοῦ κέρδους, τῆς «κονόμας» («κατακυριεύετε τὴν γῆν» Π.Δ.). Ἡ ἀνανδρία τῆς πυραυλικῆς ἱσοπέδωσης (ὄρα Δαυίδ-Γολιάθ).

Δὲν ἀρκοῦνται ὅμως στὰ σοβαρὰ αὐτὰ θέματα. Ἐνδιαφέρονται καὶ γιὰ τὴν παρामीκρὴ λεπτομέρεια λ.χ. ἱστορικὲς ἀλλοιωσεις. Καὶ τὸ ἀναπάντεχο: Μέτρηση τοῦ χρόνου καὶ ρύθμιση τῆς κοινωνικῆς ζωῆς μὲ μονάδα τὴν ΕΒΔΟΜΑΔΑ. Προσπάθησαν μέχρι καὶ τὶς ἡμέρες νὰ τὶς ὀνομάσουν ἑβραϊκά!

Οἱ λαοὶ τῆς Εὐρώπης, Γάλλοι, Ἰταλοί, Γερμανοὶ κ.ἄ. ὅμως ἀντέδρασαν. Λ.χ. οἱ Γάλλοι-Ἰταλοὶ κράτησαν τὸ ἐλληνικὸ σύστημα τῶν ἑπτὰ οὐρανίων σωμάτων μὲ λατινικὰ ὅμως ὀνόματα θεῶν:

- ❶ Δευτέρα = Lun(e)di < luna + dia = Σελήνη + δία = ἡμέρα.
- ❷ Τρίτη = Mar-di (Mars = Ἄρης).
- ❸ Τετάρτη = Merc(u)redi < Ἑρμῆς.
- ❹ Πέμπτη = Jeu-di = Ζεύς.
- ❺ Παρασκευὴ = Ven(d)re-di < Venera = Ἀφροδίτη.
- ❻ Σάββατο = Samedi < Saturnus = Κρόνος.
- ❼ Κυριακὴ = Di-manche = dies dominica.

Ἡ βόρεια Εὐρώπη μὲ τοὺς θεοὺς τῆς (Nordic) ἐπίσης:

- ❶ Mon-day = moon < μῆνη + δία.
- ❷ Tues-day < Tives = Ziu < Ζεὺς καὶ Γερμ. Diens-tag.
- ❸ Wednes-day < Woden = Odin = Ἑρμῆς.
- ❹ Thurs-day < Donners < Thor < Ἄρης.
- ❺ Fri-day < Frigga = Ἥρα (Γερμ. Frei-tag).
- ❻ Satur(n)day.
- ❼ Sun-day = Γερμ. Sonntag < ἥλιος.

Καὶ στὴν Ἑλλάδα; Ὅχι μόνον οἱ ρωμαιοχριστιανοὶ ἰσοπέδωσαν –πλὴν ναῶν– καὶ δημόσια κτήρια, ἤτοι δικαστήρια, παλαῖστρες, θέατρα κ.ἄ., ἀλλὰ καὶ ἀπαγόρευσαν ἐπὶ ποινῇ θανάτου ὁτιδήποτε ἐλληνικὸ ἀκόμα καὶ τὸ ὄνομα Ἑλλήν. Καὶ ὁ χρόνος; Πλὴν τῆς ἐβραϊκῆς μονάδας –τῆς ἐβδομάδας– ἐπέβαλαν τὴν ἐβραϊκὴ ὀνομασία τῶν ἡμερῶν. Μόνο στοὺς Ἑλληνες!

Σημ.: Στὴν ἀνατολικὴ Εὐρώπῃ οἱ Σλαῦοι παίρνοντας ἀπὸ τὴν Ἀνατ. Ρωμαϊκὴ αὐτοκρατορία τὸ ἀλφάβητο πῆραν «πακέττο» καὶ τὶς ὀνομασίες τῶν ἡμερῶν, ὅμως κάπως «ἀπο-εβραϊσμένες». Ἴδου ἡ ἀντιστοιχία τῶν τριῶν ὀνομασιῶν.

ΕΒΡΑΪΚΑ	ΕΛΛΗΝΙΚΑ	ΣΛΑΥΙΚΑ
(yòm) rishòn = (ἡμέρα) πρώτη	ΚΥΡΙΑΚΗ (ἡμέρα Κυρίου)	Nedèlyâ < nè-dèlo = ἀργία!
(yòm) shenî = δευτέρα	ΔΕΥΤΕΡΑ (ἡμέρα)	По-nedèl-nik = μετα-ἀργία
(yòm) shlishî = τρίτη	ΤΡΙΤΗ (ἡμέρα)	Ftòrnik < Ftòri < δεύτερος
(yòm) revîi = τετάρτη	ΤΕΤΑΡΤΗ (ἡμέρα)	Srèda < trèti < τρίτος
(yòm) hamishî = πέμπτη	ΠΕΜΠΤΗ (ἡμέρα)	Tshetvèrt < τέταρτος
(yòm) shishî = ἕκτη	(προ)-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ (ἡμέρα)	Pètnik < pèti < πέμπτος
(yòm) shabât < shivâh = ἑβδομη	ΣΑΒΒΑΤΟΝ (ἡμέρα)	Sàboto

* * *

πομένως μόνο οἱ Ἑλληνες, Ἴταλοὶ καὶ Σλαῦοι ἀναγκάστηκαν νὰ δεχθοῦν τὴν ἱερὴ ἀργία τῶν Ἑβραίων τὸ Shabât. Ἀλλὰ μόνον οἱ Ἑλληνες ἐγκατέλειψαν τὸ δεκαδικὸ τους σύστημα μέτρησης τοῦ χρόνου (3 δεκάδες) χρησιμοποιώντας τὰ ἐβραϊκὰ ὀνόματα τῆς ἐβδομάδας: Κυριακὴ = ἡμέρα τοῦ Γιαχβέ/Κυρίου, δευτέρα ἡμέρα ἕως πέμπτη καὶ προπαρασκευή/προετοιμασία γιὰ τὸ Shabât (ἀργία ἐβραϊκῇ).

Συμπέρασμα; Κυρίως οἱ Ἑλληνες ἔπρεπε νὰ χάσουν κάθε ἐπαφὴ μὲ τὸν Πολιτισμό (τους) **καὶ στὴν παραμικρὴ λεπτομέρεια**, ὥστε νὰ ἐπέλθῃ ἡ Ρωμιοσύνη. Πότε μὲ τὴ Νοημοσύνη θὰ ἐπέλθῃ παγκοσμίως Σωφροσύνη;

[«Ὅς πότε παλικάρια θὰ ζοῦμε στὰ (σκοτεινὰ) στενά;» Ρήγας Φερραῖος, δολοφονηθεὶς.]

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Κ. Καρμιράντζος, «Τὸ ἰδανικὸ ἡμερολόγιο τῶν Ἑλλήνων», «Δ», τ. 211.
2. Κ. Καρμιράντζος «Τετρακτύς», «Δ», τ. 239.
3. Κ. Καρμιράντζος «Κοινοβούλιο ἢ Δημοκρατία», «Δ», τ. 257.

Κωστῆς Καρμιράντζος
Ἀρχιτέκτων Ε.Μ.Π.

ΟΨΕΙΣ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΕΥΣΕΒΕΙΑΣ

Έπτάφωτες εὐχές

Τὸ ἐμπροσθοφύλλο εὐχετήριας κάρτας τοῦ Δήμου Μοσχάτου γιὰ τὸ νέο ἔτος μὲ τὴν ἑβραϊκὴ Μενορά (ἐπτάφωτη λυχνία) σὲ σχῆμα λεμονιάς (ἀπὸ τὴ μονὴ Ἰβήρων τοῦ Ἁγίου Ὁρους.)

12θεϊστικὰ βαπτίσια

Τελετὴ βάπτισης ἐνήλικης ἀπὸ 12θεϊστὴ ἱερέα μὲ ἄσπρα ράσα σὲ νυκτερινὸ κέντρο τῆς Πιερίας.

Ό Γιαχβέ συνοδηγός

Τò λεωφορείο φωτογραφήθηκε στην Κόστα, απέναντι από τις Σπέτσες. Είναι ελληνικής ταξιδιωτικής εταιρείας, αλλά ή εικονιζόμενη πινακίδα είναι γραμμένη στην Άγγλική, ώστε να διαφημίζεται ή θεοκρατική μας ταυτότητα στους ξένους περιηγητές.

Ευσεβής μουσουλμάνα κολυμβήτρια

Μουσουλμάνα έτοιμάζεται να βουτήξει στην πισίνα με άθλητική εμφάνιση, ειδικά σχεδιασμένη, ώστε άφ' ενός να μην εμποδίζει τις επιδόσεις της κι άφ' έτέρου να διατηρηή την ευσέβειά της, σύμφωνα με τις αρχές του Κορανίου (www.libertypost.org).

Απώλεια της προσωπικότητας και... του κουρέα

Στήν φωτογραφία εικονίζεται ένας από τους αναρίθμητους ινδουιστές άσκητές, που ζουν στις όχθες του ιερού ποταμού Γάγγη. Σε ένδειξη ευσέβειας έχει να κουρευτή 50 χρόνια. Εκμηδενισμένος ως προσωπικότητα μέσα στο θρησκευτικό πλαίσιο, που ανήκει ομοιάζει με τους -επίσης εκμηδενισμένους ως προσωπικότητες- χριστιανούς άσκητές, που ζουν στο Άγιο Όρος ή σε άλλα μοναστήρια. (Βλ. σχετικό αφιέρωμα στο τεύχος 303.)

Γ.Α.

«ΤΟ ΕΓΩ ΜΟΥ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΧΡΗΜΑ ΜΟΥ»

**Ἀκραία ἔκτροπὴ ἀπὸ τὴν ψυχικὴ ὑγιεία
ἡ σημερινὴ «ἰδεολογία» τοῦ οἰκονομισμοῦ**

Ἰ λογικοὶ ἄνθρωποι ἀρχίζουν σήμερα νὰ συνειδητοποιοῦν βαθιὰ τὴν ματαιοδοξία ὅλων ἐκείνων ποὺ σπαταλοῦν τὴν ἄθλια ζωὴ τους, γιὰ νὰ συγκεντρώσουν ὅλο καὶ περισσότερα χρήματα καὶ νὰ φτειάξουν τεράστιες περιουσίες. Ὁ κόσμος τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν περιορίζεται στοὺς τόπους χυδαίας διασκέδασης. Οἱ ψυχικὰ υγιεῖς ἄνθρωποι σιγὰ σιγὰ ἀποκτοῦν πλήρη συναίσθηση τῆς γελοιότητος τῶν ἁπληστων γιὰ τὴν ἐξουσία, ποὺ εἶναι ὅμως διαρκῶς θύματα τῶν δικῶν τους φιλοδοξιῶν, χωρὶς νὰ καταλαβαίνουν, ὅτι τὸ χρήμα εἶναι ὁ βασικὸς παράγοντας νόσησης τοῦ πνεύματος.

«Εγώ» εἶμαι... τὸ χρήμα μου!

ετὰ τὸν θρίαμβο τῆς κερδοσκοπικῆς τάξης, ποὺ ἐπωφελήθηκε τὰ μέγιστα ἀπὸ τὴν Γαλλικὴ Ἐπανάσταση τοῦ 1789, τὸ χρήμα κατέστρεψε καὶ ἀντικατέστησε ὅλες τὶς ἄλλες ἀνθρώπινες ἀξίες. Ὁ Κάρολ Μάρξ ἢ Μορδοχαὶ Κισσέλι, ἂν καὶ Ἰουδαῖος, ὁ ὁποῖος ἐβλεπε τὴν Ἱστορίαν ἀποκλειστικὰ μὲ οἰκονομίστικα κριτήρια, ὅμως εἶναι αὐτός, ποὺ προσδιώρισε τὴν ψυχολογίαν τοῦ μεγιστάνου τοῦ χρήματος, ὅταν τὸν ἐμφανίξῃ νὰ συλλογίζεται ὡς ἑξῆς:

«Οἱ ιδιότητες τοῦ χρήματος εἶναι δικές μου ιδιότητες, εἶναι τὰ χαρακτηριστικά μου γνωρίσματα καὶ οἱ οὐσιαστικές μου δυνάμεις, ὡς κατόχου τοῦ χρήματος. Ὅ,τι ἀκριβῶς εἶμαι καὶ ὅ,τι δύναμαι νὰ κάνω, διόλου δὲν καθορίζεται ἀπὸ τὴν προσωπικότητά μου. Εἶμαι δύσμορφος, μπορῶ ἐν τούτοις νὰ ἐξαγοράσω τὴν ὁμορφότερη γυναῖκα. Ἐπομένως δὲν ὑφίσταμαι τίς συνέπειες τῆς φυσικῆς μου ἀσχήμιας. Δὲν εἶμαι ἄσχημος, γιατί ἡ ἀπωθητικὴ δύναμις τῆς ἀσχήμιας μου ἐκμηδενίζεται ἀπὸ τὸ χρήμα [...] Εἶμαι ἓνας ἄνθρωπος κακός, ἀνέντιμος, ἀσυνείδητος, ἀνεγκέφαλος, τὸ χρήμα ὅμως χαίρει ἐκτιμήσεως, ἄρα καὶ αὐτὸς ποὺ τὸ κατέχει. Ἐπομένως τὸ χρήμα εἶναι τὸ μεγαλύτερο ἀγαθόν, ἔνεκα τούτου ὁ κάτοχός του εἶναι καλὸς [...] Εἶμαι ἴσως ἐλαφρόμυαλος,

τὸ χρήμα ὅμως εἶναι ἡ ἀληθινὴ ἔννοια τῶν πραγμάτων [...] Ἐγὼ ποὺ δύναμαι χάρις στὸ χρήμα νὰ ἔχω ὅλα ὅσα ἐπιθυμεῖ ἡ ἀνθρώπινη ψυχὴ, δὲν εἶναι εὐ-
λογο, ὅτι διαθέτω ὅλες τὶς ἀνθρώπινες δυνατότητες; Μὲ τὸ χρήμα μου δὲν
μετατρέπω κάθε μου ἀδυναμία σὲ ἰκανότητα;»

*Τὰ ἀξιώματα,
ποὺ δέχονται οἱ
μεγιστᾶνες τοῦ
χρήματος, κάθε ἄλλο
παρὰ ἀπορρέουν
ἀπὸ τὶς διατάξεις
τῶν φυσικῶν νόμων.
Τὰ ἔθεσαν σύμφωνα
μὲ τὶς ἀντιλήψεις
τους, οἱ ὁποῖες εἶναι
πεπλανημένες, διότι
οἱ ἀρχές, σὶς ὁποῖες
ὀφείλει νὰ βασίζεται
ἡ ὁργάνωση τῆς
ἀνθρώπινης ζωῆς,
εἶναι οἱ φυσικοὶ νόμοι.*

πλούσιας καὶ ὠραίας κληρονομίᾳς, τῆς παγκόσμιας ζωῆς καὶ ὁλόκληρης τῆς παγ-
κάλου Φύσεως, τὴν ὁποία θὰ μπορούσαν νὰ ἀπολαύσουν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἐξ
ὁλοκλήρου καὶ ἡ ὁποία θὰ ἐξασφάλιζε σὲ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους τὴν εὐτυχία.

Δὲν κατανόησαν ἀκόμη οἱ μεγιστᾶνες τοῦ χρήματος, ὅτι γι' αὐτοὺς θὰ ἦταν
προτιμώτερο νὰ μοιρασθῇ στὴν μέση ἡ ὑλικὴ καὶ ἡ χρονικὴ εὐημερία πρὸς γενι-
κὸ ὄφελος μιᾶς οὐμανιστικῆς ἀνθρώπινης κοινωνίας, διότι ἄλλως θὰ βγοῦν γιὰ
πρῶτη φορὰ χαμένοι ἀπὸ τὴν μάχη, ποὺ θὰ διεξαχθῇ μέσα στὸ σκοτάδι...

Ἡ ἰδεολογικὴ νομιμοποίηση τοῦ Οἰκονομισμού

ὁ δεσμὴς ποὺ διαιωνίζαν τὴν κοινωνικὴ κρίση ὑπῆρξαν ἡ ἐμπορευ-
ματοποίηση τῶν κοινωνικῶν σχέσεων μέσῳ τῆς μισθωτῆς ἐργασίας
καὶ τὸ ὄφελος ποὺ θὰ ἀποκομιζόταν ἀπὸ κάθε συναλλαγὴ. Γιὰ νὰ
κερδοφορήσῃ τὸ χρήμα δὲν μπορούσε πλέον αὐτὸ νὰ στηριχθῇ ἀπο-
κλειστικὰ στὴν ἄμεση ἐκμετάλλευση, ἔπρεπε νὰ ἐπεκταθῇ ἡ δράση
του, γιὰ νὰ προκύψῃ μία νέα ὁργανικὴ πηγὴ δημιουργίας ἀξίας καὶ ἡ γνωστὴ

*Τὸ ἀριστοφανικὸ ἔργον ὡς καθρέπτης τῆς σύγχρονης πραγματικότητας:
Φωτογραφία ἀπὸ παράσταση τοῦ «Πλούτου» ἀπὸ τὸ Κ.Θ.Β.Ε. μὲ ἐπὶ
σκηνῆς σύνδεση μὲ τὸ Χρηματιστήριον.*

Ἡ εὐρηματικὴ κωμωδία «Πλοῦτος» τοῦ Ἀριστοφάνη δίνει τὸ ἔναυσμα γιὰ μία σύγχρονη ματιὰ πάνω στὸ αἰώνιο κυνήγι τοῦ χρήματος. Στὸ ἔργο διακωμωδοῦνται πρόσωπα καὶ καταστάσεις τῆς ἀρχαιότητος, οἱ ὁποῖες ὅμως ὁμοιάζουν μὲ ἀντίστοιχες σημερινές. [Τὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τὰ κοινὰ ὑποκινεῖται ἀπὸ τὴν προσδοκία τῆς ἀποξημίωσης γιὰ τὴ συμμετοχὴ στὶς συνελεύσεις (στ. 329-330), ἡ δωροδοκία εἶναι ἰσχυρὸ μέσον γιὰ τὴν πραγματοποίηση στόχων (στ. 377-379), ὁ ἱερέας τοῦ ναοῦ ξῆ ἀπὸ τὰ ἀναθήματα τῶν πιστῶν (στ. 1171-1196) κ.ἄ.]

ἱστορία τῆς τεχνικῆς καὶ βιομηχανικῆς ἐπανάστασης ἀλλὰ καὶ τοῦ θετικισμοῦ τῆς Ἐπιστήμης.

Τὰ συγκοινωνοῦντα δοχεῖα τοῦ μηχανισμοῦ τῆς ἐξουσιαστικῆς δομῆς, δηλαδὴ Κομματισμὸς καὶ Συνδικαλισμὸς, ὠδήγησαν μέχρι τὶς ἡμέρες μας στὴν συντήρηση τῆς κυριαρχίας τοῦ Διεθνoῦς Κατεστημένου, δηλαδὴ στὴν Παγκοσμιοποίηση, στὴν Νέα Τάξη Πραγμάτων. Μὲ τὴν αὔξηση τοῦ ἀνταγωνισμοῦ μεταξὺ κρατικῶν καὶ ιδιωτικῶν φορέων στὴν παραγωγὴ ὑλικοῦ καὶ πνευματικοῦ πλούτου ἡ Νέα Τάξη Πραγμάτων ἀντιμετωπίζει προκλήσεις στὴν ἰσχὺ καὶ στὴν ἐξουσία της, οἱ ὁποῖες ἐξουδετερῶνονται μέσῳ ὑπερεθνικῶν ὀργανισμῶν της, ὡς π.χ. ὁ Ὁργανισμὸς Οἰκονομικῆς Συνεργασίας καὶ Ἀνάπτυξης (ΟΟΣΑ), τὸ Διεθνὲς Νομισματικὸ Ταμεῖο (ΔΝΤ), ἡ ΓΚΑΤΤ, ποὺ τώρα ἀντικαταστάθηκε ἀπὸ τὸν ἰσχυρότερο Διεθνῆ Ὁργανισμὸ Ἐμπορίου (ΔΟΕ), ἡ Ε.Ε., ἡ Ζώνη Ἐλεύθερων Συναλλαγῶν Βορείου Ἀμερικῆς κ.ο.κ.

Ἡ πολιτικὴ σὲ ὅλες τὶς χώρες τῆς Ε.Ε. ἔχει γίνῃ ὡς τομέας ἐνασχόλησης λιγώτερο ἐπιθυμητὴ, μὲ ἀποτέλεσμα οἱ ἀποφάσεις νὰ μὴν λαμβάνωνται στὰ πολιτικὰ

πλαίσια ἀλλὰ μέσῳ ἡμικρατικῶν διαδικασιῶν, ποὺ δὲν ὑπόκεινται σὲ ἔλεγχο. Ἡ ἐπιρροὴ εἰδικῶν ὁμάδων συμφερόντων αὐξάνεται, ἐνῶ οἱ ἐκάστοτε βουλευτικὲς ἐκλογὲς ἔχουν μετατραπῇ σὲ διαγωνισμοὺς ἐξυπηρέτησης συμφερόντων.

Θεὸς καὶ χρῆμα: Τὸ δίδυμο «ἀξιῶν» τῆς Ρωμιοσύνης

Ἰ σημερινοὶ πολιτικοὶ καὶ θρησκευτικοὶ ἡγέτες τοῦ κρατιδίου τῆς Ρωμιοσύνης διαμορφώνουν κατὰ τὶς ἐντολὰς τῶν πατρῶνων τους ἕναν «νέο τύπο Ρωμιοῦ», ἕναν θλιβερὸ καὶ ἀξιοθρήνητο ζητιάνο τοῦ χρήματος καὶ τῆς ἐξουσίας, ἕναν μικρόχαρο, μικροπρεπῆ, γιγαντονάνο ἀνθρωπάκο, χωρὶς παιδεία τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ πνεύματος.

Ἀπὸ αὐτὸ συνάγεται ἡ σπουδαιότητα τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος μιᾶς χώρας. Σκόπιμα γεμίζονται τὰ κεφάλια τῶν Ἑλληνοπαίδων σήμερα μὲ στοιχειώδεις γνώσεις, μὲ ἀριθμοὺς καὶ γεγονότα ποὺ δὲν ἀφομοιώνονται. Τὰ καλύτερα προικισμένα μυαλὰ ἐξουδετερώνονται μὲ τὸ νὰ γίνονται τεχνοκράτες καὶ τεχνικοὶ, οἱ ὑπόλοιποι ἀφήνονται στὴν μετριότητά τους. Οἱ φυσικὲς κλίσεις τους ἀποκα-

Οἱ σημερινοὶ πολιτικοὶ

καὶ θρησκευτικοὶ

ἡγέτες τοῦ κρατιδίου

τῆς Ρωμιοσύνης

διαμορφώνουν ἕναν

«νέο τύπο Ρωμιοῦ»,

ἕναν θλιβερὸ καὶ

ἀξιοθρήνητο ζητιάνο

τοῦ χρήματος καὶ

τῆς ἐξουσίας, χωρὶς

παιδεία τῆς ψυχῆς

καὶ τοῦ πνεύματος.

λύπτουν τὸ κενὸ ποὺ ὑπάρχει ἀνάμεσα στὴν συνείδησή τους καὶ στὴν πραγματικότητα, ἀνάμεσα στὸν ἐσωτερικὸ τους κόσμο καὶ τὸν ἐξωτερικόν, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ παραδοθοῦν εἴτε σὲ μία θολὴ καὶ ἀνούσια μοιρολατρία, ποὺ τοὺς προκαλεῖ θλίψη καὶ ἀπάθεια, εἴτε, ἂν τὸ ἐπιτρέπη ἡ ἰδιοσυγκρασία τους, νὰ ἐπιδοθοῦν σὲ κάθε εἶδους «διαφθορά», στὴν ὁποία τοὺς ὠθοῦν οἱ αἰσθήσεις τους καὶ ἡ κοινωνία.

Ἡ σημερινὴ κοινὴ ἐκπαίδευση τῶν Ἑλληνοπαίδων ἕως τὸ 2010 θὰ ἀποτελέσῃ τὴν πιὸ ὀλέθρια ἀντίληψη τῆς ἐποχῆς μας. Βγάζει τὸ Ἑλληνόπαιδο ἀπὸ τὸ φυσικὸ του πλαίσιο, τοῦ ἀνοίγει τὰ μάτια σὲ μία ἀθλιότητα, ἡ ὁποία αὐξάνεται γιὰ λόγους πολιτικούς καὶ δὲν τοῦ προσφέρει τίποτε ὡς ἀντιστάθμισμα. Ἔτσι ἐντυπώνεται στὸ μυαλὸ τῶν Ἑλληνοπαίδων μιὰ γνώση ἀποσπασματικὴ καὶ μάταιη χωρὶς τὴν καλλιέργεια τοῦ ἔρωτα γιὰ τὴν ἀρετή.

* * *

Ὡς ὅμως εἶναι δυνατὸ νὰ διδαχθῇ ἡ ἀρετή; Αὐτὴ διδάσκεται μέσα ἀπὸ τὴν ἐπαφὴ μὲ τὴν Φύση, ὅπως συνέβαινε τόσα χρόνια τώρα μὲ τοὺς προγόνους μας. Γι' αὐτὸ πολλοὶ σήμερα ἐπιδιώκουν καὶ τὴν κατάργηση τῆς διδασκαλίας καὶ μελέτης τῶν ἀνθρωπιστικῶν σπουδῶν ἀπὸ τὰ λύκεια καὶ τὰ κολλέγια.

Μόνον ἡ ἀρετὴ μὲ τὴν ἀρχαιοελληνικὴ ἔννοια τοῦ ὅρου – πρὸ πάντων ὅχι μὲ τὴν ἔννοια ποὺ τῆς προσέδωσε ἡ ὀρθόδοξη χριστιανικὴ θρησκομανία – καὶ ἡ διαπαιδαγώγηση σὲ αὐτὴν θὰ μπορέσῃ νὰ σώσῃ σὲ παγκόσμια κλίμακα, νὰ

Στην πόλη - κράτος της Αρχαίας Ψωφίδας (στα σύνορα Ίλιδας - Αχαΐας), που κατοικούνταν από την εποχή των Πελασγών, αναπτύχθηκε διαχρονικά σημαντικός πολιτισμός. Το 398 μ.Χ. ίσοπεδώθηκε από τους χριστιανούς του Αλάρικου.

Σύμφωνα με το Δελφικό Μαντείο ο Άγλαός, ένας άπλός, κατὰ φύση και χωρίς υπερβολές ζών χωρικός από την Ψωφίδα, ήταν ευτυχέστερος και αυτού του πλουσιώτατον βασιλιά των Λυδών, Κροίσου. (Πανσανίας, βιβλ. Η', 24,13.) Άνωτέρω εικονίζεται φωτογραφία από τις ανασκαφές στην Ψωφίδα.

γονιμοποίηση την τεχνική, νὰ ἐξανθρωπίση τὶς μηχανὲς καὶ νὰ ὁλοκληρώσῃ τὰ ἐπιτεύγματα τῆς Ἐπιστήμης. Ἡ διαπαιδαγώγησις ὅμως στὴν ἀρετὴ προϋποθέτει τὴν ἐκ βαθέων γνώση τῆς ιστορικῆς ἀλήθειας, ὅτι τὸν μεγαλοπρεπῆ μανδύα αὐτῆς τεμάχισε ὁ Χριστιανισμός, δηλαδὴ εὐνούχισε τὴν ἠθική, τὴν προσάρμοσε στὰ μέτρα του καὶ τὴν χρησιμοποίησε ὡς μέσο δράσεως καὶ κυριαρχίας.

Ἐτυχῶς ἡ ἀρχαία Ἑλλάδα μὲ τὰ διδάγματα καὶ τὸ παράδειγμά της ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι παρούσα καὶ ἐμψυχώνει διαπαιδαγωγώντας τοὺς ἀνθρώπους ἐκτὸς τοῦ κρατιδίου τῆς Ρωμοσύνης μὲ τὶς ἀνώτερες ἀξίες της. Ἄν ἡ σημερινὴ πολιτικὴ ἐλευθέρια δὲν εἶναι παρὰ μία οὐτοπία, ὑπάρχουν ἄλλες, βαθύτερες ἰδέες καὶ ἀξίες, ποὺ πρέπει νὰ ὑπερασπιστοῦμε, ὅπως αὐτὴ τῆς ἐλεύθερης σκέψης, ποὺ εἶναι ἡ πλέον ἀπαράγραπτη.

Δρ Γεώργιος Θ. Χατζηθεοδώρου

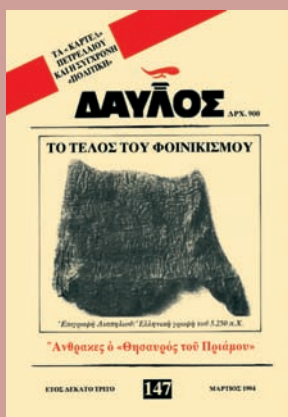
ΚΑΤΑΣΤΡΑΦΗΚΕ Η ΠΙΝΑΚΙΔΑ ΔΙΣΠΗΛΙΟΥ

Όμοιογία του κ. Γ. Χ. Χουρμουζιάδη

τὰ εἰκονιζόμενα ἔγγραφα, ποὺ μᾶς ἔκανε γνωστὰ ὁ κ. Γεώργιος Πάλλμος, ὁ διευθυντὴς τῶν ἀνασκαφῶν τοῦ Δισπηλιοῦ, ὁμότιμος καθηγητὴς τῆς Προϊστορικῆς Ἀρχαιολογίας τοῦ Α.Π.Θ. κ. Γ. Χ. Χουρμουζιάδης, ἀναφέρει, ὅτι ἡ πινακίδα τοῦ Δισπηλιοῦ ἔχει ὑποστῇ καταστροφή. Δὲν παραλείπει ἐπὶ πλεόν στὸ τέλος νὰ ἐπιτεθῇ σὲ «ἄσχετους ἐρμηνευτές», γιὰ νὰ «τελειώσῃ ἐπὶ τέλους κάποτε καὶ ὅλος ὁ θόρυβος» γιὰ τὴν πινακίδα.

Ἡ πινακίδα τοῦ Δισπηλιοῦ μὲ τὴν ἐγγράφη Γραφὴ τῆς 6ης χιλιετίας π.Χ. στὸ ἐξώφυλλο τοῦ τεύχους 147, ὅταν ὁ «Δαυλὸς» ἀνέδειξε τὴν τεράστια σημασία της γιὰ τὸν παγκόσμιον πολιτισμό.

Δεξιὰ: Τὸ ἔγγραφο, μὲ τὸ ὁποῖο ἡ ΙΖ' Ἐφορεία Προϊστορικῶν Ἀρχαιοτήτων κοινοποιεῖ τὴν σχετικὴ μὲ τὴν παραδοχὴ τῆς καταστροφῆς τῆς πινακίδας ἀπάντησις τοῦ κ. Χουρμουζιάδῃ (ἀπέναντι σελίδα).

τοὶ ὁ κ. Χουρμουζιάδης ἀπὸ κατηγορούμενος γιὰ τὴν ἀνικανότητά του νὰ συντηρήσῃ τὴν πινακίδα μεταβάλλεται σὲ κατήγορο τοῦ «Δαυλοῦ», ὁ ὁποῖος καὶ πρῶτος ἀσχολήθηκε ἐρευνητικὰ μὲ τὸ θέμα, ἀλλὰ καὶ πρῶτος κατήγγειλε τὴν καταστροφή τῆς πινακίδας. (Βλ. «Ἡ ἀνακάλυψη βόμβα στὰ θεμέλια τοῦ Φοινικισμοῦ», τ. 147, «Ὁ λιμναῖος οἰκισμὸς τῆς Καστοριάς», τ. 155, «Οἱ κατασκευαστὲς τοῦ λιμναίου οἰκισμοῦ γνῶριζαν τὸ νῆμα τῆς στάθμης», τ. 224-225, «Δισπηλιό: Συνεχίζεται ἡ ὑποβάθμιση τοῦ λιμναίου οἰκισμοῦ», τ. 289.)

Αὐτὸ εἶναι τὸ ἥθικόν ποῖον τῶν ταγῶν τῆς Ρωμιοσύνης.

Γιῶργος Γαλανὸς

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΙΖ' ΕΦΟΡΕΙΑ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ

Έδρασα 14 / 1 / 2005
Αρ. Πρωτ. 7243 π.ε.

Ταχ. Δ/ση: Αριστοτέλους 16,
582 00 Έδρασα
Πληροφορίες: Γ. Στρατούλη
Τηλέφωνο: 23819/24-356
23820/31-160

ΠΡΟΣ: κ. Γεώργιο Πάλλμο
Πρόεδρο Συνδέσμου Φίλων
Ελληνοαρραβικού Πολιτισμοῦ
ΤΘ 67270
ΤΚ 15102 ΜΕΛΙΣΣΙΑ

ΚΟΙΝ: 1. Υπουργεῖο Πολιτισμοῦ
Διτὴ Γραφεῖο Ὑποπουργοῦ
Μπουμπουλῖνας 20
10682 ΑΘΗΝΑ

2. Υπουργεῖο Πολιτισμοῦ
Γεν. Δ/ση Ἀρχ/των καὶ
Πολιτιστικῆς Κληρονομιάς

ΟΕΜΑ: Απάντησις σὲ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν Ὑπουργὸ Πολιτισμοῦ τοῦ
Προέδρου τοῦ Συνδέσμου Φίλων Ελληνοαρραβικού Πολιτισμοῦ
σχετικὰ μὲ τὴν ἔλννη πινακίδα τοῦ Δισπηλιοῦ Καστοριάς.

Σχτ.: α) Ἐγγραφο τῆς ΙΖ' ΕΠΚΑ μὲ Αρ. Πρωτ. 421/21-1-2005 πρὸς τὸν
Διευθυντὴ τῶν Ἀνασκαφῶν Δισπηλιοῦ κ. Γ. Χ. Χουρμουζιάδῃ,
Ὁμ. Καθηγητὴ Α.Π.Θ.
β) Ἡ ἀπὸ 30-1-05 ἐπιστολὴ τοῦ Ὁμ. Καθηγητὴ τοῦ ΑΠΘ κ. Γ. Χ.
Χουρμουζιάδῃ (ἐπιστολὴ στὴ ΙΖ' ΕΠΚΑ μὲ Αρ. Πρωτ. 956/14-2-
2005)

Απαντῶντας κατ' ἀρμοδιότητα στο σχετικὸ μὲ τὸ θέμα ἔγγραφο τῆς
ΓΔΑΠΚ μὲ Αρ. Πρωτ. ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Α2/966/90745/2268, σας
διαβιβάζουμε τὴν ἀπὸ 30-1-05 σχετικὴ ἐπιστολὴ τοῦ Ὁμ. Καθηγητὴ Γ.Χ.
Χουρμουζιάδῃ, Διευθυντὴ τῶν Ἀνασκαφῶν Δισπηλιοῦ, στὴν ὁποία
ἀναφέρονται μὲ σαφῆτητα οἱ ἀφορροὶ στὴ συντήρησι, στὴ διατήρησι καὶ
στον τόπο φύλαξης τῆς ἔλννης πινακίδας ἀπὸ τὸ λιμναῖο νεολεθικό οικισμό
στο Δισπηλιό Καστοριάς.

Ἡ Προϊσταμένη τῆς Εφορείας

Μαρία Ακαμάτη

Ανασκαφές Δισπηλίου

ΙΖ' ΕΠΚΑ
Αριθ. Πρωτ. 956
Ημερομηνία 14.2.05

Προς
Την ΙΖ ΕΠΚΑ

Θεσσαλονίκη 30.02.05

Θέμα: Η ξύλινη πινακίδα του Δισπηλίου

Απαντώντας στο από 24.01.05 έγγραφό μας θα ήθελα να σας πληροφορήσω τα ακόλουθα:

1. Όπως σας είναι γνωστό, σύμφωνα με τον Αρχαιολογικό νόμο (Αρθρ. 36, παρ.8) ο οποίος ρητά ορίζει ότι «Ο διευθύνων (την ανασκαφή) οφείλει... να μεριμνά για τη διατήρηση των ευρημάτων, κατά προτίμηση κατά χώρα,, τη στερέωση και τη συντήρησή τους...» φροντίσαμε για την άμεση συντήρηση της ξύλινης «πινακίδας» από τη στιγμή της εύρεσής της. Τη φροντίδα της συντήρησης αναθέσαμε στο ζεύγος Δ. και Ι. Ζαχαρίου, πεπειραμένων συντηρητών και γνωστών στις υπηρεσίες του ΥΠΠΟ, χωρίς όμως να καταστεί δυνατή η ολική διατήρησή της, γιατί, όπως είναι γνωστό και από τη διεθνή βιβλιογραφία, τα οργανικά υλικά που πριν από την ανασκαφή βρίσκονται σε κατάσταση υδατοκορεσμού, όταν αποκαλύπτονται οδηγούνται σε μοριακή βιολογική αλλοίωση και πολλές φορές σε τέλεια καταστροφή

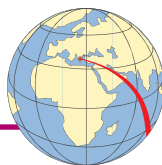
2. Η «πινακίδα» για την οποία γίνεται λόγος ουδέποτε εστάλη σε εργαστήριο συντήρησης στη Γερμανία, και φυλάσσεται «κατά προτίμηση κατά χώρα», όπως ο νόμος ορίζει, στο εργαστήριο των ανασκαφών του Δισπηλίου, δηλαδή, χωρίς να επιτρέπεται η επίδειξή της σε οποιονδήποτε το ζητήσει, έστω και αν αυτός είναι μέλος του «Συνδέσμου Φίλων Ελληνοαραβικού πολιτισμού»

3. Τέλος θα ήθελα να σας γνωρίσω ότι είμαι στη διάθεση της Υπηρεσίας για οποιαδήποτε άλλη, σχετική με το θέμα πληροφορία, βασισμένη στην αρχική φωτογραφική και σχεδιαστική τεκμηρίωση του ευρήματος, για να τελειώσει κάποτε και όλος ο θόρυβος, που δημιουργείται από άσχετους ερμηνευτές του ευρήματος, γνωστούς για τις επικίνδυνες εθνικιστικές τους ευαισθησίες που σε καμιά περίπτωση δε θεμελιώνονται σε συγκεκριμένα επιστημονικά συμπεράσματα

Με βαθιά εκτίμηση

Γ.Χ.Χουρμούζιάδης
ομ. καθηγητής της Προϊστορικής Αρχαιολογίας

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ

Θ. ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ, *Τὸ δρόμο χάραξε ὁ Περικλῆς*

Ὁ πέμπτος αἰώνας π.Χ. μετὰ τὴν ἀπαράμιλλη δημοκρατία του, τὴν κοινωνικὴ ἐλευθερία του, τὸ σεβασμὸ τοῦ πολίτη, ὁ ὁποῖος συμμετέχει σ' ὅλες τὶς πολιτικὰς ἀποφάσεις καὶ ὁ ἴδιος ἀπονέμει ὑποδειγματικὴ δικαιοσύνη, ἐκτελεῖ ἀξιόλογα ἔργα, μορφώνεται ἀπὸ τὸ ἴδιο τὸ σύστημα καὶ διασφαλίζει μίαν ἀσύγκριτη ποιότητα σὲ κάθε χώρῳ δραστηριότητος, εἶναι καὶ σήμερον ὑπόδειγμα πολιτικῆς κοινωνίας καὶ γιὰ τὸν 21ο αἰῶνα μας.

Ἀπλᾶ –γιὰ τὴ χρυσὴ αὐτὴ ἐποχὴ– μποροῦμε μὲ βεβαιότητα νὰ ποῦμε, πὼς «Τὸ δρόμο χάραξε ὁ Περικλῆς». Ἀκριβῶς μετὰ αὐτὸ τὸν τίτλο ὁ Θεόδωρος Δημητρόπουλος, μὲ σπουδὲς στὰ Οἰκονομικὰ καὶ τὶς Ἐμπορικὰς Ἐπιστῆμες στὴν Ἑλλάδα καὶ στὸ ἐξωτερικόν, συνέγραψε τὸ διαφωτιστικὸ καὶ ἄκρως ἐνδιαφέρον βιβλίον.

Ὁ συγγραφέας καταπιάνεται μὲ πολλὴ ἀγάπη καὶ τὴν ἀπαιτούμενη σοβαρότητα μετὰ τὰ θαυμαστὰ ἔργα τῆς χρυσῆς ἐποχῆς καὶ ἐπιστημονικὰ προσπαθεῖ νὰ ἐξημερώσῃ τὴν ποιότητα τῆς ἐποχῆς, μὲ μίαν ἀξιοπρόσεχτη προσωπικὴ προσέγγιση, ἀνακαλύπτοντας τὰ θεμελιακὰ συστατικὰ αὐτῆς τῆς περιόδου.

Τὸ ἔργο περιλαμβάνει ἑξὶ σημαντικὰ καὶ ἀξιοπρόσεκτα κεφάλαια. Στὸ πρῶτο ὑπάρχει ἓνα περιγράμμα τῆς ἐποχῆς καὶ πὼς ὁ Περικλῆς κάνει τὴν πολιτικὴν του εἴσοδο. Στὸ δεύτερον ἐξετάζεται ἡ Πολιτεία τῶν Ἀθηναίων καὶ ἡ κυριαρχία τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Δήμου. Στὸ τρίτον γίνεται σοβαρὸς λόγος γιὰ τὴν ἐκπαίδευση ἀλλὰ καὶ τὴ συμμετοχὴ τῶν πολιτῶν στὴν Ἀθηναϊκὴ Δημοκρατία. Στὸ τέταρτον γίνεται ἐμπεριστατωμένη παρουσίασις τῆς πρωτοπορίας ἀλλὰ καὶ τῆς ὀλικῆς ὑπεροχῆς τῆς Ἀθήνας μὲ μίαν πρωτότυπὴν θεώρησιν τοῦ Ἐπιτάφιου λόγου. Στὸ πέμπτον ρίχνεται ἄφθονο φῶς σὲ ὅλες τὶς ιδέες,

ΞΥΠΟΛΥΤΗ ΤΕΧΝΗ

Γκόγκολ πῆγε ξυπόλυτος στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ σὲ κατάστασιν θρησκευτικοῦ παραληρήματος ἔκαψε τὰ γραπτά του· σόθηκαν ὅσα εὑρίσκονταν σὲ διάφορες βιβλιοθήκες. Βέβαια ὅλα τοῦτα τὰ θεοκρατικὰ εἶναι εὐπρόσδεκτα ἀπὸ τὸ Σύστημα. Εἶναι γεγονός, ὅτι ἡ Μεταφυσικὴ ἔξω ἀπὸ τοὺς φυσικοὺς νόμους, μὲ τὴ νόηση σὲ ἄκρατη φαντασία πέρα ἀπὸ τὴν ταχύτητα τοῦ φωτὸς πάντα εἶναι ἔξω ἀπὸ τὸ «μηδὲν ἄγαν», διότι ἔτσι μόνον συνδανλίζει τὴν συγκίνησιν. Ἡ Μεταφυσικὴ καπηλεύεται φυσικὰ καταστάσεις, γιὰτὶ δὲν τὶς ἔχει, δὲν μπορεῖ νὰ τὶς ἔχη, δεδομένου ὅτι ἡ ὑπαρξὴ μας εἶναι ἀναπόδραστη λόγῳ νομοτέλειαις τῆς Φύσεως. Ὅμως ἡ Τέχνη, ὅπως ἀπέδειξε ἀνεπανάληπτα ἡ ἀρχαία ἑλληνικὴ αἰσθητικὴ μετουσίωσις μέσα ἀπὸ φυσικὰ μεγέθη (πρᾶγμα ποὺν ἀπαιτεῖ γίγαντες), δίνει τὸ ἀνυπέρβλητον, δεδομένου ὅτι χρησιμοποιοῖ τὸ ἀπέραντον πεδίου τῆς Φύσεως, φυσιολογικά. Γι' αὐτὸ εἶναι ►

καὶ γίνεται μία γενικὴ παρουσίαση τῆς ὑποδειγματικῆς ἀνθρώπινης δημιουργίας στὶς τέχνες καὶ τὶς ἐπιστῆμες. Τέλος, στὸ ἕκτο κεφάλαιο γίνεται μία ἀξιολογὴ καὶ ὀλική προβολὴ τοῦ προγραμματισμοῦ καὶ τῆς ποιότητος τῆς ζωῆς τῶν Ἀθηναίων μὲ τὶς συ-
νεχεῖς βελτιώσεις καὶ καινοτομίες.

Ἐπίσης πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι ὁ ἐπίλογος εἶναι μία καθολικὴ θεώρηση τῆς ἐπο-
χῆς, ἡ ὁποία ἦταν «μία πορεία στὴν ὁποία δεσπόζουν ἡ φλόγα τῆς δημιουργίας, τὸ
πάθος τῆς τελειότητος, ἡ τόλμη τῆς καινοτομίας, ἡ ὑπερηφάνεια τῆς πρωτοπορίας»
(σ. 254), τὴν ὁποία ὁ συγγραφέας ὁραματίζεται ὡς μία προσέγγιση τῆς ποιότητος γιὰ
τὸ σημερινό μας κόσμο.

Ἡ μελέτη καὶ ἡ ἱστορικὴ ἔρευνα τῆς ἐποχῆς ἐμφανίζει τὸ συγγραφέα σὰν ἓνα «αὐ-
τόπτη μάρτυρα». Διαβάζοντας τὸ ἔργο νιώθεις ὅτι πράγματι ἀκοῦς ἓναν Ἀθηναῖο τοῦ
5ου αἰῶνα νὰ διηγῆται μὲ ὑπερηφάνεια τὰ καθημερινὰ τῆς ζωῆς του. Ἡ βαθειὰ γνώση
ὅλων τῶν γεγονότων, ἀπὸ σχεδὸν ὅλες τὶς ὑπάρχουσες πηγές, κάνει τὸ ἔργο ἓνα ἀλη-
θινὸ τεκμήριο μιᾶς ξεχωριστῆς ἀνθρώπινης ἐποχῆς, ἡ ὁποία μέχρι καὶ σήμερα δὲν ἔχει
ξεπεραστῇ γιὰ τὴ δραστηριότητά της, τὰ ἔργα της καὶ τὴν ἐκλεκτὴ ποιότητα ζωῆς.

Ὁ συγγραφέας μᾶς δίνει μία ὁλοζώντανη εἰκόνα τοῦ περιβάλλοντος ποὺ γέννησε
μία τέτοια δημοκρατία, «ὅπου ὁ κάθε Ἀθηναῖος, διαθέτοντας συνεχή καὶ ἐπαρκὴ πλη-
ροφόρηση, μπορούσε νὰ συμμετέχῃ ἐνεργὰ στὶς ἀποφάσεις, νὰ τὶς νιώθῃ δικές του,
νὰ ὑποβάλλῃ ἐλεύθερα τὰ ἀναγκαῖα ἐρωτήματα καὶ νὰ ἐκφράζῃ νέες ἰδέες χωρὶς τὸ
φόβο πού... ἐμποδίζει τὴν πραγματικὴ βελτίωση καὶ τὴν καινοτομία» (σ. 256).

Ἐνδιαφέρουσες καὶ πολὺ σημαντικὲς πληροφορίες δίνονται γιὰ τὴν Ἐκκλησίᾳ τοῦ
Λήμου, ἡ ὁποία εἶχε τὴ γενικὴ ἐποπτεία γιὰ τὴ διασφάλιση καὶ τὸν ἑλεγχὸ τῆς ποιότη-
τος σὲ κάθε πτυχὴ τῆς ζωῆς τῆς Ἀθήνας. Εἶναι αὐτὴ ἡ δυναμικὴ καὶ ἄκρως δημοκρα-
τικὴ Ἐκκλησία ἡ ὁποία διώρισε ὡς Γενικὸ Ἐπίσκοπο τὸν Φειδία γιὰ ὅλα τὰ μεγάλα
ἔργα τῆς Ἀκρόπολης. Σήμερα πῶς διαστρεβλώσαμε τὴ σημασία τῶν λέξεων, ὥστε νὰ
σημαίνουν ἀκριβῶς τὰ ἀντίθετα πράγματα, σκεπάζοντας ἔτσι μὲ λάσπη τὴν πιὸ σπου-
δαίᾳ ἐποχὴ τῆς Ἱστορίας μας;

παροῦσα ἡ ἁρμονία, σὲ ἀντίθεση μὲ τὴν μεταφυσικὴ διέγερση, ὅπου δεσπόζει ἡ
ἀφύσικη ὑπέρβαση στὴν διαπασών.

Εἰς τὸ διονυσιακὸ καὶ ἀπολλώνιο τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ ἐν
τούτοις ὁ παροξυσμὸς αὐτὸς ἦταν γνωστός, τιθασευόταν ὁμως διονυσιακὰ μὲ
τὰ ὄργια, τὰ ὁποῖα ὁμως πάντα εἶχαν φυσικὴ βάση καὶ ἐρεθισμούς, ἐτελοῦντο
δὲ στὴν Φύση. Ὁ ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ νὰ βγῇ ἀπὸ τὴν Φύση, αὐτὴ τὸν ὁρίζει.
Ἀπλῶς ὅλα τούτα ἐκθέτουν σὰν παρακατιανὸ τὸν θεοκεντρισμὸ ἐνὸς πλήθους
μυωπικοῦ, δεισιδαίμονος, χωρὶς σκέψη καὶ ἐνατένιση φυσικῇ. Ἡ μισαλλοδοξία
καὶ ἡ ἔλλειψη ἀμφισβήτησης καὶ κρίσης μᾶς ὁδηγοῦν στὸ δόγμα, τὴν πίστη.

Ἡ θεοκεντρικὴ ἀγκύλωση τοῦ συντριπτικοῦ πλήθους τῆς ἀνθρωπότητος δὲν
σημαίνει τίποτε, εἶναι ἀπλῶς ποσοτικὴ. Δὲν ἐξελίχθηκε, καθὼς ἐρχόταν ἀπὸ τὰ
σκοτεινὰ βάθη τῆς ἀνθρώπινης ἀνέλιξης. Αὐτὸ δὲν θέλουν νὰ παραδεχτοῦν οἱ
θεοκεντρικοὶ κι ἔτσι βυθίζονται στὸ παραλήρημα. Τὸ ὅποιο ταλέντο ἐνὸς θεο-
κρατούμενου συγγραφέα δὲν μπορεῖ νὰ ἀντιστρέψῃ τὴν Φύση.

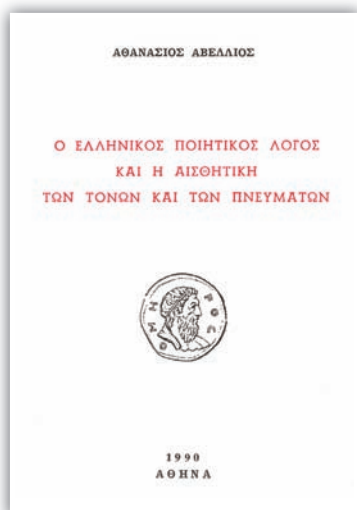
Παντελῆς Γλάρος

Τὸ πνευματικὸ τοῦτο ἔργο τοῦ Θεόδωρου Δημητρόπουλου ἀποτελεῖ μία ἄξια ἀπόπειρα νὰ δοῦμε τὴν ἐποχὴ τοῦ Περικλῆ ὡς τὴν κορωνίδα τῆς Ἱστορίας μας, ἂν τὴν γνωρίσουμε ὅπως τῆς ἀξιζεῖ, καὶ νὰ τὴν ἐκτιμήσουμε σήμερα παναθρώπινα. Ἡ ἐποχὴ αὐτὴ σήμερα ἀποτελεῖ ἓνα φάρο γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα καὶ τὸ μέλλον τῆς.

Αὐτὸ τὸ σταθερὸ καὶ ἀσφαλὲς μέλλον τῆς ἀνθρωπότητος, εἰς τὸ δοῦμε μὲ τὸ ὄραμα τοῦ Περικλῆ, θὰ μπορούμε νὰ ποῦμε μὲ βεβαιότητα, ὅτι στηρίζεται –ὅπως τῆς Ἀθήνας– σὲ μιὰ θαλερὴ Οἰκονομία, μιὰ πρωτότυπη δημιουργικότητα, μὲ ἓνα ὄντως δημιουργικὸ πνεῦμα καὶ σὲ μιὰ κοινωνία ὅπου ἐκτιμᾶται ἀπόλυτα ἡ ἐλευθερία. Νὰ λοιπὸν γιὰτὶ πράγματι «τὸ δρόμο τὸν χάραξε ὁ Περικλῆς»!

Θωμᾶς Ἡλιόπουλος

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΑΒΕΛΛΙΟΣ, Ὁ Ἑλληνικὸς ποιητικὸς Λόγος καὶ ἡ αἰσθητικὴ τῶν τόνων καὶ τῶν πνευμάτων

Στὸ 24 σελίδων ἐν ἐπικεφαλίδι ἔργο του ὁ συγγραφέας, ἀφοῦ ἐκφράζει τὴν ἀντίθεσή του στὴν ἐπιβολὴ τοῦ «μονοτονικοῦ», τὸ ὁποῖο χαρακτηρίζει ὡς κτύπημα κριοῦ στὴ γλῶσσα μας, ἀσχολεῖται εἰδικὰ μὲ τὴν αἰσθητικὴ προσφορὰ τῶν πνευμάτων καὶ τῶν τόνων καὶ καταδεικνύει, ὅτι ἡ ὑπαρξὴ τους ὑπῆρξε πολύτιμη γιὰ τὸν Ἑλληνικὸ Λόγο κυρίως γιὰ τὸν ποιητικὸ ἀλλὰ καὶ τὸν πεζό· «κι ἐνῶ, ὅταν τέθηκαν, ἀφωροῦσαν στὴν προφορὰ του, μὲ τὴν πάροδο τοῦ χρόνου ἀπέκτησαν καὶ τὴν αἰσθητικὴ τους σημασία ἀλλὰ καὶ τὴν ἀδιαφιλονίκητὴ τους εἰκαστικὴ προσωπικότητα».

«Εὐνκταία εἶναι –τονίζει ὁ κ. Ἀβέλλιος– ἡ ἐπαναφορὰ τοῦ ὀρθοῦ τρόπου γραφῆς τῆς γλῶσσας μας, μὲ τοὺς τόνους καὶ τὰ πνεύματα ποὺ προσδίδουν στὸ γλωσσικὸ μας ὄργανο δυναμισμό οἱ πρῶτοι

καὶ κάτι τὸ χαρίεν καὶ πετροφόρο τὰ δεύτερα καὶ ποὺ συνεχίζουν τὴν ἱστορικὴ παράδοση τῆς γραφῆς τῆς καὶ τὴν ἐνιαίαν μορφικὴ τῆς ὑπόστασις, ποὺ ἀποτελεῖ καιριώτατον παράγοντα καὶ τῆς αἰσθητικῆς τῆς, ἀκατάλυτα στοιχεῖα τοῦ ἀπαραμίλλου θαύματος τῆς ὑπάρξεώς τῆς.»

Γιῶργος Γαλανὸς

ΗΜΑΡΤΗΜΕΝΑ:

- Στὸ τεῦχος 307, σελ. 21494, στὴν παράγραφο (7) τῶν σημειώσεων τὸ «Κύρου Ἀνάβασις» νὰ διορθωθῇ σὲ «Κύρου Παιδεία».
- Στὸ τεῦχος 307, σελ. 21507, νὰ γίνουν οἱ ἀκόλουθες διορθώσεις στὴ δευτέρη παράγραφο: α. «τὸν Νοέμβριο τοῦ 1966» νὰ γίνῃ «τὸν Φεβρουάριο τοῦ 1964». β. «τοῦ παραιτηθέντος πρωθυπουργοῦ τῆς Ἑλλάδος Π. Κανελλόπουλου» νὰ γίνῃ «τοῦ παραιτηθέντος πρωθυπουργοῦ τῆς Ἑλλάδος Γ. Παπανδρέου».